

**HADRIANOPOLIS KUZEBATİ NEKROPOL
KİLİSESİ CAM BULUNTULARI**

**2023
YÜKSEK LİSANS TEZİ
ARKEOLOJİ**

Buket GÜNDÜZ

**Tez Danışmanı
Doç. Dr. Ömür Dünya ÇAKMAKLI AKÇA**

**HADRIANOPOLIS KUZEYBATI NEKROPOL KILISESİ CAM
BULUNTULARI**

Buket GÜNDÜZ

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Ömür Dünya ÇAKMAKLI AKÇA

T.C.

Karabük Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Arkeoloji Anabilim Dalında

Yüksek Lisans Tezi

Olarak Hazırlanmıştır

KARABÜK

Nisan 2023

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	1
TEZ ONAY SAYFASI.....	5
DOĞRULUK BEYANI	6
ÖNSÖZ	7
ÖZ.....	9
ABSTRACT.....	11
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ.....	13
ARCHIVE RECORD INFORMATION	14
KISALTMALAR	15
ARAŞTIRMANIN KONUSU	16
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	16
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ.....	18
ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM	20
KAPSAM VE SINIRLILIKLAR	20
GİRİŞ	22
1. BÖLGESEL ÇALIŞMALAR	24
1.1. Paphlagonia Bölgesi ve Cam Çalışmaları.....	24
2. HADRIANOPOLİS ANTİK KENTİ	28
2.1. Tarihi Coğrafyası.....	28
2.2. Yapılan Bilimsel Çalışmalar	33
2.2.1. Kiliseler	34
2.2.1.1. Chora Kilisesi.....	34
2.2.1.2. Dört Nehir Kilisesi.....	38
2.2.1.3. Kuzeybatı Nekropol Kilisesi	40
3. KUZEYBATI NEKROPOL KİLİSESİ CAM BULUNTULARI.....	52

3.1. Erken Roma İmparatorluk Dönemi Cam Kapları (Ms. 1.-2.Yüzyıl)	52
3.1.1. Bardaklar.....	54
3.1.1.1. Kesme ağızlı Bardaklar/Kaseler	54
3.1.2. Kaseler	56
3.1.2.1. Narin Kaburgalı Kaseler (Zarte Rippenschalen)	56
3.1.2.2. Derin Bardak/ kâse	58
3.1.2.3. Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı kaseler	59
3.1.2.4. Minyatür Unguentarium.....	60
3.1.2.5. Silindir Boyunlu Unguentarium.....	62
3.1.2.6. Prizmal Gövdeli (Yazıtlı) Şişe Kaidesi.....	64
3.2. Orta İmparatorluk Dönemi Cam Kapları (MS. 2.- 3. Yüzyıl)	66
3.2.1. Kavanoz / Bardak	66
3.2.1.1. Dışa Çekik Yuvarlatılmış Ağızlı Kavanoz/ Bardak	66
3.2.1.2. Kalınlaştırılmış Dışa Dönük Ağızlı Bardak/Kase	67
3.2.1.3. Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kâse/Şişe.....	68
3.3. Geç Roma İmparatorluk Dönemi (Ms 3. – 4. Yüzyıl) – Erken Bizans Dönemi (ms 5 – 7. Yüzyıl) Camcılık Geleneğinde Yapılmış Formlar	70
3.3.1. Bardaklar.....	72
3.3.1.1. Konik Bardaklar	72
3.3.1.2. Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı Bardak / Kavanoz.....	73
3.3.2. Kaseler	75
3.3.2.1. İçe Çekik Ağızlı Bardak/kase	75
3.3.2.2. Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe	76
3.3.3. Şişeler	77
3.3.3.1. Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağızlı Şişeler	77
3.3.3.2. Konik Şişeler	79
3.3.3.3. Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak	80
3.3.4. Kaseler	81
3.3.4.1. Yuvarlatılmış Ağızlı Boyalı Kase	81
3.3.4.2. Yuvarlatılmış Ağızlı, Yivli Kâse	80
3.3.4.3. Yuvarlatılmış Dışa Çekik Ağızlı Kâse	83
3.3.4.4. Yuvarlatılmış Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse	84

3.3.4.6. Kenarı Yuvarlatılmış, Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler	86
3.3.4.7. Katlanmış Kenarlı Şişeler (Kat.No. 120-125).....	87
3.4. Kandiller.....	88
3.4.1. İçi Boş Saplı Kandiller.....	91
3.4.2. Kulplu(Bardak) Kandiller.....	92
3.4.2.1. Dikey Kulplu Kandiller.....	94
3.4.2.2. İlmek Kulplu Kandiller.....	94
3.4.2.3. Ağızdan kulplu kandiller	95
3.4.3. Şişe ve Sürahilere Ait Parçalar	96
3.4.3.1. Düz Tabanlı Şişe/Sürahi.....	96
3.4.3.2. Konkav Dipli Şişe/ Sürahi Kaidesi.....	97
3.4.4. Kadehler (Kat.No. 147-235)	98
3.4.4.1. Boğumlu Saplı Kadehler	100
3.4.4.2. Tüp Biçimli Halka Kaideli Kadehler	101
3.4.4.3. Yassılaştırılmış, hafif konkav dipli kadehler	103
3.4.4.4. Katlanmış ve İçe Yapıştırılmış Halka Biçimli Kadehler.....	104
4. DEĞERLENDİRME.....	105
4.1. Kazı Alanı ve Tarihsel Verilere Göre Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Cam Buluntuları	105
4.1.1. Erken Roma İmparatorluk Dönemi (MS. 1.- 2.yüzyıl).....	105
4.1.2. Orta İmparatorluk Dönemi (MS. 2.-3. Yüzyıl)	106
4.1.3. Geç Roma İmparatorluk (MS. 3.-4. Yüzyıl) ve Erken Bizans Dönemi (MS. 5.-7. Yüzyıl)	107
4.2. Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Cam Buluntularında Kullanılan Renklerin Dönemsel Değerlendirilmesi	108
SONUÇ	111
KAYNAKLAR	120
HARİTALAR DİZİNİ.....	135
ÇİZİMLER DİZİNİ.....	136
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	138
RESİMLER DİZİNİ	139
GRAFİKLER DİZİNİ	140
TABLolar DİZİNİ	141
EKLER	142

ÖZGEÇMİŞ 398

TEZ ONAY SAYFASI

Buket GÜNDÜZ tarafından hazırlanan “HADRINOPOLIS ANTİK KENTI KUZEYBATI KİLİSESİ CAM BULUNTULARI” başlıklı bu tezin Yüksek Lisans Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Ömür Dünya ÇAKMAKLI AKÇA

Tez Danışmanı, Arkeoloji Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından Oy Birliği ile Arkeoloji Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. **26.04.2023**

Ünvanı, Adı SOYADI (Kurumu)

İmzası

Başkan : Doç. Dr. Ömür Dünya ÇAKMAKLI AKÇA (KBÜ)

Üye : Doç. Dr. Ersin ÇELİKBAŞ (KBÜ)

Üye : Doç. Dr. Emre TAŞTEMÜR (UÜ)

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile, Yüksek Lisans Tezi derecesini onamıştır.

Prof. Dr. Müslüm KUZU

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntılarım intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden olduğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı: Buket GÜNDÜZ

İmza :

ÖNSÖZ

Hadrianopolis Antik Kenti Kuzevbatı Nekropol Kilisesi Cam Buluntular başlıklı bu tez çalışmasında, Hadrianopolis Antik Kenti Kuzevbatı Nekropol Kilisesi'nde 5 yıl içerisinde tamamlanmış kazı çalışmaları sırasında ele geçmiş cam buluntuları tamamıyla incelenmiştir. Paphlagonia bölgesinin en önemli kentlerinden biri olan Hadrianopolis, cam buluntuları ile bölgenin cam tarihine yön verecek ve önemi artan cam çalışmalarına katkı sağlayacaktır. Tez kapsamında ele alınan eserler Doç. Dr. Ersin ÇELİKBAŞ başkanlığında sürdürülen bilimsel kazı çalışmalarında ele geçmiştir. Uzun sürecin ve çabanın ürünü olan yüksek lisans tezimde bu noktada içten teşekkürlerimi sunmak istediğim isimler var:

Öncelikle en büyük şansım, benim için kendileri birer mentör ve akademik hayatları idealim olan, öğrencileri olmaktan hayatımın sonuna kadar onur duyacağım hocalarımdan biri olan, benimle tüm akademik bilgisini paylaşan, tezimin her aşamasında yanımda olan, büyük sabırla çalışmamı değerlendiren ve ham halde olan beni işleyen değerli danışmanım Doç. Dr. Ömür Dünya ÇAKMAKLI AKÇA'ya ve benim bir diğer şansım ve mentörüm olan, tez konusunu çalışmama izin veren, bana her zaman güvenen, akademik gelişimimde maddi manevi desteğini benden esirgemeyen değerli kazı başkanımız ve değerli hocam Doç. Dr. Ersin ÇELİKBAŞ'a minnettarlığım ve teşekkürlerim sonsuz.

Her konuda desteklerini aldığım, çalışmalarım sırasında bilgi ve birikimleri ile yanımda olan, görüşleri ile bana yardımcı olan değerli hocalarım; Prof. Dr. Orhan BİNGÖL'e ve C. S. LIGHTFOOT'a; Süleyman Demirel Üniversitesi Sanat Tarihi öğretim üyelerinden olan aynı zamanda Hadrianopolis Antik Kenti 2. Kazı başkanı olan sayın Dr. öğrt. Ercan VERİM'e; Karabük Üniversitesi Arkeoloji Bölümü öğretim üyelerinden Dr. öğrt. Üyesi Mevlüt ELİÜŞÜK'e; Hitit Üniversitesi Arkeoloji bölümü öğretim üyelerinden Dr. Öğrt. Üyesi Emrullah KALKAN'a; Karabük Üniversitesi Güzel sanatlar Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Eda ÖZ ÇELİKBAŞ'a ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi Sanat Tarihi Bölümü Arş. Gör. Dr. Gizem ÖNCELEN' e teşekkürlerimi borç bilirim.

Bu günlere yetişip gelmemde en büyük paya sahip ve her koşulda yanımda olan, kalplerini hep yanımda hissettiğim, canım aileme ve hiçbir zaman yalnız bırakmayan güzel kazı ekibime en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

ÖZ

Antik çağda Paphlagonia bölgesi sınırlarında yer alan Batı Karadeniz'in iç kıyı kesimi içine konumlanan Hadrianopolis Antik kentinde, Hacaahmetler mahallesi girişinde yer alan, Hadrianopolisin güneybatısında, Hamam B yapısının 20 m kuzeybatısında yer alan kilise, günümüzdeki adıyla Budaklar Köyü Topraklık mevki 40°55'25.26 K-32°29'16.17 D yer almaktadır.

2017- 2021 yılları arasında Kuzeybatı Nekropol kilisesi olarak adlandırılan yapının bilimsel kazı çalışmaları tamamlanmış ve bu yıllar arasında ortaya çıkarılan cam buluntular tezin konusunu oluşturmaktadır. Erken Bizans dönemindeki kiliselere bakıldığında insanlar için hem sosyal hem de dini yükümlülüklerin yerine getirildiği kamusal alanlar kategorisinde yer alan yapı grubu olarak karşımıza çıkmaktadır. Yapı kalıntısında ortaya çıkarılan cam buluntuların ortaya çıktıkları alan ile bağlantıları, bu cam buluntuların tasniflenip tarihlendirildiğinde MS 1. yüzyıldan başlayarak MS 7. yüzyıla kadar geniş bir zaman dilimine tarihlendiği tespit edilmiştir.

Bizans döneminde kiliseler kamusal alanlardır. Hem insanların sosyal ve kültürel anlamda birbirleri ile paylaşımında buldukları hem de dini yükümlülüklerini yerine getirdikleri yer haline dönüştüğü düşünülmektedir. Böyle sosyal bir alanda ortaya çıkan cam buluntularında çıktığı yer ile bağlantısı ortaya konulduğunda aslında daha da anlam kazandığı görülmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan, günlük hayatta oldukça yaygın bir kullanım yelpazesine sahip olan cam buluntular, kullanım amacı ve buldukları mekanlar göz önünde tutularak değerlendirilmiştir. Form çeşitleri belirlenerek tarihlendirmeleri yapılmış, tespit edilen pencere camları ile yapının mimari çalışmalarına katkı sağlamaya çalışılmıştır.

Kentte yer alan diğer yapılardan ortaya çıkarılan Arkeolojik veriler göz önüne alındığında MÖ 6.-5. yüzyıllarda kurulan şehir, MS 5. yüzyılda en parlak dönemini yaşadığı ve Arap saldırılarının ardından MS. 8. yüzyıl'da terk edildiği düşünülmektedir (Namal 2022, 8).

Antik kaynaklarda ve yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda elde edilen veriler ışığında kentin deprem geçirdiği ve yıkıldığı akabinde yeniden hızlı inşa evresine girdiklerinden bahsedilmektedir (Schultze,1922, s. 231, Hoepfner, 1966, 97, Roueche,1986, s.130, Belke, 1996, s. 65-66 akt. Çelikbaş ve Verim, 2022, s. 82).

Anahtar Kelimeler: Paphlagonia, Hadrianopolis, Kuzeybatı Nekropol Kilisesi, Roma, Bizans, Cam, Pencere camı.

ABSTRACT

In the ancient city of Hadrianopolis, located in the inner coastal part of the Western Black Sea, which was within the borders of Paphlagonia region in ancient times, the church is located at the entrance of Hacaahmetler district, southwest of Hadrianopolis, 20 m northwest of Hamam B structure. It is located N-32°29'16.17 E. Scientific excavations of the building, which is called the Northwest Necropolis church, were completed between 2017 and 2021, and the glass finds unearthed between these years constitute the subject of the thesis. When we look at the churches in the early Byzantine period, we come across as a building group in the category of public spaces where both social and religious obligations are fulfilled for people. It has been determined that the glass finds unearthed in the building remains are related to the area where they were found, and when these glass finds are classified and dated, they are dated to a wide period of time, starting from the 1st century AD to the 7th century AD.

In the Byzantine period, churches were public spaces. It is thought that it has become a place where people both share with each other socially and culturally and fulfill their religious obligations. It is seen that the glass finds that emerged in such a social area actually gain more meaning when its connection with the place of origin is revealed.

Glass finds unearthed in the Northwest Necropolis Church, which have a wide range of uses in daily life, were evaluated considering their intended use and the places they were found in. Form types were determined and dated, and it was tried to contribute to the architectural studies of the building with the determined window glasses. Considering the archaeological data unearthed from other structures in the city, 6th-5th century BC. The city, which was founded in the 5th century AD, experienced its brightest period in the 5th century AD and after the Arab attacks AD. It is thought to have been abandoned in the 8th century(Namal 2022, 8).

In the light of the ancient sources and the data obtained as a result of scientific studies, it is mentioned that the city suffered an earthquake and collapsed, and then entered the rapid construction phase again.

Keywords: Paplagonia, Hadrianopolis, Northwest Necropol Church, Rome, Byzantium, Glass, Window glass.

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	Hadrianopolis Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Cam Buluntuları
Tezin Yazarı	Buket GÜNDÜZ
Tezin Danışmanı	Doç. Dr. Ömür Dünya ÇAKMAKLI AKÇA
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	26/04/2023
Tezin Alanı	Arkeoloji Anabilim Dalı
Tezin Yeri	KBÜ/LEE
Tezin Sayfa Sayısı	400
Anahtar Kelimeler	Paphlagonia, Hadrianopolis, Kuzeybatı Nekropol Kilisesi, Roma, Bizans, Cam, Pencere camı.

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	Hadrianopolis Northwest Necropolis Church Glass Finds
Author of the Thesis	Buket GÜNDÜZ
Advisor of the Thesis	Assoc. Prof. Dr. Ömür Dünya ÇAKMAKLI AKÇA
Status of the Thesis	Master's Degree
Date of the Thesis	26/04/2023
Field of the Thesis	Archaeology
Place of the Thesis	UNIKA/IGP
Total Page Number	400
Keywords	Paplagonia, Hadrianopolis, Northwest Necropol Church, Rome, Byzantium, Glass, Window glass.

KISALTMALAR

- Bkz** : Bakınız
Ed : Editör
Eds : Editörler
Fig : Figür
H : Yükseklik
Kat. No : Katalog No
KI : Kalınlık
Lev : Levha
Lev. No : Levha No
MÖ : Milattan Önce
MS : Milattan Sonra
Res : Resim
Uz : Uzunluk
DPY : Daire planlı yapı
KBNK : Kuzeybatı Nekropol Kilisesi

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Batı Karadeniz'in kıyı kenti olan "Paphlagonia Hadrianopolis'i" olarak adlandırılan yer günümüzde Karabük İli Eskipazar İlçe merkezinin 3 km. batısında "Viranşehir" olarak adlandırılan mevkide Budaklar, Büyükyaylalar, Çaylı ve Beytarla köylerini kapsamaktadır. Antik kente ait kalıntılar Budaklar köyü ve Hacıahmetler mahallesinde yoğunlaşmaktadır (Çelikbaş- Kılavuz 2013, 160).

Hadrianopolis Antik Kentinde bilimsel çalışmalara 2003 yılında Karadeniz Ereğli Müzesinin yapmış olduğu kurtarma kazılarıyla başlamıştır. 2006 yılında Bakanlar Kurulu kararı ile ilk bilimsel kazı ekibinin çalışmalarına izin verilmiş olup, kentteki bilimsel kazı çalışmaları günümüzde de devam etmektedir (Çelikbaş, 2019, 75).

Bu zamana kadar gelen süre zarfında yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda Hamam A, Hamam B, Roma villası, Güney Nekropol, Kare planlı yapı, Sondaj-2, Sur duvarı, Kuzeybatı Nekropol yapısı, Chora kilisesi, Dört nehir kilisesi ve bu alanlara ek olarak bilimsel kazısı tamamlanmış olup tezin ana konusu olan cam buluntuların yer aldığı Kuzeybatı nekropol kilisesidir. Çalışmanın konusunu oluşturan cam buluntular ise Kuzeybatı Nekropol kilisesinde 2017-2021 yılları arasında yapılan bilimsel çalışmalarda ortaya çıkarılan yaklaşık 350 parçadan oluşan bir grubu kapsamaktadır.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Ham halden günümüze kadar gelen cam, insanoğlunun kimi zaman duygu, düşünce ve ihtiyaçlarının kimi zamansa dönemin sosyal kültürel etkisini yansıttığı düşünülmektedir. Camın tarihi serüvenini anlamak yorumlamak için üzerinde birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmalar doğrultusunda camda her dönem değişiminin olduğu kanısına varılmıştır. Ancak Arkeolojik malzeme açısından bilimsel yayınlar ve araştırmalar irdelendiğinde camın diğer malzemelere kıyasla daha az ön planda olduğu görülmektedir. Günümüzde bu sorun fark edilmiş olmalı ki cam konusunda yeterli veri tabanına sahip olunmadığı ve buradaki eksikliğin kazılarda yapılan çalışmalar sonucunda elde edilen verilerin hemen yayına hazırlanmaması ile müze ve koleksiyonlara bağlı olduğu kanısına varılmıştır. Bu alanlarda yaptırma gidilmiş ve az da olsa müze ve koleksiyonlarda yer alan kültür varlıklarının da tarih ve tasnifi yapılmaya kazılarda elde edilen veriler en kısa zamanda yayınlanmaya başlanılmıştır.

Değinilmesi gereken bir diğerk eksiklik ise bilimde tekrara düşülmesidir. Tüm kültür varlıklarının değerdendirilmesinde bu hususa dikkat edilmelidir. Bu tezde üzerinde durmam gereken yegâne temellerden birisi budur. Cam hakkında öğrenilen bilgilerin yorumlanması ve yeni hipotezler ortaya koymayı amaçlanmaktadır.

Kentte oraya çıkan cam buluntular sırasıyla önce yapı bazında, sonra kent ve bölgesel, daha sonra da geniş bir alanda incelenmesi için Anadolu odaklı karşılaştırılmasının yapılması ve irdelenmesi gerekmektedir. Böylece hem köken problemine hem de bölgesel gelişime katkı sağlanacaktır. Sadece bununla kalmayıp cam tipolojisinin irdelenmesi ve genişletilmesine olanak sağlayacaktır. Akabinde burada bulunan cam buluntuların kentte yerel üretimin olup olmadığını, eğer üretim varsa kent ile sınırlı kalıp kalmadığı gibi sorularında cevabını bize verecektir. Elde edilen buluntular ışığında ticari bir öge olarak camın, hangi formları ticari nitelik taşımakta, kentle veya bölge ile bağlantı kurularak yorumlanması ile bu eksikliğin giderilmesine katkı sağlayacaktır.

Hadrianopolis Antik Kentinde yapılan bilimsel kazılar doğrultusunda ele geçen cam buluntular, kentin tarihlendirilmesinin yanında yaşam sürecinden tutun kentteki cam tarihine kadar birçok perdeyi aralayacak niteliktedir. Bu çalışma doğrultusunda Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bulunan bu cam buluntuların ne amaçla kullanıldığı, kilise için önemini de bilimsel veriler ile destekleyerek ortaya sağlam bir sav atılması amaçlanmıştır. Genel olarak Anadolu'nun büyük eksikliklerinden biri olan cam, Karadeniz bölgesinde de cam konusunda eksikliği ile karşımıza çıkmakta ve bu bölgede olan bilim boşluğunu bir nebze de olsa tamamlaması amaçlanmıştır.

Roma ve Bizans Dönemi cam çalışmalarında, imparatorluğun batı ile doğu bölgeleri arasındaki farklılığın ele geçen formların incelenmesiyle saptanmıştır. Öyle ki bazı formların doğuda ortaya çıktığı ve tüm imparatorluk sınırlarına yayıldığı düşünülmektedir¹. Belirtilen bu iki bölge arasında konumlanan Anadolu'da cam üretimi

¹Cam buluntuların yayılım alanlarına bakılarak verilebilecek en güzel örnek kalıba üfleme tekniğiyle (kaburgalı kase) yapılmış olan kaselerdir. Kaburgalı kaselerin yayılım alanlarının Suriye- Filistin Bölgesi olduğu düşünülmektedir (Harden 1945, 81-95; Gençler-Güray 2009,38). Anadoluda yapılan bilimsel kazı çalışmaları sonucunda ortaya çıkan sonuçlar bu formun Anadoluda hemen hemen her bölgede karşılaşıldığını göstermektedir. Bu durum için verilebilecek örnekler; Gençler 2009, 169-171; Akkuş 2021, 53; Taştömür 2007, 26; Hayes 1975, 22; Demre Ötügen 2003, 118 olduğu düşünülmektedir.

ve elde edilen formlar hakkındaki bilgimiz, konu üzerine çalışmaların az olmasından dolayı, ne yazık ki yetersiz durumdadır (Gençler-Güray 2009, 2).

Bu nedenle Hadrianopolis Antik Kentinde, cam çalışmalarındaki bir başka amaç ise form tespiti, yerel formların belirlenmesi ve Anadolu'nun cam tarihindeki konumunun ortaya konabilmesidir. Lokal olduğu düşünülen formlarla bağlantılı olarak, Anadolu cam çalışmalarındaki bir başka eksik noktalardan diğeri de cam fırınlarının bulunmamış ya da bulunmuş olan cam fırınlarının yayınlanmamış olmasıdır. Bu nedenle, Roma ve Bizans Dönemlerinde özellikle Bizans döneminde üretim atölyeleri hakkında ulaşılabilecek bilginin azlığı yapılan çalışmaların ilerlemesini engeller niteliktedir. Bu bilgiler doğrultusunda, çalışmanın amaçlarından bir diğeri de Hadrianopolis Antik Kentinde olası cam üretimine dair izlerin ortaya çıkarılmasıdır. Kentte yapılan bilimsel kazılar sonucunda ele geçen ve üretim ile ilgili olduğu düşünülen fragmanlar bu düşünceyi destekler niteliktedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Tez konusunun odak noktasını oluşturan Hadrianopolis Antik Kenti Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ilk sistemli bilimsel kazı çalışmalarına 2017 yılı kazı sezonu itibariyle başlanılmış olup, bahsi geçen sektörde cam buluntuların kaydedilmesi de aynı dönem içerisinde mümkün olabilmektedir. Daha önceki dönem kent içi çalışmalarla varlığı bilenen cam endüstrisinin boyutu, kentte farklı sektörlerde yürütülen kazı çalışmaları ile belirginleşmeye başlamış ve kentin istatistiksel olarak en fazla cam buluntuya sahip sektörü olan Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde planlanan antik cam çalışmalarını daha ivedi bir ihtiyaç olarak gündeme getirmiştir.

Bu sektördeki çalışmaların 2021 yılı kazı sezonunda tamamlanmış olmasıyla, cam buluntulara stratigrafik açıdan bütüncül olarak yaklaşmak da büyük oranda sağlanabilmektedir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen yüksek lisans tez çalışmamız kent ve bölge için bir eksiklik olarak gündemde olan antik cam çalışmalarına katkı sağlamayı ve kentin özellikle Anadolu ve Paphlagonia Bölgesi cam endüstrisi açısından oynadığı rolü ortaya koymayı hedeflemektedir.

Tez çalışmasını sahada, eser deposunda ve kütüphanede sürdürülen olmak üzere üç ana başlık altında toplayabiliriz. Sahada yapılan çalışmalara baktığımızda burada kazının stratigrafik aşaması ile kazı sonucunda ortaya çıkarılan mekanlar ve bu mekanlar içerisinde bulunmuş olan küçük ve büyük buluntuların irdelenmesi ile kullanım amaçları hakkında fikir sahibi olunması amaçlanmıştır. Bulunan bu buluntuların kayıt altına alınması, Çizim lerinin ve fotoğraf çekimlerinin yapılması ile de depoda sürdürülen çalışmaların tamamlanması planlanmaktadır. En önemli kısımlardan biri de son çalışma aşaması olan kütüphane araştırmaları sürecinde, kentte çıkan buluntuların tasniflenmesi, stil kritiği yolu ile benzer örneklerinin saptanması ve bu yolda bilgi edinilmesi ve yorumlanması olarak tanımlanabilir. Çalışmanın kütüphane aşamasında, Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü ve Alman Arkeoloji Enstitüsü kütüphaneleri ile Doç. Dr. Ömür Dünya Çakmaklı kişisel kütüphanesinden yararlanılmıştır.

Tez çalışması yedi bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yapılacak çalışma ile ilgili fikir sahibi olunması amaçlanmıştır. İkinci bölümde ise kentin bulunduğu bölge olan Paphlagonia bölgesinde cam ile ilgili yapılan bilimsel yayınların neler olduğuna değinilmiştir. Üçüncü bölümde ise kent hakkında detaylı bilgilere ve bilimsel kazı çalışmaları yapılmış sektörler hakkında kısa bilgi verilmiştir. Tezin ana konusunu oluşturan cam buluntuların bir Kilise yapısından ortaya çıkmasıyla kentte yer alan tüm kiliselerin aynı planda olması göz önüne alınmış ve kiliselerden kısaca bahsedilmiştir. Beraberinde tezin ana konusunu oluşturan camların ortaya çıktığı Kuzeybatı nekropol kilisesi ayrı bir başlık altında ele alınmıştır. Dördüncü bölümde tezin en kapsamlı bölümü olan ve yapılan bilimsel sonucunda yapıda ortaya çıkarılan formların tasniflenmesi yapılmıştır. Yapılan çalışmada ilk başta tipolojik ayrımı yapılarak sınıflandırılmış sonra da yapım tekniklerinden bahsederek desteklenmiştir. Bu bölümde stratigrafide dikkate alınmış ancak kentin geçirmiş olduğu depremden dolayı tabakalanmanın kayma ihtimali göz önüne alınarak camlar tipolojisine uygun benzer örneklerine bakılarak tasniflenmiştir.

Çalışma sonucunda cam buluntular stratigrafinin de tarihlendirilmesine ve cam ile beraber aynı tabakada çıkan buluntuların tarihlendirilmesine de olanak sağlayacaktır. Beşinci bölüm ise teknik bilgilerin paylaşıldığı değerlendirme kısmıdır. Bu kısım da ise cam buluntuların yapı ile bağlantısı ve kazı çalışmaları sonucunda elde edilen veriler de tarihsel verilerle desteklenerek yorumlanmıştır. Altıncı bölümde ise yapılan çalışma sonucunda elde edilen verilerin neler olduğuna değinilmiştir. Üretimi destekleyen

verilerin neler olduğuna, kontekst dışı olduğu düşünülen buluntuların irdelenmesine, aydınlatma amacıyla kullanılan elemanların neler olduğuna ve çalışmalar sonrasında hedeflerden bahsedilmiştir. Yedinci ve son bölüm olan ve tezin en önem arz eden bölümü olan katalogdur. Sırasıyla kataolog no, kazı envanter no, bulunduğu yer, bulunduğu tarih, seviye/plankare, durum, adı, form, dönem, yapım tekniği, renk, alet izi, dekorasyon, kondisyon, restorasyon durumu, tanım ve referans bölümleri bulunmaktadır. Katalogda yer alan cam buluntuların Çizim leri ve fotoğrafları başta levhalar ve Çizim ler başlıkları adı altında sıralanmıştır.

ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM

Yapılan bu bilimsel çalışma ile Anadolu başta olmak üzere, bölge ve kentte bir eksiklik olarak gündemde olan Antik cam çalışmalarına katkı sağlanması amaçlanmıştır. Bu nedenle çalışmamızdaki yegâne amaç Anadolunun cam çalışmalarına katkı sağlamak ve konudaki eksiklikleri tamamlamaktır. Hadrianopolis Antik kentinin önemli ticaret yolları² üzerinde yer alması göz önüne alındığında ticari ağ hakkında bilgilerin elde edilmesi, lokal ve ithal formların tespit edilebilmesi için tipolojik çalışmaların yapılmasının ardından net ifadeye ulaşılacağı muhtemeldir. Bu çalışma sonunda kentin cam tipolojisinin ilk adımlarının atılacağı ve bu çalışmaların devam etmesi halinde bölgenin tipolojisinin de ortaya çıkmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAPSAM VE SINIRLILIKLAR

Bu çalışmada Paphlagonia Hadrianopolis'i olarak adlandırılan kentin MÖ 6.- 5. yüzyıl aralığında Arap akınları sebebiyle terk edildiği MS 8.yüzyıla kadar olan süre zarfında kentin bağlı bulunduğu eyaletler ile bir tarihi süreci olduğu bilinmektedir. Kentte yer alan diğer yapılardan çıkan buluntular da bize kentin iskan hakkında aktarılan bilgileri doğrular niteliktedir. Kentte ortaya çıkan buluntuları anlamak ve yorumlayabilmek için öncelikle kent coğrafyasına hâkim olmamız gerekmekte bu nedenle tezin üçüncü bölümünde Paphlagonia Hadrianopolis'i olarak adlandırılan kentin tarihi ve coğrafyası detaylı olarak incelenmiştir.

² Bkz. (Belke 1996,147).

Araştırma Hadrianopolis Antik kenti Kuzeybatı Nekropol Kilisesi olarak adlandırılan bir yapıdan çıkan cam buluntuların incelenmesi, tasnif ve tarihlendirilmesi yapılarak sınırlandırılmıştır. Benzer örneklerinin araştırılması ve karşılaştırılması yapılırken ilk olarak kentte yer alan diğer sektörlerdeki cam buluntular ile karşılaştırılmış sonra bölge ve Anadolu bazlı referans taramaları yapılmıştır. Çalışmanın literatür kapsamı; antik ve modern kaynaklar, kazı raporları, yerli ve yabancı kaynakların tamamı incelenmiş ve tez içerisinde değerlendirilmiştir.

GİRİŞ

Hadrianopolis, Karabük ili Eskipazar ilçesi sınırları içerisinde geniş bir teritoryaya sahip olan ve Paphlagonia bölgesinde yer önemli Antik kentlerden bir tanesidir. Mimarisi ve epigrafik anıtları göz önüne alındığında Hadrianopolis'in bölgede yer alan diğer kentlere nazaran daha ön planda olduğu görülmektedir. Kentin yayılım alanı, genişliği ve pisikoposluk merkezi olması onun diğer kentlerden ayıran en önemli özelliklerinden bir tanesidir. Kentte yer alan yapılarda kilise yapılarının fazla ve özel işçiliğe sahip olması pisikoposluk merkezi olan bir kent için oldukça gösterişlidir. Bunlara ek olarak kentte yapılan bilimsel kazıların devamı da kentin bölge içerisindeki önemini anlaşılması için oldukça önem arz etmektedir.

Tezin ana konusunu oluşturan Hadrianopolis Antik kentinde yer alan Kuzeybatı Nekropol Kilisesi olarak adlandırılan yapıda gerçekleştirilen 5 yıllık çalışma sonucunda cam buluntular ortaya çıkarılmıştır. Bilindiği üzere cam geniş bir kullanım yelpazesine sahiptir. İlk başta Fenikeliler tarafından keşfedilen cam, başlarda yardımcı eleman olarak kullanılmış ve zamanla tarihteki yerini almıştır. Buradan hareketle şu söyleyebiliriz ki cam yüzyıllar boyunca aralıksız kullanım görmüş ve değerini kaybetmeden günümüze kadar gelmeyi başarmıştır. Kentte ve tezin ana konusunu oluşturan kilise yapısından ele geçen cam yoğunluğu dikkate alındığında kentin tarihsel sürecinin ve bölgesel ve Anadolu camcılığı açısından önemini anlaşılması oldukça önem taşımaktadır.

Kuzeybatı Nekropol kilisesinde 2017-2021 yılları arasında yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda 300 adet cam buluntuya rastlanıldığı ardından bu cam buluntularının restorasyon ve konservasyon işlemlerinin tamamlanmasının ardından formu tanımlanan parçaların ayrıldığı amorf olan niteliksiz parçaların ise bir kısmının üretim ile ilgili olduğu bir kısmının da cam kaplara ait olduğu tespit edilmiştir. Akabinde bütün parçaların sayımları yapılarak, kilisede ele geçen cam buluntular dönemlerine ve formlarına göre istatistikleri çıkartıldı. Yapılan depo çalışması ile kilisenin cam kap form tipolojisine, üretim ile ilişkili buluntuların varlığının tespiti gerçekleştirilmiştir.

Yapılan bilimsel çalışmalarda ortaya çıkan cam buluntuların renk dağılımı ve süsleme teknikleri üzerine incelemeler yapılmış ve yorumlanmıştır. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan cam buluntular detaylı incelendiğinde sadece kap

formlarının değil aynı zamanda takılara ve mimari unsur için önemli bir veri olan pencere camı fragmanlarının da olduğu tespit edilmiştir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkan camların süsleme özelliklerine bakıldığında sade bir üslubun izlendiğini söylemek mümkündür. Çünkü ortaya çıkan camlardan sadece 3 adet formda bezemenin mevcut olduğu, geri kalan grupta ise bezemenin olmaması kilisenin cam kap tipolojisinin yalın bir süsleme repertuarına sahip olduğunun göstermektedir.

Form veren nitelikli parçalar belirlenmiş ve 300 adet cam fragmanı ile ilgili tüm detaylara katalogda yer verilmiştir. Antik kentlerde ve müzelerdeki cam malzemelerin çalışılması ile Anadolu camcılığındaki açıklık bir nebze de olsa kapatılmaya başlanmıştır. Tezin konusu olan cam buluntularında Hadrianopolis'in de içerisinde yer aldığı Batı Karadeniz'e konumlanan Paphlagonia Bölgesi'nde, cam konusunda yayının çok az yapılmış olması aslında bu çalışmayı ne yazık ki yarım bırakmaktadır. Çünkü kıyaslamalar önce kentte yer alan diğer yapılardan, Paphlagonia bölgesinde yer alan diğer kentlerden ve Anadolu'da yer alan Antik kentlerden benzer örneklerinin bulunup karşılaştırılması ile ortaya konulması gerekmektedir. Bu bağlamda Paphlagonia Bölgesinin cam konusunda ilk kapsamlı tez çalışması olan bu tez önce kent sonra bölge ve son olarak da Anadolu camcılığına yeni veriler ortaya koyması çalışmanın ilk amacını oluşturmaktadır.

1. BÖLGESEL ÇALIŞMALAR

1.1. Paphlagonia Bölgesi ve Cam Çalışmaları

Paphlagonia bölgesi cam çalışmaları, konusunda en az yayının yapıldığı bölgelerden bir tanesidir. Özellikle cam ile ilgili Anadolu başta olmak üzere Batı Karadeniz bölgesinde yer alan cam çalışmaları bölgenin bilimsel eksikliğini gözler önüne sermektedir. Bölgede, bilimsel kazılar sonucunda ortaya çıkarılan cam buluntular ve müzede satın alma, kurtarma kazıları sonucunda ele geçen buluntuların uzmanlar tarafından tasniflenmesi ile elde edilen verilerin desteğiyle yayınların yapılması gerekmektedir. Bu durum Paphlagonia bölgesinin cam tarihi hakkında önemli bilgileri ortaya koyacaktır. Bölgede cam ile ilgili yapılan bilimsel çalışmalara baktığımızda;

Karadeniz bölgesinin en çarpıcı eserinden biri Herakleia Pontika (Karadeniz Ereğlisi) buluntusu olduğu bilinen “Morgan Cup”tır. Cameo tekniği ile yapılmış günümüzde Corning Museum’da teşhir edilen MS. 1. yy’a tarihlenen bir kasedir (Harden 1987, 80-82). Kabın üzerinde iki yatay çizgi arasında yer alan frizde Dionysos ile ilgili tören sahnesi, iki genç kız ve satyros’un yardım ettiği genç bir kadının kutsal olan yere gelip sunuda bulunduğu sahnenin tasvir edildiği görülmektedir (Goldstein- Rakow 1982, 98).

Amasya müzesi koleksiyonunda, Herakleia Pontika kökenli olduğu düşünülen unguentariumlar’ın olduğu bilinmektedir. Sadece Herakleia Pontika değil Amasya-Devrek, Karabük-Zobran köyü ve Kilyos mezar buluntusu cam eserleri, bölgede Roma döneminde camın yaygın olarak kullanıldığını göstermesi bakımından önem taşımaktadır (Dal 2009, 74).

Prof. Dr. Ergün Lafli tarafından hazırlanan 2009 yılında yapmış olduğu “Late Antique/ Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean”adlı yayınında Hamam A, Hamam B ve Geç Roma Konutu olarak adlandırılan üç yapıda yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda; kadehler, bardaklar, kandiller, açık ve kapalı kaplar, pencere camları, takılar ve cam objeler olarak nitelendirilen bir grup cam buluntu ortaya çıkarıldığı ve bu buluntuların MS. 6. ve 7. yüzyıllara tarihlendirildiğine değinilmiştir (Lafli 2009,161- 171). Bir diğer yayınına baktığımızda 2012 yılında yapmış olduğu “Glasfunde des 6. Ve 7. Jahrhunderts ve Hadrianupolis, Paphlagonien/TR”adlı yayında

Hadrianopolis Antik Kentinde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda Hamam A, Hamam B ve Geç Roma Konutu olarak adlandırılan  yapı ortaya çıkarılmıştır. Bu alanlarda yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda; kadehler, bardaklar, kandiller, açık ve kapalı kaplar, pencere camları, takılar ve cam objeler olarak nitelendirilen bir grup cam buluntu ortaya çıkarılmıştır. Bu cam buluntuların yeşilimsi; yeşilimsi mavi, açık sarı, açık mavimsi, açık yeşilimsi mavi, (yağ yeşili ve renksiz cam nadir) renk skalasına sahip olduğu ve MS. 6. ve 7. yüzyıllara tarihlendirildiğine değinilmiştir (Lafly 2012, 94-101).

Doç. Dr. şahin Yıldırım tarafından hazırlanan 2021 yılında “Paphlagonia Tmlsleri”adlı yayında Kastamonu Cide’de yer alan Türbe tepe tmls olarak adlandırılan alanda gerçekleştirilen 2011 yılı kurtarma kazısında, iki adet lahit mezar tespit edildiği bildirilmektedir. Mezar içerisinden sikke, pişmiş toprak kandil, cameo tekniğiyle yapılmış pendant ve göz yaşı şişesi olarak nitelendirdikleri cam şişe, cam sürahi ve cam unguentariumun da ortaya çıkarıldığı, bu buluntuların MS. 1.yüzyıla tarihlendiği bilinmektedir (Yıldırım 2021, 154-157).

Prof. Dr. Latife Smmerer tarafından hazırlanan 2016 yılında “Pompeiopolis (Paflagonya) 2016 yılı kazı sonuçları”adlı yayında Kastamonu ili Taşköprü ilçesi sınırları içerisinde yer alan Pompeiopolis Antik kentinde 2014- 2015 yılında yapılan bilimsel çalışmalara değinilmiştir. Bu alışmalar sonucunda Dr. Despina Ignatiadou tarafından deponun incelenmesi ve eserlerin tasniflenmesi gerçekleşmiş bununla beraber cam kaplar, kandiller ve pencere camlarının ortaya çıkarıldığı ve MS. 5.- 6. yüzyıllara tarihlendiği bilinmektedir (Smmerer 2017, 216-218).

Prof. Dr. R. Eser Kortanoğlu tarafından hazırlanan 2013 yılında “Tieion/Tios Akropolisinde ortaya çıkartılmış Anıtsal bir yapının kalıntıları üzerine gözlemler”adlı yayında Zonguldak ili aycuma ilçesinde yer alan Tios Antik kentinde, Tieion tapınağında yapılan çalışmalara değinilmiştir. Yapılan bilimsel çalışmaların sonucunda seramik ve metal buluntuların yanında Bizans dönemine tarihlenen şişeye ait olduğu dşnlen ağız parçasının ele geçtiği ve MS. 10.-13. yüzyıllara tarihlenen çok sayıda cam bilezik parçasına rastlanıldığı bilinmektedir (Kortanoğlu 2013, 211-238).

Elif Genç tarafından hazırlanan 2005 yılında “Yeni buluntular ışığında Kastamonu- Kınık kazıları sonuçları”adlı yüksek lisans tezinde, Kastamonu ili Devrakani ilçesinde, Kınık kazısı olarak adlandırılan alanda yapılan bilimsel kazı çalışmalara değinilmiştir. Yapılan alışmalar sonucunda Hititlere ait metal kaplara,

çanak çömleklere, kemik eserlere ve Cam Ryton olarak tanımladıkları deniz kabuğunun etrafının cam ile kaplanması sonunda elde edilen ünük bir eser ortaya çıkarılmıştır. Yığıntı toprak içinden geldiği için tarihlenmesi net olarak ifade edilmemiştir (Genç 2005, 142).

Doç. Dr. Şahin Yıldırım tarafından hazırlanan 2021 yılında “Paphlagonia Tümülsüleri” olarak adlandırılan yayında Karabük ili Safranbolu ilçesinde yer alan Hacılar obası tümülsü olarak bilinen alanda yapılan bilimsel çalışmalara değinilmiştir. Bu çalışmalar sonucunda tespit edilen mezardan firnisli seramik kâseye ve Cam unguentarium fragmanlarının ortaya çıkarıldığına ve bu buluntuların Hellenistik döneme tarihlendiği bilinmektedir (Yıldırım 2021, 135).

Doç. Dr. Ersin Çelikbaş tarafından 2021 yılında “Glass finds from late Roman Hause in Paphlagonian Hadrianopolis”adlı yayında Karabük ili Eskipazar ilçesinde yer alan Hadrianopolis Antik kentinde Geç Roma Konutu olarak adlandırılan sektörde yapılan bilimsel çalışmalara değinilmiştir. Yapılan çalışmalar ortaya çıkarılan buluntular incelenmiş, aydınlatma amacıyla kullanılan kadehlerin ve kandillerin MS. 5.-6. yüzyıla, bilezik fragmanlarının ise MS. 9.- 13. yüzyıla ait olduğu bilinmektedir (Çelikbaş 2021, 221- 232).

Prof. Dr. Ahmet Tolga TEK “Prismatic glass bottles with greek inscriptions from arycanda in lycia” adlı yayında, Çankırı ili Germanicopolis Nekropolünde prizmal gövdeli yazıtlı bir cam buluntunun tespitinden ve bu cam buluntunun benzerinin Arykanda’da olduğuna da değinmiştir (Tek 2001, 82-87).

Paphlagonia bölgesi ve kentlerinde bilimsel çalışmalara yoğunlaşılması sonucunda buluntunun artması ve bu buluntular üzerinde çalışmaların yapılmasına ve yayınlanmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Sonuç olarak her ne kadar yapılan çalışmalar Paphlagonia bölgesinin cam tarihine ilişkin baskın bilgiler verse de çalışmaların azlığı ve özellikle bölgenin cam tipolojisinin eksik olması bunun cam çalışmalarına katkısının da yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu nedenle Hadrianopolis Antik kenti gibi yoğun buluntu veren alanlarda bu çalışmaların yapılmasını zorunlu kılmaktadır.

Yapılan bu çalışma ile ilk önce kentin cam tipolojisi ortaya çıkarılacaktır. Çalışmalarda ilerleme kaydedilmesi durumunda bölgede yer alan diğer antik kentlerin cam buluntuları ile birlikte tasniflenmesi ve Paphlagonia bölgesi cam tipolojisine katkı sağlaması düşünülmektedir. Yapılan bu çalışmaların sonucunda hem Anadolu cam

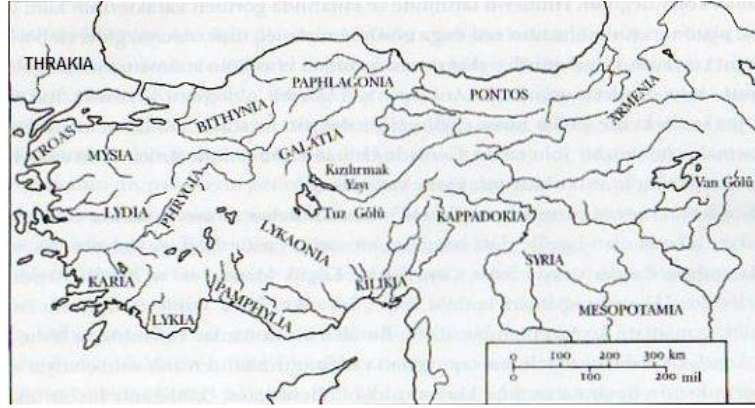
tarihine katkı sağlayacağı hem de cam tipolojisinin ortaya konulması hedefleneceğinin altı çizilmektedir.

Bu bağlantı ağının kurulması ile birçok sorunun cevabının da ortaya çıkacağı düşünülmektedir. Baktığımızda cam buluntuların tasniflenmesi ile üretim, ticari ağ, yerel ve ithal formların neler olduğu gibi birçok husus tespit edilecektir. Cam buluntuların yapım teknikleri ve süsleme sanatı gibi unsurların da dikkate alınması dönemsel olarak değişimlerin nasıl olduğunu gözlemlememize katkı sağlayacaktır. Camda bir diğer önemli kritere baktığımızda renk unsuru karşımıza çıkmaktadır. Bilindiği üzere cam buluntularda renk de bize dönemsel farklılık ve hangi madeni kullanarak bu rengi elde ettikleri hakkında bilgi vermektedir. Buradan yola çıkarak kesin olmamakla beraber madene yakınlık ile ilgili bilgilere de ulaşılabileceği düşünülmektedir.

2. HADRIANOPOLİS ANTİK KENTİ

2.1. Tarihi Coğrafyası

Tarihi süreç içerisinde pek çok değişikliğe uğramakla birlikte Strabon'a göre Paphlagonia, Antikçağda batısında Bithynia'dan Parthenius (Bartınsu) nehriyle, doğusunda Pontus ve Halys nehriyle, güneyinde Phrygia ve Galatia ve en nihayetinde kuzeyinde doğal olarak konumu gereği Karadeniz ile çevrili coğrafik bölgenin adıdır (Harita 1.) (Strabon XII. III. 9, 20). Paphlagonia'nın coğrafi sınırları hakkında bilgi veren değerli antik yazarlardan bir diğeri de Arrianus'tur. Arrianus Paphlagonia'nın coğrafyası hakkında bilgi verirken bu sınırları Parthenios Irmağından gemiler için demir atma yeri olan Amastris'ten başlatmaktadır (Bazna 2014, 8, Dipnot 16).

Harita 1: Galatia, Bithynia ve Paphlagonia Bölgesi

(http://www.arkeolojidunyasi.com/antik_bolgeler.html Erişim tarihi: 22.03.2023).

İngiliz Arkeoloji Enstitüsü'ne bağlı Roger Matthews yönetimindeki bir ekip tarafından, 1997-2001 yılları arasında bölgede yapılan yüzey araştırmaları neticesinde; Paleolitik dönemden başlayarak, Kalkolitik ve Erken Bronz Çağları, Hitit, Frig, Hellenistik, Roma, Bizans ve Türk dönemlerinin izlerinin takip edildiği, 330'dan fazla arkeolojik ve tarihsel değere sahip yerleşim alanının izine ulaşılmıştır (Matthews 2002, 219). Bölgedeki yerleşim alanları üzerine yapılan bu çalışmaların sonucunda, Paphlagonia bölgesinin geçmişten günümüze değin dağınık bir yerleşim düzenine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun nedenleri arasında coğrafi ve fiziksel şartlar olduğu muhtemeldir (Lafli 2009, 16).

Paphlagonia olarak adlandırılan bölge, günümüzde Kuzeybatı Anadolu ile sınırlandırılabilir. Antik çağ boyunca bölgenin siyasi sınırlarındaki değişim, yazılı kaynaklardaki farklı anlatımlarla ortaya konmuştur (Dökü 2008, 5).

Paphlagonia, batısına bakıldığında Bithynia'dan Parthenius nehriyle, doğusunda Pontus'tan Halys nehriyle, güneyinde Phrygia'dan (sonraları Galatia) Olgassys dağlarıyla ayrılan, kuzeyinde Karadeniz ile çevrili coğrafi bölgenin adı olup, ilk olarak Homeros'un İlyada adlı eserinde bahsi geçmiştir. Paphlagonia'nın bilinen en eski adı "Pala" olup, MÖ 1650-1580 tarihli Hitit yazmalarında "Pala halkının" anlamında "Palaumnili" şeklinde geçmektedir (Öztürk 2016, 10).

Bütün bu antik anlatımlar ışığında Paphlagonia Bölgesinin sınırları, doğuda Halys (Kızılırmak) ile Pontus Bölgesi, batıda Parthenios (Bartınsu) veya Billaios (Filyos çayı) ile Bithynia, güneyde ise Gangra (Çankırı) ile Galatia'yı sınırladığı muhakkaktır (Gökoğlu 1952, 10).

Paphlagonia'nın sahil kesimlerine bakıldığında: Gerze (Karousa), Sinope, Armene, Stephane (İstifhan/Ayancık), Ginolu (Kinolis) (Eser 2004, 173). Hacıveli (Aaiginetes) (İnebolu'nun doğusunda küçük bir kasabadır), İnebolu (Abonouteikhos), Zabarna, (Garium) (İnebolu'nun batısındaki Cide'ye bağlı bir köydür), Meset, Fakaz (Gallistratia veya Marsilla) (Karadeniz sahilindeki Cide'ye bağlı bir köydür), Time (Tymena) (Ahmet Gökoğlu'na göre burası karadan sekiz, denizden iki saat doğusunda bulunan bir köydür. Bkz. Gökoğlu, A. 1952, 22), Kayran İskelesi (Zephyrion), Cide, Gidoros (Kytoros), Kromna, Amastris ve Filyos (Tieium)'dur (Gökoğlu 1952, 25-38).

Paphlagonia'nın iç yerleşim bölgelerine bakıldığında: Devrekani (Domanistis) ve civarı, Küre, Azdavay Bölgesi, Ulus, Bartın, Boyabat, Taşköprü, Kastamonu, Dadybra (Daday), Araç (Timanitis), Safranbolu, Tosya (Doceia), Ilgaz (Kimiata), Çerkeş (Antinopolis), Eskipazar (Hadrianoupolis), Çankırı (Gangra), İskilip (Klaudiopolis) ve Kargı (Blaene) şeklinde sıralanabilmektedir (Bazna 2014, 10).

Paphlagonianın, ırmakları bakımından oldukça zengin bir bölge olduğu ve bu ırmaklardan Billaios (Filyos Çayı) ve onun yan kolu Ladon (Bolu Çayı ya da Büyük Su), Halys (Kızılırmak), Parthenios (Bartın Çayı), Hypios (Melen Çayı), Devrekani Çayı, biraz daha batıda Sangarius (Sakarya), Siberis (Kirmir Çayı), Skopas (Aladağ Çayı) belli başlıdır. Batıdan doğuya doğru Lilaios, Elaios, Lykos, Akheron, Psylla, Psillis, Oxinas,

Amastris, Aiginetes, Kinolis ve Potamai'de sayabilecek diğer küçük ırmaklardır (Işık 2004, 40).

Paphlagonia'daki yer alan dağlara bakıldığında: Amastris'in doğusunda yer alan Agrioserike, Daybra'nın güney ve güney batısında yer alan Babas Dağı ki günümüzde bu ad Baba Dağı olarak varlığını sürdürmektedir. Amasra'nın 23 mil doğusunda yer alan Kidros dağı, Düzce Ovası'nın güneyinde yer alan Hypios Dağı, Gangra'nın 2 kilometre doğusunda akan Acı Çay'ın yakınında yer alan Mala Dağıdır. Batı Karadeniz Bölgesi'nde, Çankırı-Kastamonu arasında doğu kuzeydoğu, batı kuzeybatı doğrultusunda uzanan Ilgaz Dağlarıdır. Pimolisa yakınlarında yer alan Sandarakurgeion Dağı, Sinope Yarımadası'nın önünde uzanan Skopelos sarp bir yamaç, Safranbolu'nun 23 kilometre güneybatısında, Çankırı'nın kuzeydoğusunda yer alan Skorobas Dağıdır (Şaroğlu 2010, 43-47).

VI. Mithradates devrinde, verimli ovaların yer aldığı sahil kesim ve dağlık, engebeli yapıya sahip iç kısım olmak üzere ikiye ayrılmış (Strabon, XII. III, 9, 20-21) olan Paphlagonia'nın Pompeipolis'ten sonrası 'İç Paphlagonia' olarak adlandırılmıştır (Strabon, XII. III, 41, 53).

Yukarıda belirtilen sınırlar içinde Paphlagonia Bölgesi'nin tarihsel olarak ilk izleri Paleolitik Döneme kadar geri giderken, yapılan yüzey araştırmalarında Neolitik ve Kalkolitik Dönemlere ait kalıntılarda ele geçmiştir (Homeros XIII, 639-660). Kentte devam eden çalışmalar sonucunda elde edilen buluntularda kentin tarihini MÖ. 5500' kadar indirgenebilir.

Antik dönem yazılı kaynaklarında Paphlagonialılar'dan söz eden ilk metin İlyadanın olduğudur. Homeros, Troya savaşında Akhalara karşı Troya'nın müttefiki olarak savaşa giren Paphlagonia'lı Enetler'in kralı Pylaimenes ve oğlu Harpalion önderliğindeki Paphlagonia birliklerinden ve Harpalion'un bir çarpışmada ölümünden bahseder (Homeros XIII, 639-660). MÖ. 2. binin sonunda Hitit imparatorluğu savaşçı deniz kavimlerine göre tarih sahnesinden silindiği kaydedilmiştir. Hititlerin yıkımından sonraki sürecin ardından MÖ. 8. yy.'da büyük bir göç olan Phrygler'in, Paphlagonia bölgesindeki faaliyetleri ve etkileri konusunda yazılı bilgi şimdilik eksiktir. Buna karşın Paphlagonia kaya mezarları ve kaya anıtları Phrygia ile olan kültürel ve sanatsal ilişkiyi arkeolojik açıdan göstermeye yeterlidir (Dökü 2008, 7).

Paphlagonia bölgesinde yer alan Hadrianopolis bugünkü Eskipazar değildir. Bu şehir Eskipazar'ın bir saat batı kuzeyinde Çaylı ve Budaklı köyleri arasına konumlanmaktadır. Şehir merkezinin tam olarak nerede olduğu bazı müelliflerce münakaşa zemini olmuştur. Bir kısım müellifler şehri bizim koyduğumuz yere yani Viranşehir (Eskipazar) yakınına konumlarlar (Gökoğlu 1952, 35). Heredotos'a göre Syria'lılar ve Paphlagonia'lılar arasında akan ve Euxeinos denen denize dökülen Halys (Kızılırmak) ile sınırlanmıştır (Işık 1995, 170.). Paphlagonia doğuda Halys Irmağı'yla, güneyde Galatialar ve Phrygler, batıda Bithynialar ve Mariandynler ve kuzeyde Eukseinosla sınırlandığı bilinmektedir (Strabon 2000, 21).

Kentin yazılı tarihi, Paphlagonia ve Roma döneminden itibaren başlamakta, bölgenin tarihinin daha eski dönemlere kadar uzandığı son yapılan araştırmalarda ortaya çıkmıştır. İsmail Kaygusuz, Gangra (Çankırı) bölgesinde bulunan yazıtlar üzerine yapmış olduğu doktora tezi çalışmasında, bölgenin ne kadar zengin bir tarihsel yapıya sahip olduğunu aktarmaktadır (Biçer 2010, 8).

“Paphlagonia Hadrianopolis'i” olarak adlandırılan antik kent bugün Karabük ili, Eskipazar ilçe merkezinin 3 km batısında “Viranşehir” olarak adlandırılan mevki ve çevresine yayılan arazi üzerinde dağınık bir şekilde konumlanan Budaklar, Büyükyaylalar, Çaylı ve Beytarla köylerini kapsamaktadır. Antik kente ait kalıntıların bugün Budaklar Köyü ve Hacı Ahmetler Mahallesi'nde yoğunlaştığı gözlemlenmektedir (Kılavuz-Çelikbaş 2013, 160). Hacı Ahmetler, Çaylı ve Eleler Mahalleleri sınırları içerisinde yer alan 10 km'lik doğu-batı doğrultusunda ve 4 km'lik kuzey-güney hattında, günümüzde Eskipazar-Mengen Karayolu'na paralel olarak uzanan mevkidir (Laflı-Gürler 2015, 27).

Bu şehrin Hadrianus tarafından kurulduğunu bilimsel araştırmalar sonucunda ele geçen sikkelerden öğreniyoruz. Şehir, Hristiyanlığın hüküm sürdüğü dönemlerde büyük bir önem kazanmış ve piskoposluk mevki olmuştur (Gökoğlu 1952, 35). Yapılan bilimsel çalışmalar, kentte MS 1. yüzyıl ve MS 8. yüzyıllar arasında yerleşim olduğunu göstermiştir (Patacı vd. 2012, 163). Şu ana kadar tespit edilen ve aynı zamanda ortaya çıkartılan mimari kalıntılar incelendiğinde, kentin yüzeyindeki bu yapıların büyük bölümünün Geç Antik/Erken Bizans dönemine ait olduğunu ve Budaklar köyüne bağlı Hacı Ahmetler mahallesinde yoğunlaştığı muhakkaktır (Biçer 2010, 15).

Harita 2: Honarias Eyaleti Sınırları (Kan- Şahin 2019, 42).

Hadrianopolis Antik kentinde 2003 yılından günümüze kadar yapılan yüzey araştırmaları ve kazı çalışmaları Hadrianoupolis'in Geç Hellenistik, Roma ve Erken Bizans dönemlerinde yerleşim gördüğünü ve kentin diğer Paphlagonia yerleşimlerinde olduğu gibi bir merkez bölge ve bu bölge çevresinde genişleyen bir yayılım alanına sahip olduğunu gözler önüne sermiştir. Hadrianopolis kenti hakkında sahip olunan en erken bilgi "Kaisareis Proseilemmentiai" adı altında Galatia eyaletine bağlı olduğudur. Kentin adının MS 2. yüzyıldan itibaren "Caesaria Hadrianoupolis" değiştirilmiş olması; kentin ikinci defa, Roma İmparatoru Hadrianus tarafından inşa edildiğini düşündürmektedir. Hadrianopolis MS 4. yüzyılın başlarına kadar Honoria eyaletine bağlı olarak varlığını sürdürmeye devam ettirmiştir (Harita 2.). Hadrianopolis MS. 5. yüzyıldan itibaren Hristiyanlığın önemli bir merkezi olmuş, Özellikle Aziz Stylianos Alypius vasıtasıyla dinsel hac yeri olarak da ilgi gören kent, kız ve erkek manastırları ile tanınmış, ayrıca Iustinianus döneminde bishopluk merkezi olmuştur. Kentte yapılan kazı çalışmaları ile yüzey araştırmalarında MS 8. yüzyıldan sonrasına ait fazla veri elde edilmediği de yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda saptanmıştır. Kent, daha sonra sırasıyla Oğuzlar, Anadolu Selçuklu Devleti, Candaroğlu Beyliği ve son olarak Osmanlı Devleti'nin himayesine girmiştir (Keleş-Çelikbaş 2013, 366-367).

Bugün Batı Karadeniz bölgesinde, Karabük ili sınırları içerisinde yer alan Hadrianopolis Antik kentinde ilk bilimsel kazı 2005 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyelerinden Prof. Dr. Ergün LAFLI başkanlığında başlamıştır. Kentin yeri 19. yüzyıl gezginlerinden Kipiart tarafından bulunmuştur. Bölge ile ilgili geniş kapsamlı ilk

bilimsel çalışma İngiliz Arkeoloji Enstitüsünce Roger Matthews'un başkanlığında gerçekleştirilmiştir (Cumalıoğlu ve diğerleri 2011, 187).

“Paphlagonia Hadrianopolis'i Arkeolojik Kazıları”adı ile yeniden başlatılan bölgedeki bilimsel arkeolojik kazılar, 2009 yılı itibariyle devam etmektedir. Arkeolojik kazıya ilişkin elde edilen bilgiler ve yapılan değerlendirmeler her çalışma dönemi sonunda düzenli olarak yayınlanmaktadır.

2.2. Yapılan Bilimsel Çalışmalar

Hadrianopolis Antik Kenti, birçok yabancı araştırmacı tarafından araştırılmış, ancak bu araştırmaların çoğu gezi çalışmasından öteye geçmemiştir. Kentin yer tayinini ilk olarak H. Kiepert tespit ettiği bilinmektedir (Özdemir 2006, s. 98-99; Keleş-Çelikbaş 2013, s. 367). Kentle ilgili ilk ve geniş kapsamlı araştırmaların ise K. Belge ve Marek tarafından yapıldığı; R. Matthews ise 1997-2001 yılları arasında kent ve çevresinde yüzey araştırması yaptığıda bilinmektedir (Bilde ve Diğerleri, 2007-2008, s. 155).

2003 yılında Karadeniz Ereğli Müzesi tarafından, Dört Nehir Kilisesi olarak adlandırılan yapıda kurtarma kazısı gerçekleştirilmiştir. Sonrasında ise 2005 yılında Ergün Laflı tarafından bölgede yüzey araştırması gerçekleştirilmiştir (Laflı 2009, s. 43). 2006 yılında bilimsel kazılar Ergün Laflı başkanlığında bilimsel ekibe verilmiş ve bu ekip 2009 yılına kadar çalışmalara devam etmiştir. Ergün Laflı tarafından yürütülen çalışmalarda, Hamam A, Hamam B, Chora Kilisesi, Geç Roma Villası olarak adlandırılan yapıların kazılarını tamamlanmıştır. Ergün Laflı'nın 2008 yılında istifa etmesinden kaynaklanan iki yıllık bir aranın ardından Hadrianopolis antik kentinde çalışmalar, Bakanlar Kurulu'nun kararıyla, Prof. Dr. Vedat Keleş başkanlığındaki ekip ile 2010 yılında tekrar başlatılmıştır (Keleş-Çelikbaş, 2011, s. 46).

Vedat Keleş başkanlığındaki ekip tarafından kazı çalışması yapılmamış; kentteki kazıları tamamlanmış olan yapılarda aşırı tahribat gözlemlenmesi sonucunda, 2010-2012 yılları arasında çalışmalar daha önceki yıllarda kazısı tamamlanmış olan yapıların restorasyon-konservasyon ve sağlıklılaştırılmasına yönelik bir program yapılması ve çalışmalara bu plan doğrultusunda hareket edildiği görülmektedir. (Kılavuz-Çelikbaş, 2013, s. 83). Bu doğrultuda ilk geniş kapsamlı restorasyon-konservasyon çalışması Dört Nehir Kilise yapısında gerçekleştirilmiştir (Kılavuz-Çelikbaş, 2011, s. 83).

Hadrianopolis Antik kentinde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda teşhire sunulan yapılara baktığımızda Chora kilisesi, Dört nehir kilisesi, Hamam A, Hamam B, Güney Nekropolü, Deliklikaya Nekropolü, Geç Roma Konutu olup bilimsel çalışmalarına devam edilmekte olan Kare Planlı Yapı, Sur Duvarı, Sondaj-2, Sur duvarı, Kuzeybatı Nekropol Yapısı ve tezin ana konusu olan camların bulunduğu sektör Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ise yapılacak olan rölöve ile naos ve yan neflerde restorasyon ve konservasyon çalışmalarının yapılması burada yer alan mozaiklerin korunması ve sergilenmesi için çalışma planı hazırlanmıştır. Akabinde kilisenin kazısının tamamlanması ile rekonstrüksiyon çalışmalarına başlanıp teşhir edilebilir hale getirilmesi planlanmaktadır.

2.2.1. Kiliseler

Hadrianopolis Antik Kentinde 3 kilise yer almaktadır. Bunlar; Chora kilisesi, Dört Nehir Kilisesi ve tezin ana konusu olan cam buluntuların ortaya çıktığı Kuzeybatı Nekropol Kilisesidir (Harita 3.).

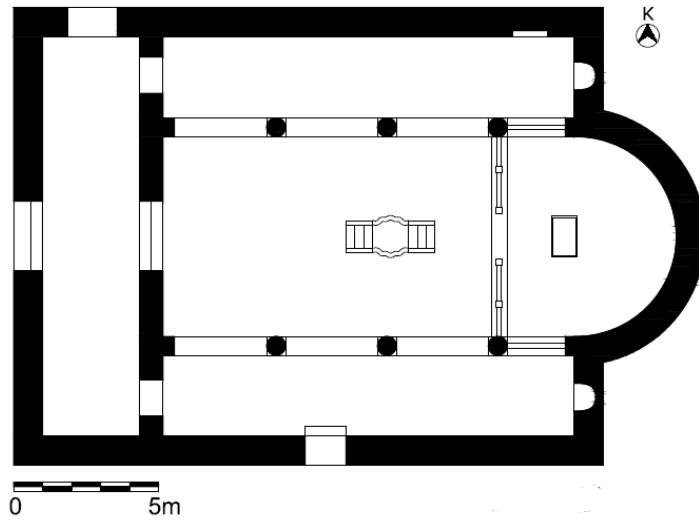
Harita 3: Hadrianopolis Antik Kentinde Yer Alan Kiliseler
(Earth ile düzenleyen; Gündüz 2023).

2.2.1.1. Chora Kilisesi

Kilise Eskipazar'ın Budaklar Köyü sınırlarında, Eskipazar- Mengen karayolunun 105 m kuzeyindeki Top Yazı Mevkiinde, 40°56'11 K- 32°30'19 D koordinatlarında yer almaktadır. Yapı kalıntısının bulunduğu alan ve çevresinde özgün adına ilişkin herhangi bir veri ya da yazıt ele geçmemiştir. Bu konudaki önerinin ise kilisenin kentin doğu

surlarının dışında olması yaklaşık 1.3 km doğusunda kentin chora bölgesinde yer almasından dolayı “Chora Kilisesi” olarak adlandırılması olmuştur(Verim 2021: 91).

Kilisede tahribatın fazla olduğu, günümüzde beden duvarları, mimari parçaları ve mozaik zeminin bazı kısımları görülebilmektedir. Kuzeydoğu-güneybatı istikametinde düzenlenen, üç nefli bazilikal planlı kilise, apsis ve nartheks dahil, dıştan 24.05 x 15.86 m ölçülerindedir. Yapının batısında dikdörtgen şekilli narteksin doğusunda içten ve dıştan yarım daire biçimli dışa taşkın apsisi bulunduğu bilinmektedir (Çizim 1.) (Verim, 2021, s.91).

Çizim 1: Chora Kilise’si Planı (Hadrianopolis Kazı Arşivi).

Kilisenin ana girişi, batı duvarının ortasında yer alan giriş açıklığıdır. Bu giriş vasıtasıyla 13.87 x 3.35 m ölçülerindeki dikdörtgen biçimli nartheks giriş yapıldığı görülmektedir. Narteksin kuzey duvarında tali nitelikli bir kapı açıklığının da yer aldığı ancak bu açıklık geç bir tarihte moloz taş, tuğla ve kiremit parçaları kullanılarak kapatıldığı gözlemlenmiştir. Naostan bir duvarla ayrılan narteksin, mozaikle kaplı zemini, naosa göre üst kontekste tutulmuştur. Yıkık olmasından dolayı narteksin örtü sistemi hakkında net bilgiler söylememek oldukça zordur. Erken Bizans Dönemi’ne tarihlenen kilise nartekslerinin çift cidarlı olduğu, içten ya beşik tonozla ya da düz ahşap tavanla, dıştan ise kiremitle kaplı çatıyla kapatıldığı bilinmektedir (Millingen 1912, s. 20-21, Rodley, 1994, s.19, Mango, 2006, s. 55 akt. Verim, 2021, s. 93).

Narteks-naos duvarında üç giriş açıklığının yer aldığı, güney duvar ve kuzeydoğuda birer olmak üzere toplam beş giriş açıklığı ile naosa geçilmektedir.

Narteks-naos duvarı ortasındaki iki basamaklı ve 2.51 m x 90 cm ölçüsündeki giriş açıklığı ile orta nefe, kuzeydeki 1.19 x 0.78 m ölçüsündeki açıklıkla kuzey nefe ve güneydeki 1.26 x 0.80 m ebatlarındaki açıklık vasıtasıyla güney nefe geçilmektedir. Naos, iki ayak dizisi ile birbirinden ayrılan orta nef, kuzey ve güney nef olmak üzere üç neften oluşur ve içten 13.81 m genişliktedir. Zeminleri mozaikle kaplı neflerden, orta nef, yan neflere göre daha büyük boyutludur (Verim, 2021, s. 93).

Naosun ana kısmını oluşturan orta nef 11.37 x 6.90 m, kuzey nef 14.22 x 2.74 m ve güney nef 14.13 x 2.75 m ölçülerinde olup neflerin genişliği 2/5 oranında düzenlenmiştir. Nefleri ayıran ayak dizilerine bakıldığında, beş sütun ve doğu-batı uçlarda bulunan birer pilasterden³ ibaret olduğu görülmektedir. Taşıyıcıların oturduğu nef stylobatlarının bazı blokları ve kuzey nef stylobatı⁴ üzerindeki bir sütun kaidesi in situ⁵ vaziyettedir. Kuzey ve güney nef stylobatlarının genişlikleri yer yer değişmekte olup batıdan doğuya doğru genişlemektedir. Simetrik bir forma sahip olmayan nef stylobatı parçaları, batıda genel olarak 69-74 cm, doğuda ise 79-83 cm arasında genişliklere sahip olduğu yapılan ölçümler sonucunda saptanmıştır. Sütunlar arasında bağlantının kemer mi yoksa kirişle mi (arşitrav⁶) sağlandığına dair herhangi bir veri bulunmamaktadır. Hadrianopolis, Kuzeybatı Nekropol Kilisesi yapısında ve Karadeniz Ereğli Ayasofyası'nda, taşıyıcılar arasındaki bağlantı kemerle sağlanmıştır. Kilise kazılarında arşitrav parçalarına rastlanılmaması ve çevresindeki örneklerde bu bağlantının kemerle sağlanması, bu yapıda da taşıyıcılar arasındaki bağlantının kemerle sağlandığı düşündürmektedir. Sütunlar alt kısımda, Attica A ve Attica B tipi sütun kaideleri üzerinde yükselmekte, üstten iki farklı tipte yivli sütun başlıklarıyla son bulmaktadır (Verim, 2021, s. 93).

Naosta dikkat çekici en önemli husus, kuzey nefin doğu ucunda yer alan, 95 cm genişlik ve 70 cm derinlik ölçüsüne sahip yarım yuvarlak biçimli niş ve hemen bunun

³ Pilaster, sütunce ya da sütunçe, mimaride duvara yapışık sütun şeklinde kullanılan bir inşaat tekniğidir. Yapılarda süs öğesi olarak kullanılır

⁴ Stilobat antik mimarlıkta yapının üzerine oturduğu silmeli subasman. Ayrıca antik sütunların sekisine de stilobat adı verilmektedir.

⁵ In situ, "yerinde" manasına gelen Latince bir deyiştir. Bir eseri yerinde koruma ile ilgili bir kavramdır.

⁶ Arşitrav, bir sütun başlığının üzerinde duran bir lento veya kiriştir. Klasik mimaride mimari bir unsurdur. Bu terim, dikey elemanlar da dahil olmak üzere, bir çerçevenin kapı veya pencere etrafında bulunan bir çerçevenin tüm kenarları için kullanılabilir.

önündeki yarım daire biçimli duvar kalıntısından oluşan bölümdür. Bu bölümün konumu itibariyle litürji için yapıldığı tahmin edilmektedir. Nişin ön kısmında moloz taş kullanılarak örülen zemin seviyesindeki yarım daire formlu duvar kalıntısı, doğu duvardaki niş ile bitişiktir. Bu bölümün vaftiz töreni için tasarlandığı; vaftiz havuzu olduğu veya bir vaftiz havuzunun buraya yerleştirildiği düşünülmektedir. Bazı araştırmacılar, kuzey nefte pastophorium yer aldığını ve buradaki nişin postophorium nişi olduğunu ileri sürmüştür (Lafli ve Zah, 2008, s. 687, Patacı, 2011, s. 4, Patacı, 2012, s. 57, akt. Verim, 2021, s. 89).

Pastophorium apsislerine alternatif olarak yapıldığı varsayılırsa, benzerinin güney nefin doğu duvarında da olması gereklidir, ancak bu alanda herhangi bir niş izine rastlanılmamıştır. Ayrıca pastophorium hücreleri, yani prothesis ve diakonikonun neflerden bir duvar veya kemerle ayrılması gerekmektedir, ancak buradaki yarım dairevi bölüm kuzey nef içindedir. Sonuç olarak dairesel biçimli bölümün, kesin olmamakla birlikte vaftiz mekânı olarak tasarlanmış olduğu düşünülmektedir. Nartekste olduğu gibi naosun örtü sistemi hakkında da net bilgiler verilememektedir. Çatıya ilişkin bulgular, kırık vaziyette bulunan stroter⁷ ve kalypter⁸ parçalarına ait olduğu düşünülmektedir. Erken Bizans Dönemine tarihlenen bazilikal planlı kilise naoslarının, genellikle içten düz veya kasetli ahşap tavanla, dıştan iki yöne meyilli çatıyla örtüldüğü bilinmektedir (Millingen, 1912, s.1, Mathews, 1971, s. 22, Eyice, 1988, s. 46, Rodley, 1994, s. 21, Mango, 2006, s. 49, akt. Verim, 2021, s. 94).

Bu bilgilerden hareketle, naosun içten ahşap tavan, dıştan iki yöne meyilli (kuzey ve güney yönlere), stroter ve kalypterle kaplı çatıyla kapatılmış olduğu söylenebilir (Çizim 4). Kilisenin doğusunda zemini mozaikle bezeli, 6.29 x 2.32 m ölçüsünde bema yer almaktadır. Dikdörtgen şekilli bema, “Π” biçimli, muhtemelen alçak tipli, payeli bir temponla çevrelenmiştir. Temponun sadece 3.46 m uzunluk ve 53 cm genişlikteki batı kısmının stylobatı in situ durumda görülebilmektedir. Tempon stylobatının farklı yerlerinde balüster⁹ ve levha yuvaları görülürken, batı duvar ortasındaki giriş açıklıkları ve orta nefteki mozaik dikdörtgen panoyla aynı eksene denk gelen orta kısmındaki yüzey

⁷ Antik Yunan mimarisinde Korinth tarzı kiremitlerden düz ve yassı olanıdır.

⁸ Kapama kiremidine verilen addır.

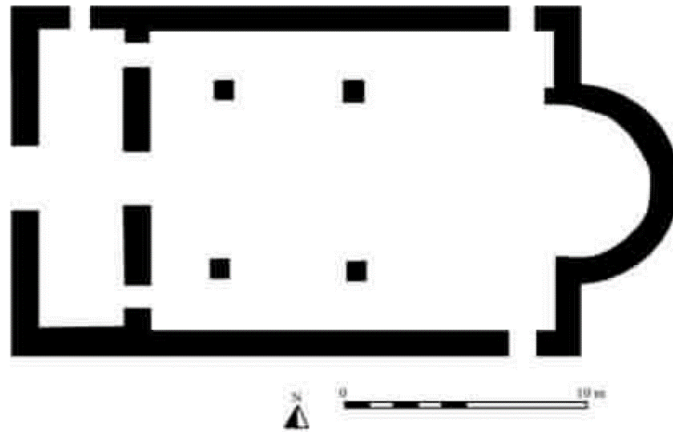
⁹ Altarın üst levhasıdır.

düz bırakılmıştır. 65 cm genişlikteki bu alanın bema girişi olduğu düşünülmektedir. Apsis, içten ve dıştan yarım daire biçimlidir ve içten 6.30 x 3.51 m ölçülerindedir (Verim, 2020, s. 388). Tüm bu veriler değerlendirildiğinde Chora Kilisesi'nin MS 5-6. yüzyıllara ait olması gerekmektedir (Kılavuz ve Çelikbaş, 2013, s. 165).

2.2.1.2. Dört Nehir Kilisesi

Kilise, Eskipazarın Budaklar Köyü sınırında, Hadrianopolis kentinin güneyi boyunca akan Göksu Çayının 400 m kuzeyinde Dut dibi Mevkiinde 40°55'33.07 K-32°29'28.62 D koordinatlarında yer almaktadır. Yapı kalıntısının bulunduğu alan ve çevresinde özgün adına ilişkin herhangi bir veri ya da yazıt ele geçmemiştir. Bu çalışmada yeni bir önerinin ise kilisenin orta nef doğusundaki özel bir panoda, dört nehir ve bunların personifikasyonlarının tasvir edilmesinden dolayı "Dört Nehir Kilisesi" olarak adlandırılması olmuştur (Verim 2021: 46-47).

Kilise doğu batı uzantılı olup Bazilikal plan tipine ve çift nartekse sahiptir (Çizim 2). Narteksinde 2 ana giriş bulunmaktadır. Güney ve kuzey neflerden birer adet giriş açıklığı ile de yapıya giriş sağlanabilmektedir. Apsis içten ve dıştan yarım daire olacak şekilde tasarlanmış olup dışa çıkıntılı bir apsis formuna sahip olduğu gözlemlenmiştir.

Çizim 2: Dört Nehir Klisesi Planı (Hadrianopolis Kazı Arşivi).

Kilisenin ana girişi batı duvarın ortasına konumlanan giriş açıklığıdır, bu giriş açıklığı vasıtasıyla 13.15 x 3.61 m ölçülerinde, dikdörtgen biçimli egzonartekse

girilmektedir. Egzonartekse kuzey duvarı ortasında yer alan bir giriş açıklığıyla da girilmekte, ancak bu açıklığın bilinmeyen bir tarihte kapatıldığı düşünülmektedir. 2003 yılında gerçekleştirilen kazı çalışmaları esnasında enzonarteksin kuzeyinde, kilisenin tarihlendirmesine de yardımcı olan, VI. yüzyıl ilk yarısına tarihlenen, sarı travertenden yapılmış, tabula ansata biçimli bir Hıristiyan mezar yazıtı tespit edilmiştir. Egzonarteksin doğusunda dikdörtgen biçimli, üç veya beş bölümlü düzenlenmiş endonarteks yer alır. İki bölüm, bir duvarla birbirinden ayrılmıştır. Kilisenin ilk inşaa evresinde, iki mekân arasındaki bağlantı, ortadaki daha büyük ölçekli üç giriş açıklığı ile sağlanmaktaydı. İkinci inşaa evresinde, endonarteksin tamamı ya da kuzey-güney tarafları, yan neflere ilave edilmiş, dolayısıyla bu açıklıklar endonarteks yerine yan neflere geçişi sağlamıştır. Her iki narteksin zemini, kentin güneyinde yer alan ve günümüzde halen işletilen sarı travertenden üretilmiş taş plakalarla kaplanmıştır. Egzonarteksin zemini kısmi hasar almasına rağmen sağlam vaziyettedir, ancak endonarteksin zemini büyük oranda tahrip olmuştur. Narteksin yıkık vaziyette olmasından dolayı, örtü sistemi hakkında net bilgi sahibi olmak oldukça zordur. Erken Bizans Dönemi'ne tarihlenen kilise nartekslerinin çift cidarlı olduğu, içten ya beşik tonozla ya da düz ahşap tavanla, dıştan ise kiremitle kaplı çatıyla kapatıldığı bilinmektedir. Bu kilise nartekslerinin de çift cidarlı olduğu, içten tonoz veya ahşap tavan, dıştan ise kiremitle kaplı batıya meyilli bir çatıyla kapatılmış olduğu düşünülmektedir (Verim, 2021, s. 48).

Endonarteksten, ortadakinin daha büyük boyutlu olduğu, üç giriş açıklığı ile naosa geçildiği bilinmektedir. İki bölüm arasındaki ayırım duvar ile sağlanmış, nartheks zeminleri naosa göre daha yüksekte tutulmuştur. Naosun, iki ayak dizisi ile ayrıldığı, mozaik döşeli zemine sahip orta nef, kuzey ve güney nef olmak üzere üç neften oluştuğu görülmektedir. Orta nef yan neflere nazaran daha büyük boyutlu tasarlanmıştır. İkinci inşaa evresinde yan nefler batıya doğru uzatılmış; kuzey nef 16.17 x 2.45 m, güney nef ise 16.13 x 2.61 m ölçülerinde düzenlenmiştir. Nefleri ayıran ayak dizileri, ilk inşaa evresinde dört sütun ve doğu-batı uçlarda bulunan birer pilasterden oluşmaktadır. İkinci inşaa evresinde bu ayırım, beş sütun ve iki pilasterden oluşan ayak dizisiyle sağlanmıştır. Taşıyıcıların oturduğu nef stylobatları sağlam vaziyettedir ve bunların üzerindeki bazı sütun kaideleri in-situ durumdadır. Sütunlar arasında bağlantının, kemer ya da kirişle sağlandığı düşünülmektedir (Verim 2021,48-49).

Sütunlar alt kısımda, Attica A ve Attica B tipi sütun kaideleri ve sade ele alınmış mimari bloklar üzerinde yükselmekte, üstten bazıları ion-impost tipteki sütun başlıklarıyla son bulmaktadır. Kilisede ele geçen sütun kaidelerinin boyun kısımları ve sütun parçalarının çapları ortalama 40 cm'dir ve kazılarda farklı boyutlarda parça ele geçmemiştir. Bu bilgiler ışığında kilise naosunun tek katlı düzenlendiği söylenebilir. Nartekste olduğu gibi naosun örtü sistemi hakkında da net bilgiler verilememektedir. Çatıyla ilişkin bulgular, kırık vaziyette bulunan stroter ve kalypter parçalarından ibarettir. Erken Bizans Dönemine tarihlenen bazilikal planlı kilise naoslarının, genellikle içten düz veya kasetli ahşap tavan ile, dıştan iki yöne meyilli çatı ile örtüldüğü bilinmektedir¹⁰ (Verim, 2021, s. 48-49). Dört nehir Kilisesi¹¹, büyük ölçüde benzerlikleri nedeniyle Chora Klisesi'nin çağdaşı olarak MS 5-6. yüzyıllara ait olması gerekmektedir (Çelikbaş ve Kılavuz, 2013, s. 165).

2.2.1.3. Kuzeybatı Nekropol Kilisesi

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Bilimsel Çalışmalar

Doğu- batı doğrultusunda inşa edildiği anlaşılan kilisenin doğusunda köye ulaşım için kullanılan asfalt yol geçmektedir. 2007 yılı öncesinde gerçekleştirilen yol kazısı sırasında apsisin bir bölümü ile güneydoğu köşesi tahrip edilmiştir. 2007 yılında E. LAFLI başkanlığında yürütülen kazı çalışmalarında apsis bölümü kısmen ortaya çıkarılmıştır (Lafli- Zâh 2009, 654). İlk buluntuları göz önüne alarak değerlendirilmesi yapıldığında yapının "Apsidal" biçiminde olduğu gerekçesi ile Apsidal yapı olarak adlandırılmış ve bazı yayınlarda mevcut kalıntılar ile mozaik zemin hakkında kısa bilgiler sunulmuştur (Çelikbaş-Verim 2021, 14).

¹⁰ Kilisede, yapı malzemesi olarak duvarlarda düzgün kesme taş ve moloz taş, mimari plastik elemanlarda ve mozaiklerde taş ve mermer kullanılmıştır. Sütun, sütun kaidesi, sütun başlığı, lento, korkuluk, ambon parçaları gibi taşıyıcı elemanlar ile mimari plastik parçalar, yerel kireçtaşı ve mermerden üretilmiştir. Yapının örtü sisteminde, tavan ile çatıda ahşap ve kiremit kullanıldığı söylenebilir, ancak ahşaba dair herhangi bir ize rastlanılmamıştır (Verim, 2021, s.50).

¹¹ 2003 yılında Karadeniz Ereğli Müze Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen kazı çalışmalarında, kilise ilk inşa evresi zemini üzerinde, ikinci inşa evresi zemini tahrip edilerek basit tip örgü mezarlar açıldığı tespit edilmiştir. Kazı arşivi ve günümüzdeki durumuna bakıldığında, orta nef zemininde 14, güney nef zemininde 2 olmak üzere, kilise içerisinde toplam 14 basit tip örgü mezara yer verilmiştir. Bazı yayınlarda bu mezarlar VIII-IX. yüzyıla tarihlendirilmiştir 2012 yılında V. Keleş başkanlığında yürütülen kazı çalışmalarında ise kilisenin güneydoğusunda, sağlam durumda üç basit tip örgü mezar tespit edilmiştir. Bu üç mezar ve içindeki gömüler iyi korunmuştur. (Kan-Şahin, 2015, s.28 akt. Verim, 2021, s.60).

2012 yılında apsisin yön doğrultusuna bakılmış, yapının doğu-batı şeklinde uzanıyor olmasından ve apsisle sahip olmasından dolayı yapının bir kilise olabileceği kanısına varılmıştır. Apsisli yapının şu ana kadar ortaya çıkan tek bölümü olan apsis kısmının iç yapısı yuvarlak, dış yapısı ise köşelidir (Kılavuz- Çelikbaş 2012, 175). İçte yuvarlak dışta köşeli olan apsis kısmı örneklerini incelediğimizde MS 450' ye tarihlenen İstanbul'daki İoannes Studios Manastır kilisesinde, Bodrum – Torbadaki Bazilika apsisinde (Mango 2006, 50. Res. 45). de benzer örnekleri görmekteyiz. 2013 yılında yapı kalıntısının bulunduğu alan ve çevresi dikkate alınarak arkeo-jeofizik çalışmaları yapılmış Apsisli yapı olarak adlandırılan sektörün kilise olduğu böylelikle saptamıştır. 2017 yılında yapıda kapsamlı şeklide bilimsel kazı çalışmaları başlatılmış olup ilk yapının apsis, bema ve kuzey nefinin bir kısmı ortaya çıkarılmıştır. 2018-2020 yılları arasında ise yapıda bilimsel kazı çalışmalar E.Verim tarafından yönetilmiş; kilisenin naos, apsis ve bema kısımları tamamen, nartheks in ise batı duvarı haricinde büyük bir kısmı ortaya çıkarılmıştır (Çelikbaş 2019,73- 82); Verim 2019, 283- 284).

Bu kazılarda kilise haricinde kilise haricinde, yapının kuzeyinde şarap işliği ve işlevi henüz belirlenemeyen ek mekanlar¹², cadde kalıntısı (tapınak veya nymphaeum?) tespit edilmiş olup tekrar bir yapının inşa edildiği bu arazinin sürekli tercih edilmesinde, arazinin kentin en merkezi noktalarından bir tanesi olduğunun kanıtıdır (Çelikbaş-Verim 2021, 15).

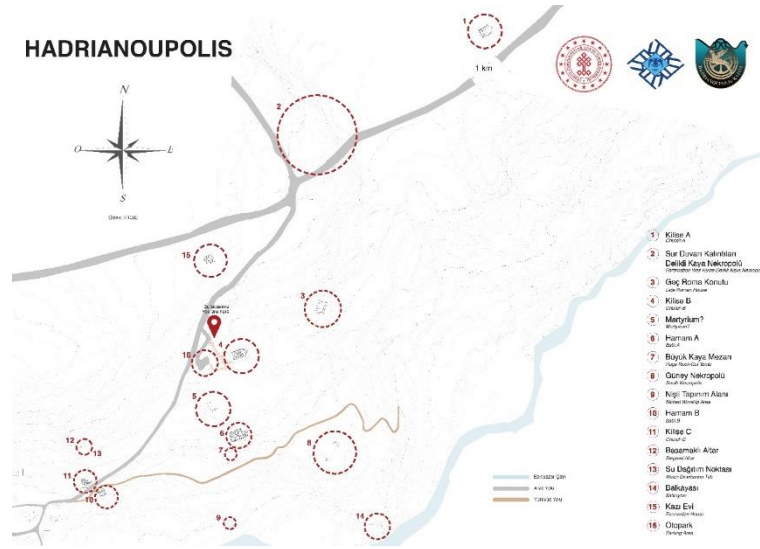
2021 yılı yapılan bilimsel çalışmalarda kilisenin kuzey yöndeki sınırını da ortaya çıkarmak amacıyla bilimsel çalışmalar gerçekleştirilmiştir. Yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda Yapının kuzeyinde yer alan “Kuzeybatı Nekropol Yapısı”olarak adlandırılan ve işlevi henüz tespit edilemeyen alanın tespiti gerçekleşmiş ve burada çalışmalara başlanılmıştır. İlerleme kaydedildikçe kanal olduğu düşünülen kentin yerel taşı olarak nitelendirebileceğimiz sarı travertenden kapakların kullanıldığı yapı kalıntısına rastlanılmıştır Aynı zamanda bu kanalda yer yer tuğla ile örtülü yerler de tespit edilmiş olup kanalda olası dışı tıkanıklıkta belli yerlerde kapağın kaldırılıp sorunun giderildiği düşünülmektedir. Burada yer alan yapının kilisenin erken evresine tarihlenen daire planlı yapı ile bağlantılı olabileceği ya da yapılan bilimsel kazılarda ele geçer Speacer Pin ve

¹² Bu ek mekanlar içerisinde yer alan karelej sisteminde L-5/6 ve M-5/6 açmalarına denk gelen işlevi bilinmeyen ek mekânda yoğun miktarda cam üretimi ile ilişkin buluntular barındırmaktadır. Detaylı bilgi için bakınız (6.2. Cam üretimine ilişkin parçalar).

Space Tube bakılarak buranın bir hamam ya da su ile alakalı bir yapı kalıntısı olabileceği düşünülmektedir. KBNY'nın bilimsel kazılarında ilerleme kaydedildikçe daha somut veriler ışığında doğru hipotezler ortaya atılacaktır.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Ortaya Çıkarılan Mekanlar

Yapı kalıntısı Hacahmatlar Mahallesi'nin girişinde, Hadrianopolisin güneybatısında bulunur. Hamam B yapısının 20 m kuzeybatısında yer alan kilise, günümüzdeki adıyla Budaklar Köyü Topraklık Mevkii'nde, 40°55'25.26 K-32°29'16.17 D koordinatlarında yer almaktadır (Harita 4.) (Çelikbaş- Verim 2021: 15).

Harita 4: Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Bölgesel Konumu (Hadrianopolis Kazı Arşivi).

Kuzeybatı nekropol kilisesini diğer kilise yapılarından ayıran en önemli özelliği iki evreye ait olmasıdır. Erken evrenin Erken Roma dönemine, geç evrenin ise Bizans dönemine tarihlendiği bilinmektedir. Erken roma dönemine tarihlenen daire planlı yapı olarak adlandırılan, su ile ilişkili yapı kalıntısı olduğu düşünülen yapının yer yer nem alması dikkat çeken unsurlardan bir tanesidir. Bu duruma ek olarak daire planlı yapıda duvar örgü sisteminin farklı olduğu opus mixtum¹³ tekniği ile işçiliğin farklı olması erken evrenin en belirgin özelliğidir. Bu alanda ortaya çıkarılan seramik fragmanlarının kaliteli gruba (Roma dönemine) tarihlendiği düşünülmektedir. Kilisede erken evreye ait buluntuların iki alandan ortaya çıkarıldığı bilinmektedir. Bu alanlardan ilki daire planlı

¹³ Roma ve Bizans döneminde kesme taş ve tuğlaların yatay bir şekilde dizilmesi ile yapılan örgü sistemidir.

yapı bir diğeri ise G-5/6/7/8/9 olduğu düşünölmektedir. Bu açmalar arasından özellikle G-5 açmasında yapılan bilimsel çalışmalarda dolgu toprağın bulunduğu ve dolgu toprağın erken döneme tarihlenen bir yerden getirildiği ya da akıntı toprak olduğu düşünölmektedir. Burada ele geçen buluntuların erkene tarihlenmesinin bir diğeri nedeninin de açmanın batı yönünde yer alan ve kiliseden erken evreye tarihedildiği düşünölen yapı kalıntısının olmasıdır. Ele geçen buluntular arasındaki bağlantı irdelendiğinde cam buluntuların erken Roma dönemine tarihlendiği tespit edilmiş olup çıkan seramik(gri astarlı seramik) fragmanlarının da Erken roma dönemine tarihlendirilmesi durumu destekler niteliktedir. Kamu arazisi içinde olmaması nedeniyle bilimsel kazı çalışmalarını kısıtlamaktadır. İlerleyen zamanlarda kamu arazisine dönüştürmesi ve bilimsel kazı çalışmalarına başlanması planlanmaktadır.

Kilisenin ana girişı 2021 yılında yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılmıştır. Bakıldığında ilk başta amaç kilisenin batı ve güney beden duvarlarını ortaya çıkarmak iken aslında kilisenin batısında atrium¹⁴ olarak nitelendirilebilecek bir mekânın bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu alanda dikkat çeken önemli husus sadece giriş açıklığının bulunduğu alanın zemininin sarı travertenden blok taşlar ile döşendiği görölmektedir. Sadece girişin ihtişamlı gösterilmesinin iki nedeni olmalıdır. Birinci husus maliyeti azaltmak ikinci husus ise sadece giriş kısmını ihtişamlı göstermeye çalışarak mütevazı bir izlenim oluşturmak istedikleri düşünölmektedir. Bakıldığında bu giriş kısmında kullanılan lento ve sövelerin mermerden yapılmış içbükey- dışbükey yivlerin yer aldığı sade bir görünüme sahip olduğu gözlemlenmiştir.

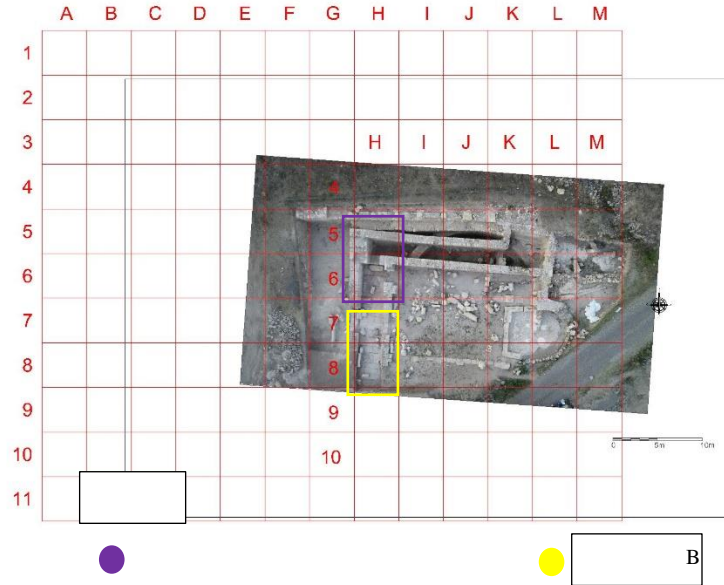
Burada yapılan çalışmalarda medikal ve kozmetik amaçlı kullanıldığını bilinen unguentariumlara, aydınlatma amaçlı kullanıldığını bilinen kandillere¹⁵ ait fragmanlara ve pencere camı fragmanlarına aynı zamanda az miktarda cam kap fragmanlarına rastlanılmıştır. (Şekil 1).

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan unguentariumların (minyatür unguentarium) hokka olarak da kullanıldığını düşünölmektedir. Bizans dönemi minyatür

¹⁴ Atrium: Kilisenin batısında bulunan avluya denir. Atriumlar genellikle sütunlarla oluşturulan revaklar ile kuşatılır.

¹⁵ Kandiller, hem aydınlatma amaçlı hem de kadeh fonksiyonu ile kullanıldığını düşünölmektedir. Bu duruma ek olarak sadece forma bakılarak kullanım amacıyla ilgili ayırımın yapılmasının mümkün olmadığı bilinmektedir.

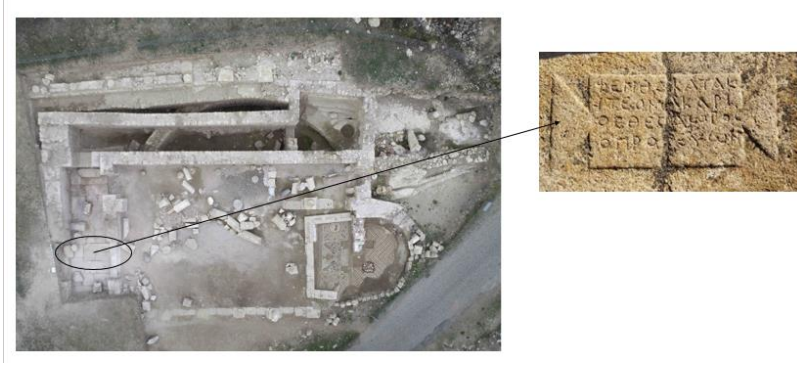
sanatında karşımıza çıkan küçük boyutlu unguentariumların mürekkebi içine koyup kullandıkları işlevde de karşımıza çıkmaktadır. Seramik ve metal gibi malzemelerde miktarı görmeme ve içinde muhafaza edilmesinin olumsuz yönleri olduğu düşünülmüş olmalı ki cam gibi yarı saydam malzemenin tercih edildiği görülmektedir¹⁶(Hazinedar - Coşkun 2019, 164-177).

Şekil 1: Kbnk Atrium ve Batı Girişinde Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).

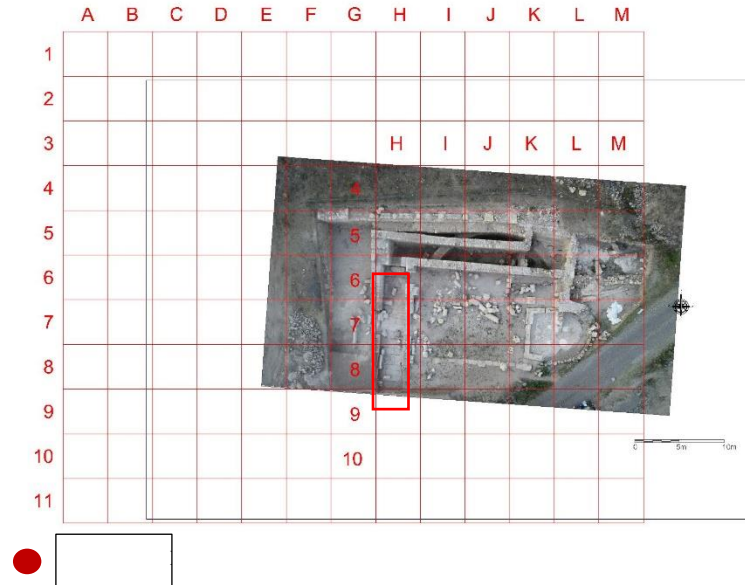
Batıda yer alan kilisenin ilk giriş yeri olarak nitelendirilen bölüm Nartekstir. Bu alan tamamen sarı traverten plakalar ile döşenmiştir. Giriş açıklığı ekseninde mezar olduğu düşünülen dikdörtgen biçimli mezar kapak taşı tespit edilmiştir. Bu taşın bir ucunda, Tabula Ansata içinde Latince “Burada tanrının sevgili kulu Rahip Theodoros yatmaktadır” yazan bir yazıt yer almaktadır. Bu kapak taşı kaldırılmış, burada cam kaba ait olduğu düşünülen cam fragmanı ortaya çıkarılmıştır (Resim 1).

¹⁶ Kuzeybatı nekropol kilisesinin kuzeyinde yer alan işlevi henüz tam belli olmayan sektörde kısa süreli yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda stylus ortaya çıkarılmıştır. Tarım arazisi üzerinde yer alan KBNK ve KBNY aktif olarak kullanılması stylus'un ortaya çıkacağı mekanın değişmesine neden olduğu düşünülmektedir.

Resim 1: Nartekstte Bulunan Tabula Ansata İçinde Yazıt (Hadrianopolis Kazı Arşivi).

Yapılan araştırmalar sonucunda Rahip Theodoros'un defninin buradan alınıp Konstantinopolis'e götürüldüğü bilgisine ulaşılmıştır. Buradan hareketle mezar içinden ele geçen cam fragmanından hareketle şunu söyleyebiliriz ki buluntuların da defin ile beraber götürüldüğü ve ölü hediyesi olarak cam objenin olduğu da düşünölmektedir. Nartekste ele geçen cam buluntulara baktığımızda aydınlatma amacıyla kullanılan, kandil ve pencere camı fragmanlarına, kaba ait olduğu düşünölen cam fragmanlar ortaya çıkarılmıştır (Şekil 3).

Şekil 2: Kbnk Narteks'de Ortaya Çıkarılan Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).

Buradan şunu çıkarmalıyız ki kiliseye girişte önemli bir din adamının mezarının olmasının bir nedeni olmalıdır. Muhtemelen girişte ilk bu kişiye, sonra kiliseye saygının

sunulmasını sağlamak ve bu saygınlığın devam etmesinin temenni edildiği düşünülmektedir. Nartekse giriş bir de güneyden sağlanılmakta ve burada ki basamakların tahrip olduğu gözlemlenmiştir. Kuzeyde ise Katakümen olarak adlandırılan Hristiyan olmak isteyen insanların kilisenin ana bölümü olan yerlere girişi sağlamadan dini anlamaya çalışmalarını sağlayan naosa ve bemaya en yakın alandır. Burada ise aydınlatma amacı için kullanılan kandillere ve pencere camlarına, medikal ve kozmetik amaçlı kullanıldığı bilinen unguentariumlara rastlanılmıştır. Narteksten naosa geçişte lento ve sövelerin vişne çürüğü renginde bir mermer ile yapılmış olduğu gözlemlenmiştir. Bu da aslında kilisenin ana kısmı olan naos kısmını daha ihtişamlı hale getirmek için yapıldığı düşünülmektedir.

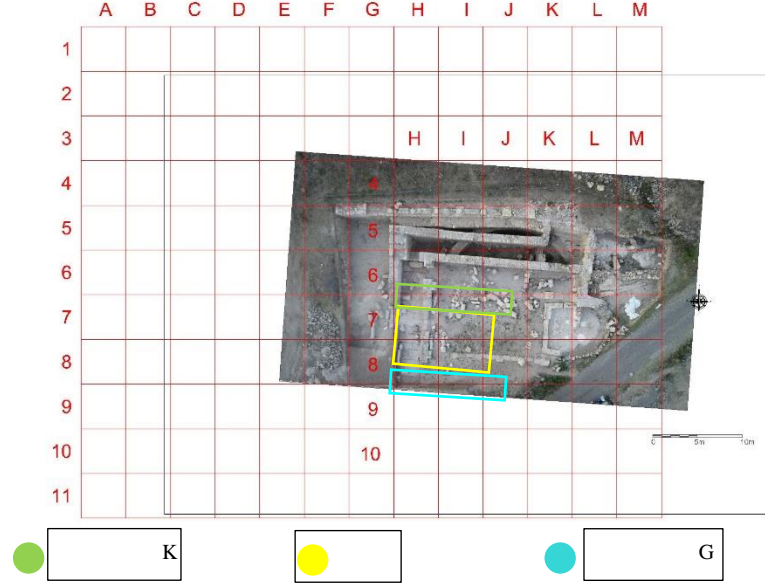
İnsanların ibadetlerini gerçekleştirdiği yer olan naos(nef) ve bu alanların sütunlarla ayrılması sonucunda oluşan mekanlara da nef denmektedir. Burada nefleri ayıran sütunların Attika A, Attika B ve Attika C tipi sütun kaideleri olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkarılan buluntulara baktığımızda rahiplerin kullandığı tarak¹⁷, Hıristiyanlığı sembol eden haç bezemeli metal objeler, tondosunda kuş motifinin yer aldığı boyalı tabak, kilisenin aydınlatması için kullanılan cam kandiller ve pencere camları, aydınlatma amacıyla ya da kadeh fonksiyonu ile kullanıldığı düşünülen kadeh kaidelerine ve ona ait olduğu düşünülen ağız fragmanlarına, bardağa ve şişelere ait olduğu düşünülen ağız fragmanları, bardağa veya kaseye ait olduğu düşünülen kaidelere, az bulunması nedeniyle nişlere sunu olarak bırakılan ya da kişilere ait olduğu düşünülen cam yüzük taşı, bilezikler ve boncuklar ortaya çıkarılan önemli buluntulardır.

Burada bilimsel çalışmaların tamamlandığı ve belli başlı alanlara atılan sondajlar ile naos ve yan neflerde mozaiklerin olduğu tespit edilmiştir. Bu alanda mimari parçaların yerinde belgeleme çalışmalarının ardından sütun fragmanlarının kaldırılması ile restorasyon ve konservasyon işlemlerinin bir arada yürütülerek mozaiklerin de açılmaya başlanması planlanmaktadır (Şekil 3).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde yan kuzey yan nefte J-6 açmasında yapılan çalışmalar sonucunda MS. 2 yüzyıla tarihlenen adak levhası ortaya çıkarılmıştır. Adak levhasındaki kemerde yılan başının tasvir edilmesi askelepios ile bağdaştırılmış erken evredeki yapı kalıntısının su ile bağlantılı olduğu şifahane olabileceğini

¹⁷ Bkn. Hadrianopolis (Çelikbaş, 2019, s. 77-78).

düşündürmüştür. Kentte Kare planlı yapı olarak adlandırılan mekanda devşirme malzeme olarak kullanıldığı düşünülen bir mimari parçanın ortaya çıkarıldığı ve üzerinde yer alan yazıtta “*Kurtarıcı Asklepios’a Ailios Deitaros Sundu*” şeklinde bir ibare geçmektedir. Bu da kentte asklepios kültünün varlığına ve kilisede çıkan ve asklepios ile bağdaştırılan mimari plastik parçanın ortaya çıkması da bu durumu destekler niteliktedir.

Şekil 3: Kbnk Naos ve Yan Neflerde Ortaya Çıkarılan Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).

Doğu bölümü ortaya çıkarılan kilisede, mevcut kalıntılar ve buluntular litürjik alanı hakkında ipuçları vermektedir. Bunlara göre; kilisenin doğusunda, içten yarım yuvarlak dıştan ise beş kenarlı apsisi, apiste beş-altı basamaklı Synthrononu (Resim 2), dikdörtgen şekilli Beması, Bemayı çevreleyen “U” biçimli, alçak tipli temponu, bema ile apsisin arasında kare şekilli bir kiboriumu, masa tipli altarı ve çift taraflı bir ambonu bulunmaktaydı (Verim 2021, 284).

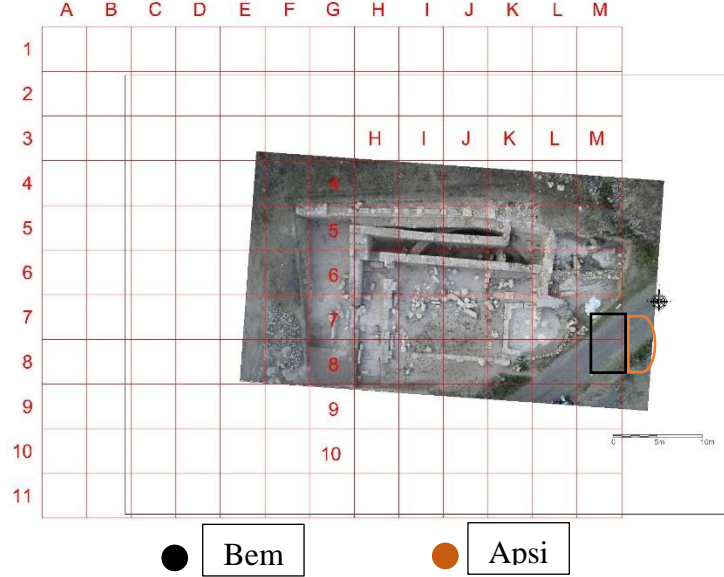
Resim 2: Apsiste Yer Alan Synthronon Kalıntısı (Hadrianopolis Kazı Arşivi).

İki inşa evresine sahip olan kilisenin, ilk inşa evresinde (MS V. yüzyıl) daha büyük ele alındığı anlaşılmaktadır. İkinci inşa evresinde (MS VI. yüzyıl) kuzey duvarı, güneye taşınmış ve apsisi daha batıya alınmıştır (Resim 3). İki inşa evresinde de yapının zemini zengin kompozisyonlara sahip mozaikle döşenmiştir. İkinci inşa evresi zemini büyük oranda tahrip olmuş, ancak birinci inşa evresi zemini sağlam vaziyette günümüze ulaşabilmiştir. Kilisenin en önemli süsleme özelliği, iki farklı inşa evresinin zemininde uygulanmış zemin mozaikleridir (Verim, 2019, s. 284).

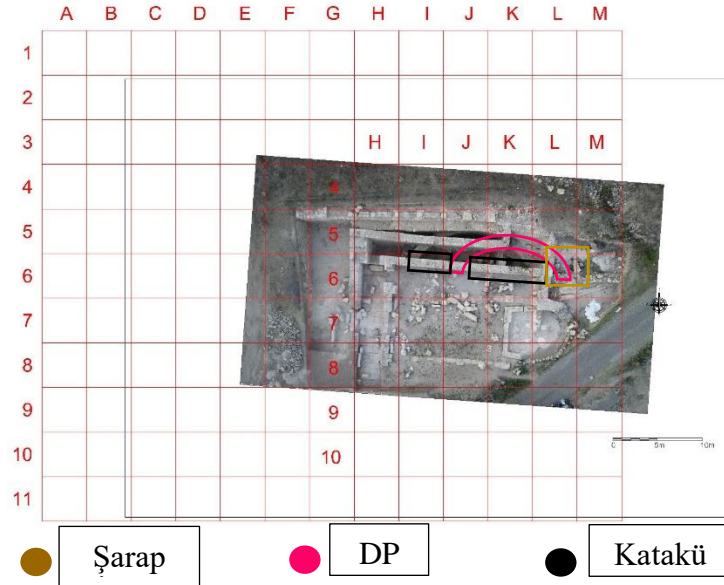
Resim 3: Bema İkinci Evre Zemini Genel Görünümü (Kazı Arşivi).

Kilisenin Bema ve Apsis kısımlarından gelen cam buluntulara baktığımızda sayısının az olmasını belirtmekle beraber aydınlatma amacıyla kullanılan kandil ve pencere camlarına, bir kaba ait olduğu düşünülen ağız ve kaide fragmanlarının ortaya çıkarıldığı bilinmektedir. Kandillerin bu alanın aydınlatılması için kullanıldığı çıkan ağız ve kaide fragmanlarının ise belki kadeh kandile belki de tören sırasında kap fonksiyonundaki kadehler için kullanıldığı düşünülmektedir.

Şekil 4: Kbnk Bema ve Apsis De Ortaya Çıkarılan Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).

Kilisenin naos kısmında yapının erken evresinde bir daire planının olduğu gözlemlenmiştir. Burada yapılan çalışmada ortaya çıkarılan cam buluntularında erken evreye ait olduğu sadece cam buluntuların değil çıkarılan seramik fragmanlarının da aslında terrasiğillata ve gri astarlı seramiklerin bulunduğu, kaliteli gruba giren malzemeler olduğu gözlemlenmiştir. Bu da aslında kilisenin altında yer alan bu yapının erken döneme tarihlenen bir tabakada yer alan yapı kalıntısının olduğunu kanıtlar niteliktedir. Kilisede belli alanlarda nemin olması bu yapının su ile bağlantılı bir yapı olabileceğini ve kilisenin kuzeyinde yer alan sütunlu cadde olarak düşünülen yerin çeşme kompleksine ait olabileceği düşünülmektedir. Kilisenin kuzey duvarının tamamen ortaya çıkarılmasıyla aslında burada giriş açıklıklarının olduğu fakat daha sonra kapatıldığı gözlemlenmiştir. Bunun amacının belki de Katakümenlere ayrılan bölümün tamamen kiliseden soyutlanmasını sağlamaktır (Şekil 5).

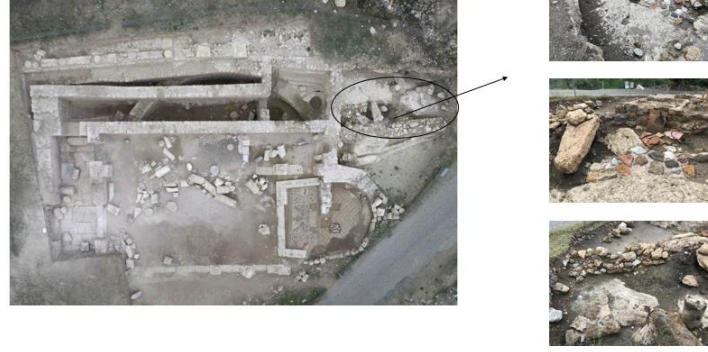
Şekil 5: Kbnk Daire Planlı Yapı, Şarap İşliği ve Katakümen Kısımlarında Ortaya Çıkarılan Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).

Kilisede değinilmesi gereken bir diğer önemli alanlarda ek mekanlardır. Kilisenin kuzeyinde yer alan daire biçiminde yapılmış şarap işliği ortaya çıkarılmıştır. Kentin bağcılık faaliyetleri dikkate alındığında ve Hristiyanlıkta şarabın önemini göz önüne aldığımızda bunu söylemek muhtemeldir. Bunu arkeolojik buluntular ışığında değerlendirdiğimizde bu alanda çıkan depolama kaplarına ait olduğu düşünülen seramik buluntular şarabın depolandığı kaplara ait olabileceği düşünülmektedir. Kilisede kadeh buluntularının yoğunluğu da göz önüne alındığında, yapılan ayin/tören sırasında şarabın servisi için kullanılan kap grubuna ya da aydınlatma amacıyla kullanılan kandillere ait olduğu düşünülmektedir.

Resim 4: Kilisenin Kuzeydoğusunda Yer Alan Şarap İşliği (Hadrianopolis Kazı Arşivi).

Bir diğer önemli mekân ise M-5/6, L-5/6 açmalarında yer alan cam üretimine ilişkin parçaların ortaya çıkarıldığı ek mekandır. Burada ele geçen cam cüruflar, hatalı üretimler, cam üretiminde kullanıldığı düşünölen metal obje gibi verilerin ele geçmesi üretimin olabileceğini destekler niteliktedir. Ancak bu çalışmanın tez içinde değil ayrı makale konusu olarak ele alınması ve detaylı bir şekilde irdelenmesi planlanmıştır.

Resim 5: Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Üretim ile İlgili Cam Fragmanlarının Çıktığı ek mekan M-5/6, L-5/6

3. KUZEYBATI NEKROPOL KİLİSESİ CAM BULUNTULARI

3.1. Erken Roma İmparatorluk Dönemi Cam Kapları (Ms. 1.-2.Yüzyıl)

Antik çağ cam sanatında cam üretimini kolaylaştıran önemli gelişme şüphesiz üfleme çubuğunun keşfi olmuştur. MS. 1. yy. keşfi olan bu alet camcılık tarihinin aslında zirve noktalarından bir tanesidir. Roma döneminde ortaya çıkması üretimi kolaylaştırmış, birden fazla kap formu üretilebilmiş bunun yanında cam ucuzlamış ve hemen hemen her evde görülen bir malzeme olarak karşımıza çıkmayı başarmıştır. Üfleme tekniğinde kullanılan yöntemlerin değiştirilmediği ve bu yöntem ile işlevsel ürünler ortaya konulduğundan bahsedilmektedir. Üretilen bu eserlerde zanaatkarın isminin de yer aldığı örneklerde bulunmaktadır. Bu ustaların Suriyeli cam ustaları olduğu ve Anadolu'da birçok kentte de eserlerinin ortaya çıkarıldığı da bilinmektedir. Buradan hareketle şunu söyleyebiliriz ki bu ustaların Suriye dışında başka merkezlere gidip üretim yaptıklarını da göstermektedir (Küçükerman 1995, 12- 13).

Bilindiği üzere cam aslında seramik ve metal eserlerden esinlenerek farklı form kalıbına sığmaya çalışan işlevsel bir malzeme olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle bu cam eserler ile aynı dönemde ortaya çıkan seramik ve metal örneklerine bakıldığında sade ve işlevsel bir üsluba bağlı kaldıkları görülmektedir. Gözle görülebilecek en önemli farklılığın Erken dönemde renk skalasının canlı ve renkli örnekli, Geç dönemin ise sade az renkli örneklerin hakim olduğu gözlemlenmektedir (Canav 1985,34). Strabon camın aslında zengin ailelerin kullandığı malzeme olduğundan bahsetmiştir. Öyle ki birkaç bronz karşılığında alındığının altını çizmektedir (Strabon XVI. II. 25).

Roma döneminde kullanılan cam eserleri birkaç gruba ayırmak mümkündür. Bunlar; lüks eşyalar olarak üretilen cam buluntular, dekore edilmiş sofrta takımları, günlük kullanım amacıyla üretilmiş şişe ve sürahi grupları, parfüm için kullanılan cam buluntulardan oluşmaktadır. Günlük kullanım ile ilgili olan buluntuların yerel atölyelerde gezici cam ustaları tarafından üretildiği, kaliteli ve gösterişli grupların ise yerleşik atölyelerde üretildiği düşünülmektedir (Lightfoot 1992, 6-7). Roma döneminde camın sofrta kabı olarak kullanıldığından bahsedilmektedir özellikle Roma döneminde orta sınıfa dahil olan Romalı kadınların kozmetik ürünlerinde camın tercih edildiğine

bunun nedeni olarak da muhafaza açısından seramik ve metale nazaran daha kullanışlı olması öne sürülmektedir (Deighton 1999, 30).

Roma döneminin dönüm noktası olan üfleme tekniğinin bu döneme ait olduğunun en güzel kanıtı olarak da MÖ. 1. yy'a tarihlenen pişmiş toprak kandil üzerinde yer alan üfleme tekniği ve cam yapımı hakkında yapılan sahne, bu tekniğin Roma döneminde ortaya çıktığını gösteren en güzel örnektir (Zewick 1990,23). Bu dönemde camın yaygın olarak kullanımı dikkat çekmektedir. Bunun nedeni ticaretin artması ve Suriye ile Doğuda yer alan ülkelerin roma egemenliği altında olmasıdır. Cam eserlerin başarılı ticarete konu olduğu ve eserlerin ithal malzemeler kullanılarak üretildiği Diokletia'nın fiyat tarifesi adlı metninden aslında net bir şekilde anlaşılmaktadır (Saldern 1980, 119-121).

Roma döneminde cam ustalarının kullanışlı ve işlevsel yeni bir eser ortaya koyduklarında bu formu değiştirmek gibi nedenleri kalmıyordu. Bu nedenle aslında bir fotmun uzun süre tedavülde olduğu görülmektedir. Bu nedenle MS. 2. yy'da toplu halde halde üretilen ve imparatorluğun hemen hemen her yerinde karşımıza çıkan bu formları tarihlendirmek bazen oldukça güçtür. Böyle durumlarda bazı cam eserlerde görülen noble izi tarihlemeye bize referans olmaktadır. Aslında dönemsel olmasından ziyade aslında hızlı bir üretimin belirtisi olduğunu söylemek de doğru olacaktır (Lightfoot 1989,81). Geç Roma dönemi cam sanatına baktığımızda bilginin az olmasının yanında önceki dönemlerde üretilen camlara bakılarak farklılıklara sahip oldukları ve bunun yanında yeni süsleme ve biçimlerin üretildiği bilinmektedir (Lightfoot 1989,90).

Erken Roma imparatorluk camcılığının geleneğini yansıtan buluntulara ait tarihlendirmeye uygun form özellikleri gösteren toplam 16 örnek Kuzeybatı nekropol kilisesi kazılarında tespit edilmiştir. Ele geçen buluntulara bakıldığında G-5, G-6,G-8, H-5, H-7, J-7 ve L-6 açmalarından gelen buluntuların kiliseden önce erken evrede kullanım gördüğü düşünülen daire planlı yapı ile aynı kısmı paylaşan katakümen mekanlarından ortaya çıkarıldığı bilinmektedir.

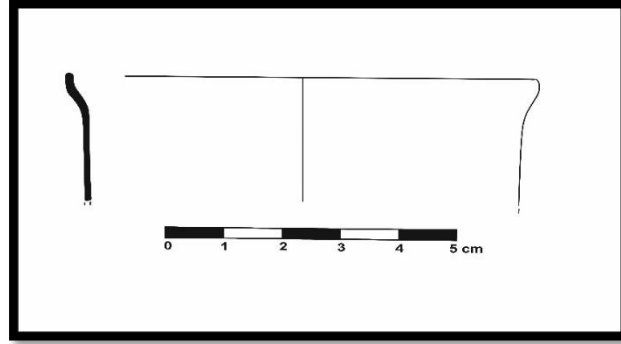
Kilise yapısından ortaya çıkarılan Erken Roma dönemine ait olduğu düşünülen buluntuların yine aynı açma ve mekanlardan ele geçen Gri astarlı seramik buluntular

üzerinde yapılan çalımlarında bu durumu desteklediği görülmektedir¹⁸. Bu kategori içerisinde bardak ve kâse olduğu düşünölen fragmanlar yer almaktadır.

3.1.1. Bardaklar

Erken Roma Dönemi bardak formu, Doğu ve Batı Roma eyaletlerinde karşımıza çıkan popüler formlardan bir tanesidir. MS. 1. yüzyıla ait olan formun doğuş yerinin Kıbrıs ve Suriye- Filistin bölgesi olduğu bilinmektedir (Gençler- Güray 2009, 42). Bu forma ait altı cam kap tespit edilmiştir. Bu tipin KBNK’nde tespit edilen tek alt tipi ise “Kesme Ağızlı Bardak” olarak tanımlanmaktadır.

3.1.1.1. Kesme ağızlı Bardaklar/Kaseler (Lev.1)

Çizim 3: Kesme ağızlı Bardaklar/Kaseler (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmında ise kesme yönteminin kullanıldığı bilinmektedir (Lightfoot- Arslan 1992: 67). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 8-10 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, bardak ya da kâse olarak kullanıldığı muhtemeldir.

¹⁸ Kilisenin tarihlendirilmesi ile Atrium ve daire planlı yapıdan gelen cam buluntularda dönem farkı gözlemlenmiştir. Atriumda yapılan çalışmalarda sıkıştırılmış dolgu toprağın oldu ve atriumun yanında yer alan yapı kalıntısının Erken Roma dönemine ait bir yapı kalıntısına ait olduğu düşünülmektedir. Daire planlı yapının kiliseden önce inşa edilen su ile ilgili bir yapı kalıntısı (Nymphaeum?) olduğu ve Erken Roma dönemine ait olabileceği düşünülmektedir.

MS. 1. yüzyıla tarihlenen ve üretildiği dönem için tipik sayılabilecek bu bardak/kase formu, kesilmiş ağız kısmından sonra hafif daralıp sonra düz inen gövde profiline sahiptir. Bu formun kökeninin Kıbrıs ve Suriye- Filistin Bölgesine ait olduğu bilinmektedir¹⁹ (Stern 2001, 50). İçki kabı olarak değerlendirilmiş olan bu eserler “Sofra Kapları” kategorisinde değerlendirilmesi uygun düşen formlardır (Çakmaklı 2017: 283). Anadolu’da da Erken Roma İmparatorluk döneminde yaygın görülen bu formun benzer örnekleri; Çakmaklı 2017,281-292, Taştemür 2017, 35-36 , Gençler-güray 2009, 28-37, Akkuş-koçak 2021, 55-57 gibi çok sayıda merkezde ve Yüksel Erimtan Özel koleksiyonları gibi çok sayıda müze koleksiyonunda görülmektedir. Isings bu tür kaselerin hem doğuda hem batıda MS 3 ve 4. yüzyıllarda da kullanıldığına değinmektedir²⁰(Isings 1957, 113-114. form: 96.).

V. Arveiller- Dulong ve O. Vesberg bu form için Doğuda 2. Yüzyıldan itibaren kullanılmaya başladığına değinirken (Vesberg 114, Tip A1 lev. 1/21; V. Arveiller-Dulong 1985, 102- 103, No. 185-200) O. Dussart formun 1. yüzyılda metal kapların taklidi olarak ortaya çıktığından bahsetmektedir (Dussart 1988, 71-71, No. BI. 5221.30-31, Lev. 8). Bu form ile ilgili olarak Gençler- Güray ise bu formun Elaiussa Sebaste de benzer örneklerinin oetya çıktığından bahsetmiştir (Gençler- Güray 2003, 713, lev. 41.89).

Birçok varyasyona sahip olan bu kesme ağızlı tipin Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan örneğine bakıldığında diğer buluntulara nazaran daha ince ve özenli işçiliğe sahip olduğu görülmektedir. Bu özenli işçiliğin kalıp tekniğiyle yapıldığı ve ağız kısmının sonradan alet yardımıyla şekillendirildiği düşünülmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Erken Roma İmparatorluk dönemi Kesme ağızlı bardak/kâse çalışmamızda 6 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan kesme ağızlı barda/kase formu’nun benzerleri; Antonaras 2012, 109 No.136; Atilla- Gürler, Kat. No. 190-191, 122; Bassermann- Jordan 1918, 38 No.178; Bonomi 1996,160-161 No. 358-362; Corning museum (<https://www.cmog.org/artwork/sack-shaped-beaker>; Czurda- Ruth

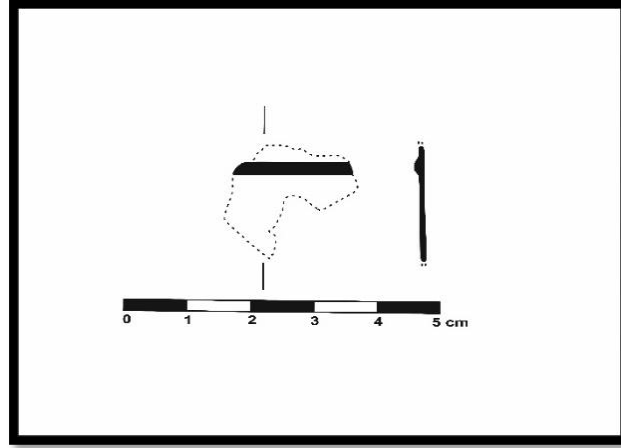
¹⁹ Kıbrıs dışında, Avusturya-Magdelensberg’de, Slovenya-Emona’da ve İtalya-Ticino Bölgesi’nde üretimlerinin olduğu belirtilmektedir (Stern 2001, 46, no. 18).

²⁰ Bu formun yayılım alanı için Bkn: Efes (Czurda-Ruth 2007, 67, no. 155, lev. 8).

2007, Kat.No.155, 67;Çakmaklı 2017, 281; Isings 1957, 113-114. form: 96;Dal 2019, kat.No. 7, 133; Dusenbery 1967, 45Honroth 2007, 115; Höpken- Çakmaklı 2015, Kat. No/Çizim 30; Isings 1957, 113-114. form: 96; Keller 2006, 214-215 type VII.27a/b; Kunina, Ancient Glass in the Hermitage Collection, Kat. No. 292, 212-213; Lightfoot-Arslan 1992: 67, no:26; Nenna 1999, 117, pl.35, D- 11; Rützi 1991, 46 type AR 60.1a; Whitehouse 1997, 228-229 No.338.249 No. 424-425; Isings 1957, 113-114. form: 96; Lightfoot- Arslan 1992: 67, no:26; G.Flatz Horster 1976,29; Price 1985,72- 96 No.9 olabileceği düşünülmektedir.

3.1.2. Kaseler

3.1.2.1. Narin Kaburgalı Kaseler (Zarte Rippenschalen) (Lev.2)

Çizim 4: Narin Kaburgalı Kaseler (Zarte Rippenschalen) (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun ağız kısmının hemen altında yer alan frizde sıralı kaburgaların yer aldığı ve bu kaburgaların alet yardımıyla çimdiklenmesi ve oluşturulduğu bilinmektedir (Stern 2001, 47). Bu formun Almanca “Zarte Rippenschalen” olarak bilindiği ve Anadolu cam terminolojisine ise hassas/narin kaburgalı kaseler olarak girdiği bilinmektedir (Tek 2008, 155; Haevernick vd. 1981,171). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait gövde fragmanlarının 2- 3.1 cm yükseklik aralığında olduğu görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, kâse olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Bu kaselerin yapım tekniği hakkında bilgiler hala tartışmalıdır. Çünkü bazı örneklerin kalıptan çıkmış gibi kusursuz olması bazı örneklerin²¹ ise serbest üfleme tekniğın (Platz-Horster 1976,24) ardından işleme tabi tutularak yapıldığı düşünölmektedir. Anadoluda ortaya çıkarılan hassas kaburgalı kâse örneklerine bakıldığında amber, mavi, mor, sarımsı kahve, mavi-yeşil renkte yapılmış örneklerde karşımıza çıkmaktadır²².Bu tipe sahip olan kaselerin, Roma İmparatorluğunun Batı bölümünde (Ticino, Kuzey İtalya ve Dalmaçya) üretildiği ve ticaret ile imparatorluğun diğer bölümlerine yayıldığı Stern tarafından aktarılmaktadır (Stern 2001, 47).

Narin Kaburgalı kaselerin MS. 1. yüzyılda kullanılmaya başlandığı (Stern 2001, 47) ve Flaviuslar dönemine kadar kullanımının devam ettiği ve formun bir süre daha kullanımda kaldığı bilinmektedir (Barag 1978, 17). Bu formun uzun bir süre sonra benzerleri yapılmıştır ve varyasyonları olarak nitelendirilebilecek bu benzer örneklere Kuzey İtalya'da rastlanılmıştır (Isings 1957,35). Esasen bu tip kaplar Kuzey İtalya ve Kuzey Karadeniz kıyılarındaki merkezlerde yaygın olmakla birlikte Anadolu'da çok az tanınmaktadır (Tek 2007: 155). Hadrianapolis açısından da tekil bir örnekle temsil edilen bu formun kente Kuzey Karadeniz üzerinden ithal edildiğini önermek yerinde olacaktır.

Anadolu'da narin kaburgalı kase örnekleri kaydedilen merkezler: Elaiussa Sebaste (Gençler- Güray 2009, 40), Her ne kadar küçük parçalar olarak ele geçmişse de açık ağızlı kap formlarına ait oldukları düşünölen örnekler Arykanda'dan da ele geçmiştir (Tek 2007: 155). Bu kapların Arykanda'ya, Likya Birliğı'nin feshedilmesi ve ardından bölgenin bir Roma eyaleti yapılmasından sonra İtalya ile artan ticaret nedeni ile oradan ithal edildikleri düşünölebilir (Çakmaklı 2012, 170) . Karia Bölgesi Zarte Rippenschalen örnekleri, Kaunos'da (Özgümüş 2000: 43) ve Karia açısından şaşırtıcı

²¹ Cam yapımında kullanılan aletler ile çimdikleme yönteminin kullanılması, kaburgaların oluşturulduğu bilinmektedir. Bu kaburgaların değışiklik göstermesi (aynı incelik ve aynı ölçülerde olmaması) serbest üfleme sonrasında şekillendirilebileceği ihtimalini de düşöndürmektedir (stern 2002, 47 Akt.Gençler-Güray 2010, 40).

²² Sardeste erken roma imparatorluk dönemine ait buluntular için Bkn. Sardes(Saldern 1980, 12-13); Elaiussa Sebaste MÖ. 1. Yüzyıla tarihlenen fragmanlara ve bütün halde ele geçen buluntu için Bkn. (Gençler- Güray 2009,40, kat.no.43, R,17); Arykanda Her ne kadar küçük parçalar olarak ele geçmişse de açık ağızlı kap formlarına ait oldukları düşünölen örnekler Arykanda'dan da ele geçmiştir. Bkn. (Tek 2007: 155).

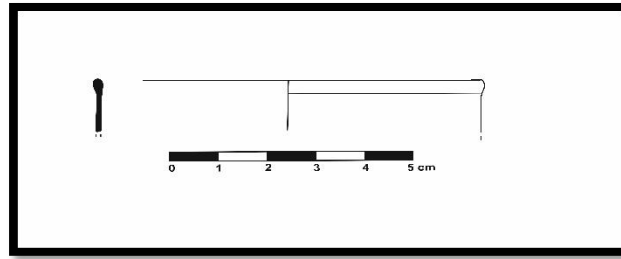
sayılabilecek bir merkez olan Pedasa'nın akropol kazılarında kaburgası üzerinde bir küçük fragman olarak ele geçmiştir (Çakmaklı 2012, 170).

Cam terminolojisinde kaburgalı kaseler olarak yerini alan bu kaselerin Olba'da MÖ 2.- MS 1. Yy arasında zaman aralığında aktif olarak kullanıldığı tespit edilmiştir(Erten- Koçak 2000, lev.3, 59). Klarosta ise bu kaselerin benzer örnekleri MS 1. Yy'ın ortalarına tarihlendirilmiştir(Taştemur 2007b, şekil.4, 174). Parionda ise birisi tam diğeri kırık olmak üzere 2 adet kaburgalı kase nin ele geçtiği ve MÖ 1.- MS 1. yy aralığına tarihlendiği aktarılmıştır(Keskin 2000,100-101, kat. No.3-4, 19- 21).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Erken Roma İmparatorluk dönemi Hassas/Narin kaburgalı kâse çalışmamızda 3 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan Narin Kaburgalı Kase formu'nun benzerleri; Antonaras 2009, 112-114 type 8;Bassermann- Jordan 1918, 39 No. 184Çakmaklı 2012, 170, No. 6; Çakmaklı 2012, Kat. No. 6; Çakmaklı 2017, 281; Gençler- Güray 2009, 39-40; Grose 1989, Kat. No. 234- 237, 265; Jennings 2004- 2005, 58-60; Özgümüş 2000, 43; Pfeffer/ Haevernick 1958; Saldern 1980: 12-13.Saldern 2004, 227-228; Tek 1994, 155; Semiz 2021, Kat.No. 10-11, 137-138; Stern 2001, kat. No.24, 82-83; olabileceği düşünülmektedir.

3.1.2.2. Derin Bardak/ kâse (Lev.3)

Çizim 5: Derin Bardak/ kâse (Gündüz 2023).

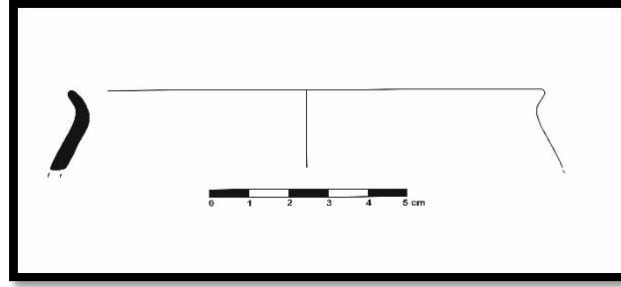
Bu başlık altında değerlendirilen formun kalıba döküm tekniğiyle yapıldığı bilinen bu formun (Weinberg 1970: pr.30, 149) en erken döneme tarihlenen örneklerinin ise MS. 1.yy'ın sonları MS. 2. yy'ın başlarına tarihlendiğini aktarmaktadır (Isings 1957: 101-102). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 8-10 cm çap

aralığında olduğu görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, bardak ya da kâse olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Erken Roma İmparatorluk dönemi Derin Bardak/ kâse çalışmamızda 3 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan Derin kâse/ Bardak formu’nun benzerleri; Antonaras 2012, 130- 131 No. 176; Çakmaklı 2012, 167 No.4; Davidson Weinberg 1992 122 No. 92 b; Edgar 1905, 17 No.32.4.474; Hayes 1975, 64 No. 180-182; Isings 1957, Form. 85a ;Isings 1971, Kat No. 49, Fig. 17; Özet 1998, 97-98 No.57-58; Saldern 1974, 99; Taştumur 2007 A, Çiz. No. 65, Res. No. 44; Taştumur 2007 B, fig.12; Vessberg 1952, 120 pl.3.1- 3. 4.28; olabileceği düşünülmektedir.

3.1.2.3. Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı kaseler (Lev.4)

Çizim 6: Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı kaseler (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun kalıba üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının taşlama denilen bir teknik ile kesildiği bilinmektedir (Çakmaklı 2015). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 12- 14 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, kâse olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Bu forma ait dört cam kap tespit edilmiştir. Bu tipin KBNK’nde tespit edilen tek alt tipi ise “Yuvarlatılmış ağızlı kaseler”olarak tanımlanmaktadır.

Bu form Erken Roma İmparatorluk döneminin bir başka bilinen grubunun temsilcisidir, 1. yüzyıldan 3. yüzyıla kadar kullanımda kalmıştır (Wessberg 1956: 139, fig.4.4, 9-12; Çakmaklı 2012: 84). Hem kesik ağızlı hem de yuvarlatılmış ağızlı karınlı kaselerin Kıbrıs’da spesifik bir atölyenin üretimi olduğunu ve dağıtımın buradan

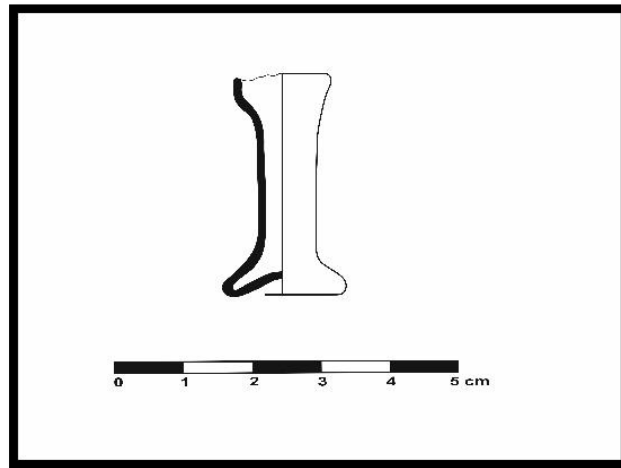
gerçekleştiğini önerilmektedir (Rowe 2004: 273). Çakmaklı tipolojik çalışmasında mevcut yayın taramalarına dayanarak kesik ağızlı olanlarından çok daha nadir karşılaşıldıkları öne sürmektedir (Çakmaklı 2012: 84). Hadrianapolis Roma İmparatorluğunun tamamına yayılan bu formun tespit edildiği merkezlerden bir tanesidir.

Yuvarlatılmış dışa dönük ağızlı, kaseler M.S. 1. ve 3. yüzyılda görülen bir formdur ve Wessberg, bu formun Kıbrıs üretimlerinde karında iki sıra yatay kesme yiv olduğunu belirtmekte ve hem kesik ağızlı hem de yuvarlatılmış ağızlı karınlı kaselerin Kıbrıs'da spesifik bir atölyenin üretimi olduğunu ve dağıtımın buradan gerçekleştiğini önermektedir. Karia cam tipolojisi içerisinde yuvarlatılmış ağızlı karınlı kaseler tıpkı kesik ağızlı olanları gibi yalnızca Kaunos antik kenti buluntusu olarak tespit edilebilmiştir (Çakmaklı 2012, 84).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Erken Roma İmparatorluk dönemi Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı kaseler çalışmamızda 3 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan Derin kâse/ Bardak formu'nun benzerleri; Taştemur 2007, fig.28; Isıngs, form/17; Hayes 1975, fig.3.132; Akkuş 2011, Lev. III/11 olabileceği düşünülmektedir.

3.1.2.4. Minyatür Unguentariumlar (Lev.5)

Çizim 7: Minyatür Unguentariumlar (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının ateşe tutularak yuvarlatılması sonucunda oluşturulduğu ve yapımı

sırasında alet yardımıyla şekillendirildiği düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 1.5- 2 cm, kaidelerinin ise 2.3 cm olduğu görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, medikal ve kozmetik ²³ya da hokka olarak kullanıldığı muhtemeldir.

MÖ 4. yy. itibariyle öncelikle seramik örnekleriyle karşımıza çıkan bu form zamanla camda’da yerini almış ve Anadolu’nun Doğusundan Batısına doğru yayılım ve kullanım gördüğü bilinmektedir. Mezar buluntuları, tıbbi ve kişisel amaçlı olarak kullanıldığı da düşünülmektedir (Taştımur 2015,5, 31-50).

Krem, Merhem ve koku gibi kelimelerin karşılığı sayılabilecek, latince “Unguent”ya da “Unguentum”kelimesinden türediği düşünülen küçük ve dar boyutlu ölçülere sahip küçük şişeler için kullanılan tanımdır (Hellström 1965, 24). Unguentariumların kullanım amaçlarına göre ayrıştığı; cenaze törenlerinde insanların gözyaşlarını içine koyduğu Lacrimaria, güzel kokulu yağ ve kokuların içine konduğu Balsamarium olarak adlandırılan unguentariumların alt formlarının olduğu bilinmektedir (Eker 2017, 1248-1261).

Unguentariumların, MÖ. 4. yy’da üreilmeye ve yaygın olarak kullanılmaya başlanıldığı; seramik, metal ve cam gibi birden fazla malzemedan üretilerek MS. 7. yy’a kadar kullanımın devam ettiği bilinmektedir. Cam üretiminde bir devrim sayılabilecek üfleme tekniğinin keşfi ile cam unguentariumlarında MÖ. 1. Yy’dan başlayıp MS.3. yy’a kadar yaygın bir şekilde kullanıldığını (Gençler 2009,49), ilerleyen dönemlerde ise farklı ebatlarda üretimin yapıldığı ve farklı form repertuarları (Tüp biçimli) unguentariumlarla karşılaştığı görülmektedir (Eker 2017, 1248-1261; Taştımur-Gürler 2009,192).

Kuzeybatı Nekropol kilisesinde bu tip unguentariumlardan 2 tane tam, 1 ağız ve 2 tane de kaide fragmanı olmak üzere toplam 5 adet örnek tespit edilmiştir Tamamı “Tüp biçimli unguentarium” örneklerinin minyatür varyasyonlarıdır. Oldukça özensiz işçilikleri acil kullanımlar için hızlıca yapılan yerel üretimlerin bir işareti kabul

²³ İsrailde ele geçen bu küçük ebatlı unguentariumların pişmiş toprak örneklerinin üzerinde ele geçen bir örnekte merhem amacıyla kullanıldığından bahsedilmektedir(Gençler 2000, 29; Herskovitz 1986, 45-51). Cam örneklerinin de ele geçmesi aslında benzer amaçlarla kullanıldığının birer delili olduğunun göstergesidir.

edilebilir. Kentte Geç Roma konutunda ve Hamam A yapılarından da bu gruba ait örnekler gelmiştir (Lafli- Fünfschilling 2016, VR5/9).

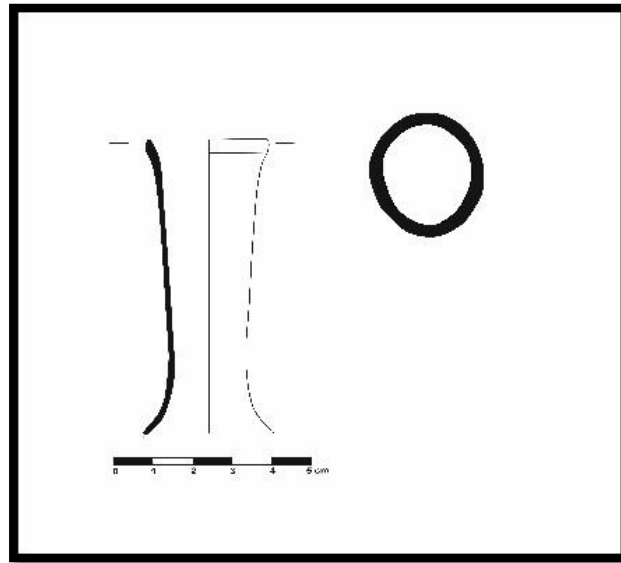
Bu kategori içerisinde yer alan ve “minyatür unguentariumlar” olarak tanımlanan grup özensiz yuvarlatılmış ağız, silindirik boyun ve konkav kaideye sahip olup yeşil renktedirler. Boyutları 3 cm ve 5,5 cm. arasında değişen; çoğunlukla sadece ufak farklılıklar ile ana unguentarium formlarından ayrılan merhem ve parfüm şişeleridir (Çakmaklı 2012: 98). Kilisede bulunan bu unguentariumların işlevinin tören sırasında kullanılan güzel kokuların ihtivası olduğu düşünülebilir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Minyatür Unguentarium grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Minyatür Unguentarium formu çalışmamızda 4 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan Minyatür unguentarium formu'nun benzerleri; Lafli – Fünfschilling 2016, VR5/9 ve Çakmakçı 2008, Kat. No. 202. Çalışmamızdaki örnekler tipolojik açıdan ele alındığında ve buldukları konteksler bağlamında değerlendirildiklerinde MS. 5.-7. yüzyıl aralığına tarihlendirilmektedir.

3.1.2.5. Silindirik boyunlu şişeler (Lev.6)

Çizim 21: Silindirik boyunlu şişeler (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının ateşe tutularak yuvarlatılması sonucunda oluşturulduğu boyun kısmının ise alet yardımıyla şekillendirildiği düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 3- 3.2 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. KBNK'nde bu forma sahip olan camların, şişe olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Silindirik boyun fragmanına sahip olan ve bir şişeye ait olduğu düşünülen bu formun kullanım amacına bakıldığında yağ ve şarap gibi bozulmaya meğilli maddelerin taşınması ve kullanımının rahatlığı açısından tercih edildiği düşünülmektedir (Grosman 2002,22). Bilindiği üzere Amphoralar depolama amacıyla kullanılan kap formlarıdır (Saltuk 1990,22-23). MS.1. yy'ın 2. yarısında Amphoraların yerini Silindir ve Prizmal gövdeli şişelerin aldığı aktarılmaktadır (Stern 2001,39).

Camın pişmiş torağa kıyasla tercih edilmesinin önemli nedenleri bulunmaktadır. İçine konulan maddenin görülebileceği saydam bir yapıya sahip olması, içine konulan malzemenin uzun ömürlü kullanılmasını sağlaması, kalıpta yapılan örneklerinin iç hacminin her üründe aynı olması tüccarlar tarafından kullanılan ve tercih edilen bir form olmasına sebebiyet vermiştir (Grosman 2002,22).

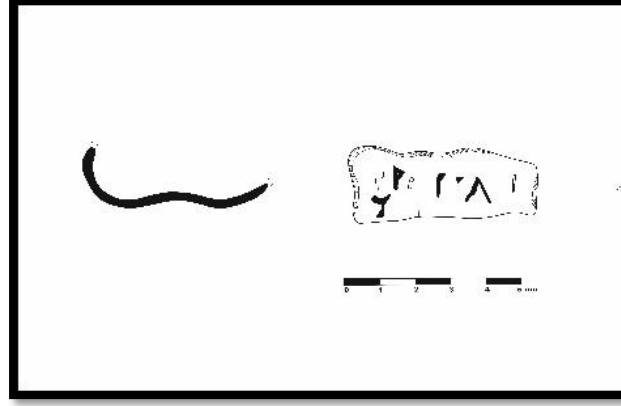
Bu forma ait şişelerin Anadolu'da Sardes, Zeugma, Kaunos ve Limyra gibi kentler haricinde Suriyede de bu forma sahip şişlere rastlanılmış Bizans döneminde tarihlendiğine değinilmiştir(Gençler 2015, Fig. 3.1).

Dışa çekik yuvarlatılmış kalın ağız kenarlı olan şişelerin en tipik özelliği, uzun silindirik boyunlarıdır. Çoğunlukla dekorasyonsuz, sade kaplardır. Gövdeleri daha çok yarı küresel ya da ovaldır. Bu şişeler sofraya ve servis kapları olarak kullanılmaktadırlar.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Silindirik boyunlu şişeler formu çalışmamızda 3 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan silindirik boyunlu şişelerin benzerleri; Gençler Güray 2010, XXV/318; Akkuş Koçak 2021, Lev.45/434; Saldern 1980, 69, 70, Pl, 14 476-478, pl. 26.476-480; Laflı- Fünfschilling 2016, VR61/68; Baybo, 2016, Çiz. XLVII.D- 80, LXXIII.T-100; Dussart 1998, 128, Pl. 32: Tip. Bx.1111a; Saldern 1980, 69, 70, Pl, 14 476-478, pl. 26.476-480; Erten ve Gençler 2015, Fig.3.11 olabileceği düşünülmektedir.

3.1.2.6. Prizmal Gövdeli (Yazıtlı) Şişe Kaidesi(Lev.7)

Çizim 34: Prizmal Gövdeli (Yazıtlı) Şişe Kaidesi (Gündüz, 2023).

Cam tarihi hakkında ele alınan bilgilerin hemen hemen hepsi Antik kaynaklardan ve yazarlardan aktarılan bilgiler ile elde edilmiştir. Baktığımızda bu bilgilerin genellikle kısıtlı olduğu görülmektedir. Yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılan cam buluntuların üzerinde yer alan yazıtların tespit edilmesiyle ortaya yeni hipotezlerin ortaya çıkmasını da sağlamıştır. Bu buluntuların üzerinde yer alan yazıtlarda üreticinin ismi ya da çalıştığı atölye ile ilgili bilgeleri bize sunduğu bilinmektedir (Tek 1994, 69-71).

Cam ile seramiği kıyasladığımızda aslında cam eserlerde yazıtlara nadiren rastlanıldığı da bilinmektedir. Nadir görülen bu eserlerde yazıta rastlanmasının büyük önem taşıdığı da söz konusudur. Üzerinde yer alan yazıtlarda dilin latince ve grekçe olduğu bu yazıtların çözümlenmesiyle de 150'ye kadar cam ustasının varlığı tespit edilmiştir (Tek 1994, 69-71).

Kalıba üfleme tekniğiyle yapılan MS. 1. Yüzyıla tarihlenen kap ve bu kaplara ait fragmanların üzerinde yazıtlar bulundurmaktadır. Baktığımızda bu eserlerin en ünlüleri Ennion olmak üzere onun ardılları olduğu düşünülen Annios, Iason, Meges, Aristeas, Artas, Aristoon, Philippos, Neikais ve Eirenaios günümüze kadar eserlerini biz ulaştıran ustalardır (Çakmaklı 2017, 327).

Karşılaşılan bir diğer yaygın örnek ise cam ustalarının isimleri ile şişelerin kaide kısımlarında yer alan yazıtlardır. Genellikle latince olarak yazıldığı bilinmektedir. Pompeii ve Herculaenum'da ele geçen buluntular sayesinde bunların diğer cam

ustalarının yer aldığı cam kaplarında aynı kontekstte ele geçtiğini görüyoruz (Höricht 1991, res. 12, 77 akt. Tek 1994, 69-71). KBNK'nde üzerinde yazıt bulundurması nedeniyle prizmal gövdeli şişeye ait bir kaide fragmanı olduğu düşünülen cam ortaya çıkarılmıştır. Baktığımızda bu tip prizmal şişelerin Roma imparatorluğunun her eyaletinde kullanılan popüler bir form olduğu bilinmektedir²⁴.

Anadolu' da yaygın olarak kullanım gören²⁵Prizmal şişeler Erken Roma İmparatorluğunda karşımıza çıkan popüler formlardan bir tanesidir. Başka malzemelerden de üretilen bu formdan yapılan kapların bir süre taşıma kaplarının camın yerini tuttuğu 4. Ve 5. Yüzyıllarda da aktif olarak rol aldığı ancak erken dönemlerdeki kadar popüler olarak kullanılmadığı düşünülmüştür (Gençler- Güray 2009, D. Allen 1997, 45). Bu forma ait buluntuların boyun ve ağız kısımlarının serbest üfleme tekniği ile şekillendirildiği bilinmektedir. Bu formun yoğun olarak karşımıza çıktığı yer ise Kaunos kazısıdır (Gençler- Güray 2011, 23).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Prizmal Gövdeli (Yazıtlı) Şişe Kaidesi grubu temsil etmektedir.

Bu şişe kaidesinin buluntu alanı göz önüne alındığında kilise yapısı olduğu bilinmektedir. Buradan hareketle bu şişenin tören sırasında şarap sunumunda kullanılan servis kabı olduğu düşünülmektedir. MS. 5. yy. olarak tarihlenen bu şişe kaidesinin bir benzerinin Paphlagonia bölgesi sınırları içinde yer alan Germanicopolis nekropolünde ortaya çıkarıldığı bilinmektedir (Tek 2001, 82-87). Bu formun bölge de yer alan iki kentte tek olması onun ithal bir form olabileceğini düşündürmüştür. Yeşil renk cam hamurundan üretildiği ve bulunduğu kontekst içerisinde ele geçen diğer buluntuların yanında tipolojik açıdan ele alındığında MS. 5.-7. yy. aralığına tarihlendiği muhtemeldir.

²⁴ Bu kakar yaygın kullanılan formun Anadolu'da hemen hemen her kentte karşımıza çıktığı da görülmektedir. Bknz. Atilla, C., & Gürler, B. 2009, Bergama cam eserleri, BERKSAY- Bergama Kültür ve Sanat Vakfı; İsing 1957; Form 50 b; Çakmaklı 2013, Res. 2.3).

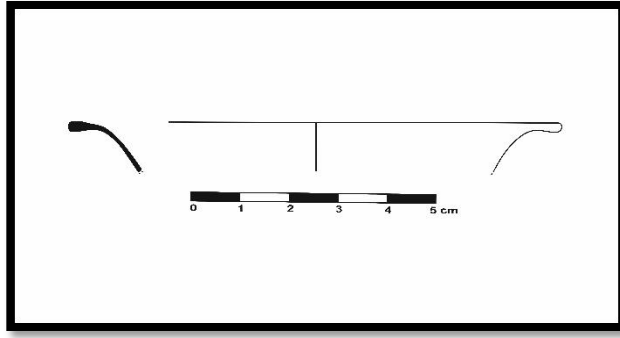
²⁵ Gençler Güray 2013, çiz. 3.7

3.2. Orta İmparatorluk Dönemi Cam Kapları (MS. 2.- 3. Yüzyıl)

Orta Roma İmparatorluk camcılık geleneğini yansıtan buluntulara ait tarihlendirmeye uygun form özellikleri gösteren toplam 14 adet örnek KBNK kazılarında tespit edilmiştir. Bu kategori içerisinde şişeler, kadehler, kaseler, bardaklar, kavanozlar ve kandil örnekleri yer almaktadır.

3.2.1. Kavanoz / Bardak

3.2.1.1. Dışa Çekik Yuvarlatılmış Ağızlı Kavanoz/ Bardak (Lev.8)

Çizim 7: Dışa Çekik Yuvarlatılmış Ağızlı Kavanoz/ Bardak (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının bir alet yardımıyla dışarı doğru çekildiği bilinmektedir (Çakmaklı 2015, Res.16,22). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 14-8 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, kavanoz ya da bardak olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Ortaya çıkarılan dışa çekik yuvarlatılmış ağız kenarlı bu kâse örneklerinin varyasyonları da mevcuttur. Olasılıkla 4 ve 5. Yüzyıllarda yaygın olan yarı küresel gövdeli bu kapların ağız parçalarından, Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Dışa Çekik Yuvarlatılmış Ağızlı Kavanoz/ Bardak olarak tanımlanmıştır.

Bu tipin Isings Form 42 ve 87 ile ilişkilendirilen MS 1. yüzyıl sonları – MS 2. yüzyıl başları olarak tarihlendirilen erken örnekleri de bulunmaktadır (Isings, 1957: 58, form 42, 104, form 87). Ancak benzer ayaklı kaselerin bu tarihten sonra da kullanılmış olduğu anlaşılmaktadır. Kıbrıs buluntuları arasında da Roma Dönemi cam formları

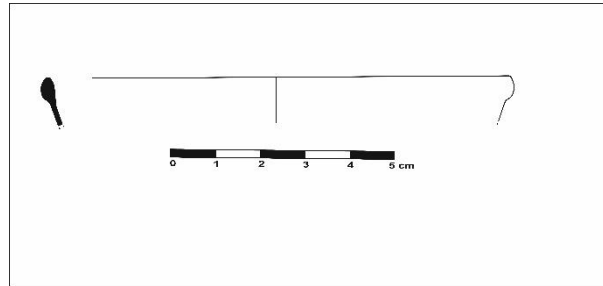
içerisinde benzer ayaklı kâse örnekleri yer almaktadır¹⁹⁹. Hayes, Kıbrıs örneklerini referans vererek Royal Ontario Müzesi'ndeki bir örneği MS 3. Yüzyıla (Hayes 1975, Fig. 21, 652), Lightfoot ise Afyon Müzesi'nde bulunan kâseyi MS 3. yüzyıl sonu- 4. yüzyıl'a tarihlemektedir (Lightfoot 1989, 99, Kat. No. 72, Fig. 8.2).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan örneğin de aynı tabaka içerisinde bulunan diğer buluntularda dikkate alınması ile MS. 3.- 4. yy tarihlendirmek mümkündür. Bu forma ait benzer örneklerinde gözlemlenmesinin ardından Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu formun bezemeli örneklerine rastlanılmadığı ya da kabın bezemeli kısımlarının korunamama ihtimalinin olabileceği düşünülmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Erken Roma İmparatorluk Dışa Çekik Yuvarlatılmış Ağızlı Kavanoz/ Bardak çalışmamızda 4 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan Dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı bardak/kavanoz formunun benzerleri; Akkuş 2021, Kat. No. 172, lev. 17, 231; Taştëmür ve Şahin 2008, 99, Fig. 6, 100; Foy vd. 2018, 160,319, IN 149. 1-3; Vesberg ve Westholm 1956, 135, 136, Fig.41.13-16; Semiz 2021, Lev. IV., Kat. No. 24; Sternini 2001, Fig.10,94; Taştëmür 2007, Kat.No. 44, 137 olabileceği düşünülmektedir.

3.2.1.2. Kalınlaştırılmış Dışa Dönük Ağızlı Bardak/Kase(Lev.9)

Çizim 8: Kalınlaştırılmış Dışa Dönük Ağızlı Bardak/Kase (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 10 cm çapında olduğu görülmektedir. KBNK'nde bu forma sahip olan camların, kavanoz ya da bardak olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Ortaya çıkarılan dışa dönük ağızlı Bardak/kâse örneklerinin varyasyonları da mevcuttur. Olasılıkla MS. 1.- 3. yüzyıllarda yaygın olan

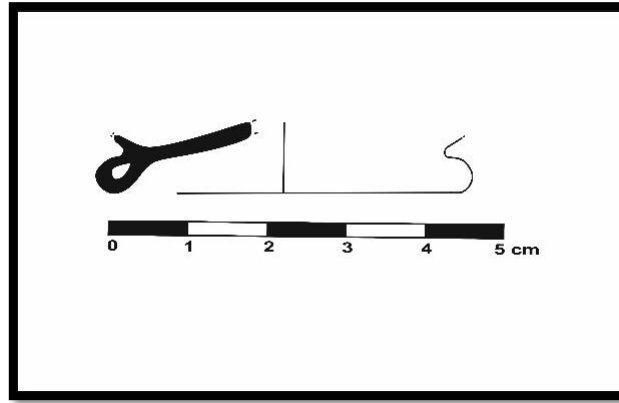
yarı küresel gövdeli bu kapların ağız parçalarından Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemine tarihlendiği düşünülmektedir.

Bu forma sahip olan bardak ve kaselerde ağızdan gövdeye doğru geçişte daralmanın olduğu gözlemlenmektedir. KBNK’nde yapılan bilimsel çalışmalarda bu formda yiv dekorlu ve üzerinde bezeme olmayan örneklerine de rastlanıldığı görülmektedir. Isings bu formun benzerlerinin Pompei’de ve Korinth’de MS.1. yy’a Almanya Tier’de ise MS. 3. yy’ın ikinci yarısına tarihlenen örneklerin olduğundan bahsetmektedir (Isings 1957, Form. 30).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Erken Roma İmparatorluk Kalınlaştırılmış Dışa Dönük Ağızlı Bardak/Kase çalışmamızda 4 örnek ile temsil edilmektedir. Çalışmamızda 2 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan dışa dönük ağızlı Bardak/kâse formu’nun benzerleri; Isings 1957, 46, Form. 32; Vessberg 1956; Fig.44, no.41; Taştemür 2007, Kat. No.144 olabileceği düşünülmektedir.

3.2.1.3. Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kâse/Şişe (Lev.10)

Çizim 9: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/Şişe (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 2.5-5.8 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, Bardak/ kase/ şişe olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Tüp biçimli konkav kaideli bardak/ kase/ şişe olduğu düşünölen formun serbest üfleme tekniği ile yapılan ve yapımı esnasında kullanılan alet yardımıyla kaidenin oluşturulduğu bilinmektedir. Geç Roma İmparatorluğunda bir dönem popüler olarak kullanıldığıda bilinmektedir (Harden 1949, Fig. 1, No. 6, 152). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait 27 buluntunun ele geçtiği ve forma ait kaidelerinin 3- 5.8 cm çap aralığında olduğu görölmektedir. Kilisede bu kaideye sahip formların dini tören esnasında şarabın içildiği bardak, tören sırasında sunuların konulduğu kâse ya da tören sırasında kullanılan şarabın sunulması için kullanılan şişe formuna ait olduğu düşünölmektedir

Saldern, Sardes kazılarında yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılan bu formdaki tüp biçimli konkav kaideli bardak/kase/şişe gibi formlara ait olduğu düşünölen örneklerin MS. 1.- 2. yy'da karşılaşıldığı ama aynı formun MS. 2.- 3. yy'da yoğun olarak karşılaşılan form olduğuna değinmiştir(Saldern 1980: 22, pl.21, No.108).

Bu tip kaidelerde benzer örneklere bakarak vurma dipli oldukları düşünölmektedir. Vurma dipli kaidelerde noble kullanımından kaynaklanan konkav ve kaide tondosunda iç bükeylilik söz konusudur. Bu tip kaidelerde yapıştırma sonucunda kaidede tüp olarak adlandırılan boşluklar bulunmaktadır.

Yuvarlatılmış ağızlı tüp biçimli kaideler yapım esnasında, kabın tabana gelen kısmının pense veya aynız işlevde kullanılabilecek bir başka aletle daraltılıp şekillendirilmesiyle oluşmaktadır. Bu tür kaideler de Roma Dönemi'nden itibaren görölmeye başlar (Gençler- Güray 2009, 101-103). Kuzeybatı Nekropol kilisesinde yapılan bilimsel çalışmalar ele geçen bu formun benzer örneklerine bakılarak tipolojik açıdan irdelenmiştir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan Tüp biçimli konkav kaideli bardak/ kase/ şişe formunun benzerleri; Isings 1957, form:97, 116,117; Hayes 1975, Fig. 8-30, 406; İsraili 2003, 156,No.154; Dussart 1998, 73, Pl. 10. 1, 2 Tip BII; Semiz 2021, Kat. No. 420, Lv. XXXXV; Vessberg 1952, 117, C II, Lev.2, 13; Baybo 2003, Kat. No. B-200, Lev. XXXVI ; Semiz 2021, Kat. No. 420, Lv. XXXXV; Lightfoot ve Arslan 1992, 79, 132; Bilgiç 2005, Lev. 34, Çiz.211 Kat. No.DV 127; Follmann-Schulz 1988, Nr. 212, Taf. 24; Dusenbery 1967, Fig.41, 47; Gençler 2000, Fig.4, Nr, 60; Baybo 2003, Kat. No. 108, Lev. IV; Taştemur 2007, fig.72; İsing 1957, Form. 114a; Vessberg 1956, Fig.45, No, 13; Akat- Fıratlı 1984, No:142, 39; Akkuş- Koçak 2021, Kat. No. 155, Lev.

34;Hayes 1975, Fig. 8-30, 406; İsraili 2003, 156,No.154; Von saldern 1980, Fig. 176-177; Gençler 2000, Fig.4, Nr, 60; Baybo 2003, Kat. No. 108, Lev. IV; Honroth 1984, Lev.42, G72/G75; Baybo 2003, Kat. No. 103, Lev. IV, 113; Lightfoot 1990, Fig. 124, 95,96; Taştēmür 2007, fig.166; Honroth 1984, Lev.42, G72/G75; Baybo 2003, Kat. No. 103, Lev. IV, 113; Barag 1978, Fig. 7, No.2; Taştēmür 2007, fig.54.

3.3. Geç Roma İmparatorluk Dönemi (Ms 3. – 4. Yüzyıl) – Erken Bizans Dönemi (ms 5 – 7. Yüzyıl) Camcılık Geleneğinde Yapılmış Formlar

Geç Roma dönemi ile İstanbulun fethine kadar olan zaman aralığında ortaya çıkarılan cam eserlere Bizans camları olarak adlandırılmaktadır. Bizans dönemi cam sanatına bakıldığında aslında Yunan- Roma'dan bir geçiş evresi olarak nitelendirmek yanlış olmayacaktır. Her ne kadar dönemsel olarak farklılık gözlemlense de Romadan izler taşıdığı da aşıkardır. Tek farklılığın MS. 8. yy'da İslami izlerin görülmeye başlanması ile değişim net bir şekilde gözlemlenmiştir (Canav 1985, 72).

Bizans dönemi cam sanatı ile bilgilerin en erken örneği Paulus Silentarius tarafından yazılan *Descriptio S. Sophia* adlı eserdir. Burada Silentariusun açılış töreninde kubbede asılı duran ve gümüş disk üzerinde yer alan camlardan bahseder (Crowfoot-Harden 1931, 196-208). Cam üretimini destekleyen bir diğer önemli kaynak ise 11. yy'a aittir. Burada Rahip Diaderin, Monte Casinodan Konstantinopolis rahiplerine cam yapım tekniklerini öğretmek için gönderdiğinden bahsetmektedir (Philippe 1998, 41). Bu yüzyılın ardından 12. yy' da Theophilos'un *Deversium Artrum Schedula* adlı eserinde İmparatorluk içinde cam üretimi ile ilgili bilgi veren nadir eserlerdendir. Rahip Theophilos eserinde oldukça karmaşık tekniklerle yapılan üretimden bahsetmektedir (Dodwell 1961,50-88).

Bizans dönemi cam sanatı ve bu sanatı icra eden zanaatkarların ortaya koydukları eserlere bakıldığında aslında Roma döneminin devamı niteliğinde olduğu görülmektedir. Romada kullanılan süsleme ve yapım tekniklerinin yine aynı şekilde karşımıza çıktığı görülmektedir. Bu dönemde popüler olarak tercih edilen tekniklerin serbest ve kalıba üfleme tekniklerinin olduğunu söylemek doğru olacaktır. Sadece serbest üfleminin yapım aşamasındaki kolaylığı ve seri üretimde katkı sağlaması göz önüne alındığında kalıba üflemeden daha pratik olduğu muhakkaktır (Meyer 1987, 197).

Bizans döneminde süslemenin ekonomi ile beraber ön plana çıktığı Bizans döneminde cam süslemede sınırlamaların geldiği bir dönem karşımıza çıkmaktadır. Önemli merkezlerin Arapların eline geçmesiyle toprak kayıpları cam üretiminde süsleme repertuarının daralması ve sadeliğe gidilmesine dolayısıyla da Bizans ekonomisini etkilediği düşünülmektedir. Kesme, kazıma ve lif bağlama gibi yapım tekniklerinin yaşanan durumlardan dolayı yaygın olarak kullanıldığı bilinmektedir (Meyer 1987, 197).

Bakıldığında günümüze ulaşan Antik kaynakların azlığından dolayı Bizans dönemi döneminde cam geleneğinin erken evrelerde üretiminin yapılmaya başlandığı bilinmektedir (Selvi 2015, 92). Bizans döneminde Azizlerin yazdıkları metinlerden ve kitabelerden cam ile uğraşan zanaatkarlara “HYALOPSOS” terimini kullandıkları görülmektedir (The Oxford Dictionary of Byzantium II, 1991, 853).

Erken Bizans döneminde İstanbulda cam üretimine ilişkin bilgiler söz konusudur. Bizanslı yöneticilerin cam sanatını himaye ettiklerinden cam ustaları ve cam dekaratörlerini muaf tuttuğundan bahsetmektedir. Cam üretimi ile ilgili bir diğer önemli olayın ise Rahip menasin cam sanatı için İbrani ustalarını çağırdığından bahsetmektedir (Klein- Loyd 1989, 2; Olcay 1988, 152-153). Erken Bizans dönemi cam eserleri denildiğinde akla ilk gelmesi gereken Suriye Gerasa olmalıdır. Gerasa cam üretiminin Suriyede yer alan en önemli endüstri merkezlerin bir tanesidir. Burada ortaya çıkarılan çubuklu, kadeh kandil ve kulplu kandillerin MS.6.- 7. yy'da cam sanatına dahil olduğu bilinmektedir (Baur 1938, 515-516). Erken dönem eserleri arasında Hacı kapları olarak adlandırılan ayrı bir grup yer almaktadır. İbrani ve Hristiyan sembolleri ile bezeli kalıba üfleme tekniğiyle yapılan kaplar dikkat çekmektedir (Barag 1970, 35-63). Bizans imparatorluğunun ms. 7.-8. yy aralığında Arap stilasına karşı yapmış olduğu sıkıntılı bir dönemi içerisine girmelerine neden olur. Bu dönemden bir süre sonra kendini toplayan imparatorluk hem siyasi hem de kültürel anlamda parlak bir devre adım atıldığını söylemek mümkündür (Ostrogorsky 1981,203).

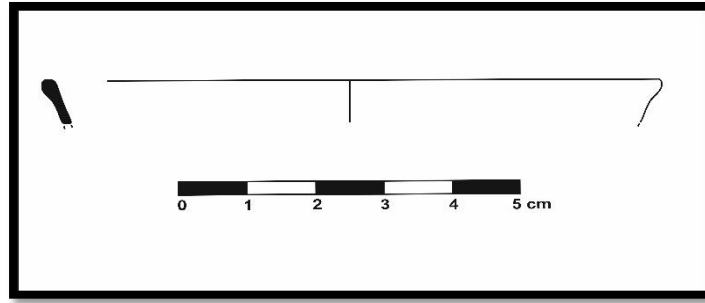
MS. 7. yy'dan itibaren Suriye ve Mısırın Arap istasına uğradığı ve politik güce haline gelmeye başlamaları görülmektedir. Emeviler zamanında gösterişli yapılar inşa edildiği ve üretime ara vermedikleri düşünülmektedir. Bu durumun da Rakka da ortaya çıkan cam buluntulara yansıdığı görülebilmektedir (Ruprechisberger- Zould 1995, 278). Bu dönemde cam üretiminde kısıtlamaya gidildiği ve genellikle Kilisede kullanılan

kandil, içki ve sunu kapları, pencere camları üretilmiş süsleme tekniğine sınırlama getirilmiştir. Lüks camlardan kullanılan yöntemler yerine Lif bağlama, çark üzerinde kesme, kazıma ve üfleme tekniğinin kullanıldığı sade bir üslubun izlendiği görülmektedir (Meyer 1987, 197).

Geç Roma İmparatorluk ve Erken Bizans camcılık geleneğini yansıtan buluntulara ait tarihlendirmeye uygun form özellikleri gösteren toplam 211 adet örnek KBNK kazılarında tespit edilmiştir. Bu kategori içerisinde şişeler, kadehler, kaseler, bardaklar, unguentariumlar, kavanozlar ve kandil örnekleri yer almaktadır.

3.3.1. Bardaklar

3.3.1.1. Konik Bardaklar (Lev.11)

Çizim 10: Konik Bardaklar (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 6-12 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. KBNK'nde bu forma sahip olan camların, Bardak olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Konik Bardak olarak adlandırılan grup, yuvarlatılmış ağız ve aşağı doğru daralan gövdeye sahiptir. Ortaya çıkarılan konik ağızlı şişeler ve bu şişelerin varyasyonları da mevcuttur. Bu formda ele geçen fragmanların kadeh, kandil, bardaklara ve kavanozlara ait olabileceği de düşünülmektedir. Bütün halde formun ortaya çıkarılmaması bu durum hakkındaki düşünceleri ne yazık ki kısıtlamaktadır. Yuvarlatılmış ağız hafif içe çekik aşağı doğru daralan formun ağız çapları dikkate alınarak bardak formuna ait olduğu düşünülmektedir. Bu formun

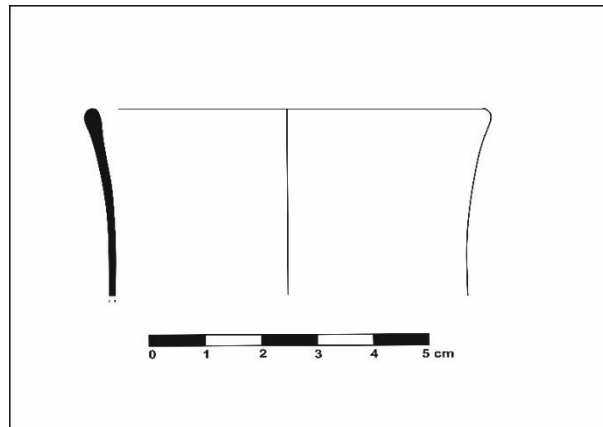
genellikle MS. 3.-4. yüzyıllarda popüler olarak kullanıldığı bilinmektedir(Akkuş- koçak 2021,373).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil ve saydam yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form konik bardaklı grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Konik Bardaklar çalışmamızda 11 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan konik şişe formunun benzerleri; Saldern 1980, res. Pl. 14, çiz. Pl. 26/477; Akkuş Koçak 2021, Lev.38/373; Crowfoot 1957, s.418, fig. 99/1; Taştemur 2007 A, fig.142;Özet 1998, çiz. 94; Gürler 2000, çiz. 133; Olcay 2001, Fig. 12a; Davidson 1952, No. 781; Susman 1976, s. 99, Pl. XXVIII/8,14; Akkuş- Koçak 2021, Lev.45/438; Isings, form/111; Hayes 1975, Fig. 11/ 407; Gorin-Rosen -Katsnelson 2007, fig.13; Lightfoot- Arslan 1992, No. 68; Meyer 1998, Fig. 9/o-s; Hayes 1992,No. 25; Stern 1985, Fig.4; Laflı- Fünfschilling 2016, BAR18/13; Baybo 2022, fig.14; Akkuş- Koçak 2021, Lev.45/439; Laflı- Fünfschilling 2016, VR4/3; Akkuş-Koçak 2021, Lev.54/539; Akkuş -Koçak 2021, Lev.16/171; Laflı- Fünfschilling 2016, VR4/3 olabileceği düşünülmektedir.

3.3.1.2. Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı Bardak / Kavanoz (Lev.12)

Çizim 11: Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı Bardak / Kavanoz (Gündüz 2023).

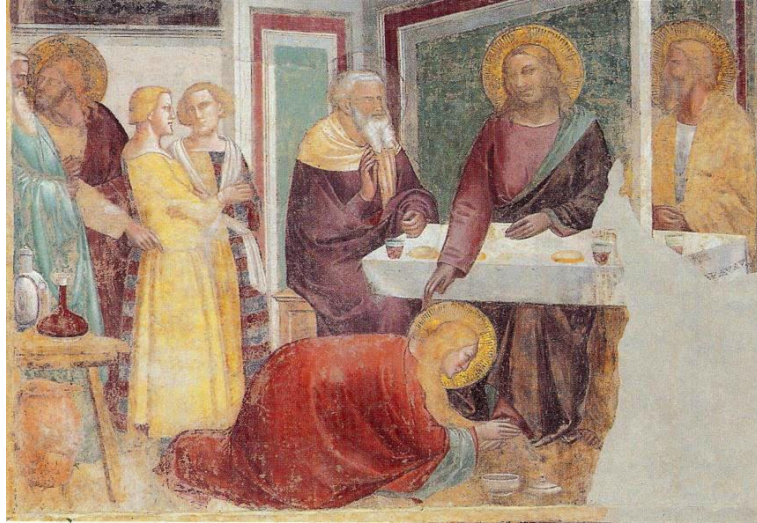
Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 7- 8 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı Bardak / Kavanoz olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Camın Roma döneminde popüler bir form olduğunu ve üfleme tekniğinin keşfi ile de yaygın olarak kullanılan materyal olarak karşımıza çıktığı bilinmektedir (Özgümüş 2000, 13).

Orta İmparatorluk Dönemine ait olduğu düşünülen yuvarlatılmış ağız kenarlı bardak/kavanoz formunun aşağı doğru daralan bir forma sahip olduğu gözlemlenmiştir

Bu formda ele geçen fragmanların kadeh, kandil, bardaklara ve kavanozlara ait olabileceği de düşünülmektedir. Bu tip vazoların kullanım evrelerine bakıldığında Erken Roma İmparatorluk Dönemi’nde başlasa da Roma İmparatorluğunun orta evresinde de karşılaştığı bilinmektedir (Çakmaklı 2017:282).

Kilisede ortaya çıkan bu formların renkleri ve sade bir zanaata sahip olduğu görülmektedir. Santa Croce Bazilikasında, Mecdelli Meryem’in isanın ayağını yıkadığı sahnenin betimlendiği masada yer alan bardakların kullanıldığı görülmektedir(Foto.5) (Hazindar 2014, 160-167).

Resim 6: Santa Careca Bazilikası, Mecdelleli Meryem’in İsa’nın ayağını yıkadığı sahne (Hazindar 2014, 160-167).

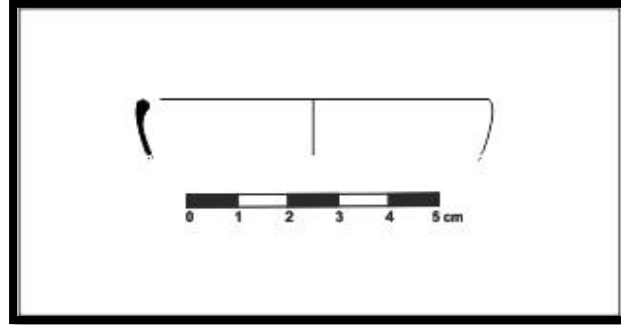
Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı Bardak / Kavanoz grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı Bardak / Kavanoz formu çalışmamızda 4 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan yuvarlatılmış ağız kenarlı Bardak/Kavanoz formunun benzerleri; Erdmann 1977, Nr. 730; Weinberg- Goldstein 1988, 45; Rutti 1991, Form AR 98.1; Semiz 2021, Kat. No. 275, Lev. XXXIII, 321; Isings 1957, Form. 114; Gürler- Ersoy 2010, Res.II; Gürler- Laflı 2010, Fig. 14, Nr. 102; Yıldız 2016, Kat. No. 52; Isings 1957, Form 85b; Rutti 1991, Form AR 98.1; Clairmont 1963, Nr. 322 ; Czurda- Ruth 1979, Nr. 1213; Hayes 1975, Nr. 180-182; Rütli 1991, Form AR 98.1, Nr. 1692- 1713; Öztaşkın 2015, lev.1/2, 175-187; Özgümüş 1993-94, Resim 4, 40; olabileceği düşünülmektedir.

3.3.2. Kaseler

3.3.2.1. İçe Çekik Ağızlı Bardak/kase (Lev.13)

Çizim 12: İçe Çekik Ağızlı Bardak/kase (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun, İçe çekik ağızlı, ince cidarlı, yarı küresel, iç bükey dipli, küçük boyutlu bardak ya da kaselere ait olduğu düşünülmektedir. Bu içe çekik ağız formuna sahip olan kaseler serbest üfleme tekniğiyle yapıldığı ve bu ince cidarlı cam buluntuların MS. 1. yy'dan itibaren karşımıza çıktığı bilinmektedir

(Baybo 2003, 50). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 2.5- 5.8 cm çap aralığında olduğu görülmektedir.

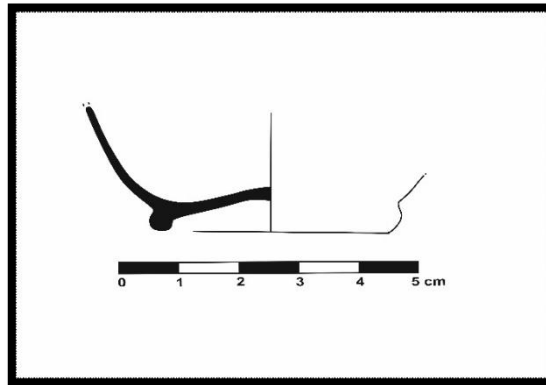
Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ele geçen cam buluntuların yeşil renk skalasına sahip olduğu bilinmektedir. Bu profile sahip olan kaselere ait olduğu düşünülen ağız kenarlarının benzerlerinin Sagalassosta da ortaya çıkarıldığı ve Lightfoot tarafından çok nadir görülen bir grubu temsil ettiğine değinilmektedir (Lightfoot 1993, 174, Fig. 121. 7.8). Kuzeybatı Nekropol kilisesinde ele geçen ve nadir görülen formun Paphlagonia bölgesinde de varlığı tespit edilmiş bununla beraber Anadoludaki varlığı da desteklenmiştir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form İç Çekik Ağızlı Bardak/kase grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi İç Çekik Ağızlı kase formu çalışmamızda 5 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan iç çekik ağızlı kaşele formunun benzerleri; Laflı- Fünfschilling 2016, VR6/1; Taştemür 2007, fig.42; Erdmann 1997, Nr. 73; Weinberg- Goldstein 1988, 45; Rutti 1991, Form AR 98.1; Semiz 2021, Kat. No. 275, Lev. XXXIII, 321); Isings 1957, Form. 114; Gürler- Ersoy 2010, Res.II; Gürler- Laflı 2010, Fig. 14, Nr. 102; Yıldız 2016, Kat. No. 52; Isings 1957, Form 85b; Rutti 1991, Form AR 98.1; Dura Europos (Clairmont 1963, Nr. 322); Czurda- Ruth 1979, Nr. 1213; Hayes 1975, Nr. 180-182; Rütüti 1991, Form AR 98.1, Nr. 1692-1713; Weinberg- Goldstein 1989, 45 olabileceği düşünülmektedir.

3.3.2.2. Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe(Lev.14)

Çizim 13: Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun, Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişelere ait olduğu ve bu kaideye sahip olan kaseler/şişelerin serbest üfleme tekniğiyle yapıldığı düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 3- 4 cm çap aralığında olduğu görülmektedir.

Alçak Halkalı kaideli kaseler, şişe formu biçimlendirilirken oluşturulmuş halka kaideler (sonradan applike olmayan) Roma Dönemi ve sonrasında farklı formlarda yaygın olarak kullanılmışlardır. Dar kaide çapları ve kaideden gövdeye doğru uzanan yan duvarları dikkate alındığında kâse olarak kullanıldıkları düşünülmektedir (Akkuş- koçak 2021, 99-100). Tipolojik açıdan incelenmiş ve tarihlenmiş olan bu formun benzer örneklerine Akkuş- koçak 2021, 99; gibi antik kentlerde ortaya çıkarıldığı MS.3.-4.yy tarihlendiği bilinmektedir.

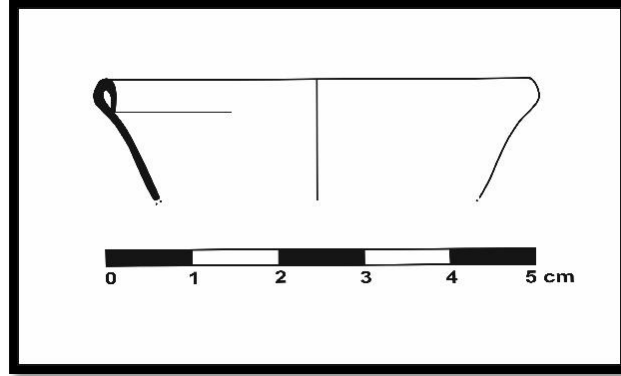
Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe formu çalışmamızda 4 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan Alçak halka ve konkav kaideli kase/ Şişe formunun benzerleri; Taştemur 2007, fig.39; Akkuş 2021, Kat. No. 331, Lev. 34; Hayes 1992, 400, Fig.150-4; Simona 1987-88, No.43, 105; Gençler 2000, Fig.4, Nr. 62, 284; Baybo 2003, Kat. No. 92, Lev. IV, 110; Honroth 1984, Lev.42, G70; olabileceği düşünülmektedir.

3.3.3. Şişeler

3.3.3.1. Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağzılı Şişeler (Lev.15)

Çizim 14: Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağzılı Şişeler (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun, Kenarı içeriye katlı olan huni ağzılı fragmanlara sahip olan şişelerdir. Bu forma sahip olan şişelerin serbest üfleme tekniğiyle yapıldığı ve ağzın iç kısmına yapıştırıldığı düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 3- 5 cm çap aralığında olduğu görülmektedir.

Kenarı içeriye katlı olan huni ağzılı fragmanlara sahip olan bu grubun şişelere ait olduğu düşünülmektedir. Bu formda olan şişelerin küçük ebatlı olduğu kimi örneklerinin de kulplu olarak karşımıza çıktığı bilinmektedir (Gençler- Güray 2009, 87).

Benzer örneklerine Tire müzesi cam eserlerinde (Gürler 1998, 151-153), Elaiussa Sebaste cam buluntularında (Gençler- Güray 2009, 87), Doğu Akdenizde ve batıda olmak üzere Geç Roma döneminden 8. Yüzyıla kadar bu formun popüler olarak kullanıldığı bilinmektedir (Gençler- Güray 2009, 87).

İçe katlı huni ağzılı şişelerin birçok formu bulunmaktadır²⁶. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan bu fragmanın yuvarlatılmış ağzın dışa çekilmesi ve içe katlanıp yapıştırılması sonucunda oluşturulduğu düşünülmektedir.

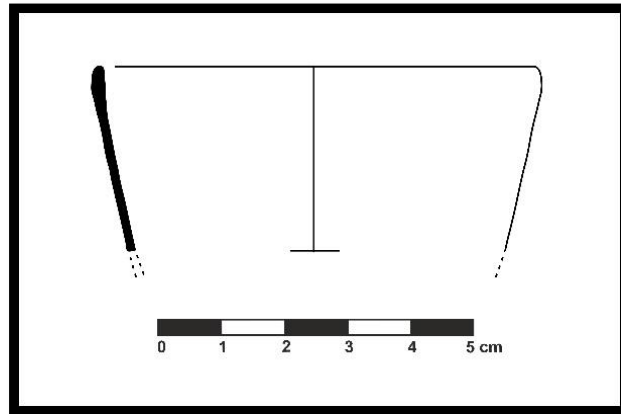
²⁶ Bu formun bir diğer varyasyonunda dışa çekilen ağzın içe bastırılması sonucunda oluşan ağız formlarıdır Bkn: Zeugma(Semiz 2021, Kat. No.344,- 346, 76).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağızlı Şişeler grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağızlı Şişeler formu çalışmamızda 4 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan kenarı içe doğru katlı huni ağızlı şişe formunun benzerleri; Semiz 2021, Kat. No. 348, Lev, XXXVIII; Isings 1957, Form 14,16, 26-28, 55, 82-84; Rutti 1991, Form AR 130- 148 Tafel 101- 105; Gürler 1998, 151-153, no.115, 118, 123; Gençler- Güray 2009,87, Kat.No. 216-223; Barag 1978, 23-28, fig. 13. 53; Foy 2007, 259-263, Fig. 17; Weinberg 1998, Nr. 303- 305; Saldern 1980, Nr. 116; Baybo 2016, Kat. No. T-141/ LXXV; Laflı- Fünfschilling 2016, BAR6/3 olabileceği düşünülmektedir.

3.3.3.2. Konik Şişeler (Lev.16)

Çizim 15: Konik Şişeler (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun, konik şişelere ait olduğu düşünülmektedir. Bu formda varyasyonların olduğu kimi şişe formunda dudak kısmının hafif içe çekik kimi formlarda ise dışa çekik ağız formuna sahip olan şişelerin serbest üfleme tekniğiyle yapıldığı düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 6- 8 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. Yuvarlatılmış ağız hafif içe çekik aşağı doğru daralan formun ağız çapları dikkate alınarak bardak formuna

ait olduğu düşünülmektedir. Bu formun genellikle MS. 3.-4. yüzyıllarda popüler olarak kullanıldığı bilinmektedir

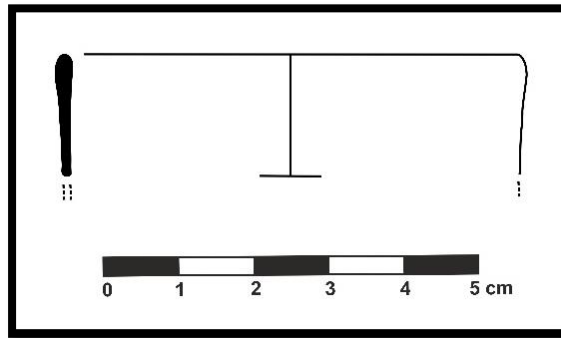
Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil ve saydam yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form konik bardaklı grubu temsil etmektedir. Tipolojik açıdan incelenmiş ve tarihlenmiş olan bu formun Metropolis (Akkuş- Koçak 2021, 82-81) antik kentinde ortaya çıktığı MS. 3.-4.yy tarihlendiği bilinmektedir.

Ele geçen cam buluntuların yeşil renk skalasına sahip olduğu gözlemlenmiştir. Bu formda ele geçen fragmanların kadeh, kandil, bardaklara ve kavanozlara ait olabileceği de düşünülmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Orta İmparatorluk dönemi konik şişe çalışmamızda 3 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan konik şişe formunun benzerleri; Gençler 2004, 65, Res. 14; Isings 1957, Form 104a-b, 125,132; Gorin- Rosen-Katsnelson, N., 2007, 98-99, Fig. 11.9; Sagui 1993, 123, Fig. 7.35-36; Gençler- Güray 2009, 85, Kat.nr. 201- 211; Rutti 1991, Form AR 153 Nr,2598; Saldern 1980, 72-73, Fig.26, 502,504; Barag 1981, 77 ve 80, fig.4; Crowfoot 1957, Fig. 94, no. 9; Hayes 1992,402, no.13; Gençler 2000, 237-238,fig.3.48, lev.5); Baybo 2016, D-91/XLVIII; Saldern 1980, s. 72-73, No.502, lev. 26. olabileceği düşünülmektedir.

3.3.3.3. Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak (Lev.17)

Çizim 16: Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun, Yuvarlatılmış düz ağızlı bardak fragmanına ait olduğu ve bu forma ait bardak fragmanlarının serbest üfleme tekniğiyle yapıldığı ve ağız kısmının ateşe tutularak yuvarlatıldığı muhtemeldir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 3.6- 12 cm çap aralığında olduğu görülmektedir.

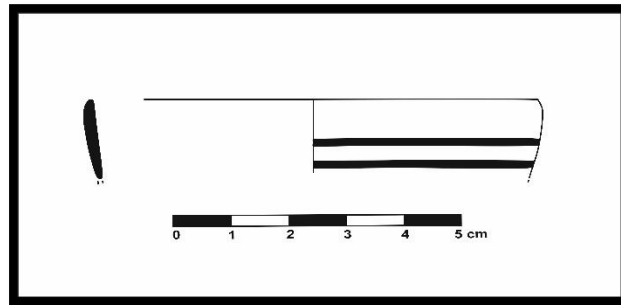
Yeşil renk cam hamurundan üretildiği ve bulunduğu kontekst içerisinde ele geçen diğer buluntular ve tipolojik açıdan ele alındığında MS. 5.- 7. yüzyıl aralığına tarihlendiği söylenebilir. Bu formun kandil ve kadeh buluntuları ile de uyumlu olabileceği düşünülmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak formu çalışmamızda 6 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan yuvarlatılmış düz ağızlı bardak formunun benzerleri; Akkuş 2021, Kat. No. Lev.20/ 202; Isings 1957: Form 96; Akkuş 2011, Kat. No.21-22; Taştemür 2007, Çiz. 4.20- 24; Gürler, 2015, 107, 108, 123 Kat. No. 17; Schätzschock 2010, Taf 139, A- G 25, 26; Gürler 2000, 78, Kat No. 94-95; Atilla ve Gürler 2009,127, Kat.No. 199; Sorokina 1987, 171; Laflı- Fünfschilling 2016, Taf.16 VR1/19 olabileceği düşünülmektedir.

3.3.4. Kaseler

3.3.4.1. Yuvarlatılmış Ağızlı Boyalı Kase (Lev.18)

Çizim 17: Yuvarlatılmış Ağızlı Boyalı Kase (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının ateşe tutularak yuvarlatılması sonucunda oluşturulduğu düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 8 cm çapında olduğu

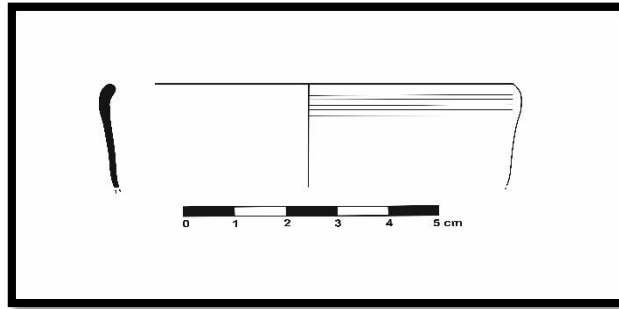
görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, kâse olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Hadrianopolis Kuzeybatı Nekropol kilisesinde ele geçen, yuvarlatılmış ağızlı çizgi biçimli kırmızı boyalı kâse formu aşağı doğru daralarak inen bir gövdeye sahiptir. Koyu zeytuni yeşil renk cam hamurundan üretilmiştir. Çalışmamızda tek örnekle temsil edilen fragman üzerinde iki adet kırmızı boya bezeme görülmektedir.

Aynı forma ait olup saydam mavi cam hamuru üzerine mavi renkli boya bezeli iki örnek ise Roma konutundan gelmiş ve MS. 6-7. yüzyıllara tarihlenmiştir (Lafli-Fünfschilling 2016, Taf.16 VR1/70). Hadrianopolis Kuzeybatı Nekropol kilisesi örneğinin de bu tarihlemeye bağımsız olmamalıdır. Kontekst buluntuları da bu önermeyi destekler niteliktedir. Kazı alanı içerisindeki tekillikleri bu eserlerin Hadrianopolis için ithal üretimler olarak yorumlanabileceklerini düşündürmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan kesme ağızlı barda/kase formu’nun benzerleri; Lafli- Fünfschilling 2016, Taf.16 VR1/70 olduğu düşünülmektedir.

3.3.4.2. Yuvarlatılmış Ağızlı, Yivli Kâse (Lev.18)

Çizim 18: Yuvarlatılmış Ağızlı, Yivli Kâse (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının ateşe tutularak yuvarlatılması sonucunda oluşturulduğu düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 8 cm çapında olduğu görülmektedir. KBNK’nde bu forma sahip olan camların, kâse olarak kullanıldığı muhtemeldir.

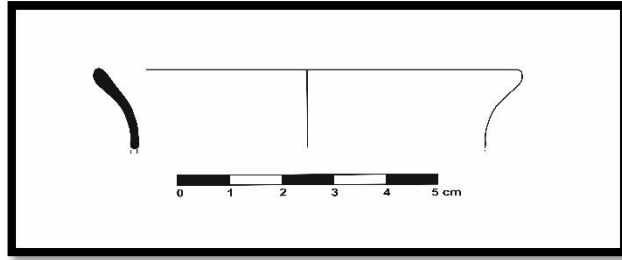
Hadrianopolis kuzeybatı nekropol kilisesinde ele geçen yuvarlatılmış yivli bardaklar aşağı doğru daralan bir forma ve ağız kısmında 1 mm. kalınlığında 3 adet kesme yiv bezemeye sahiptir. Geç roma konutunda yapılan bilimsel çalışmalarda aynı forma ait yine kesme yiv bezemeli örnekler ele geçmiş ve MS. 5.-7. yüzyıllara tarihlenmiştir (Laflı- Fünfschilling 2016, Taf.16 VR1/28). Kuzeybatı Nekropol kilisesi örneğinin de tarihlenmesi aynı şekildedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Yuvarlatılmış Ağızlı, Yivli Kâse formu çalışmamızda 1 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Erken Roma İmparatorluk dönemi Yuvarlatılmış Ağızlı, Yivli Kâse çalışmamızda 1 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan kesme ağızlı barda/kase formu'nun benzerleri; Laflı- Fünfschilling 2016, Taf.16 VR1/28 olduğu düşünülmektedir.

3.3.4.3. Yuvarlatılmış Dışa Çekik Ağızlı Kâse (Lev.19)

Çizim 19: Yuvarlatılmış Dışa Çekik Ağızlı Kâse (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının ateşe tutularak yuvarlatılması sonucunda oluşturulduğu düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 8 cm çapında olduğu görülmektedir. KBNK'nde bu forma sahip olan camların, kâse olarak kullanıldığı muhtemeldir.

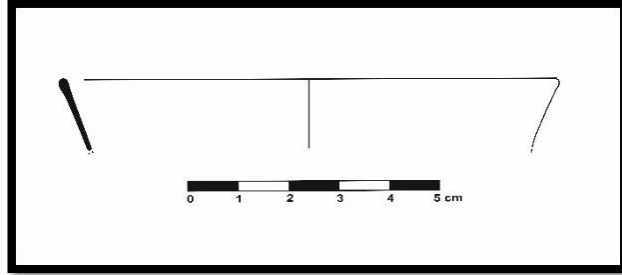
Hadrianopolis Kuzeybatı Nekropol kilisesinde ele geçen örnekler, yuvarlatılmış ağız aşağı doğru daralarak inen bir gövdeye sahiptir. Ö. Çakmaklı Labraunda kazılarında ele geçen benzer örnekler için 4 ve 5. yüzyıllar tarihlendirmesi

yapmaktadır²⁷. Bakıldığında camlarda renk dönemsel özellik hakkında önemli bilgiler sunan önemli bir kriterdir. Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan bu grubun yeşil renk skalasına sahip olması Geç Roma- Erken Bizans dönemlerine ait bir buluntu gurubu olacağını düşündürmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Yuvarlatılmış ağızlı Daralan Kavanoz/kâse formu çalışmamızda 5 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol Kiliseninde ortaya çıkarılan yuvarlatılmış dışa çekik ağızlı kase formunun benzerler; Isings 1957, 50, Form 36a-c, 103-104, Form 86-87; DeMaine 1979, R 16, R 11; Erdmann 1977, Nr. 280; Clairmont 1963, Nr. 322); Czurda-Ruth 19798, Nr. 1213; Davidson 1952, Nr. 648 Erdmann 1977, Nr. 571; Hayes 1975, Nr. 375-377; Rützi 1991, Form AR 98.1, Nr. 1593-1624; Rützi 1988, Nr. 885, 886, 901, 902. von Saldern 1980, Nr. 205, 586; Vessberg 1956, F.g. 45, Nr.12; Weinberg 1988, Nr. 162, 163; Lafli- Fünfschilling 2016, Taf.16 VR1/14; Isings 1957, Form 96; Atilla- Gürler 2009, No. 199; Gürler 2000, No. 94-95; Lightfoot 1990, No.33-45; Isings 1957, Form 94 olabileceği düşünülmektedir.

3.3.4.4. Yuvarlatılmış Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse (Lev.20-21)

Çizim 20: Yuvarlatılmış Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının ateşe tutularak yuvarlatılması sonucunda oluşturulduğu düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 8- 10 cm çap

²⁷ Tez danışmanımın Ö. D. Çakmaklı tarafından hazırlanan Labraunda kazıları cam buluntuları yayın aşamasındadır. Çakmaklı, bu formun Labraunda özelinde yerel üretimin bir sonucu olabileceğini önermektedir.

aralığında olduğu görülmektedir. KBNK'nde bu forma sahip olan camların, kavanoz/kâse olarak kullanıldığı muhtemeldir. Bu formun kilisede ince cidarlı cam kaplar olarak karşımıza çıktığı söylenebilir.

Yuvarlatılmış ağızlı Daralan Kavanoz/kâse formu aşağı doğru daralan, ince cidara sahip bir kap grubunu oluşturmaktadır. Bu formun hazne kısmının ince cidarlı olması ve kırılma özelliğinin de göz önüne alınmasıyla bütün bir forma ulaşılması oldukça zordur. Bakıldığında camlarda renk dönemsel özellik hakkında önemli bilgiler sunan önemli bir kriterdir. Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan bu grubun yeşil renk skalasına sahip olması Geç Roma- Erken Bizans dönemlerine ait bir buluntu gurubu olacağını düşündürmektedir.

Çalışmamızda bu gruba giren eserler tipolojik açıdan ele alındığında ve buldukları konteksler bağlamında değerlendirildiklerinde MS. 3.- 4. Yüzyıl aralığına tarihlenmektedirler. Öte yandan Metropolis Aşağı Hamam-Palaestra kazılarında bulunan ve tamamı yeşil ve sarımsı yeşil renklerde saydam camdan üretilmiş yuvarlatılmış ağız kenarlı, derin kaseler MS. 4. yüzyıl ile MS 5. yüzyıl başlarına verilmektedir (Akkuş- Koçak 2021, 88; kat.no.162-171).

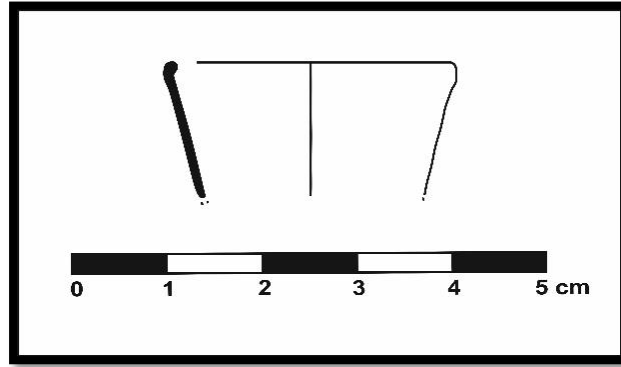
Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Yuvarlatılmış ağızlı Daralan Kavanoz/kâse formu çalışmamızda 5 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan Yuvarlatılmış Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse formunun benzerleri; Laflı- Fünfschilling 2016, Taf.13 BAR13/4; Akkuş- Koçak 2021, 88; kat.no.162-171; Isings 1957, Form 104a-b, 125, 132; Rützi 1991, Form AR 153 Nr. 2598; Saldern 1980, 72-73, fig.26, 502, 504; Hayes 1992, 402, no. 13 ; Gürler 1998, 151-153, nos.115, 118, 123; Olcay 1998, 171-172, fig. 5a; Özet 1998, 148, no. 101; Gençler 2000, 237-238, fig. 3.48, lev. 5; Erten 2000, 171-176, lev. 35-40; Olcay 2001, 155-156, fig. 12; Gençler 2004, 65, res. 14; Gençler Güray 2009, 85, Kat. Nr. 201-211; Crowfoot 1957, fig. 94, no. 9; Barag 1978, 23-28, fig. 13, 54-56; Barag 1981, 77 ve 80, fig.4; Sagui 1993, 123, fig. 7.35-36; Gorin-Rosen - N. Katsnelson 2007, 98-99, fig. 11.9 olabileceği düşünülmektedir.

Şişeler

Kuzeybatı nekropol kilisesi yapısında tespit edilen, günlük kullanım kabı olarak kullanıldığı ve bir kilise yapısından da ele geçtiği göz önüne alındığında şarabın işlevine sahip olduğu düşünülen forma ait örneklerin yuvarlatılmış kalın ağız, uzun silindirik boyuna sahip olduğu ve yeşil renk cam hamuru kullanılarak yapıldığı gözlemlenmiştir.

3.3.4.5. Kenarı Yuvarlatılmış, Huni Ağzılı Şişe ve Sürahiler (Lev.22)

Çizim 22: Kenarı Yuvarlatılmış, Huni Ağzılı Şişe ve Sürahiler (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının ateşe tutularak yuvarlatılması ve içe doğru çekilerek alet yardımıyla şekillendirildiği düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 3- 6.2 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. KBNK'nde bu forma sahip olan camların, şişe olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Hadrianopolis Kuzeybatı Nekropol kilisesinde ele geçen, ağız kenarı yuvarlatılmış bu forma ait şişe ve sürahi örnekleri Anadolu için oldukça tipiktir. Yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda bu forma ait şişelerin en erken örneklerinin MS. 3. yy'ın ilk yarısında karşılaştığı (Crowfoot 1957, 410; Barag 1978, 26-27), kullanımının Geç Roma İmparatorluk döneminde de devam ettiği bilinmektedir²⁸.

Genellikle silindirik boyun ve küresel(armudi) gövdeye sahip olup iç bükey kaide ile form tamamlanmaktadır. Geç Roma ve Erken Bizans döneminin belirgin

²⁸ Bknz: Zeugma(Erten- Gençler- Güray (2015), 307); Zeugma(Grossmann 2013, 242, Fig.70).

özelliklerinden bir tanesidir (Winter 2018, 75). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ele geçen fragmanların gövdeye ait olmaması nedeniyle tam formu ne yazık ki bilinmemektedir.

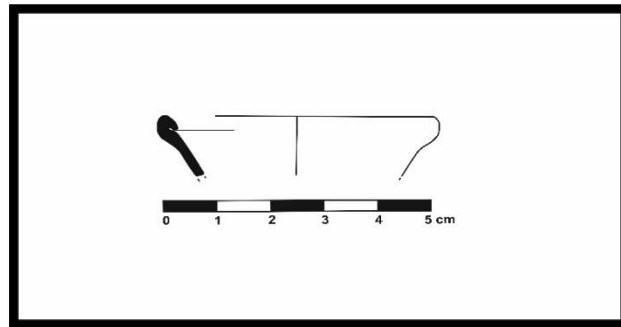
Huni şeklinde ağız formuna sahip şişelerin servis kabı olarak kullanılmaya uygun olması bu kap formunun Roma ve Bizans dönemlerinde popüler olarak kullanılan masa kabı olmasını sağlamıştır (Gençler 2009, 84).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Kenarı Yuvarlatılmış, Huni Ağızlı Şişe ve Sürähiler grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Silindirik boyunlu şişeler formu çalışmamızda 5 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan silindirik boyunlu şişelerin benzerleri; Erten- Gençler-Güray 2015, Fig.3.1, 307; Grossmann 2013, Fig.70, 242; Harden 1936, Nr.586, Lev. 18; Honroth 1984, G/7; Williams 1985, FIG. 10, 10; Baybo 2003, Kat.No. 75, 105; Semiz, 2021, XXXVIII, Kat. No. 338-346; Akkuş 2021, Kat. No. 302,270; Isings 1957, Form 104 a-b, 125,132; Gorin- Rosen – Katnelson, N., 2007, Fig.11.9, 98-99; Rützi 1991, Form AR 153 Nr. 2598; Özet 1998, 148, No.101; Barag 1978, 23-28 Fig.13,54-56; Sagui 1993, 123, Fig. 7.35-36; Gürler 1998, 151-153, No.115,118,123; Olcay 2001, 155-156, Fig.12; Israeli 2008, 379; Semiz 2021, XXXVIII, Kat. No. 347 olabileceği düşünülmektedir.

3.3.4.6. Katlanmış Kenarlı Şişeler (Lev.23)

Çizim 23: Katlanmış Kenarlı Şişeler (Gündüz 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve ağız kısmının ateşe tutularak yuvarlatılması içe yapıştırılması sonucunda oluşturulduğu ve yapımı sırasında alet yardımıyla şekillendirildiği düşünülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait ağız fragmanlarının 3- 5.4 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. KBNK'nde bu forma sahip olan camların, şişe olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Katlanmış kenarlı şişeler, ağız kısımlarının ateşte yuvarlatılması ve içe doğru katlanması sonucunda elde edilen şişe gruplarından bir tanesidir (Semiz 2021,76). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde 5 adet tespit edilmiştir. Hadrianopolis Kuzeybatı Nekropol kilisesinde ele geçen, yuvarlatılmış içe yapıştırılmış ağız aşağı doğru daralarak inen bir gövdeye sahiptir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Katlanmış Kenarlı Şişeler grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Geç Roma İmparatorluk dönemi Katlanmış Kenarlı Şişeler formu çalışmamızda 5 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan silindirik boyunlu şişelerin benzerleri; Winter 2006,81; Gorin- Rosen 1999, 209; Semiz 2021, Kat. No. 349, 370-371; Baybo 2003, Kat. No. 70- 72, 104; Harden 1936, Nr.644, Lev. 19; Vessberg 1952,135, BI Lev.8,3; Honroth 1984, G3; Semiz, 2021, XXXVIII, Kat. No. 338-346); Akkuş 2021, Kat. No. 302,270; Baybo 2016, Kat. No. B-138, 244; Foy 2007, 259-263, Fig. 17 olabileceği düşünülmektedir.

3.4. Kandiller

Antik çağda aydınlatma; güneşten faydalanılarak doğal, kandiller aracılığı ile yapay olmak üzere iki farklı başlıkta karşımıza çıkmaktadır (Şahan 2021, 1- 2). Yapay aydınlatmada önemli unsur kandillerdir. Bu aydınlatma elemanlarının hangi malzemelerden yapıldığına bakıldığında; seramik, cam ve metal olarak karşımıza çıktığı görülmektedir. Cam kandillerin yayılım alanının 4.- 5. yüzyıl aralığında Doğu Akdeniz'de 5. yüzyılın ortalarına doğru da batıda yaygınlaşmaya başladığı bilinmektedir (Gill 2002, 35). Bu durumda yarı geçirgen malzeme olan camın yayılım alanının genişlemesine ve popülaritesinin artmasına neden olmuştur.

Bilindiği üzere Cam, seramik ve metal gibi farklı malzemelerden yapılan kandillerin içerisine ekonomik ve sosyal nedenlerden dolayı kimi zaman hayvansal yağlar kimi zamansa bitkisel yağlar kullanılmakta ve fitil aracılığı ile yakılmaktaydı. Ancak bu kandiller hakkında Gerasa’da yapılan bilimsel kazılar sonucunda ortaya çıkarılan kitapta kandillerin haznelerinin ilk önce su sonra yağ ve fitil kullanılarak yakıldığına değinmiştir (Baur 1938, 517. Akt. Erten 000, 193). Bu durum iki amaçla kullanılmış olmalıdır; birincisi yağdan elde edilmesi istenilen tasarruftur. İkinci neden ise yağın bitmesi durumunda yanan fitilin suya düşüp sönmesini sağlamaktır.

Antik çağda bir malzemenin önemi, işlevselliği ile ön plana çıkmaktadır. Bakıldığında camın yaygın olmadığı dönemlerde seramik ve metal kandiller de kullanılmış ancak yeteri kadar ışığı yansıtmadığı anlaşılınca saydam olma özelliği ile ön planda olan cam, yapılarda yapay aydınlatma unsuru olarak kullanılmaya başlanmıştır (Öncelen 2017, 42-43).

Silentiarius MS. 563 yılında *Descriptio Sanctae Sophia* adlı yayınında aydınlatmada kullanılan nesnelere yapıda nasıl kullanıldığına ve bu kullanıma katkı sağlayan yardımcı elemanların neler olduğu hakkında bilgi vermiştir. Silentiarius, Ayasofyanın aydınlatma sisteminden bahsederken; halkaları taşıyan zincirlerden ve halkalarda yer alan disklerden bahsetmektedir (Crowfoot- Harden 1931, 200; Akt. Erten 000, 193). Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ele geçen buluntularda kandillerin yapıda kullanımı için kullanılan zincir fragmanlarının ele geçmesi bahsedilen durumu destekler niteliktedir.

Baktığımızda kandillerin Geç antik çağda farklı tanımlamalarla karşımıza çıktığını görmekteyiz. 861’den sonra kilise envanterinde cam kandiller için; Kandelai, Photagogol, Kaniskia, Kaniskion, Thryailides, Krateres, Kathistal Kandelal, gibi farklı isimlerle anılmaktadır (S. Çokay Kepçe 1996, 17-18). Kandiller için kullanılan birden fazla tanımın kullanılmasının; mekan veya kullanım amacından kaynaklandığını düşündürmektedir.

Hadrianopolis Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde cam buluntuları arasında 18 adet kandil fragmanı tespit edilmiştir. Kiliseden 2017-2021 yılları arasında yapılan çalışmalarda bu formun tam haline rastlanılmaması nedeniyle çanak kısmı hakkında tipolojik varsayımların ortaya konulması oldukça zordur. Bu kandil fragmanlarının ele geçtiği alanlarda ortaya çıkarılan ağız fragmanlarının kandil formunun çanak kısmına

ait olup olmadığını ayıt etmenin güç olması nedeniyle bütünleştirmek doğru olmayacaktır. Tasnifi ve tarihlendirmesi gerçekleştirilen 2 farklı tipte kandil grubunun bulunduğu tespit edilmiştir; içi boş saplı kandil ve Kulplu bardak kandil olmak üzere iki alt tipe ayrılmıştır. Bu iki alt tipten kulplu bardak kandilin kulplarının yapıştırılma şekline göre alt başlıklara ayrıldığı bilinmektedir.

Geç Roma döneminin başlamasıyla beraber çubuk kandil sık kullanılan formlarından bir tanesi olduğu gözlemlenmiştir. Bizans döneminden itibaren başlayıp yaygınlaşmış ve en yoğun kullanım evresi Orta Çağda karşımıza çıkmıştır (Saldern 1980, 49). Bu tipte kullanılan kandillerin Polykandilion²⁹ olarak adlandırılan yer yer daire biçimli açıklıklara sahip madeni levhadan oluşan objenin içine yerleştirilmesiyle kullanılmıştır.

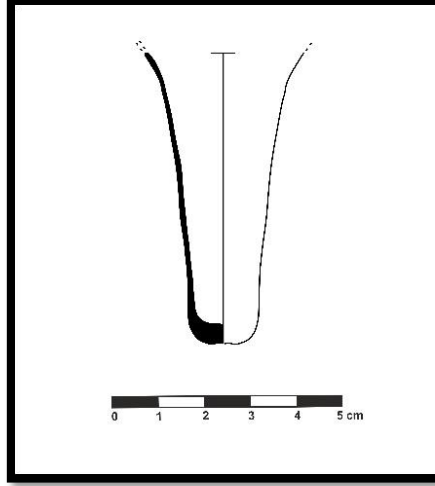
Polykandilionlar, farklı form ve ebatlarda birden fazla kandili taşıyan nesnelere dir. Daha çok bronzdan yapılan bu objelerin, gümüş ve bakır gibi madenlerin işlenmesi sonucunda yapıldığı örnekler de karşımıza çıkmaktadır. Baktığımızda sadece daire biçimli polykandilionların olmadığını aynı zamanda kare, dikdörtgen ve haç biçimli formlarda da olduğu bilinmektedir. Burada levhaların birbiri ile bağlanmasını sağlayan yardımcı elemanlar zincirlerdir. Polykandilionlarda dönemsel olarak fark üzerlerinde bulunan kandil yuvalarının sayısından da anlaşılmaktadır. Baktığımızda Erken Bizans'ta 4,6 ve 12 iken Orta Bizans döneminde bu yuvaların sayısı arttığı ve 18 olduğu gözlemlenmiştir. Levhalar üzerinde yer alan açıklıkların çapı hemen hemen her dönem 3-4 cm olduğu gözlemlenmiştir. Bu levhaların üzerinde yer alan açıklıklara yerleştirilen çubuk kandillerin çanak kısmına kurşun ya da pişmiş toprak yardımıyla fitil yerleştirilmektedir (Gökalp 2004, 45-49). Kuzeybatı nekropol kilisesinde bu fitil buluntularına rastlanılmamasının iki nedeni olduğu düşünülmektedir; ilki pişmiş topraktan yapıldıysa günümüze ulaşmamış olması ikinci neden ise metal bir malzeme kullanılarak yapıldıysa ergitilip kullanıldığı ihtimalidir.

Bu tip kandiller kendi içlerinde içi dolu ve içi boş saplı çubuk kandiller olmak üzere ikiye ayrılmaktadırlar. Baktığımızda Hadrianopolis Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkan bu tipteki kandillerin içi boş saplı kandil olduğu tespit

²⁹ Bknz. (Gençler Güray 2009,159-160)

edilmiştir. Bu kandillere ek olarak karşımıza çıkan bir diğer kandil tipi de kulplu kandildir.

3.4.1. İçi Boş Saplı Kandiller(Lev.24)

Çizim 25: İçi Boş Saplı kandil (Gündüz, 2023).

Bu kandil tipinde yuvarlatılmış ağız ateşe tutularak şekillendirilmiş, aşağı doğru hafif daralan gövde ve gövdeye doğru genişleyen bir sap kısmı ile form tamamlanmıştır.

Bu tipte olan kandillerin çanak kısımlarının serbest üfleme tekniği ile sap kısımlarının ise alet ile şekillendirilmesi sonucunda yapıldığı bilinmektedir (Gençler Güray 2009, 122).

Sapların uç kısmında değişim söz konusudur ancak tipolojik açıdan farklılık teşkil etmemektedir. Kuzeybatı nekropol kilisesinde bu forma ait kandillerin sadece sap kısımlarına ulaşıldığı çanak kısımları hakkında herhangi bir buluntuya rastlanılmamıştır.

Adını sap kısımlarından alan polycandelon'lar üzerinde yer alan açıklıklara yerleştirilerek kullanılmaktadırlar (Gençler Güray 2007,163.166).

Bu tipe sahip olan kandiller MS. 5. – 7. Yüzyıllar arasında yaygın olarak kullanılmış ve en erken örneklerinin ise Filistinde MS. 5. yy. sonu – MS. 6. yy. başına tarihlendirildiği bilinmektedir (Stern 1985, 46-47).

Kuzeybatı Nekropol kilisesinde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda metal polycandelon'lara rastlanılmamış ancak ortaya çıkan bu saplı kandiller bu metal aksamalarında olduğu düşüncesini destekler niteliktedir.

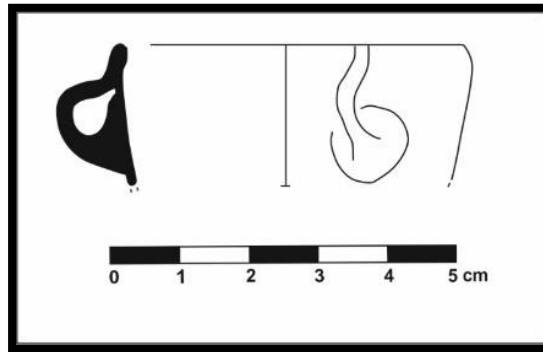
Kilise hayatının günlük yaşam içindeki önemi dikkate alınmış ve bu yapıların aydınlatılması için kullanılan kandillerin çeşitli formlarda üretilerek cam repertuarının genişlemesine de katkı sağlamıştır(Gençler 2012, 220).

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form İçi boş saplı kandiller grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde İçi boş saplı kandil formu çalışmamızda 6 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan bu içi boş saplı kandillerin benzerleri; Öncelen 2017, Kat. No.17 Çizim No.17; Demir 1999, Kat. No. 140, Çizim No. 20/1-j; Erçin 2021, Kat. No.2/4, Lev. 1-3; Çakmakçı 2008, Kat. No. 2, çiz. 274; Gençler-Güray 2010, XXX/400; Hayes 1992, s:406, f:150, çiz. 14; Akkuş Koçak 2017, lev. 51, Kat. No.514-516; Erten Yağcı 1993, Lev. 30; Erol- Tamer 2016, Kat. No. 39, lev. 6-c; Savur Yıldız 2016, ek.64, Kat. No.64; Baybo 2012, Lev. XXXV/ B-187; Kasapoğlu 2018, Form.3 Fig.5; Saldern 1980, s:51, pl. 23, çiz.280; Laflı- fünfschilling 2016, VR1/59; Çakmakçı 2008, Kat. No. 3, çiz. 274; Gill 2006, s:63, f:1/2, çiz. 22,157; Savur Yıldız 2016, ek.64, Kat. No.64; Baybo 2003, çiz.57/ 341-351; Baybo 2022, Fig.24,133; Baybo 2022, Fig.26,133 olabileceği düşünülmektedir.

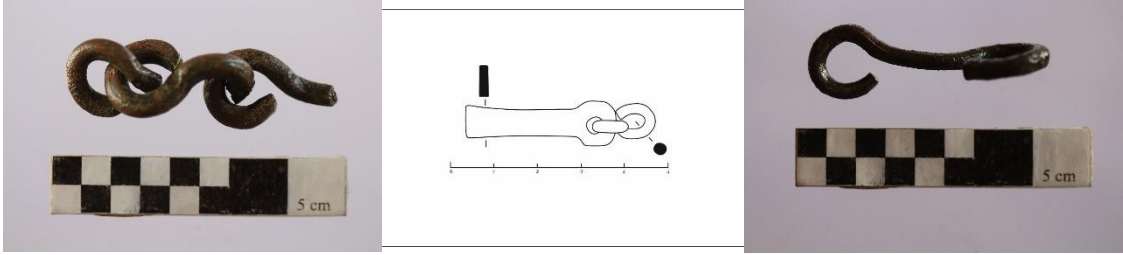
3.4.2. Kulplu(Bardak) Kandiller(Lev.25)

Çizim 26: Kulplu kandil (Gündüz, 2023).

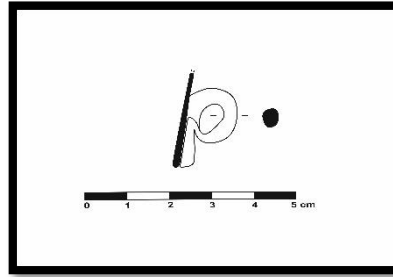
Bu kandil tipinde yuvarlatılmış ağız ateşe tutularak şekillendirilmiş, aşağı doğru hafif daralan gövde ve gövdeye sonradan eklenen kulp son olarak da kaide kısmı ile beraber ile form tamamlanmıştır. Bu tip kandiller kulplardan geçirilen metal zincirlerle

de yapılarda aydınlatılmak istenilen alanlara asılarak kullanıldığı düşünülmektedir (Akkuş 2021, 120-121). Kuzeybatı nekropol kilisesinde de bu metal kandil askısı aksamlarına ulaşılmıştır.

Çizim 27: Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Metal kandil Askıları (Gündüz, 2023).

Bu tip kandillerin olduğunu destekleyen bir diğer önemli formda kulplu fragmanlarıdır. Bu tip kulplu fragmanları genellikle bardak tipine ait kandillerde karşımıza çıkmaktadır. Bu kandil tipinde sıcak halde olan camın kaba yapıştırılması ve yardımcı elemanlar kullanılarak kulplu sonradan aplik edildiği bilinmektedir. Bu tipte yapılan kulplar genellikle yeşil, mavi-yeşil renkte olduğu gözlemlenmiştir.

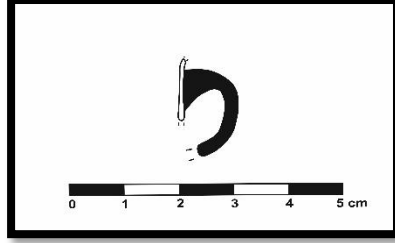
Çizim 28: Kulplu kandil kulbu (Gündüz, 2023).

Bu tipe sahip olan kandillere Amorium (Öncelen 2017, 24-29), Elaiussa Sebaste (Geçler- Güray 2009, 120-123) Metropolis (Akkuş 2021, 120-121) gibi antik kentlerde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılmış ve MS. 5. – 7. Yüzyıllar arasına tarihlendirilmiştir.

Kulpların gövdeye aplik edilmesinde farklılıklar gözlemlendiği için kulplu kandiller dikey kulplu kandiller ve ilmek kulplu kandiller olmak üzere ikiye ayrılmıştır.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form kulplu (Bardak) kandiller grubu temsil etmektedir.

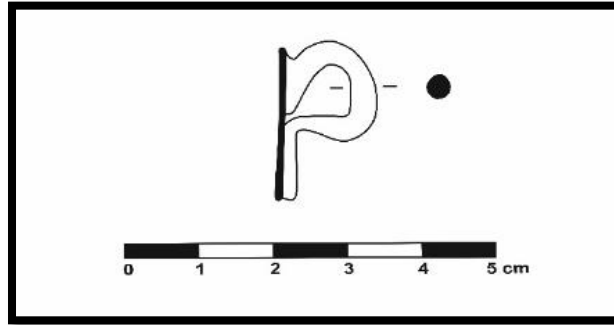
3.4.2.1. Dikey Kulplu Kandiller(Lev.25)

Çizim 29: Kulplu kandil kulbu (Gündüz, 2023).

Bu tip kandillerin temel özelliğine bakıldığında yuvarlatılmış ağız ateşe tutularak şekillendirilmiş, kulplar ağız ve gövde arasına merkezi bir noktaya aplik edildiği gözlemlenmiştir.

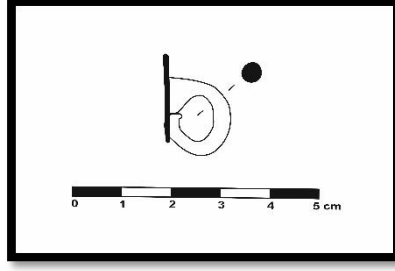
3.4.2.2. İlmek Kulplu Kandiller(Lev.25)

Çizim 30: Kulplu kandil kulbu (Gündüz, 2023).

Bu tip kandillerin temel özelliğine bakıldığında yuvarlatılmış ağız ateşe tutularak şekillendirilmiş, kulplar ise sıcak halde olan cam hamuru D formunda ya da düğüm biçiminde gövdeden aşağıya doğru şerit biçiminde incek şekilde aplik edilmiştir (Erten ve Akkuş Koçak 2008, 121-132).

3.4.2.3. Ağızdan kulplu kandiller(Lev.25)

Çizim 31: Kulplu kandil kulbu (Gündüz, 2023).

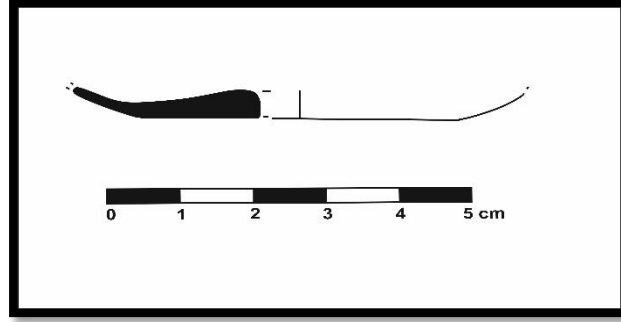
Bu tip kandillerin temel özelliğine bakıldığında yuvarlatılmış ağız ateşe tutularak şekillendirilmiş, kulplar ise ağzın hemen altına sıcakken sonradan aplik edilmiştir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Kulplu kandil formu çalışmamızda 5 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan bu kulplu kandillerin benzerleri; Erçin 2021, Kat.No.21, Lev. 10-11, 1-8; Saldern 1980, s:48, pl:23, çiz.237; Akkuş-Koçak 2021, Lev.51/513; Gill 2006, s:169, f. 2/1/6; Meyer 1983, 203; Gençler-Güray 2010, XXVIII/378; Harden 1962, Pl:XX, çiz. 47; Çakmakçı 2008, Kat. No.32,33,34,37; Olcay 1997, Lev. XII/47-56; Baybo 2003, Lev. VI, Çiz. 382-386; Savur-Yıldız 2016, Lev. VI, Çiz. 382-386.; Baybo 2022, Fig.24,133; Hazinesdar- Coşkun 2012, Kat. No. 13-14; Akkuş- Koçak 2021, Lev.51/510; Gençler- Güray 2010, XXVIII/370; Baybo 2016, Lev. XXXV, Çiz. B-180; Demir 1999, Kat. No. 131, Çiz. 17/1-j; Kasapoğlu 2018, Form. 2, Fig. 4; Križanac 2016, s.99, Fig. 10, Çiz.64; İsing 1957, Form: 106, 126-130 olabileceği düşünülmektedir.

3.4.3. Şiçe ve Sürahlere Ait Parçalar

3.4.3.1. Düz Tabanlı Şiçe/Sürahi(Lev.26)

Çizim 32: Düz Tabanlı Şiçe/Sürahi (Gündüz, 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapılan ve yapımı esnasında kullanılan alet nedeniyle noble izinin tabanda olduğu görülmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait 3 buluntunun ele geçtiği ve forma ait kaidelerinin 3.4- 4.2 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. Kilisede bu kaideye sahip formların sunu kabı³⁰ olarak kullanıldığı muhtemeldir.

Kaidesinin düz tabanlı, kalın cidarlı ve yüzeye tam oturacak yapıya sahip olduğu görülmektedir. Bu da aslında kabın bakıldığında Orta İmparatorluk dönemi göz önüne alındığında Batıdan ziyade Doğu Akdenizde sık karşılaşılan popüler şişelere ait olduğu düşünülen kaide fragmanlarıdır Clairmont 1963, NR.432,436,437; Weinberg 1998, Nr. 158; Harden 1936,Nr. 667; Erdmann 1997, Nr.185. Orta İmparatorluk döneminde kullanımı oldukça popüler olan bu düz dipli kalın kaide tipinin İmparatorluğun Doğusundan geldiği ve yayılım sağladığı düşünülmektedir³¹ Clairmont 1963, 98, Lev., X,437³². Düz tabanlı kaidelerin çeşitli farklı formlarının olduğu ve bu tip kaidelerin yapım tekniğine bakıldığında kalıba üfleme tekniği ile yapıldığı görülmektedir (Isings 1957, 93 Form:78).

³⁰ Dini törenler sırasında sunulan şarabın, suyun vb. unsurların kullanımında kullanılan kabın kaide formuna ait olduğu düşünülmektedir.

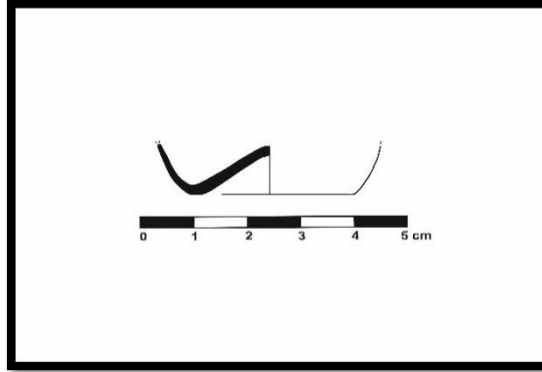
³¹ Buna veriecek en güzel örneklerin; Clairmont 1963, 98, Lev., X,437; Suriye- Dura Europos; Calvi 1968, 56, No. 134, Lev. B.2 italya- Aquileia olduğu düşünülmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Düz tabanlı şişe/sürahi grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Düz tabanlı şişe/sürahi formu çalışmamızda 3 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan Düz tabanlı şişe/ sürahi kaidesi formunun benzerleri; Clairmont 1963,98, Lev. X, no. 437; Calvi 1968, 56, No.134,Lev. B.2; Saldern 1980, 30, No.185, Lev. 22; Lightfoot 1993c, 181-182, No. 88, Fig. 124; Baybo 2016, Kat. No. K-17; Rutti 1991, Nr. 4674-4675; Isings Form 102,126, 127, 132; Atilla- Gürler 2009, No.234- 237; Höpken- Çakmaklı 2015, Kat. No/Çizim 100; Özet 1998, 69; Akkuş 2011, Nr.88, 65; Öznur 2021, XXXXII/ Kat. No. 396 olduğu düşünülmektedir.

3.4.3.2. Konkav Dipli Şişe/ Sürahi Kaidesi(Lev.27)

Çizim 33: Konkav Dipli Şişe/ Sürahi Kaidesi (Gündüz, 2023).

Bu başlık altında değerlendirilen formun serbest üfleme tekniği ile yapıldığı ve bu sırada noble ile tabana baskı uygulanması sonucunda konkav dip kısmının oluşturulduğu bilinmektedir. Konkav kaideye ait formların Roma- Bizans dönemlerinde popüler olarak kullanıldığı ve tercih edildiği düşünülmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bu forma ait kaidelerin 3- 5 cm çap aralığında olduğu görülmektedir. Bu forma sahip olan camların kilisede tören sırasında kullanılan sunu kabı olarak kullanıldığı düşünülen şişe ya da sürahi kaidelerine ait olduğu düşünülmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Konkav Dipli Şişe/ Sürahi Kaidesi grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Konkav Dipli Şişe/ Sürahi Kaidesi formu çalışmamızda 3 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan konkav dipli şişe/ sürahi kaidesi formunun benzerleri; Tek 1994, Kat. No. VH 9 Çizim 9; Demir 1999, Kat. No. 73, Çizim no. 4/1-e; Akkuş- Koçak 2021, Lev.30/294; Gençler- Güray 2010, XXXI/418; Uysal 2008, Kat. No. 136 Şekil No. 161 Resim No.147; Baybo 2016, lev.-çiz. LXXXII/T-222, T-229; Oğuz 2021, Kat. No. 115; Baybol 2003, çiz.20/ 125; Weinberg-Stern 2009, Fig. 7, Çiz. 281,284; Savur- Yıldız 2016, ek.17,18,19,20, Kat. No.17,18,19,20; Saldern 1980, pl:27, çiz.534-540; Olcay 1997, 82,84,85,83; Çakmaklı 2017, lev. 3, Çizim :12; Oğuz 2021, Kat. No. 115; Olcay 1997, s.443- 445; Erçin 2021, Kat. No.62/3, Lev. 36; Demir 1999, Kat.No. 44 Çizim 20/1-i; Laflı- Fünfschilling 2016, Taf. 3, VR1/86; Höpken- Çakmaklı 2015, Kat. No: 69, Çizim ; 69; olduğu düşünülmektedir.

3.4.4. Kadehler (Kat.No. 147-235)

Erken Bizans Döneminin sevilen formlarından olan kadehler çok amaçlı kullanımlara sahiplerdir. Hem içki kabı olarak masalarda yerlerini almış ya da dini kullanıma girmiş hem de aydınlatma amaçlı kandil olarak işlev görmüşlerdir (Çakmaklı 2012: 127). Yani, günümüz kadehleri ile benzerlik gösteren bu antik çağ formu hem sofraya kabı olarak kullanılmış hem de aydınlatma amacıyla bir yere asılacak şekilde biçimlendirilmiştir. MS. 4.- 5. Yüzyıldan itibaren örnekleri görülen (Çakmakçı 2008, 325) bu formun, en yoğun kullanıldığı dönemin ise MS. 6.-7. Yüzyıllarda olduğu (Gençler- Güray 2009, 109) bilinmektedir³³. Erken Bizans Dönemi'nin sevilen bir formu olan kadehler Akdeniz'e kıyısı olan bütün yerleşimlerde, Karadeniz ve Kuzey Karadeniz'de ve Orta Avrupa'da da görülmektedir (Stern 2001: 270).

Düz ağız kenarına sahip, ateşe tutularak yuvarlatılmış veya katlanmış olan kadehlerin gövde kısımları silindir, çan ve yarı küresel formda karşımıza çıkmaktadır

33

(Erten- Yağcı 1993, 201). Bizans döneminde yaygın olarak kullanılan bu formun yapım tekniğine bakıldığında iki teknik karşımıza çıkmaktadır. İlk teknikte kadehin kaide kısmı tek bir cam topağından yapılmakta, balonun bir bölümünü içeri alacak şekilde alet ile bastırıp pens gibi cam yapımında kullanılan yardımcı elemanlarla tutulup çekilmekte ve gövdenin de şekillendirilmesiyle son bulmaktadır. İkinci yöntem ise önceden yapılmış olan kadeh gövdesine sıcak halde camın eklenmesi ve şekil verilmesidir (Stern 2001, 263-271).

Kuzeybatı Nekropol kilisesinde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda toplam 83 tane kadeh kaidesi, ağız, gövde ve sap kısımları ortaya çıkarılmıştır. Bu oran ile kadeh formu Kuzeybatı nekropol kilisesinde tespit edilen en yoğun cam buluntu grubunu oluşturmaktadır. Bu yoğunluk belki de kadehlerin içki kabı dışında kandil işlevinde de kullanılmış olmasıyla ilişkilidir. KBNK'nde ele geçen kadeh fragmanları yeşil renk cam hamurundan yapılmıştır. Boğumlu, Tüp biçimli, yassılaştırılmış, katlanmış olmak üzere dört alt tip ele ortaya çıkarılmıştır.

Kilisede tam halde ortaya çıkan kadehe rastlanılmamıştır. Bunun nedeni kadehin ağız, gövde ve sap kısımlarının ince cidarlı ve kırılğan özelliğinden kaynaklanmıştır. Kadeh kaidelerinin cidarının kalın olması sağlamlığına da katkı sağlamış olup günümüze tam veya tama yakın şekilde ulaşmıştır.

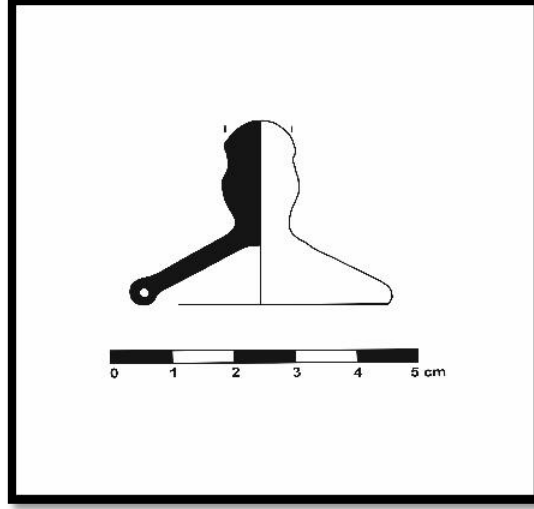
Hadrianopolis Antik kentinde yapılan bilimsel çalışmalarda Geç Roma konutunda ortaya çıkarılan kadeh kaidesi (Lafli 2009, 161-196) ile tezin ana konusunu oluşturan cam buluntuların çıktığı kuzeybatı nekropol kilisesi kadehlerine baktığımızda tipolojik açıdan benzerlik görülmektedir. Bunun birinci nedeni dönemsel farklılığın tipolojiye yansımalarıdır. İkinci farkı ise kullanım amacından dolayıdır. Konutlarda kullanılan sofraya kabı olan kadehlerin daha gösterişli olabilmesi, kamusal alanlarda olanların ise sadece ihtiyacın karşılanabileceği daha basit formları kullandıkları söylenebilir.

Kilisede ortaya çıkarılan kadehlerin tipolojik özelliklerine baktığımızda boğumlu saplı, tüp biçimli halka kaideli ve yassılaştırılmış, hafif konkav dipli kadehlerin ortaya çıktığı gözlemlenmiştir.

Sap kısmı boğumlu, tüp biçimli halka kaideli ve vurma dipli bu örnekler genel olarak MS. 6. ve 7. yüzyıllara tarihlenmekte ve Anadolu'da da pek çok merkezden bilinen yaygın bir gruptur : Labraunda (Çakmaklı 2012: kat.no.41), Sardes(Çakmakçı

2008,kat. No.61, 155), Hierapolis(Çakmakçı 2008,kat. No.59, 153), Ephesos(Çakmakçı 2008,kat. No.65, 159) ve Hadrianopolis’de Roma konutunda ve Hamam A yapılarından da (Lafli- Fünfschilling 2016, Taf.2 VR1/40) benzer örneklerine rastlanılmıştır.

3.4.4.1. Boğumlu Saplı Kadehler(Lev.28)

Çizim 35: Boğumlu Saplı Kadehler (Gündüz, 2023).

Bu tip kadeh fragmanlarına kaidenin hemen üst kısmında yer alan sap kısmında boncuk biçiminde olan boğumlardan dolayı adlandırıldığı bilinmektedir. KBNK’nde bulunan bu örneklerin kaide ve sap kısımlarının korunduğu gözlemlenmiştir. Ele geçen bu buluntulardan yola çıkarak kaidenin sonradan şekillendirilmesi ile gövdeye eklendikleri düşünülmektedir.

Gövde ile kaidenin birleştiği noktada boğum bulunmaktadır. Bu boğum kimi kadehlerde tek iken kimi kadehlerde ise birden fazla boğumun olduğu gözlemlenmiştir³⁴ (Saldern, 1980, Plate 12/367).

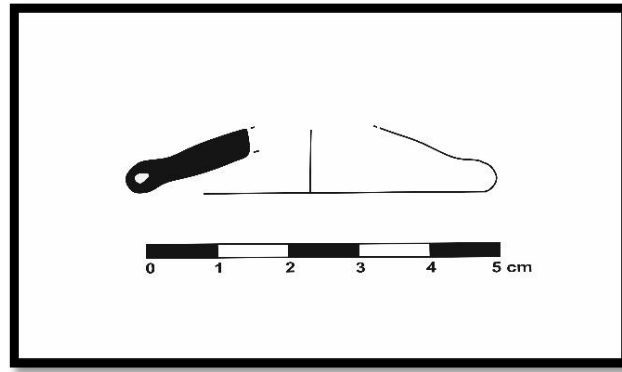
Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Boğumlu Saplı Kadehler grubu temsil etmektedir.

³⁴ Sardes’de yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılan bir kadeh örneğinde, kaide kısmında beş adet boğumun olduğu gözlemlenmiştir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Boğumlu Saplı Kadehler Kaidesi formu çalışmamızda 12 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde Boğumlu Saplı Kadehler, yeşil renkli cam hamurundan yapılmıştır. Tarihlendirmeleri kontekst buluntular aracılığıyla da MS. 5.-7. yy. aralığına tarihlendiği söylenebilir.

3.4.4.2. Tüp Biçimli Halka Kaideli Kadehler(Lev.29-34)

Çizim 36: Tüp biçimli halka kaideli kadehler (Gündüz, 2023).

Bu tip kadeh fragmanlarına kaidenin hemen üst kısmında yer alan sap kısımlarının iki şekilde olabileceği düşünülmektedir. Silindir biçimli düz sap ya da boncuk biçiminde olan boğumlara sahip sap kısımlarının kullanıldığı düşünülmektedir. Bu kadeh tipi adını kaide tabanında oluşan daire biçimindeki açıklıktan aldığı düşünülmektedir. KBNK'nde bulunan bu örneklerinin büyük çoğunluğunun bu tipe ait olduğu gözlemlenmiştir.

Bu tip kadehlerin tipolojik özelliği tüp biçiminde katlanmış yüksek kaideye sahip olmalarıdır.

Bu formların Anadolu'da ki benzer örneklerine bakıldığında MS. 4.- 5. Yüzyıllara tarihlendiği görülmektedir. Bu tip kadehlerin aynı zamanda aydınlatma amacıyla kullanıldığı bilinmektedir (Taştumur 2007, 102-104). Kilise de bulunan kadehlerin yoğunluğu göz önüne alındığında hem dini törenlerde kullanılan içki kabı olarak hem de yer yer aydınlatmanın yetersiz olduğu durumlarda ya da dini törenler sırasında aydınlatma işleviyle kullanıldığını düşünülmektedir.

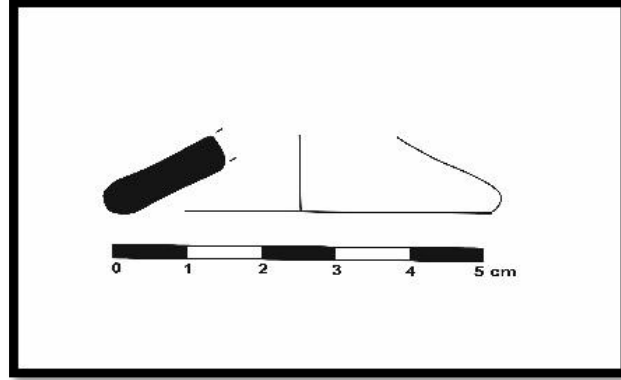
Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kazılarında bulunan yeşil renk skalasına sahip cam hamurundan üretilen bu form Tüp biçimli halka kaideli kadehler grubu temsil etmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Tüp biçimli halka kaideli kadehler Kaidesi formu çalışmamızda 74 örnek ile temsil edilmektedir.

Bu grup kadehler, yeşil renkli cam hamurundan yapılmıştır. Tarihlendirmeleri kontekst buluntular aracılığıyla da MS.5.-7. yy.olarak tarihlenmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan Boğumlu saplı kadeh formu'nun benzerleri; Metropolis (Emine Akkuş Koçak 2021, Lev.49/478). Gençler Güray 2010, XXVI/326; Baybol, lev.- Çiz. LXXXV/ T-278); Savur- Yavuz 2016, Kat.No. 30; Öncelen 2017, Kat. No. 11, Res. 11, Çiz. 11;Erçin 2021, Kat. No.6-13, Lev. 6-7; Demir 1999, Kat. No. 55, Çiz. 20/ 1-o; Semiz 2021, Lev. IV, Kat. No.24 Lev. IV, Kat. No. 24; Olcay 1997, Res. 25/d; Baybo 2003, Çiz. 55/334; Olcay 2001, lev. XLIII, 77-87; Taştemür ve Şahin 2009, Fig. 6, 100, 99; Foy vd. 2018, 160, 319 IN 149. 1-3; Vessberg ve Westholm 1956, 135, 136 Fig. 41. 13- 16; Clairmont 1963, Fig. 227- 230, 54; Dussart 2015, Fig.7.77, 241; Gill 2006, F. 1/5, çiz. 61,63; Stern 1985, F.3, 46; Hayes 1992, F. 150, 406; Fitzgerald 1931,Pl. XXXIX, Çiz.16; Czurda- Ruth 2007, Çiz. 716, 165); Gough 1985, F. 10, Res. 18;Stern 1985, F. 3, 46; Gençler 2000, F. 5, Çiz. 68, 246; Weingberg- Stern 2009, F. 20, Çiz. 354-355; İsraili 2008, Kat. No. 184-209, 385; Czurda- Ruth 1989, Abb. 5/61; Schätzschock 2009, Fig. 3, 116,121; Gürler 2015, Kat. No. 52-59;Schwarzer 2009, Taf. 2. 33- 38, 107; Saldern 1980, 53-60; Müller 2012, Taf. 85.58- 65, 145-146; Gill 2002, No. 64, Fig. 1/5, 40-65; Contardi 2009, Fig. 5-9, 125; Stern 1985, Fig.3, 44-46; Güray 2010, Res. 3/8-9; Fünfschlling ve Laflı 2013, Taf. 16 VR 1/43; Lightfoot 1993, Fig. 122.23- 30, 175-176; Özgümüş 2009, Fig. 11; Erol ve Tamer 2016, Lev. 3-5, 324-326; Olcay 2012, Şek. 1, 173-174); Baybo 2003, Çiz. 54/Kat. No. 316-320, 55/322, 327; Erten ve Akkuş 2017, Lev. 2-3, 93-95); Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11; Kasapoğlu ve Özdemir 2012, Res. 212, 162; Grossmann 2013, Fig. 59.G 60, 240; Isings 1957, Form 111, 139-140; Golofast 2009, Fig.16/1-8, 333; Clairmont 1963, Kat. No. 460-467, Pl. IX, 101-102; Dussart 1998, 115-121, BIX 1; Jennings 1997-1998, 116-117, 136- 138; Harden 1936, Pl. VI, XVI,No. 479, 482, 484, 167-173; Weinberg- stern 2009, Pl. 31, No. 347-355, 149-150; Milavec 2009, Fig. 4-6; Stern 2001, 267-268 olabileceği düşünülmektedir.

3.4.4.3. Yassılaştırılmış, hafif konkav dipli kadehler(Lev.34)

Çizim 37: Yassılaştırılmış, hafif konkav dipli kadehler (Gündüz, 2023).

Bu tip kadeh fragmanlarına kaidenin yassı olması ve yuları doğru daralan bir forma sahip olmasından dolayı bu ad ile tanımlanmıştır. KBNK’nde bulunan bu tipe sahip olan kadeh kaidelerinden tek örnek olduğu da yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılmıştır. Bu tip kadehlerin tipolojik özelliği kaidenin yassı bir şekilde oturması ve ateşe tutularak kaide tabanının yuvarlatılmasıdır.

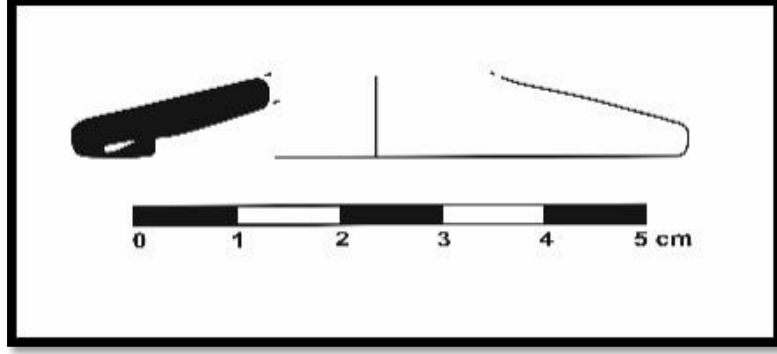
Bu formun Geç roma ve Erken Bizans döneminde (Saldern 1980, pl.24, no.336) karşımıza çıktığı tüp biçimli kadehlere nazaran kaide kısmından dolayı daha basık bir forma sahip olduğu düşünülmektedir.

Bu grup kadehler, yeşil renkli cam hamurundan yapılmıştır. Tarihlendirmeleri kontekst buluntular aracılığıyla da MS.5.-7. yy. olarak tarihlenmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Yassılaştırılmış, hafif konkav dipli kadehler Kaidesi formu çalışmamızda 1 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan Yassılaştırılmış, Hafif konkav dipli kadeh formu’nun benzerleri; Antonaras 2014, Çiz. 12.18/12.21, 105-106; Atik 2009, Res. 53-59, 11;Saldern 1980, Pl. 12, Çiz. 323, 57; Baur 1938, F. 21, Çiz. 19, 249 olabileceği düşünülmektedir.

3.4.4.4. Katlanmış ve İçe Yapıştırılmış Halka Biçimli Kadehler(Lev.34)

Çizim 38: Katlanmış ve içe yapıştırılmış halka biçimli kadehler (Gündüz, 2023).

Bu tip kadeh fragmanlarına kaidenin adını kaidenin yuvarlatılmış taban kısmının iç tarafa yapıştırılması ile adlandırıldığı düşünülmektedir. KBNK’nde bulunan bu tipe sahip olan kadeh kaidelerinden tek örnek olduğu da yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılmıştır.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda 1 adet katlanmış ve içe yapıştırılmış halka biçimi kaide tespit edilmiştir. MS. 6- 7. Yüzyıl katmanlarından gelmektedir. Yapılan çalışmalarda kilisenin evrenmesi ve tabakalarda deprem sonrasında kaymanın olabileceği dikkate alınarak bu kaideler tipolojik açıdan ele alınmış ve tabaka ile uyumlu olduğu tespit edilmiştir.

Bu tipte yapılan kaidelerin yapım aşamasında, kaide kısmının ya sıcakken pense gibi yardımcı elemanlar ile çekilip yapıştırılıp ve başka bir alet yardımıyla da düzeltildiği düşünülmektedir.

Bu grup kadehler, yeşil renkli cam hamurundan yapılmıştır. Tarihlendirmeleri kontekst buluntular aracılığıyla da MS.5.-7. yy. olarak tarihlenmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Katlanmış ve içe yapıştırılmış halka biçimli kadeh Kaidesi formu çalışmamızda 1 örnek ile temsil edilmektedir.

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan katlanmış ve içe yapıştırılmış halka biçimli kadeh formu’nun benzerleri; Laflı- Fünfschilling 2016, VR3/5 olabileceği düşünülmektedir.

4. DEĞERLENDİRME

4.1. Kazı Alanı ve Tarihsel Verilere Göre Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Cam Buluntuları

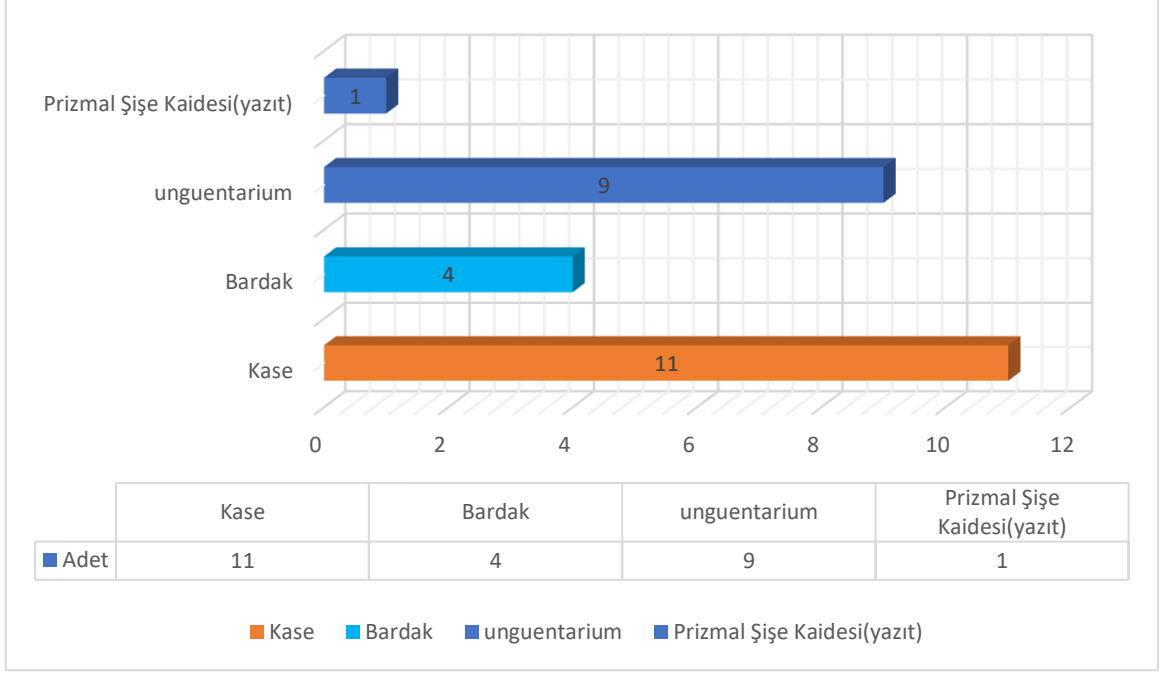
Kuzeybatı Nekropol Kilisesi cam buluntularına baktığımızda, yapının işlevi göz önüne alınmış ve bu cam buluntuların kilisede hangi amaç doğrultusunda kullanıldığı yapı bazında irdelenerek değerlendirilmiştir.

4.1.1. Erken Roma İmparatorluk Dönemi (MS. 1.- 2.yüzyıl)

Roma dönemi Erken, Orta ve Geç İmparatorluk olmak üzere üç döneme ayrılmaktadır. Roma'da üfleme tekniğinin keşfedilmesiyle ve Erken İmparatorluk döneminde cam yapımının ilerleme kaydetmesi ile cam repertuarında gelişme sağlanmış bununla beraber yeni tekniklerle seri üretim hız kazanmıştır.

Paphlagonia'nın Hadrianopolisi olarak bilinen antik kentte Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde yapılan bilimsel çalışmalarda Roma Dönemi cam buluntuları ele geçmiştir. Kilise yapısında Erken Roma dönemine ait cam buluntular aynı kontekstte Erken Romaya ait olduğu düşünülen gri astarlı seramiklerde ele geçmiştir. Bu erken dönem buluntularının çıktığı açmada sıkıştırılmış dolgu toprağın kaldırılmasıyla ortaya çıktığı ve kilisenin kuzeyinde yer alan jeo- radarda görünen ancak işlevi bilinmeyen yapı kalıntısı ile bağlantılı olduğu düşünülmektedir.

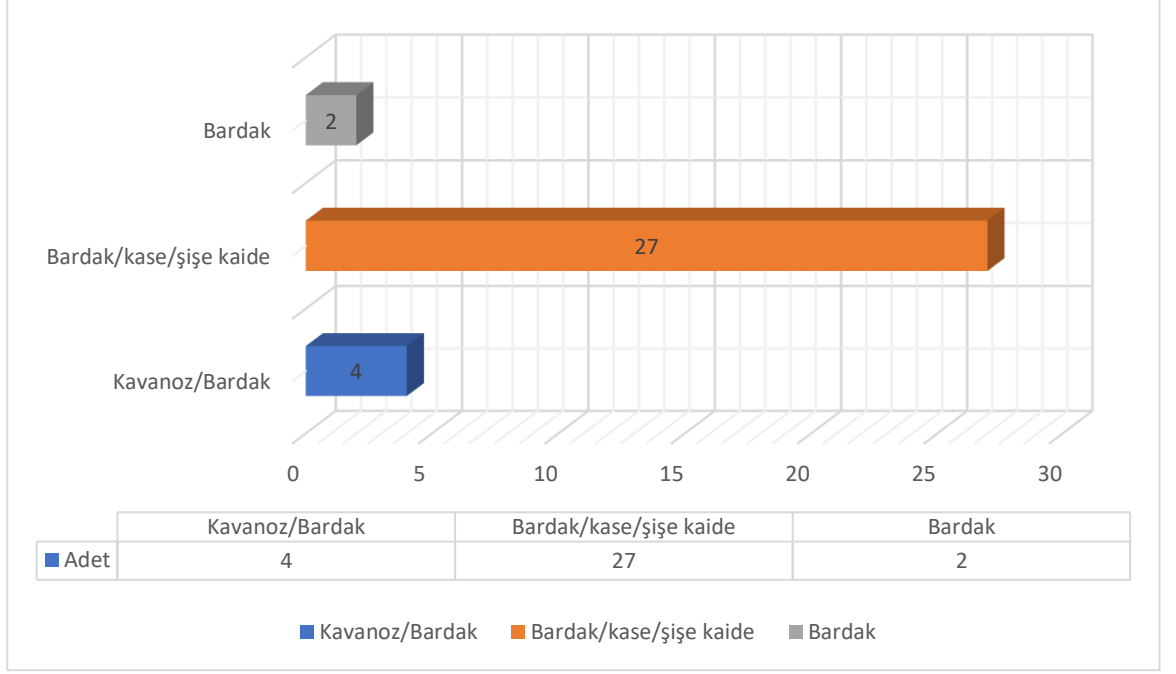
Erken Roma'ya ait olduğu düşünülen toplam 16 adet cam fragman ele geçmiştir. Formlara baktığımızda bardaklar ve kaselerden oluşan bir grup olduğu, yapılan tipolojik çalışmalar sonucunda elde edilmiştir. Kesme ağızlı kaselerin 6 adet olduğu, narin kaburgalı kaselerin 5 adet, derin kase bardak 3 adet, yuvarlatılmış ağızlı 5 adet minyatür unguentariumların 4 adet, silindirik boyunlu unguentariumların 3 adet, yazıtlı şişe kaidesinin ise 1 adet olmak üzere toplam 27 adet fragman tespit edilmiştir. En yoğun grubunda kesme ağızlı kaseler olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 1: Erken Roma Dönemi Cam Kaplarının Formlarına Göre Sayısal Dağılımı

4.1.2. Orta İmparatorluk Dönemi (MS. 2.-3. Yüzyıl)

Orta Roma İmparatorluk dönemine ait tarihlendirmeye uygun ve form özellikleri belirgin olan toplam 33 adet fragman tespit edilmiştir. Bu kategori içerisinde Dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı kavanoz/bardak, Kalınlaştırılmış dışıa dönük ağızlı bardak ve Tüp biçimli konkav kaideli bardak/kase/şişe formları ve bu örneklerin alt tiplerinin örnekleri mevcuttur. Formlara baktığımızda 4 adet fragmanın dışıa çekik yuvarlatılmış ağızlı bardaklara, 4 adet fragmanın kalınlaştırılmış dışıa dönük ağızlı bardak ve 27 adet fragman ile tüp biçimli kaideli bardak/kavanoz oluşturmaktadır. En yoğun grubun ile tüp biçimli kaideli bardak/kavanoz, en az grubun ise dışıa dönük ağızlı bardaklara ve ait olduğu tespit edilmiştir.

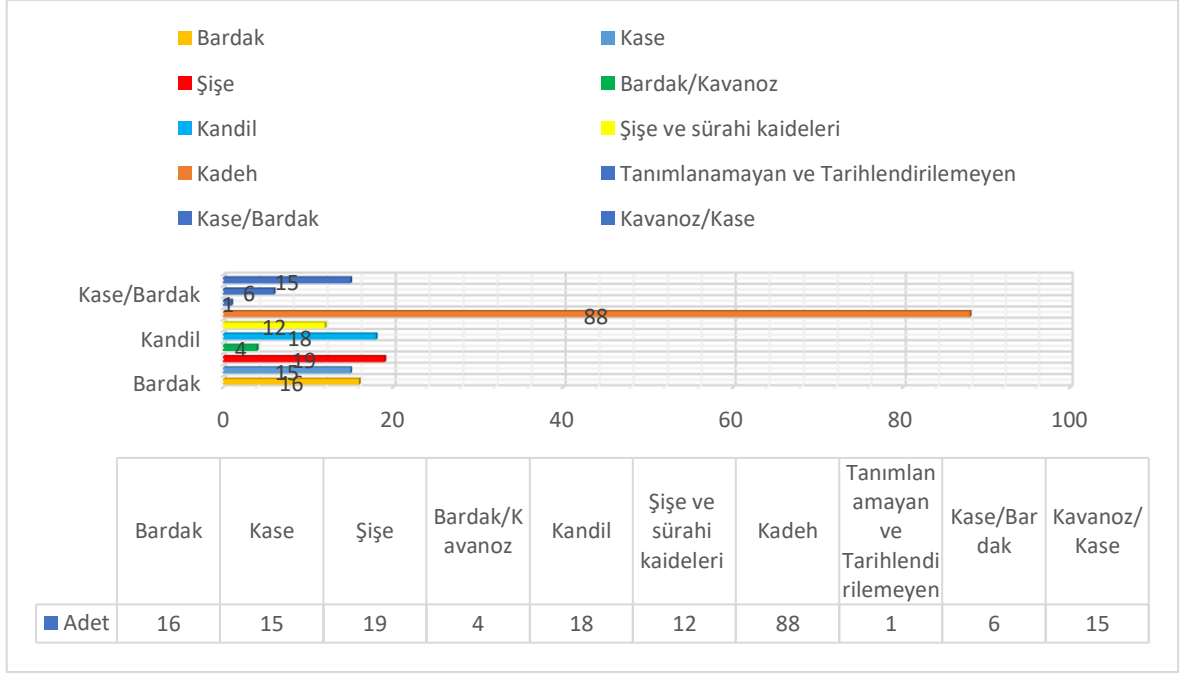

Grafik 2: Orta İmparatorluk Dönemi Cam Kaplarının Formlarına Göre Sayısal Dağılımı

4.1.3. Geç Roma İmparatorluk (MS. 3.-4. Yüzyıl) ve Erken Bizans Dönemi (MS. 5.-7. Yüzyıl)

Geç Roma ve Erken Bizans Döneminde bu dönemin geleneğini yansıtan eserlere ait tarihlendirmeye uygun ve form özellikleri belirlenebilir toplam örnek tespit edilmiştir. Bu kategori içerisinde şişeler, kaseler, bardak ya da kandil olarak kullanılabilen fonksiyonlu kaplar, kandiller, kadehler ve vazo/kavanoz formları ile bu formlara ait alt tip örnekleri mevcuttur. Bunlar 10 adet konik bardaklar, 4 adet yuvarlatılmış ağızlı bardak/kavanoz, 9 adet içe çekik kaseler, 4 adet alçak halkalı kaideli kase, 5 adet kenarı içe doğru katlı huni biçimli şişe, 4 adet konik ağızlı şişe, 6 adet yuvarlatılmış düz ağızlı bardak, 1 adet yuvarlatılmış ağızlı boyalı kase, 1 adet yuvarlatılmış ağızlı yivli kase, 6 adet yuvarlatılmış dışa çekik ağızlı kase bardak, 15 adet yuvarlatılmış ağızlı daralan kavanoz/kase, 5 adet kenarı yuvarlatılmış huni ağızlı şişe, 5 adet katlanmış kenarlı şişe, 6 adet içi boş saplı kandil, 1 adet kulplu bardak kandil (11 kulp fragmanı), 3 adet düz tabanlı şişe/ sürahi, 9 adet konkav kaideli şişe/ sürahi, 88 adet de kadeh kaidesi içerisinde 12 adet boğumlu, 74 adet tüp biçimli, 1 adet yassılaştırılmış, 1 adet katlanmış, tanımlanamayan ve tarihlenemeyen grubunun içinde ise 1 adet katlanmış tüp biçimli kaide tespit edilmiştir. En yoğun buluntu grubunu kadehler; en seyrek buluntu grubunu ise yuvarlatılmış ağızlı boyalı kase ve yuvarlatılmış

ağızlı yivli kase formları oluşturur. Özellikle kilise buluntuları olarak kayıtlara geçen kadehlerin sayısal çokluğu, Hıristiyanlık anlayışının getirileriyle ve kilise hayatının önem kazanmasıyla açıklanabilir. Yapım tekniği açısından bakıldığında Kalıba Üfleme ve Serbest Üfleme tekniklerinin her ikisine de ait örneklerin olduğu görülmektedir.

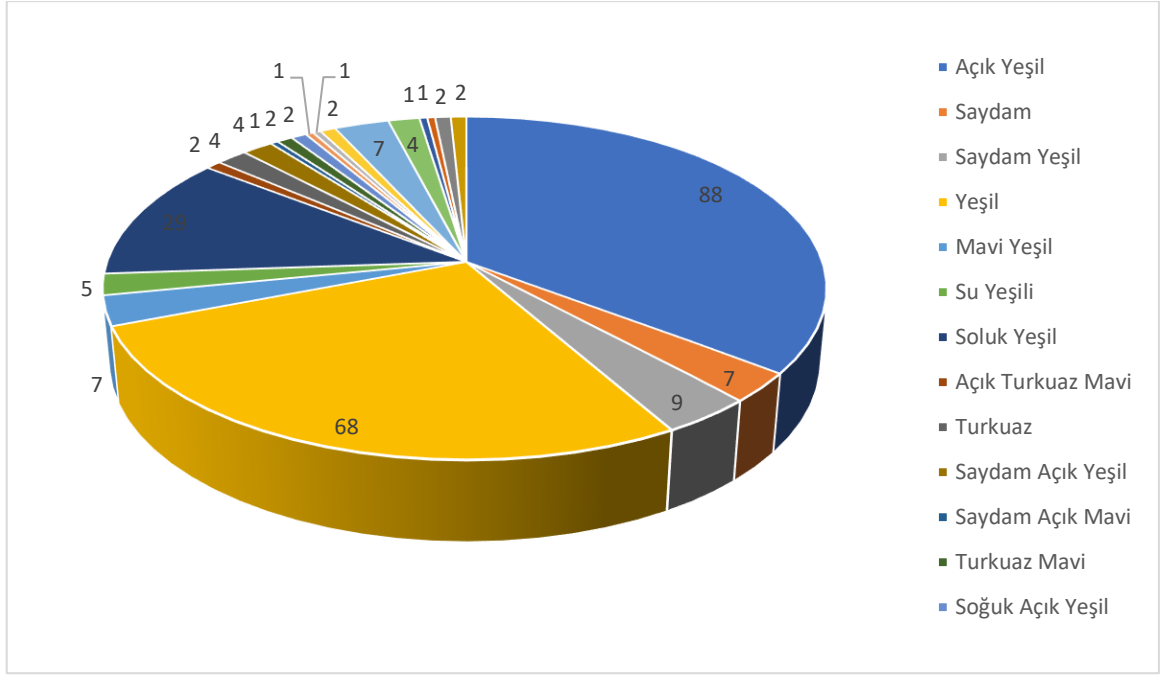
Grafik 3: Geç İmparatorluk Dönemi Cam Kaplarının Formlarına Göre Sayısal Dağılımı

4.2. Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Cam Buluntularında Kullanılan Renklerin Dönemsel Değerlendirilmesi

Kilise yapısında ortaya çıkarılan cam buluntuların renk skalası oldukça önemlidir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde cam buluntu miktarının fazla olması renk çeşitliliğinde fazla bir değişimin gözlemlenmesine sebebiyet vermemiştir Çünkü cam buluntularda renk dönemsel farklılığın gözlemlenmesinde önemli rol oynamaktadır. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde bulunan camların renkleri irdelendiğinde, Erken Roma'da mavi ve yeşil renk tonlarının, Orta ve Geç imparatorlukta ise renksiz ve yeşil camların; Erken Bizans döneminde ise 5.-6. Yüzyıllarda yeşil ve Yeşil-mavi rengin olduğu, 7. Yüzyılda ise yeşil ve Yeşil-mavi rengin ağırlıklı olduğu gözlemlenmiştir.

Erken Roma döneminde ortaya çıkarılan kesme dekorlu eserlerde saydam yeşil, Hassas kaburgalı kaselerde açık zeytuni yeşil, opak ve saydam; Derin kâse ve bardaklarda ise saydam; Hafif dışa dönük yuvarlatılmış ağızlı kaselerde ise açık yeşil

rengin tercih edildiği gözlemlenmiştir; Roma Orta İmparatorluk döneminde ise Dışa çekik ağızlı yuvarlatılmış ağızlı bardak kavanozlarda saydam turkuaz, açık yeşil, açık mavi; Kalınlaştırılmış dışa dönük ağızlı bardak kaselerde opak, açık yeşil; Tüp biçimli halka kaidelerde yeşil, açık yeşil, zeytuni yeşil, açık zeytuni yeşil, saydam, opak, turkuaz renklerin tercih edildiği görülmektedir. Geç Roma – Erken Bizans döneminde ise Konik bardaklarda yeşil, saydam açık yeşil, soluk yeşil; yuvarlatılmış ağız kenarlı bardak kavanozlarda ise yeşil, açık yeşil; içe çekik ağızlı bardak kaselerde ise yeşil, saydam, açık yeşil; Alçak halka kaidelerde yeşil, saydam, açık zeytuni yeşil; Kenarı içe katlı huni ağızlı şişelerde ise yeşil, açık yeşil, saydam yeşil; Konik şişelerde soluk yeşil; Yuvarlatılmış düz ağızlı bardaklarda soluk yeşil, açık yeşil; Yuvarlatılmış ağızlı boyalı kasede koyu zeytuni yeşil; Yuvarlatılmış ağızlı yivli kase açık zeytuni yeşil; Yuvarlatılmış dışa çekik ağızlı kaselerde saydam, açık zeytuni yeşil; Yuvarlatılmış ağızlı kavanoz keselerde açık yeşil, yeşil, saydam yeşil; Silindirik boyunlu şişelerde açık yeşil; huni ağızlı şişelerde ise soluk yeşil, açık yeşil, saydam yeşil; Katlanmış kenarlı şişelerde ise sarımsak yeşil, saydam sarı, açık yeşil, yeşil; Minyatür unguentariumlarda ise yeşil, Kadehlerde ise yeşil, mavi- yeşil ve kobalt; Aydınlatma amacıyla kullanılan pencere camları ve kandillerin mavi-yeşil ve yeşil; Pencere camlarında bazen mavi-yeşil bazen de açık yeşil kullandıkları gözlemlenmiştir.

Grafik 4: Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Cam Buluntularında Kullanılan Renklerin Dönemsel Değerlendirilmesi

SONUÇ

Tarihsel Sonuç

2017-2021 yılları arasında yapılan bilimsel kazı çalışmaları sonucunda ortaya çıkarılan cam buluntulardan 500 adet fragmanın değerlendirmeye alındığı 350 adet fragmanın tarih ve tasnifinin yapılmasının ardından kataloglandığı bilinmektedir. Bu fragmanlar haricinde niteliksiz ya da nitelikli olup küçük boyutlarda olan fragmanların ise değerlendirme dışında bırakıldığı görülmektedir.

Buluntular üzerinde yapılan detaylı çalışmalar sonucunda elde edilen veriler başlıklar altında sıralanmıştır. Yapılan çalışmanın sonucunda Erken Roma ve Bizans Dönemi aralığı içinde yer alan bir buluntu grubu ile karşılaştığı, yoğun buluntu grubunu ise Geç Roma- Erken Bizans Dönem aralığında yer alan cam buluntuların oluşturduğu saptanmıştır.

Cam, Antik çağda masa kapları ve aydınlatma amacıyla kullanılan, günlük hayatta tercih edilen ve giderek yaygınlaştığı bilinen bir malzeme olarak karşımıza çıkmaktadır. KBNK'nin konumunun kentin uğrak noktasında yer almasından dolayı sürekli aktif olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Bu düşünceyi destekleyen unsur ise kiliseden önce inşa edildiği düşünülen ve kiliseden daha alt kontekstte yer alan daire planlı olarak adlandırılan yapı kalıntısıdır. Dolayısıyla bütün halde eserlerin bulunma sıklığı nekropol alanlarına kıyasla oldukça düşüktür. Bakıldığında doğrudan tipolojik çalışmalara katkı sunan %100 formunu tanımlanabileceğimiz eserlerin tespiti ne yazık ki her zaman mümkün değildir. Bu nedenle eserlerin kırık durumda ele geçmesi tipolojik çalışmaya katkısını azaltmaktadır. Örneğin: KBNK'nde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılan içi boş saplı kandillerin sadece kaide(sap) kısmı ele geçmiştir. Bu tip kandillere ait ağız ve çanak kısmı ile ilgili fikir sahibi olmamızı sağlayacak bütün buluntu ortaya çıkarılamamıştır. Bu nedenle bu tip kandillere ait ağız formunun nasıl alabileceği hakkında ortaya konulacak bilgiler ihtimal doğrultusundadır.

Cam, bilindiği üzere geri dönüşümü olan bir malzemedir. Üretilen nesne her ne olursa olsun tekrar ergitilmesi halinde yeni eserlerin ortaya konulabileceği bilinmektedir. Erken dönemlerde tercih edilmeye başlanılan bu yöntem daha sonra Geç Antik Çağda daha yaygın kullanılmaya başlanılmıştır (Çakmaklı 2017, 149).

Baktığımızda Erken Roma Dönemine ait buluntuların az olmasının nedeninin belki döneminde belki de Bizans Döneminde ergitilmesi sonucunda günümüze ulaşan sayının azlığını destekler niteliktedir.

Resim 6: Kuzeybatı Nekropol işlevi belirlenemeyen ek mekan (L/5-6 ve M/5-6) (Gündüz,2022)

KBNK’nde L/5-6 ve M/5-6 açmalarına denk gelen işlevi belirlenemeyen ek mekânda hatalı üretim, üretim artığı ve nitelikli- niteliksiz olduğu düşünülen yoğun cam buluntularının ele geçmesi kentte cam üretimine ilişkin verileri ortaya koymuştur (Resim 6). Üretim ile bağlantılı olduğu düşünülen buluntuların ortaya çıktığı alanın işlevinin belirlenememesi araştırmaların da aksamasına sebebiyet vermektedir. Cam ve metal cürufklarının da ele geçtiği³⁵ L-6 açmasındaki üretim için tam olarak fonksiyon tanımlayabilmek şu an için mümkün değildir. Kilisede yapılan ilk çalışmalarda bu alanın kilise ile bağlantılı bir alan olduğu düşünülmüş, çalışmalarda ilerleme kaydedildikçe kiliseden bağımsız bir alan olduğu saptanmıştır. Buluntular göz önüne alındığında üretim ile ilgili alan için iki olasılık düşünülmektedir.

KBNK’ nin 20 m güneybatısında yer alan Hamam B’nin külhan kısmında da üretim için yeterli ısının olduğu ve bu nedenle bu alanda üretimin yapılmış olabileceği ya da kilise ile hamam arsında bir alanda üretim ile ilgili alanın olabileceği düşüncesidir.

KBNK’nde ortaya çıkarılan camların; günlük kullanım ve aydınlatma amacıyla kullanılan formlara ait olduğu yapılan çalışmalar sonucunda ortaya çıkarılmıştır. Ele geçen buluntular içerisinde kapların serbest üfleme ve kalıba üfleme tekniğiyle, kandil ve/veya kadehlerde serbest üfleme ve aletle şekillendirme, pencere camlarında ise

³⁵ Cürufkların yanı sıra mekân içinden demir tarak, nitelikli- niteliksiz metal objeler ve çivi gibi buluntular ve buluntu grupları da kaydedilmiştir.

döküm³⁶ ve silindir üfleme³⁷ tekniğinin kullanıldığı düşünülmektedir. Cam buluntuların süsleme repertuarına bakıldığında sade örneklerin yoğun olduğu, bezemeli örneklerde ise boyalı ve yivli cam buluntuların yer aldığı gözlemlenmiştir.

Ortaya çıkarılan buluntuların tasniflenmesi ve kataloglanmasının ardından 350 adet cam fragmanının Erken Roma İmparatorluk, Orta İmparatorluk, Geç Roma İmparatorluk ve Erken Bizans dönemleri başlıkları altında aydınlatma amaçlı kullanılan kandiller, günlük kullanım amacıyla kullanılan kaplara ait ağız, kaide, şişe ve kozmetik ve medikal amaçlı kullanılan unguentariumlar'ın olduğu alt başlıkları içermektedir.

Paphlagonia Bölgesi ve sınırları içerisinde yer alan kentte cam ile ilgili bilimsel yayınların azlığı bilinmektedir. Bu tez çalışmasında KBNK'nde ortaya çıkarılan cam buluntuların önce Hadrianopolis sonra ise Paphlagonia Bölgesi camcılığı hakkında yeni verilerin ortaya çıkarılmasına neden olmuştur. Yapılan tez çalışması ile kentte cam üretimine dair verilerin ortaya çıkarılması ve bu veriler ile bağlantı kurularak üretim hakkında fikirlerin aktarıldığı görülmektedir. Sadece Paphlagonia bölgesi değil Anadolu'da yer alan diğer kentler ve müze koleksiyonlarında yer alan cam buluntular ile karşılaştırılmış ve irdelenmiştir. Bu bağlamda yapılan tez çalışması kentte ve bölgede yapılacak olan çalışmalara kaynak olabileceği düşünülmektedir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde İthal Formlar

Paphlagonia Bölgesi cam üretimi hakkında elde ettiğimiz bilgiler, ne yazık ki yeterli değildir. Bu durum Batı Karadeniz Arkeolojisinin eksikliğinin birer göstergesidir. Kentte yerel üretimin olduğunu anlamamızdaki en önemli husus üretim artıkları ve cam çürüfleri olmuştur. Bu durum Arkeometrik verilerle desteklenmiş olup söz konusu olan konuda çalışmalar hala devam etmektedir. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde ele geçen

³⁶ Bu teknik Roma döneminden beri kullanılan bir tekniktir. Ergimiş halde olan cam kyathos ile alınarak kare ya da dikdörtgen tablaların³⁶ içine dökülür, ıslak düz spatula veya silindir gibi metal bir alet yardımıyla yayılır (Bkn: Boon 1966, 44- 45; Özgümüş 2013, 15-17; Whitehouse 2001, 33).

³⁷ Bu teknikte üfleme çubuğunun ucuna ergiyik haldeki cam topağı alınır. Cam serbest üfleme ile sarkaç biçimine getirilir. Bu sıcak cam kütlesi ıslak halde olan iç bükey bir tahta kalıp içine sürekli çevrilerek yuvarlatılır ve küçük bir küre elde edilir. Daha sonra demir bir kısıkaçla sıkılarak boğaz kısmı verilir. Bu arada üfleme devam edilir ve silindir halini alır. Cam istenilen uzunluğa geldiyse uç kısımlarından alet yardımıyla delinir ve bir maşa yardımıyla genişletilir. Hazır olan silindirin boğaz kısımları kesilir ve fırına konular ve bir demir yardımıyla kesilip bulunduğu düz zemine yayılıp bir levha haline getirilir³⁷. Antik kaynaklar, yazarlar³⁷ve yapılan bilimsel kazılar doğrultusunda Roma imparatorluk döneminde konutlarda kullanılan pencere camlarına ait verilerde ele geçmiştir (Bkn: Pompeii: Dyer(ed) 1867,487).

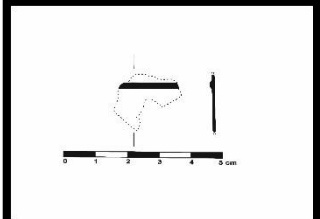
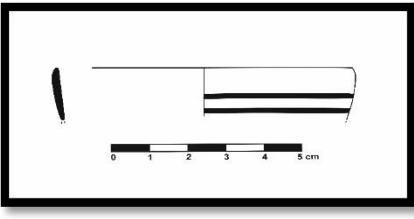
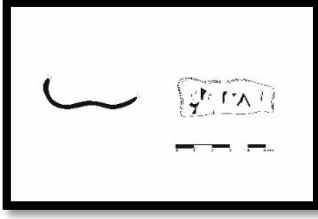
kimi örneklerin ünik özelliğe sahip olması ve kentte bir benzerine rastlanılmaması, bu formların ithal olabileceğini düşündürmüştür.

Hadrianopolis jeopolitik konumu itibariyle denize kıyısı olmayan antik yol güzargahı üzerinde yer almaktadır. Coğrafi olarak Pontus ve Bithynia bölgeleri arasında olan Paphlagonia, Propontis'ten devam eden Devrek ve Amnias vadileri ile Fırat nehrine ulaşmaktadır. Bahsedilen bu antik yol antik dönemin en önemli yol güzargahı olarak bilinmektedir. Ticari açıdan bakıldığında İmparator Diocletianus'un MS. 301'de deniz ticareti için bir fiyat listesi belirlediği ve bu fiyatın kara yolu taşımacılığına nazaran daha ucuz olduğu gözlemlenmiştir. Bu nedenle Hadrianopolis'in ticaretini mevcut karayolu üzerinden değil de deniz yolunu tercih etme ihtimalleri muhtemeldir (Eliüşük 2022, 9-11).

Ele geçen ve ithal olduğu düşünülen örneklere baktığımızda, Kuzeybatı nekropol kilisyesinden ünik örnek olarak ele geçen prizmal şişe kaidesi, kırmızı boyalı cam fragmanı ve narin kaburgalı kâse olarak nitelendirilen zarterrippenschalen olarak adlandırılan cam buluntuların az ve kentte nadir görülmesinden dolayı ithal olabileceği düşünülmektedir.

Tablo 1:

İTHAL OLDUĞU DÜŞÜNÜLEN FORMLAR

		
		
<p>Zarterrippenschalen (Narin kaburgalı kâse) fragmanı</p>	<p>Kırmızı Boyalı ağız fragmanı</p>	<p>Yazıtlı prizmal şişe kaides</p>

Bizans dönemine ait kilise ile eşdeğer formlarda ithal buluntuların olmadığı düşünülmektedir. Çünkü işlevi belirlenemeyen bu mekânda da bahsedildiği gibi kent için geçici bir üretimin olduğunu ve atölye olarak düşünülen alandan gelen nitelikli cam buluntuların kiliseden gelen cam buluntularla örtüştüğü gözlemlenmiştir.

Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Aydınlatılması

Antik çağda insanların ilk yerleşim yerlerinin mağaralar olduğu bilinmektedir. İnsanlar, bu mağara içlerini kendi yaşam standartlarına göre şekillendirmiş ve yaşanılabilir hale getirmişlerdir. İlkel çağlara bakıldığında aslında gündüz yeme, içme ve barınma ihtiyaçlarını karşılamak için insanoğlunun, gün içinde aktif olduğunu ve bu nedenle gün batımından sonra aydınlanmaya ihtiyaç duydukları düşünülmektedir. Bu dönemde aydınlanmanın nasıl olduğu dönem şartları göz önüne alınarak düşünülmüş ve bu duruma en uygun unsurun ateş olabileceği kanısına varılmıştır.

Antik çağın bu ilkel toplumlarının bulmuş olduğu ateşin, tezin ana konusunu oluşturan kilise yapısında da karşımıza çıktığını görmekteyiz. Sadece ilkel olarak nitelendirilen çağdan farkının kullanım amacına göre ateşin kontrol altına alınmasını ve görüntü açısından göze hitap eder hal alıp kandiller aracılığıyla karşımıza çıktığı görülmektedir.

Antik çağda aydınlatmanın; güneşten faydalanılarak doğal, kandiller aracılığı ile yapay olmak üzere iki farklı başlıkta karşımıza çıktığı bilinmektedir (Şahan 2021, 1- 2.). Yapay aydınlatmada önemli unsur kandiller (Resim 7), doğal aydınlatmada yardımcı unsurlarda pencere camlarıdır (Resim 7). Kandiller güneşin doğuşu ve batışıyla beraber hareket halinde olan, günbatımının ardından kullanılan bir aydınlatma aracıdır. Pencere camları ile gündeğumundun batımına kadar olan süre zarfında güneşten gelen ısı ve ışığın içeri alınmasını sağlayan yardımcı elemanlardan bir tanesidir. Kuzeybatı nekropol kilisesinde yapılan bilimsel çalışmalarda; polykandilionlara ait olduğu düşünülen zincirlere, ince metal levhalara rastlanılmıştır. Ortaya çıkarılan içi boş çubuk kandil ve bardak kandil fragmanları bu düşünceyi destekler niteliktedir.

Resim 7: Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kandil ve pencere camı (Gündüz, 2023)

Mimaride, pencere açıklıklarında kullanacakları malzemede şeffaf olma özelliğine dikkat etmişler ki mika, selenit ve doğal minerallerden oluşan plakalar üzerinde çalışılmıştır. Akabinde ısı kaybının olduğu gözlemlenmiş metal, ahşap, seramik zambına batırılmış parşömen, inceltirilmiş hayvan derisi hatta hayvanın midesine kadar birçok şeyi denedikleri görülmektedir (Akkuş- Koçak 2021, 357-358). Pencere camlarının dönemsel seyrini ele aldığımızda; Roma döneminde pencere camlarının yapımında dökme tekniğinin kullanıldığı bilinmektedir (Kaynak 2009,26). Erken imparatorluk döneminde ise pencere camlarının resmi yapılarında bırakılan pencere açıklıkları için kullandığı bilinmektedir (Taştömür- Dinç 2018, 26). Pencere camları ile ilgili en erken tarihli örneklerinin Pompeii’de olduğu bilinmektedir. Anadolu’da ise Alishar’da bulunan örneklerin tasnif ve tarihlendirilmesi sonucunda Roma dönemine tarihlenen pencere camlarının ele geçtiği bilinmektedir (Kaynak 2009, 26). Geç Roma döneminden Erken Bizans dönemine geçiş evresinde cam sanatında bir değişimin gözlemlendiği, Hristiyanlığın etkisinin de eserlere yansıdığı ve camın bu dönemde çoğunlukla pencere camlarının üretiminde kullanıldığı bilinmektedir (Erten 2011, 32-33).

Kuzeybatı nekropol kilisesinde ortaya çıkarılan pencere camları üzerinde yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda camların döküm ve silindir üfleme tekniği ile yapıldığı saptanmıştır. Döküm tekniği ile yapılan pencere camlarında bir yüzeyinin pürüzsüz bir yüzeyinin ise dökümden dolayı pürüzlü olduğu gözlemlenmiştir. Silindir üfleme tekniğinde yapılan pencere camlarına baktığımızda burada analizler sonucunda ve mikroskop aracılığı ile alınan fotoğraflar ile pencerede yer alan hava kabarcıklarının elips ve yayvan şekilde olması üflemeden olabileceğini kanıtlar niteliktedir.

Seneca, pencere camlarının kırsal yerlere konumlanan kent ve burada bulunan yapılarda pencere camlarının az olması gerektiğinden bahsetmektedir (Seneca II. 86). Baktığımızda Paphlagonia Hadrianopolisi'nin coğrafi olarak kırsal alanda yer alan bir antik kent olması göz önüne alındığında pencere camlarının yoğun olarak ortaya çıktığı yapılan çalışmalar sonucunda saptanmıştır. Dolayısıyla yapılan bu yorumların aksinin de söylenebileceği düşünülmektedir. Baktığımızda bu duruma örnek verilebilecek yerler; Hacimköy- Erice- Kirazlı mevkii, Ağaçbeyli- Hendek Kalesi (Taştemür ve Dinç 2018, 66-76); Pompeipolis Antik kentinde 2006 yılında yapılan bilimsel çalışmalarda pencere camları ortaya çıkarılmıştır (Summerer 2007,252-253).

Çalışma Sonucunda Oluşan Yeni Hedefler

Hadrianopolis Antik Kenti Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Cam Buluntuları adlı yüksek lisans tez çalışmasında Kuzeybatı Nekropol kilisesinde kullanılan cam kap formlarını ana hatları ile ortaya koyulması amaçlanmıştır. Hadrianopolis Antik Kentinde bir kilise yapısından çıkan cam buluntuların tasniflenmesi kentte kullanılan cam kap tipolojisinin oluşmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır. Roma döneminde gerçekleşen keşifler sayesinde yoğun ve hızlı üretim ağına dahil olan cam buluntular KBNK başta olmak üzere temel kullanım ihtiyacına göre lokal üretimlerin gerçekleştirilebileceği de muhtemeldir.

Paphlagonia bölgesinde cam çalışmaların eksiliğinin bilinmektedir. Bununla beraber başta bölge olmak üzere kentte de gözle görülebilen eksikliğin cam üretimine ilişkin atölyelerin tespit edilmesini de zorlaştırmaktadır. Üretimin sadece cam atölyeleri adı altındaki mekanlarda yapılmadığını aynı zamanda geçici olarak hamamların külhan bölümlerinde ya da bakır veya demir vb. madenlerden ortaya çıkarılan eserlerin yapıldığı işliklerde de üretimi gerçekleştirebilecekleri muhtemeldir (Tek 2005, 108-123).

Kazı alanlarında cam üretimine ilişkin ortaya çıkan fırınların sayılarının azlığı göz önüne alındığında gezici cam ustalarının olma olasılığını destekler niteliktedir (Lightfoot- Arslan 1992,6). Kentte yer alan üretim ile ilgili alanların ortaya çıkarılmasında yaşanan problemler yerel formlar hakkındaki bilgilere ulaşılmasını zorlaştırmaktadır. Bir alanda üretim ve üretimin varlığı ile ilgili bilgilerin ortaya çıkmadığı durumlarda bu savı destekleyen unsurların hammadde kaynaklarına yakınlık

ve ortaya çıkarılan buluntular üzerinde yapılan arkeometrik çalışmalar ile ortaya çıkarılacak verilerin önemini arz etmektedir. Bu nedenle çalışmaların devam edeceği unsurlardan bir tanesi de arkeometrik çalışmaların gerçekleştirilmesine yöneliktir.

Çalışmamızda Hadrianopolis, Kuzeypatı Nekropol Kilisesinde ortaya çıkarılan cam buluntuların kilisenin günlük kullanımında aktif rol oynayan formlarına ait olduğu düşünölmektedir. Yapıda ele geçen minyatür unguentariumların, medikal ve kozmetik amaçlı kullanıldığını düşünölmekte, bu unguentariumların kilise yapısında değil kentte yer alan Hamam A ve Kare planlı yapı olarak adlandırılan sektörlerde de ortaya çıktığını bilinmektedir. 2023 yılında yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda kalenin giriş kapısının üzerinde ortaya çıkarılan mimari parça üzerinde kentte Asklepios kültünün olduğundan bahsetmektedir. Kentte yer alan bu tip unguentariumların medikal ve kozmetik amaçlı kullanıldığını destekler niteliktedir. Kentte yapılan çalışmalar sonucunda birçok yeni terin keşfinin ortaya çıkması ile buluntularının irdelenmesi göz önüne alınıp detaylı bir çalışma yapılarak yoğunluk tespit edilmesi ve Asklepios kültü ile bağlantısının irdelenmesi planlanmaktadır. Kilisede ortaya çıkarılan diğer buluntu grubu içinde ağız fragmanları ve kadeh kaidelerine rastlanıldığını da bilinmektedir. Ortaya çıkarılan ağız fragmanlarının bardak, kâse, şişe, kandil ve kadeh buluntularına ait olabileceğini düşünölmektedir. Kadeh kaidelerinin ise kadeh kandil ve bardak formu içerisinde yer alan kadeh olarak kullanıldığını düşünölmektedir.

Bu buluntuların dönem içerisindeki yoğunlukları ve ne amaçlı kullanıldıkları ve içerikleri hakkında araştırmaların yapılması cam tarihi açısından önem arz etmektedir. Hedeflerimizden bir diğerinin de Kuzeypatı Nekropol Kilisesi camlarının, yapılan ve yapılacak olan çalışmalar ile birlikte tekrar gözden geçirileceğini kapsamlı bir çalışmanın yapılması planlanmaktadır. Bir diğer önemli hedefin ise Kuzeypatı Nekropol kilisesinin içinde bulunduğu kentin Paphlagonia Bölgesinde yer alması ve burada yapılacak olan çalışmaların bölgenin ve Anadolunun cam tarihi içerisindeki rolünün temeli olabileceğini düşünölmektedir.

Anadolu arkeolojisi başta olmak üzere bölgesel eksikliğin yani Batı Karadeniz Arkeolojisinin ve son olarak kentlerde yer alan eksikliğin giderilmesiyle elde edilen verilerin bilim dünyası ile paylaşılması cam eksikliğinin bir nebze de olsa giderilmesi amaçlanmıştır.

Hadrianopolis Antik kenti kuzeybatı nekropol kilisesinde ele geçen cam buluntular üretimin varlığı kanıtlar niteliktedir. Ama tez çalışmasının kapsamı yalnızca tek bir sektörle bağlantılı olduğu için hangi formların bu üretimlerin sonucu olduğuna ışık tutacak sayısal verşler elimizde değildir. Bu nedenle KBNK tipolojik çalışmasının genişletilerek tüm kazı buluntularının değerlendirilmesi bir gereklilik olarak belirlemektedir. Hadrianopolis özelinde bir çalışmanın ardından bu çalışmanın bölge geneline odaklanması ve Paphlagonia içerisinde özellikle müze koleksiyonlarında bulunan ve kazı çalışmaları ile ele geçen tüm durumdaki eserlerin irdelenmesi ile bölge tipolojisinin oturtulması, Anadolu Anti Cam çalışmaları açısından eksikliğin giderilmesi önemlidir. KBNK buluntuları dahil Hadrianopolis içindeki tüm buluntu verilerinin analizlerle desteklenmesi, arkeometrik çalışmaların yapılması üretimle ilgili soruların cevaplanması adına hayatidir.

KAYNAKLAR

- AKAT – FIRATLI – KOCABAŞ 1984, AKAT Y. – FIRATLI N. – KOCABAŞ H, 1984, Hüseyin Kocabaş Koleksiyonu Cam Eserler Kataloğu.
- AKKUŞ 2021, Akkuş, E., (2021) ”Metropolis Hamam ve Latrinasında Bulunmuş Camlar”Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmış Doktora Tezi), İzmir.
- Allen 1998 Allen, D., Roman Glass in Britain. Princes Risborough, Buckinghamshire, Shire Publications.
- ANTORARAS 2009 Antanoras A. CÇ, Roman and early christian glassworking 1 st century BC- 6 th century AD. Production and Prodcets. Vessels From Thessaloniki and its environs
- ANTORARAS 2012 Antoraras, A., Fire and Sand. Ancient glass in the Princeton Universty Art Museum (New Haven/ London 2012)
- ATİK 2009 Atik, Ş. “ Late Roman/ Early Byzantine Glass from Marmaray Rescue Excavations at Yenikapı in istanbul 1- 16 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean, izmir.
- ATİLLA – GÜRLER 2009, Atilla, C.- Gürler, B., (2009), Bergama Müzesi Cam Eserleri, Berksav, İzmir.
- AUTH 1976 Auth, S. H., Ancient glass at the Newark Museum.
- BARAG 1970 Barag, D., “Glass PilgrimVessels From Jerusalem”JGS, 35-63.
- BARAG 1978, Barag, D.,(1978)”Hanita tomb 15: A tomb of the third and early fourth century CE.”Atiqot 13, 10-34.BARAG 1981, Barag, D., (1981),”Towards a Chronology of Syro- Palestinian Glass”, Analles de I’ AIHV 8, 73-81.
- BARAG 1985, Barag, D, (1985), Catalogue Of Western Asiatic Glass İn The British Museum, Volume I, No. 122, London.
- BASSERMAN- JORDAN 1918 Basserman, e. VON- Jordan, Die antiken Gläser des Herrn Oskar Zettler zu Müncen.
- Baubefunde, Ausstattung, Funde, Wien, 286-307.
- BAUR 1938 Baur, P.V.C. BAUR, “Glassware” Geresia City of the Decapolis(ed. Carl H. Kraeling) New Haven/ Connecticut, 505- 546.

- BAYBO 2003, S. Baybo, Patara Kazıları'ndan (1989-2001) Ele Geçen Cam Eserler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Antalya 2003.
- BAYBO 2009 Baybo, S.” Late Antique/ Early Byzantine Glass Vessels From Trench Q18 at Limyra Excavations Seasons 2007- 2009 189- 198 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean, izmir.
- BAYBO 2016, Baybo, S,(2016),”Lmyra Cam Buluntuları(1969-2012) ve Doğu Akdeniz Cam Ticareti”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sualtı Arkeolojisi Bilim Dalı, Eskişehir.
- BAZNA 2014, Bazna, Y. (2014). Antik Çağlarda Paphlagonia, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Ankara.
- BELKE 1996, Belke, K. (1996). Paphlagonien und Honorias, Tabula Imperii Byzantini, Band 9, Verlag Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Viyana.
- BİÇER 2010, Biçer, S. (2010), Karabük İli Eskipazar İlçesi, Hadrianoupolis Antik Kentinde Bulunan Geç Antik Dönem Yapılarında A Hamamının Koruma Önerisi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- BİLDE 2007-2008, Bilde, P.G. vd. (2007-2008). “Archaeology in the Black Sea Region in Classical Antiquity 1993-2007”Archaeological Reports, (54) 115-173.
- BİLGİÇ 2005,BİLGİÇ, H., (2005 Arykanda'da Bulunan Geç Roma Dönemi Cam Kaplarından Örnekler) Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Ana Bilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi Eskişehir.
- CANAV 1985 Canav, Ü., Ancient Glass Collection. Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A. Ş.
- CLAIRMONT 1963, Clairmont, C. W., (1963), The Excavations at Dura Europos, Final Reports IV, V, The Glass Vessels. New Haven.
- CLAIRMONT 1963, Clairmont, C. W., (1963), The Excavations at Dura Europos, Final Reports IV, V, The Glass Vessels. New Haven.
- CONTARDİ 2009 Contardi, S.” Late Antique Glass From Iasos(Caria) 123- 132 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean, izmir.
- CROWFOOT – KENYON 1957, Crowfoot, J. W., Crowfoot, G. M., Kenyon, K. M., (1957), Samaria- Sebaste. Reports of the work of the Joint Expedition in 1931-

1933 and of the British Expedition in 1935, Vol. 3: The Objects from Samaria London.

- CROWFOOT- HARDEN 1931 Crowfoot, G. M. – Harden, D. B., “Early Byzantine Later Glass Lamps”JEA 17, 196-208.
- CUMALIOĞLU 2014, Cumalıoğlu, A.- Kan Şahin, G.- Patacı, S. (2014). “Hadrianopolis Çalışmalarında Paphlagonia Arkeolojisine Katkıları/ Contribution of Excavations at Hadrianopolis to the Regional Studies of Paphlagonia”, Arkeolojide Bölgesel Çalışmalar Sempozyumu Bildirileri/ Regional Studies in Archaeology Symposium Proceedings, 12-13 May 2011, Ankara,(Ed. D.B. Erciyes, E. Sökmen), Ege Yayınları, İstanbul, 187-208.
- CZURDA – RUTH 1979, Czurda- Ruth, B.,(1979), Die römischen Gläser vom Magdalensberg, 7.Archäoogische Forschungen zu den Grabungen auf dem Magdalensberg 65. Klagenfurt.
- CZURDA – RUTH 2007, Czurda-Ruth, B., (2007), Hanghaus I in Ephesos: Die Gläser, Wien.
- ÇAKMAKÇI 2008, Çakmakçı, Z. (2008), “Örnekler Işığında Bizans Asyasında Cam Sanatı”Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı, (Yayınlanmış Doktora Tezi), İzmir.
- ÇAKMAKLI 2010 Çakmaklı, Ö. D., “Kaunos Uşak Arkeoloji Müzesine Kazı Dışı Yollardan Kazandırılmış Roma Dönemine Ait Bir Grup Cam Kap”, Kaunos/Kbid Toplantıları 2, 65- 82.
- ÇAKMAKLI 2012, Çakmaklı, Ö. D., (2012), “Karia Bölgesi Roma Dönemi Cam Kap Tipolojisi, (Yayınlanmış Doktora Tezi) Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- ÇAKMAKLI 2017, Çakmaklı, Ö. D., (2017), “Zeus Labrandos Kutsal Alanı Su Kompleksi Kazıları Cam Buluntuları”, Seleucia 7: 77-94.
- ÇELİKBAŞ – VERİM 2021, Çelikbaş, E.- Verim, E. (2021). “Hadrianoupolis Kuzeybatı Nekropol Kilisesi’nin (Kilise C) Bema ve Apsis Mozaikleri”, Journal of Research, 3(14), 79-99.
- ÇELİKBAŞ 2019, Çelikbaş, E. (2019). Hadrianoupolis Kilise C Yapısı’nda Ele Geçen İki Adet Yün Tarağı Üzerine Değerlendirme. TÜBA-KED Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi, (20), 73-82.
- ÇELİKBAŞ 2021, Çelikbaş, E. (2021). “Glass Finds From Late Roman Hause In Paphlanonian Hadrianoupolis”Annales du 21 Congres, Istanbul, 221-232.

- ÇOKAY 1996, Çokay, Ş. S., (1996) “Antik Çağda Aydınlatma Araçları ve Perge Pişmiş Toprak Kandilleri”İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- DAL 2009, Dal, Y. (2009). Roma Döneminde Anadolu'da Cam, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Aydın.
- DAL 2009, Dal, Y., (2009), Roma Döneminde Anadolu'da Cam, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Aydın.
- DAVIDSON 1952, Davidson, G. R.,(1952), “THE Minor Objects”Results of Excavations conducted by The American School of Classical Studies at Athens XII.
- DAVIDSON WEINBERG 1992 Davidson Weinberg, G., Glass vessels in ancient Greece. Their history illustrated from the collection of the National Archaeological Museum Athens.
- DEIGHTON 1999 Deighton, H. J. “Eski Roma Yaşantısında Bir Gün”Homer Kitabevi, İstanbul.
- DEMAİNE 1979, DeMaine, M. R., (1979), Roman Glass from Diocletian's Palace Split, Yugoslavia. Ph. D. Thesis University of Minnesota, Usa.
- DEMİR 1999, Demir, E. Ç., (1999), “Antik Çağda Cam ve Perge Konut Alanı “A”Evi Cam Eserleri Kataloğu”İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- DODWELL 1961 Dodwell, C.R., Theophrastus Varius Arts, New York.
- DÖKÜ 2008, Dökü, E. (2008). Paphlagonia Bölgesi Kaya Mezarları ve Kaya Tapınakları, Yayınlanmış Doktora Tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Antalya.
- DUSENBERY 1967, E. B. Dusenbery, “Ancient Glass from the Cemeteries of Samothrace”, JGS DC (1967) 34-50.
- DUSSART 1998, O. Dussart, Le verre en Jordanie et un Syrie du sud. Beirut 1998.
- EDGAR 1905 Edgar, M.C.C., Graeco- Egyptian Glass. Catalogue général des antiquités égyptiennes du Musée du Caire (Cairo 1905).
- Ephesos Band VIII/8: Hanghaus 2 in Ephesos Die Wohneinheiten 1 und 2

- ERÇİN 2021, Erçin, B., (2021), “Olympos Kazıları Cam Buluntuları”Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,(Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir.
- ERDMANN 1977, Erdmann, E.,(1977), Die Glasfunde von Mezar Tamar (Kasr Gehainije) in Israel”SaaibJb 34, 98-146.
- EROL 2016, Erol, F. A.- Tamer, D., (2016),”Cingirt Kayası Erken Bizans Cam Buluntuları”Seleucia Ad Calycadnum, S.6, 199-239.
- ERTEN 2000, Erten, E.,(2000), “Anadolu’da Roma Dönemi Camcılığında Küresel Gövdeli Sürahiler”Olba III, 171-179, Lev. 35-40.
- Erten- Koçak 2019, Erten, E.ve Koçak E., “Olba Kazılarında Hellenistik Dönem Cam Kaseleri”SELEUCIA IX, 9, 43-63.
- EYİCE 1998, Eyice, S. (1998). “Bizans Mimarisi”, Mimarbaşı Koca Sinan: Yaşadığı Çağ ve Eserleri 1, (Ed.: S. Bayram, 45-51), İstanbul: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları.
- FOY 2007, Foy, D.,(2007)İ”Une Production De Verre A Xanthos Au Debut De L’epoque Byzantine”Anatolia Antiqua XV, 233-246.
- FULLMANN – SCHULZ 1988, B. Fullmann-Schulz, “Die Römischen Glaser aus Bonn”, BJB Beih. 46 (1988).
- FÜNFSCHİLİNG – LAFLI 2012, FÜNFSCHİLİNG, S. and Laflı, E. (2012). Hadrianopolis II: Glasfunde des 6. Und 7. Jahrhunderts aus Hadrianopolis Paphlagonien(Türkei), Internationale Archaologie 13, Rahden.
- GENÇ 2005, Genç, E. (2005), “Yeni Buluntular Işığında Kastamonu- Kınık Kazıları Sonuçları”Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji(Prehistorya ve ÖnAsya Arkeolojisi Anabilim Dalı, Ankara.
- GENÇLER – GÜRAY 2000, Gençler- Güray, Ç.,(2000), “Smintheion Camları. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- GENÇLER 2004, Gençler, Ç.,(2004),”Smintheion Camları Üzerine Ön Rapor”I. Ve II. Arkeolojik Araştırmaları Sempozyumu, Anadolu/Anatolia Ek.Dizi No:1, Ankara, 61-74.
- Gençler- Güray 2007 Gençler Güray, Ç. “Elaiussa Sebaste’den bir cam kandil ve kullanımı üzerine “ içinde:M. Kadioğlu ve E. Öztepe(Eds.) 65 Yaşında Coşkun Özgünel’e Armağan/ Festschrift für Ahmet Coşkun Özgünel zum 65. Geburtstag, Homer Yayınları, 163-166ç G. Kökdemir(Ed.) Orhan Bingöle 67. Yaş Armağanı, Ankara, 23-24.

- GENÇLER- GÜRÂY 2009, Gençler-Gürây (2009), “Elaiussa Sebaste Antik Yerleşimi Cam Buluntuları”(Yayımlanmış Doktora Tezi), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Ankara.
- Gençler- Gürây 2011 Gençler Gürây, Ç. “Kaunos- Etüdlük Cam Eserleri “32. Kazı Sonuçları Toplantısı, Cilt 1, Ankara, 23-24.
- Gençler- Gürây 2012 Gençler Gürây, Ç. “Kaunos Erken Bizans Dönemi Cam Buluntuları “Anadolu/Anatolia 36, Ankara, 215-226.
- Gençler- Gürây 2013 Gençler Gürây, Ç. “Menderes Magnesiası Theatron Kazısı Cam Buluntuları” içinde: G. Kökdemir(Ed.) Orhan Bingöle 67. Yaş Armağanı, Ankara, 23-24.
- Gençler- Gürây 2015 Gençler Gürây, Ç. “ Glass Finds From Villla in Zeugma, Gaziantep- Turkey” AIHV 19, Piran- 2012, 304-313.
- GİLL 2002, Gill, M. A. V., (2002), Amorium Reports, Find I: The Glass (1987-1997), BAR International series,1070.
- GOLDSTEİN – RAKOW 1982, Goldstein, M.- Rakow , J.K. (1982). Cameo Glass: Masterpieces from 2000 Years of Glass Making, Corning,98).
- GOLOFAST 2009 Golofast, L.” Early Byzantine Glass the Tauric Chersonesos(Crimea) 301- 336 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean, izmir.
- GORİN–ROSEN–KATNELSON 2007, Gorin- Rosen, Y.- Katnelson, N., (2007), Local glass production in the late roman- Early Byzantine Periods in light of the glass finds from Khirbat el- Ni’ana, Atiqot 57, 73-54.
- GÖKALP 2004, Gökalp, Z. D., (2004), “Erken Bizans Dönemine Ait Dört Bronz Polykandilion”, Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, C.2, S. 1-2, ss. 45-58.
- GÖKOĞLU 1952, Gökoğlu, A. (1952). Paphlagonia- Gayri Menkul Eski Eserleri ve Arkeolojisi, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- GROSE 1989, Grose, David F., (1989), The Toledo Museum Of Art: Early Ancient Glass Core Formed, Rod- Formed, and Cast Vessels and Objects from the Late Bronze Age to the Early Roman Empire 1600 Bc to Ad 50, New York.
- GÜRLER – ERSOY 2010, GÜRLER, Binnur ve Akın Ersoy. “Smyrna Agorası’nda Geç Antik Çağ Cam Repertuarı”Camgeran 2010 Uluslararası katımlı Uygulamalı Cam Sempozyumu, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Eskişehir, 11-21 Ekim 2010, s,23-27.

- GÜRLER – LAFLI 2010, Gürler, B.- Laflı, E., (2010), “Middle And Late Roman Glass From The Agora of Smyrna From The Excavation Seasons 1997 And 2002- 2003”Glass İn Byzantium- Production, Usage, Analyses, International Workshop Organised By The Byzantine Archaeology Mainz, 17 th- 18 th of January, 121-144.
- GÜRLER 2000, Gürler , B.,(2000) Tire Müzesi Cam Eserleri, Ankara.
- HAEVERNİCK – VON PFEFFER 1981, T. E. Haevernick- W. Von Pfeffer, (1981), “Zarte Rippenschalen”, Beiträge zur Glasforschung. Die Wichtigsten Aufsätze von 1938-1981,11-28.
- HARDEN 1945, Harden, D.B. (1945). “Two Tomb- Groups Of The First Century A.D. From Yahmour, Syria And A Supplement To The List Of Romano- Syrian Glasses With Moulded- Blown İnscriptions”Syria 24,81-95
- HARDEN 1987, Harden, D.B. (1987). Glass of the Caesars The British Museum, London, 80-82).
- HAYES 1975, Hayes J. W., (1975), Roman and Pre- Roman Glass in the Royal Ontario Museum, A Cataogue, Toronto,
- HAYES 1975, Hayes, J. W. (1975). Roman and Pre- Roman Glass in the Royal Ontario Museum, Toronto.
- HAYES 1975, Hayes, J., (1975), Roman and pre- Roman Glass in the Royal Ontario Museum, Royal Ontario Museum, Toronto.
- HAYES 1992, Hayes, J. W., (1992), Excavations at Sarachane in Istanbul Volume 2: The Pottery. Princeton, NJ.
- Hershkovitz 1986 Hershkovitz, M., “Miniature Oinment Vases from the second Temple Periode”Israel Exploration Journal, XXXVI, 45- 51.
- HONRATH 1984, M. Honroth, “Glas”, AvP 14 (1984) 149-160.
- HOPKEN- ÇAKMAKLI 2015 Höpken, C.- Çakmaklı, Ö.D., Fragile Splendour: Glass in the Medusa Collection in Gaziantep, Bonn.
- <https://www.cmog.org/artwork/sack-shaped-beaker>
- İSİNGS 1957, Isings, C., (1957) Roman Glass From Dated Finds, Groningen/Djokarto,1957.
- İSİNGS 1957, Isings, C.,(1957), Roman Glass From Dated Finds, Groningen/Djakarta.
- İSİNGS 1971, Isings, C., (1971), Roman Glass In Limburg, Wolters- Noordhoff.

- ISRAELİ 2003, Y. Israeli, “What Did Jerusalem’s First Century BCE Glass Workshop Produce?”, *AIHV Annales du 16e Congres* (2003) 54-57.
- IŞIK 2004, Işık, A. (2004). *Pers, Helenistik ve Roma İmparatorluk Dönemlerinde Paphlagonia ve Pontos Bölgesi Kültürleri*, Yayınlanmış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- JENNINGS 2004-2005 Jennings, S., *Vessel glass from Beirut BEY 006,07,045. Archeology of the Beirut Souks 2. AUB and ACRE Excavations In Beirut, 1994- 1996. Berytus Archaeological studies XLVII- XLIX, 2004-2005.*
- KASAPOĞLU 2018, Kasapoğlu E.B., (2018), “Parion Theater Glass Findings” *Roman Theater Of Parion*, (Ed. C. Başaran – H. Ertuğ Ergürer), İstanbul, 227-235.
- KELEŞ – ÇELİKBAŞ 2011, Keleş, V.- Çelikbaş, E.- Yılmaz, A. (2011). “Hadrianoupolis 2010 Yılı Çalışmaları (İlk Sezon)”, 33. Kazı Sonuçları Toplantısı, C.1, Ankara, 39-53.
- KELEŞ – ÇELİKBAŞ 2013, Keleş, V.- Çelikbaş, E. (2013).”Paphlagonia Hadrianopolisi’nde Bulunmuş Kapı Temalı Mezar Steli”*Journal of Turkish Studies*, (8), 365-376).
- Keskin 2019 Keskin, A. L., “Parion Tavşandere Nekropolü cam Buluntuları (2005-2017) “ 19 Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü,(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Samsun.
- KHRUSKOVA 2009 Khruskova, L.” *Late Antique Glass from the Eastern Black sea Christian Context 337- 353 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean*, izmir.
- KILAVUZ – ÇELİKBAŞ 2013, Kılavuz, B. N., & Çelikbaş, E. (2013). *Paphlagonia Hadrianoupolis’i/ Paphlagonian Hadrianoupolis. Journal of History Culture and Art Research*, 2(3), 159-214.
- KLEIN- LLYOD 2000 Klein Dan. Ve Llyod, W., *The History of glass A little, Brown and Company London 2000.*
- KOÇAK 2021, Koçak A., E. (2021) “Metropolis Aşağı Hamam- Palestra Cam Buluntuları”Yayımlanmış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Ankara.
- KORTANOĞLU 2013, Kortanoğlu, R. E. (2013). *Tieion/Tios Akropolis’inde Ortaya Çıkartılmış Anıtsal Bir Yapının Kalıntıları Üzerine Gözlemler. In Colloquium Anatolicum (No.12, 211-238).*

- KUNİNA 1997, Kunina, N., (1997, Ancient Glass in the Hermitage Collection, ARS Publiser, St. Petersburg.
- KÜÇÜKERMEN 1995 Küçükerman, Ö. “Sanat ve takniğin binlerce yıllık ustalığı: Cam”, Vizyon Dekorasyon, 15, 15-19.
- LAFLI – GÜRLER 2015, Laflı, E.- Gürler, B. (2015). “Paphlagonia Hadrianopolisi’nde 2003-2008 Yılları Arasında Yapılan Arkeolojik Çalışmaların Eski Anadolu Tarihine Katkıları”, XVI. Türk Tarih Kongresi, Ankara:20-24 Eylül 2010, Kongreye Sunulan Bildirler, I. Cilt: Eski Anadolu Uygurılıkları, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Tarih Kurumu Yayınları VIII. DİZİ, S. 13.a, Ankara, 17-62.
- LAFLI – ZAH 2008, Laflı, E.- Zäh, A. (2008). “Archäologische Forschungen im Byzantinischen Hadrianopolis in Paphlagonien”, Byzantinische Zeitschrift, 101(2), 681-713.
- LAFLI 2009 Laflı, E. “Glass from Hadrianoupolis (Paplagonia) 161- 170 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean, izmir.
- LAFLI 2009, Laflı, E. (2009). “Paphlagonia Hadrianoupolis’i Arkeolojik Kazıları ve Onarım Çalışmaları 2008 Yılı Çalışma Raporu”Arkeoloji ve Sanat, Sayı.131, İstanbul, 39-62.
- LAFLI 2016, Laflı, E.,(2016), Hadrianopolis II: glasfunde des 6. Und 7. Jahrhunderts aus Hadrianopolis, Paphlagonien/TR.
- LİGHTFOOT – ARSLAN 1992, C.Lightfoot- Arslan, M., (1992), Anadolu Antik Camları, Yüksel Erimtan Koleksiyonu, Ankara.
- LİGHTFOOT 1989, Lightfoot, C., (1989), Afyon Müzesindeki Cam Eserler Kataloğu, BAR, International Series 530, Britain.
- LİGHTFOOT 1990, C.S Lightfoot, “Some Types of Roman Cut-Glass Vessels Found in Turkey”, Uluslararası Cam Sanatı Sempozyumu, 26-27 Nisan 1988 (1990) 9-15,103-104.
- LİGHTFOOT 1993, Lightfoot, C. S., (1993), A catalogue of Glass Finds: Sagalassos 1990”, Sagalassos I- First General Report on the survey (1986-1989) and Excavations,173-193. Leuven.
- MANGO 2006, Mango, C. (2006). Bizans mimarisi, (Çev.: M. Kadiroğlu), Ankara: Özel Basım.
- MATHESON 1980 Matheson, S. B. Ancient glass in the Yale University Art Galery.

- MATTHEWS 2002, Matthews, R. (2002).”Project Paplagonia: Regional Survey in Çankırı and Karabük Provinces, 2000”19. Araştırma Sonuçları Toplantısı, C.2, T.C. Kültür Bakanlığı, Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Ankara, 9-14.
- MEYER 1987 Meyer, C., “Glass from the North Theater, Byzantine Church and Soundings at Jeash 1982- 83”Basor Supplement, 1987 XV, 83-94.
- MEYER 1988 Meyer, C. Glass from The ater Byzantine Church, and Surroundings at Jerash, Jordan. W.E. Rast (Ed.) Basor Suppelements, 25, 175-222.
- MILAVEC 2009 Milavec, T.” 5 th- 6 th Century Glass From the Hilltop Settlement of Tonovcov grad (Slovenia) 285- 300 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean, izmir.
- MİLLİNGEN 1912, Millingen A.V. (1912). Byzantine Churches in Constantinople: Their History and Architecture, London: MacMillan And Co., Limited.
- NAMAL 2022, Namal, R. (2022). “Roma ve Geç Antik Çağda Paplagonia Hdrianopolis’i”Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Karabük.
- OĞUZ 2021, Oğuz, H., (2021), “Psidia Antiokheia Cam Eserleri (1980-2020 Yılları Arası Kazı Buluntuları”Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Bölümü Anabilim Dalı, (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), Isparta .
- OLCAY 1988 Olcay, B. Yelda “Cam sanatı tarihi içinde Bizans Döneminin Yeri”Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Anadolu Sanat Dergisi, Sayı: 8, 145, 166.
- OLCAY 2001, Olcay, Y., (2001), Ancient Glass Vessels in Eskişehir Museum, Anatolia Antiqua Vol. 51, 147-157.
- OSTROGORSKY 1981 Ostrogorsky, G., Bizans Devleti Tarihi, çev. Fıltan, TTK Yayınları, 203.
- ÖNCELEN 2017, Öncelen, G., (2017) “Amorium Kazısı 2013-2015 Yılları Cam Buluntuları”Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir.
- ÖTÜKEN 2003, Ötüken, S.Y. (2003). “2001 yılı Demre- Myra Aziz Nikolas Kilise’si Kazı Duvar Resimleri Koruma- Onarım Belgeleme Çalışmaları”K.S.T. XXIV, Ankara, 111-127.
- ÖZDEMİR 2006, Özdemir, Ü. (2006). Eskipazar: Sosyal ve Ekonomik Yönden Az Gelişmiş Bir İlçe, Erzurum.

- ÖZET 1998, Özet, A.,(1998), “Dipten Gelen Parıltı: Bodrum Sualtı Arkeoloji Müzesi Cam Eserleri, Milli Kütüphane Basımevi, Ankara.
- ÖZGÜMÜŞ 1993-94 Özgümüş, Ü. “Anadolu’da Bizans Dönemi camcılığı”Sanat Tarihi Araştırmaları Dergisi 12, 39-43.
- ÖZGÜMÜŞ 2000, Özgümüş, Ü.,(2000), Anadolu camcılığı (Vol. 20).Pera Yayıncılık ve Kitapçılık.
- ÖZGÜMÜŞ 2009 Özgümüş Canav, Ü. “ Late Roman/ Early Byzantine Glass from Marmaray Rescue Excavations at Sirkeci in Istanbul 17- 24 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean, izmir.
- ÖZTAŞKIN 2015 Öztaşkın, M. Stratonikeia Bizans Dönemi Cam Buluntuları. Stratonikeia ve çevresi Araştırmaları I, İstanbul: Ege Yayınları, 175-188.
- Öztürk, Ö. (2016). Pontus; Antik Çağ’dan Günümüze Karadeniz’in Etnik ve Siyasi Tarihi, Nika Yayın Evi, Ankara.
- PATACI – ÖZ – LAFLI 2012, Patacı, S.- Öz, A. K.- Laflı, E. (2012). “Paphlagonia Hadrianoupolis’i Mozaik Buluntular: Ön Değerlendirmeler”, Journal of Mosaic Research, S.5, Bursa, 163-172.
- PATACI 2011, Patacı, S. (2011). “Paphlagonia Hadrianoupolis’i Hamam A ve Hamam A Mozaikleri”, JMR, 4, 1-24.
- PHILIPPE 1990 Philippe, J., “Reflections on Byzantine Glass”İstanbul Uluslararası Cam Sempozyumu, 26- 27 Nisan , 4.
- PLATZ – HORSTER 1979, G. Platz – Horster, (1979) “Zu Erfindung und Verbreitung der Glasmacherpfeife”, JGS XXI, 27-31.
- PLATZ 1976 Platz- Horster, G., Antike Gläser. Ausstellung im Antikenmuseum zu Berlin.
- POLLAK 2005, Pollak, R.- (2005), “Tirat- HaCarmel- The Glass Vessels”, Conract Archaeology Reports, 5-28.
- PRICE/COTTAM 1998 Price, J./ Cottam, S., Romano- British Glass Vessels: A Handbook. Practical Handbook in Archaeology 14(York 1998).
- RODLEY 1994, Rodley, L. (1994). Byzantine Art and Architecture: An introduction, Cambridge: Cambridge University Press.
- ROWE 2004, Rowe, A. H., (2004), Reconsederating Late Roman Cyprus: Using New Material from Nea Paphos to Review Current Artefact Typologies, Department of Classical Archaeology, Universty of Sdney (Yayımlanmamış Doktora Tezi).

- RUPRECHTSBERGER- ZOUHD 1994 Ruprechtsberger, E.M.- Zouhd, B., Syrisches Glass aus byzantinischer Zeit”Syrien Van den Aposteln zu den Kalifen Bergbaumuseum Klagenfurt 2 Dezember, 1994 bis 1 April 1995, Maniz 278.
- RUTTI 1988, Rutti, B.,(1988),”Die Gläser, Beiträge zum römischen Oberwinterthur”Vitodurum 4.
- RUTTI 1991, Rutti, B., (1991), Die Römischen Gläser aus Äugst und Kaiseraugst, Forschungen in ÄUGST, 13/1 und 13/2. Bassel.
- SAGUI 1993, Sagui, L.,(1993),”Produzione vetraria a Roma tra tardo- antico e alto medioevo”La Storia economica do Roma nell’alto medioevo alla luce dei recenti scavi archeologici, eds. L.Paroli- P. Delegu, 113-136.
- SAGUI 2006, L. Sagui, “Glass in the Late Antiquity: The Continuity of Technology and Sources of Supply”, Late Antique Archaeology 4 (2006) 211-231.
- SALDERN 2004 Saldern Von A., Antikes Glass. Handbuch der Archäologie (München 2004).
- SCHATZSCHOCK 2009 Schatzschock, M.” Glass From Terracota Hause 2 at Ephesus 115- 122 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean, izmir.
- SCHATZSCHOCK 2010, Schätzschock, M. (2010). “XII. Glas”içinde: Krinzinger, F. (Hrsg.) Forschungen in
- SCHWARZER 2009 Schwarzer, HÇ “ Spatantike, Byzantinische und İslamic Glasfunde aus 85- 112 in E. Laflı(Hrsg.), Late Antique/Early Byzantine Glass in the Eastern Mediterranean, izmir.
- SEMİZ 2021, Semiz, Ö., (2021), “Zeugma A, B, Danae ve Dionysos Evleri Cam Buluntular”Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Ankara.
- SİMONA 1987 – 1988, Simona, B. S. (1987/1988): “Produzione e commercio di vetro antico nei territori a sud delle Alpi”Helvatia Archaeologica, 87-110.
- SORAKİNA 1987, N. P. Sorokina, —Glass Aryballoi (First-Third centuries A.D.) from the Northern Black Sea Region, JGS, 29, 1987, 40- 46.
- SORAKİNA 1987, Sorakina , N, P., (1987), Glass Aryballoi (first- third centuries AD) from the Northern Black Sea Region”JGS 29, 40-46.
- STERN 1985, Stern, E. M., (1985), “Ancient And Medieval Glass From The Necropolis Church At Anemurium”, Analles Du IX Congres De L’ Association Internationale Pour L’ Histoire Du Verre, S.IX, 35-64.

- STERN 2001, Stern E. M. (2001), Roman, Byzantine and Early Medieval Glass 10 BCE-700 CE:Ernesto Wolf Collection.
- STERNİNİ 2001, Sternini, M., (2001), “Reporti in vetra da un deposito tardonantico sul colle Palatino”JGS, 43, 21-75.
- STRABON 2000, Strabon, (2000). Geographika,Anadolu’nun Coğrafyası, (Çev. A. Pekman), Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.
- SUMMERER 2017, Summerer, L. (2017)., “Pompeiopolis(Paflagonya) 2016 Yılı Kazı Sonuçları”, Kazı Sonuçları Toplantısı, No.39., Cilt 2, Bursa, 2017, s. 205-228.
- SUSSMAN 1976 Sussman V., A Brial Cave at Kefar’ Ara Antigot,11, 92-101.
- ŞAHAN 2021, Şahan, T. (2021). “Antik Çağda Yapıların Aydınlatılması ve Havalandırılması”(Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Klasik Arkeoloji Bilim Dalı Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi), İzmir.
- ŞAROĞLU 2010, Şaroğlu, G. (2010). Kappadokia, Pontos, Paphlagonia ve Kilikia Bölgeleri’nin Dağları, Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- TAŞTEMUR – ŞAHİN 2008, Taştemür, E. ve Şahin, I., (2008), “Glass Blows From Sanctuary of Apollon Klarios Excavations in Western Anatolia”Antiqua, Tome 16, 95-108.
- TAŞTEMUR 2007, Taştemur, E., (2007), Klaros Cam Eserleri, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Bölümü, Edirne.
- Taştemur 2007b, Taştemur, E. Klaros Kehanet Merkezinde Ortaya çıkarılan Cam Eserlerin Üretim teknikleri ve dekor çeşitleri “ Seres 07 IV. Uluslararası Katılımlı Seramik,Cam, Emaye, sır ve boya semineri, 169-180.
- Taştemur-Gürler 2015, Taştemur, E. Gürler, B. (2007),Doğu Trakya Müzeleri cam eserleri, Gazi Kitapevi, Ankara.
- TEK 1994 Tek A. T. Arykanda şehrinde Antik Cam Örnekleri, Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi, Klasik Arkeoloji Anabilim Dalı Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara.
- TEK 1994, Tek, A.T., “Arykanda Şehrinde Antik Cam Örnekleri”Ankara Üniversitesi, Dil, Tarih Coğrafya Fakültesi,(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara.

- TEK 2001, Tek, A.T. (2001). "Prismatic Glass Bottles with Greek Inscriptions from Arykanda in Lykia" *Annales du 15 Congrès*, New York, 82-87.
- TEK 2007, Tek, Tolga, A., (2007), "Arykanda'da Bulunan Antik Cam Eserlere Genel Bir Bakış" *SERES (Uluslararası Seramik, cam, Emaye, Sır ve Boya Kongresi)*, 153-168, Eskişehir.
- VERİM 2019, Verim, E. (2019). "Paphlagonia'da Bir Piskoposluk Merkezi: Hadrianopolis Antik Kenti", *Uluslararası Geçmişten Günümüze Karabük ve Çevresinde Dini, İlmî ve Kültürel Hayat Sempozyumu*, Karabük Üniversitesi Yayınları, Karabük, ss.276-289.
- VERİM 2021, Verim, E. (2021). "Chora Kilisesi (Kilise A)" *Paphlagonia Hadrianopolis'i (2010-2014 Sezonları)*, (Ed. V. Keleş, E.Çelikbaş, A. Yılmaz), Bilgin Kültür Sanat Yayınları, Ankara, 89-154.
- VESBERG – WESTHOLM 1956, Vesberg, O.- Westholm, A., (1956), *The Swedish Cyprus Expedition, Vol. IV. Part 3: The Hellenistic and Roman Periods in Cyprus*, Stockholm.
- VESBERG 1952, Vesberg, O., (1952), *Roman Glass in Cyprus*, 7, *OpArch* 7, 109-165.
- VON SALDERN 1974 Von Saldern, A./B Nolte/ P. La Baume/ T.E Haevernick, *Gläser der Antike. Sammlung Ervin Oppenländer (Hamburg 1974)*
- VON SALDERN 1980, Von Saldern, A., (1980), *Ancient and Byzantine Glass From Sardis*, Cambridge, Massachusetts, London, England.
- WEINBERG – GOLDSTEIN 1988, Weinberg, G.,- Goldstein, S., (1988), *The Glass Vessels*, içinde: Weinberg (ed.), *In Excavations at Jalama: Site of a Glass Factory in Late Roman Palestine Columbia*, 38-102.
- WEINBERG 1962, Weinberg, G. D., (1962), "Evidence For Glass Manufacture in Ancient Tessaly" *AJA* 66,129-133.
- WEINBERG 1970, Weinberg, G. D., (1970), "Hellenistic Glass From Tel Anafa in Upper Galilee" *Journal of Glass Studies*, 12, Corning, 17-27.
- WHITEHOUSE 1997, Whitehouse, D., (1997), *Roman Glass in the Corning Museum of Glass, Vol.1*, New York.
- WILLIAMS 1985, Williams, C., (1985), *Alahan an Early Christian Monastery in Southern Turkey*.
- YILDIRIM 2021, Yıldırım, Ş. (2021). *Paphlagonia Tümülüsleri. Byzas (26)*, 117-136.

YILDIZ – SAVUR 2016, Yıldız- Savur, S., (2016), Smyrna Agorasındaki Geç Antik Çağ Cam Buluntuları, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

YOUNG 1993, Young, S. H., (1993). “A Preview of Seventh- Century Glass From the Kourion Basilica, Cyprus”JGS XXXV, 1993, 39-47.

ZEWICK 1990 Zewick, C. “A Short History Of Glass”The Corning Museum Of Glass Publications New York.

HARİTALAR DİZİNİ

Harita 1. Galatia, Bithynia ve Paphlagonia Bölgesi	28
Harita 2. Honarias Eyaleti Sınırları (Kan- Şahin 2019, 42).	32
Harita 3. Hadrianopolis Antik Kentinde Yer Alan Kiliseler	34
Harita 4. Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Bölgesel Konumu (Hadrianopolis Kazı Arşivi).....	42

ÇİZİMLER DİZİNİ

Çizim 1. Chora Kilise'si Planı (Hadrianopolis Kazı Arşivi).....	35
Çizim 2. Dört Nehir Klisesi Planı (Hadrianopolis Kazı Arşivi).....	38
Çizim 3: Kesme ağızlı Bardaklar/Kaseler (Gündüz 2023).	54
Çizim 4 Narin Kaburgalı Kaseler (Zarte Rippenschalen) (Gündüz 2023).	56
Çizim 5: Derin Bardak/ kâse (Gündüz 2023).....	58
Çizim 6: Hafif dışa dönük, yuvarlatılmış ağızlı kaseler (Gündüz 2023).	59
Çizim 7: Dışa Çekik Yuvarlatılmış Ağızlı Kavanoz/ Bardak (Gündüz 2023).....	66
Çizim 8: Kalınlaştırılmış Dışa Dönük Ağızlı Bardak/Kase (Gündüz 2023).....	67
Çizim 9: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/Şişe (Gündüz 2023).....	68
Çizim 10: Konik Bardaklar (Gündüz 2023).....	72
Çizim 11: Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı Bardak / Kavanoz (Gündüz 2023).....	74
Çizim 12: İçe Çekik Ağızlı Bardak/kase (Gündüz 2023).	75
Çizim 13: Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe (Gündüz 2023).	77
Çizim 14: Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağızlı Şişeler (Gündüz 2023).....	78
Çizim 15: Konik Şişeler (Gündüz 2023).....	79
Çizim 16: Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak (Gündüz 2023).	80
Çizim 17: Yuvarlatılmış Ağızlı Boyalı Kase (Gündüz 2023).....	81
Çizim 18: Yuvarlatılmış Ağızlı, Yivli Kâse (Gündüz 2023).	82
Çizim 19: Yuvarlatılmış Dışa Çekik Ağızlı Kâse (Gündüz 2023).....	83
Çizim 20: Yuvarlatılmış Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse (Gündüz 2023).....	84
Çizim 21: Silindirik boyunlu şişeler (Gündüz 2023).	62
Çizim 22: Kenarı Yuvarlatılmış, Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler (Gündüz 2023).....	86
Çizim 23: Katlanmış Kenarlı Şişeler (Gündüz 2023).	87
Çizim 24: Minyatür Unguentariumlar (Gündüz 2023).	60
Çizim 25: İçi Boş Saplı kandil (Gündüz, 2023).....	91
Çizim 26: Kulplu kandil (Gündüz, 2023).	92
Çizim 28: Kulplu kandil kulbu (Gündüz, 2023).	93
Çizim 29: Kulplu kandil kulbu(Gündüz, 2023).	94
Çizim 30: Kulplu kandil kulbu (Gündüz, 2023).	94

Çizim 31: Kulplu kandil kulbu(Gündüz, 2023).	95
Çizim 32: Düz Tabanlı Şişe/Sürahi (Gündüz, 2023).	96
Çizim 33: Konkav Dipli Şişe/ Sürahi Kaidesi (Gündüz, 2023).	97
Çizim 34: Prizmal Gövdeli (Yazıtlı) Şişe Kaidesi (Gündüz, 2023).	64
Çizim 35: Boğumlu Saplı Kadehler (Gündüz, 2023).	100
Çizim 36: Tüp biçimli halka kaideli kadehler (Gündüz, 2023).	101
Çizim 37: Yassılaştırılmış, hafif konkav dipli kadehler (Gündüz, 2023).	103
Çizim 38: Katlanmış ve içe yapıştırılmış halka biçimli kadehler (Gündüz, 2023).	104
Çizim 39: Katlanmış tüp biçimli halka kaideler (Gündüz, 2023).	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. Kbnk Atrium ve Batı Girişinde Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).....	44
Şekil 2. Kbnk Narteks’de Ortaya Çıkarılan Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).....	45
Şekil 3. Kbnk Naos ve Yan Neflerde Ortaya Çıkarılan Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).....	47
Şekil 4. Kbnk Bema ve Apsis De Ortaya Çıkarılan Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).....	49
Şekil 5. Kbnk Daire Planlı Yapı, Şarap İşliği ve Katakümen Kısımlarında Ortaya Çıkarılan Cam Fragmanlarının Buluntu Durumu (Gündüz 2023).....	50

RESİMLER DİZİNİ

Resim 1. Nartekste Bulunan Tabula Ansata İçinde Yazıt (Hadrianopolis Kazı Arşivi).....	45
Resim 2. Apsiste Yer Alan Synthronon Kalıntısı (Hadrianopolis Kazı Arşivi).....	48
Resim 3. Bema İkinci Evre Zemini Genel Görünümü (Kazı Arşivi).	48
Resim 4. Kilisenin Kuzeydoğusunda Yer Alan Şarap İşliğı (Hadrianopolis Kazı Arşivi).....	50
Resim 5. Kuzeybatı Nekropol Kilisesinde Üretim ile İlgili Cam Fragmanlarının Çıktığı ek mekan M-5/6, L-5/6	51
Resim 6: Santa Careca Bazilikası, Mecdeleli Meryem'in İsa'nın ayağını yıkadığı sahne (Hazindar 2014, 160-167).	74
Resim 6: Kuzeybatı Nekropol işlevi belirlenemeyen ek mekan (L/5-6 ve M/5-6) (Gündüz,2022).....	112
Resim 7: Kuzeybatı Nekropol Kilisesi kandil ve pencere camı (Gündüz, 2023)	116

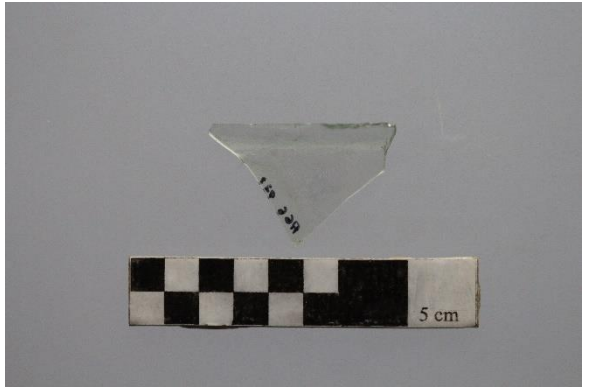
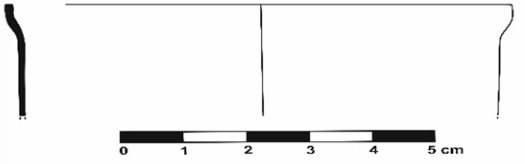
GRAFİKLER DİZİNİ

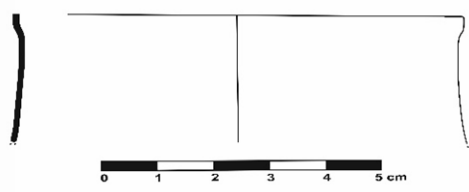
Grafik 1: Erken Roma Dönemi Cam Kaplarının Formlarına Göre Sayısal Dağılımı	106
Grafik 2: Orta İmparatorluk Dönemi Cam Kaplarının Formlarına Göre Sayısal Dağılımı.....	107
Grafik 3: Geç İmparatorluk Dönemi Cam Kaplarının Formlarına Göre Sayısal Dağılımı.....	108
Grafik 4: Kuzeybatı Nekropol Kilisesi Cam Buluntularında Kullanılan Renklerin Dönemsel Değerlendirilmesi.....	110

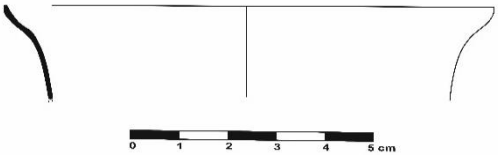
TABLÖLAR DİZİNİ

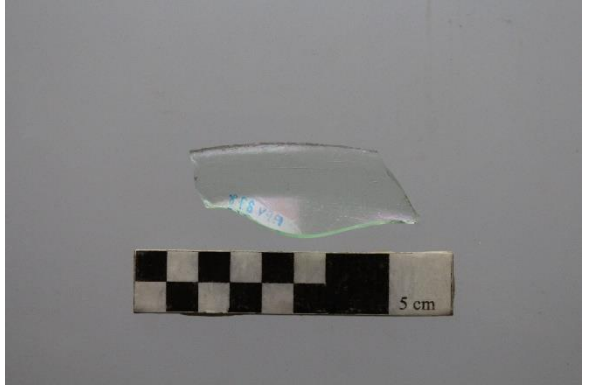
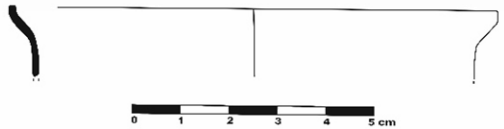
Tablo 1:	114
-----------------------	-----

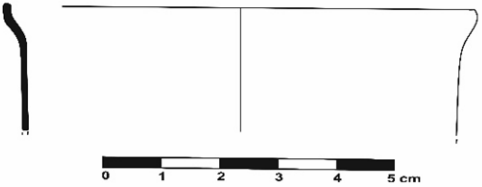
EKLER

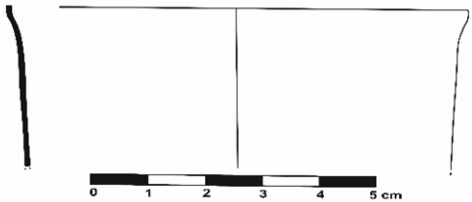
Katalog No: 1/ /Lev.1-1-6	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-729	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Kesme ağızlı bardak/kâse	
Dönem: MS.1.-2.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
Ölçüleri: Aç: 8 cm H: 1 cm	
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil cam hamuru, kesme ağız, aşağı doğru düz inen gövde, içte ve dışa az irizasyon, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Çakmaklı 2017, 281; Isings 1957, 113-114. form: 96; Kunina, Ancient Glass in the Hermitage Collection, Kat. No. 292, 212-213; Rütüti 1991, 46 type AR 60.1a; Price 1985,72- 96 No.9	

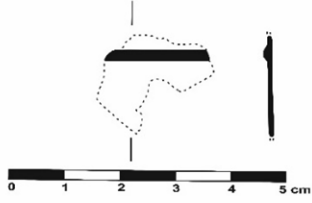
Katalog No: 2 /Lev.1-1-6	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-730	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Kesme ağızlı bardak/kâse	
Dönem: MS.1.-2.yüzyıl	
Yapım tekniği: Kalıba üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm H: 2.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil cam hamuru, kesme ağız aşağı doğru genişleyen gövde, içte ve dışa az irizasyon, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Çakmaklı 2017, 281; Lightfoot-Arslan 1992: 67, no:26; Isings 1957, 113-114. form: 96; Nenna 1999, 117, pl.35, D- 11; ; Bonomi 1996,160-161 No. 358-362;	

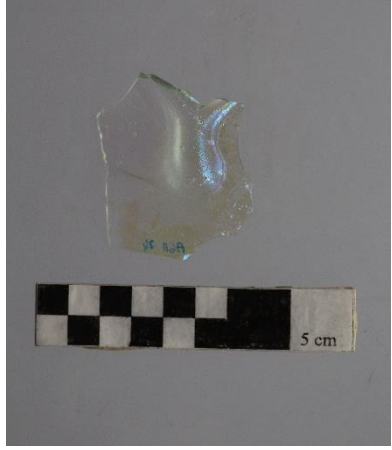
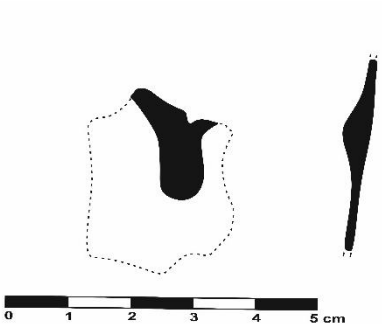
Katalog No: 3 /Lev.1-1-6	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-669		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-8		
Bulunduğu Tarih: 25.08.2021		
Seviye /Plankare: TBK-2		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Bardak/kase		
Form: Kesme ağızlı bardak/kâse		
Dönem: MS.1.-2.yüzyıl		
Yapım tekniği: Kalıba üfleme		
Renk: Saydam yeşil		
ölçüleri: Aç 9 cm H: .8 cm		
Alet izi:		ÇİZİM
Dekorasyon:		
Kondisyon: Kırık		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Saydam yeşil cam hamuru, kesme ağız, içte ve dışta yoğun irizasyon, yoğun hava kabarcığı		
Referanslar: Dal 2019, kat.No. 7, 133; Corning museum(https://www.cmog.org/artwork/sack-shaped-beaker); Antonaras 2012, 109 No.136; Honroth 2007, 115; ; Dusenbery 1967, 45		

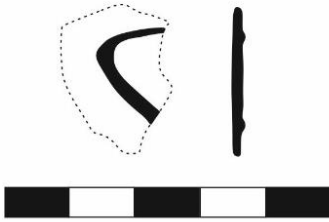
Katalog No: 4 /Lev.1-1-6	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-378	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 10.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Kesme ağızlı bardak/kâse	
Dönem: MS.1.-2.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
ölçüleri: Aç:10 cm H: 1.4 cm	
Alet izi: -	ÇİZİM
Dekorasyon:	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil cam hamuru, kesme düz ağız, aşağı doğru daralan düz gövde, içte ve dışta az irizasyon, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Whitehouse Roman Glass in the corning museum of glass, Kat. No. 388,424,425, 228,229,249; Isings 1957, 113-114. form: 96; Keller 2006, 214-215 type VII.27a/b;	

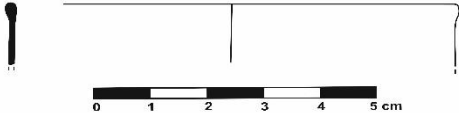
Katalog No: 5 /Lev.1-1-6	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-360	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 09.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Kesme ağızlı bardak/kâse	
Dönem: MS.1.-2.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz	
ölçüleri: Aç: 8 cm H: 2.1 cm	
Alet izi:-	
ÇİZİM	
Dekorasyon:	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Turkuaz cam hamuru, kesme düz ağız, aşağı doğru daralan gövde, içte ve dışa az irizasyon, az hava kabarcığı	
Referanslar: Çakmaklı 2017, 281; Atilla- Gürler, Kat. No. 190-191, 122; Bassermann- Jordan 1918,1918, 38 No.178; Whitehouse 1997, 228-229 No.338.249 No. 424-425; G.Flatz Horster 1976,29	

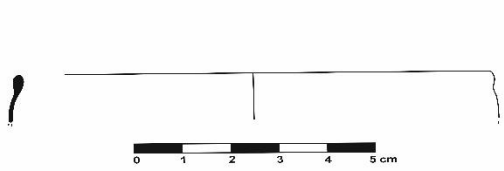
Katalog No: 6 /Lev.1-1-6	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-731	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Kesme ağızlı bardak/kâse	
Dönem: MS.1.-2.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
ölçüleri: Aç:8 cm H: 2.8 cm	
Alet izi:-	
Dekorasyon:	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil cam hamuru, kesme düz ağız, aşağı doğru daralan gövde, içte ve dışa az irizasyon, az hava kabarcığı	
Referanslar: Czurda- Ruth 2007, Kat.No.155, 67; Yüksel Lightfood- Arslan 1992: 67, no:26; Isings 1957, 113-114. form: 96; Höpken-Çakmaklı 2015, Kat. No/Çizim 30;	

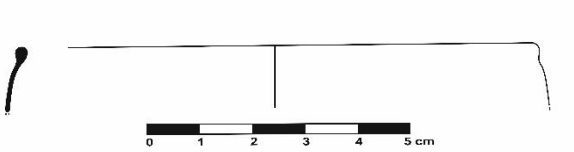
Katalog No: 7 /Lev.2-7-6	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: HP.21/AFH-32		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5		
Bulunduğu Tarih: 29.08.2021		
Seviye /Plankare: TBK-3		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Kâse Fragmanı		
Form: Narin kaburgalı Kâse (zarterrippenschalen)		
Dönem: MS.1.-2.yüzyıl		
Yapım tekniği: Serbest üfleme		
Renk: Saydam yeşil-sarı		
ölçüleri: H: 2 cm		
Alet izi:		ÇİZİM
Dekorasyon: Yiv		
Kondisyon: Kırık		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Saydam yeşil-sarı renk cam hamuru, amorf parçada yiv, içte ve dışa az irizasyon, hava kabarcığı yok		
Referanslar: Çakmaklı 2017, 281; Gençler-Güray 2009, 39-40; Saldern 1980: 12-13; Jennings 2004- 2005, 58-60; Saldern 2004, 227-228; Tek 1997, 155;Pfeffer/ Haevernick 1958; Bassermann-Jordan 1918, 39 No. 184.		

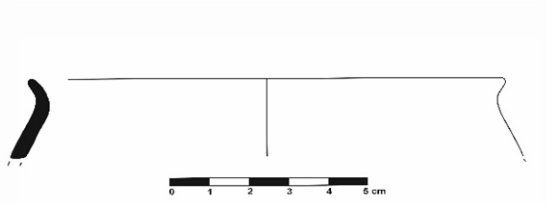
Katalog No: 8/Lev.2-7-6	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFH-34	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 09.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kase fragmanı	
Form: Narin kaburgalı Kâse (zarterrippenschalen)	
Dönem: MS.1.-2.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
ölçüleri: H: 3.1 cm	
Alet izi:	
Dekorasyon: Yiv	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil cam hamuru, üzerinde V şeklinde yiv , içte ve dışa az irizasyon, az hava kabarcığı	
Referanslar: Grose 1989, Kat. No. 234- 237, 265; Stern 2001, kat. No.24, 82-83; Semiz 2021, Kat.No. 10-11, 137-138; Çakmaklı 2012, 170, No. 6; Özgümüş 2000, 43; Antonaras 2009, 112-114 type 8;	

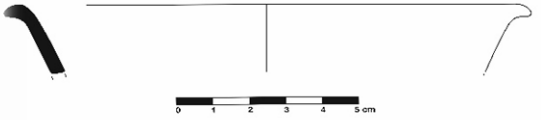
Katalog No: 9/Lev.2-7-6	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AFL-3	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-7	
Bulunduğu Tarih: 06.11.2020	
Seviye /Plankare: TBK-5	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kase	
Form: Narin kaburgalı Kase (zarterippenschalen)	
Dönem: MS. 1.-2. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam(beyaz)	
ölçüleri: H: 2.8 cm	
Alet izi:	
Dekorasyon: Yay biçimli	
Kondisyon: İçte ve dışa yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam(beyaz) cam hamuru, yay biçimli kabartma bezeme, az hava kabarcığı	
Referanslar: Çakmaklı 2012, Kat. No. 6; Çakmaklı 2017, 281; Gençler- Güray 2009, 39-40; Saldern 1980: 12-13.	

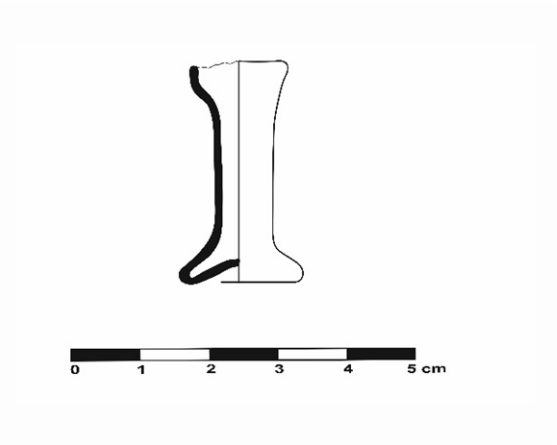
Katalog No: 10/Lev.3-10-12	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-3	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-7	
Bulunduğu Tarih: 04.07.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Derin kase/bardak	
Dönem: MS. 1.-2. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm H: 1.1 cm	
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru düz inen ağız, az hava kabarcığı	
Referanslar: Taştemur 2007, Çiz. No. 65, Res. No. 44; Isings 1971, Fig. 17 No.49; Antonaras 2012, 130- 131 No. 176; Davidson Weinberg 1992 122 No. 92 b; Özet 1998, 97-98 No.57-58.	

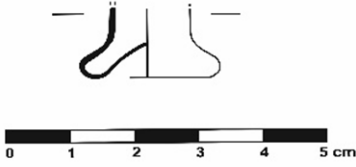
Katalog No: 11/Lev.3-10-12	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AFL-4	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-7	
Bulunduğu Tarih: 06.11.2020	
Seviye /Plankare: TBK-5	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bradak/kase	
Form: Derin kase/bardak	
Dönem: MS. 1.-2. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam(beyaz)	
ölçüleri: Aç: 10 cm H: 1 cm	
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam(beyaz) cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru genişleyen ağız, az hava kabarcığı	
Referanslar: Isings 1957, Form. 85a ; Taştemur 2007, fig.12; Hayes 1975, 64 No. 180-182; Saldern 1974, 99; Vessberg 1952, 120 pl.3.1- 3. 4.28	

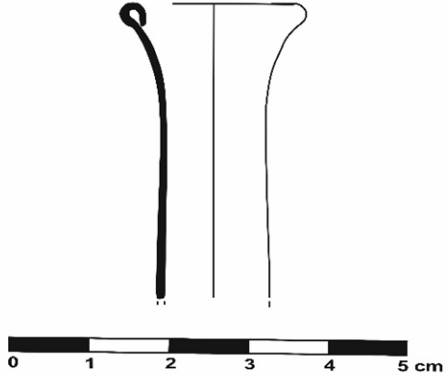
Katalog No: 12/Lev.3-10-12	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: HP.20/AFL-5		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-7		
Bulunduğu Tarih: 06.11.2020		
Seviye /Plankare: TBK-5		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Bardak/kâse		
Form: Derin kase/bardak		
Dönem: MS. 1.-2. yüzyıl		
Yapım tekniği: Serbest üfleme		
Renk: Saydam(beyaz)		
ölçüleri: Aç: 10 cm H: 1.2 cm		
Alet izi:		ÇİZİM
Dekorasyon:-		
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Saydam(beyaz) cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru genişleyen ağız, az hava kabarcığı		
Referanslar: Isings 1971, Kat No. 49, Fig. 17 Taştemur 2007, fig.12; Edgar 1905, 17 No.32.4.474; Çakmaklı 2012, 167 No.4.		

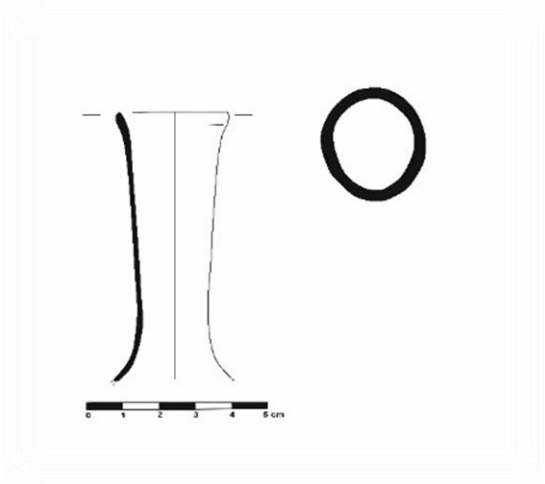
Katalog No: 13/Lev.4-13-14	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 120	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 30.06.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etülük eser	
Adı: Ağız fragmanı	
Form: Hafif Dışa Dönük Yuvarlatılmış ağızlı kaseler	
Dönem: MS. 1.-2. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 12 cm H: 2 cm	ÇİZİM
Alet izi: Alet ile şekillendirme	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, aşağı doğru doğru genişleyen dışa çekik yuvarlatılmış ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar Taştemur 2007, fig.28; Isıngs, form/17; Hayes 1975, fig.3.132	

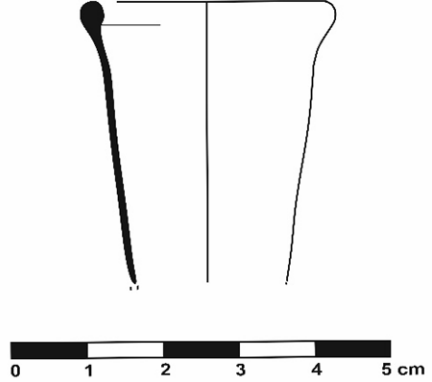
Katalog No: 14/Lev.4-13-14	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 425	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 01.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/Kase	
Form: Hafif Dışa Dönük Yuvarlatılmış ağızlı kaseler	
Dönem: MS. 1.-2. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç:14 cm, H:1.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan dışa çekik ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş 2011, Lev. III/11.	

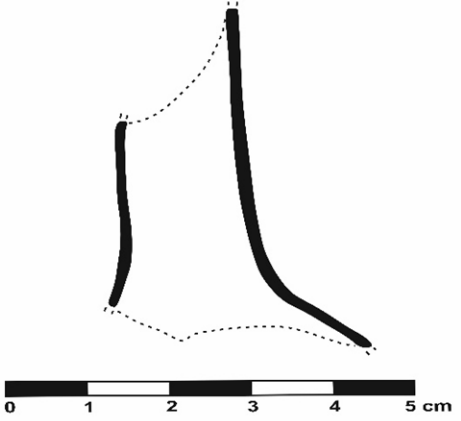
Katalog No: 15/Lev.5-15-18	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-268	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 03.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Unguentarium	
Form: Minyatür Unguentariumlar	
Dönem: MS. 5.- 7. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 1.5 cm Kç: 1.8 cm H: 3.3 cm	çİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: Tam	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış içe dönük özensiz ağız, silindirik boyun, konik kaide, yoğun irizasyon, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Oral Çakmakçı 2008, Kat. No. 202). Laflı- fünfschilling 2016, VR5/9	

Katalog No: 16/Lev.5-15-18	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 707	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi M-6	
Bulunduğu Tarih: 03.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Unguentarium	
Form: Minyatür Unguentariumlar	
Dönem: MS. 5.- 7. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 8 cm H:5 cm	
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, düğme dipli kaidede yumurta biçiminde çıkıntı, içte dışta yoğun irizasyon, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Oral Çakmakçı 2008, Kat. No. 202). Lafli- fünfschilling 2016, VR5/9	

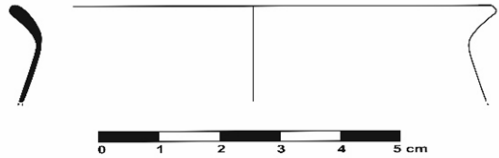
Katalog No: 17/Lev.5-15-18	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGH-33	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 09.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Unguentarium	
Form: Minyatür Unguentariumlar	
Dönem: MS. 5.- 7. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Opak beyaz	
ölçüleri: Aç: 2 cm H: 0.9 cm	
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Opak beyaz cam hamuru, yuvarlatılmış dışa taşkın düz ağız iç kısma yapıştırılmış silindirik düz boyun, az hava kabarcığı	
Referanslar: Oral Çakmakçı 2008, Kat. No. 202). Lafli- fünfschilling 2016, VR5/9; Golofast 2009, Fig.5/20,329.	

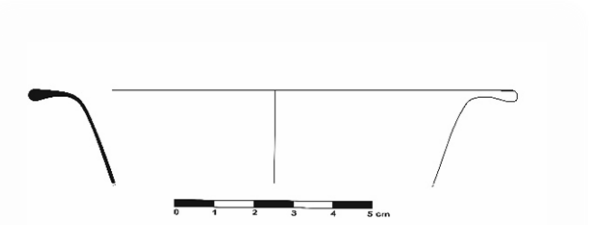
Katalog No: 18/Lev.6-19-21	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ ADB- 1815	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 01.08.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Silindirik boyunlu şişeler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 3 cm, H:7.4cm	
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan silindirik uzun boyun, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Gençler Güray 2010, XXV/318; Akkuş Koçak 2021, Lev.45/434; Saldern 1980, 69, 70, Pl, 14 476-478, pl. 26.476-480;	

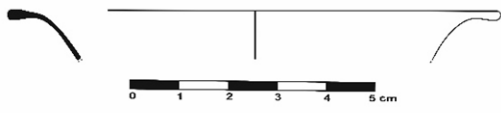
Katalog No: 19 Lev.6-19-21	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1336	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Silindirik boyunlu şişeler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 3.2 cm H: 3.7 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış içe taşkın ağız, aşağı doğru daralan boyun, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Laflı- Fünfschilling 2016, VR61/68. Baybo, 2016, Çiz. XLVII.D- 80, LXXIII.T-100; Dussart 1998, 128, Pl. 32: Tip. Bx.1111a; Akkuş 2021, Kat. No. 434, Lev.45; Laflı 2009, Fig.2, 168.	

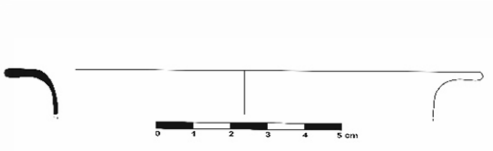
Katalog No: 20 Lev.6-19-21	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: : HP.20/AEG-702		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5		
Bulunduğu Tarih: 24.09.2020		
Seviye /Plankare: TBK-2		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Boyun fragmanı		
Form: Unguentarium/ şişe		
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl		
Yapım tekniği: Serbest üfleme		
Renk: Yeşil		
ölçüleri: H: 4.3 cm		
Alet izi:		ÇİZİM
Dekorasyon:-		
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Yeşil cam hamuru, silindirik boyun aşağı doğru genişleyen omuz(gövde), yoğun hava kabarcığı		
Referanslar: Saldern 1980, 69, 70, Pl, 14 476-478, pl. 26.476-480; Gençler Güray 2010, 219, Çiz. 3.1-2(Kaunos); Erten ve Gençler 2015, Fig.3.11;		

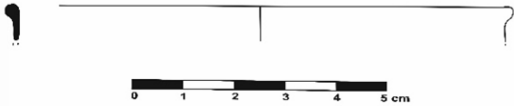
Katalog No: 21 Lev.7-22	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 426		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6		
Bulunduğu Tarih: 01.07.2019		
Seviye /Plankare: TBK-1		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Şişe		
Form: Prizmal gövdeli şişe		
Dönem:		
Yapım tekniği: Serbest üfleme		
Renk: Yeşil		
ölçüleri: -	ÇİZİM	
Alet izi:-		
Dekorasyon: Y?P?A		
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Yeşil cam hamuru, kalıba üfleme tekniğiyle yapılan kaide de yazıt, yoğun hava kabarcığı, içte ve dışta yoğun irizasyon.		
Referanslar: Tek 1994, Kat.No.4-c/63, foto.43,79-88; Isings 1957; Form 50 b; Çakmaklı 2017, No 25, 103		
		

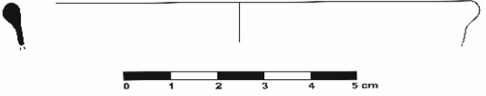
Katalog No: 22 Lev.8-23-26	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-728	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı bardak/kavanoz	
Dönem: MS. 2.-3. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam turkuaz	
ölçüleri: Aç: 8 cm H: 1.6 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam turkuaz renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız dışa çekik, aşağı doğru genişleyen gövde, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Akkuş 2021, Kat. No. 172, lev. 17, 231; Taştemür ve Şahin 2008, 99, Fig. 6, 100; Foy vd. 2018, 160,319, IN 149. 1-3; Antoraras 2012, 112, No. 143-144; İsing 1957,58.	

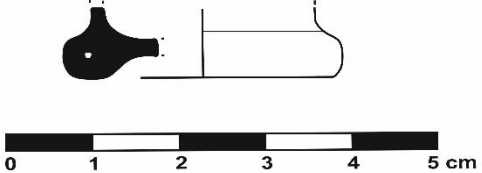
Katalog No: 23 Lev.8-23-26	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-503	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 05.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kâse	
Form: Dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı bardak/kavanoz	
Dönem: MS. 2.-3. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 12 cm H: 2.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız dışa çekik, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Vesberg ve Westholm 1956, 135, 136, Fig.41.13-16; Semiz 2021, Lev. IV., Kat. No. 24; Sternini 2001, Fig.10,94; Taştemür 2007, Kat.No. 44, 137; Crowfoot 1957, No. 15, 408- 410	

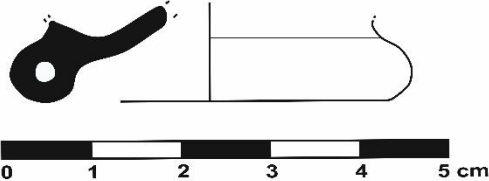
Katalog No: 24 Lev.8-23-26	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-248	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 28.07.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase	
Form: Dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı bardak/kavanoz	
Dönem: MS. 2.-3. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık mavi	
ölçüleri: Aç: 10 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık mavi renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız dışa çekik aşağı doğru daralan gövde, hava kabarcığı yok.	
Referanslar: Vesberg ve Westholm 1956, 135, 136, Fig.41.13-16; Semiz 2021, Lev. IV., Kat. No. 24; Sternini 2001, Fig.10,94; Taştemür 2007, Kat.No. 44, 137; Canav 1985, 88; Auth 1976, 206 No. 375; Matheson 1980, 92 No. 249	

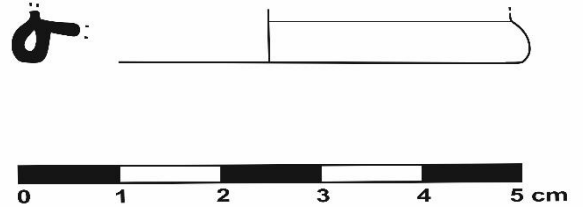
Katalog No: 25 Lev.8-23-26	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-506	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 05.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kâse	
Form: Dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı bardak/kavanoz	
Dönem: MS. 2.-3. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Ç:14 cm H:1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız dışa çekik, aşağı doğru daralan gövde, hava kabarcığı yok.	
Referanslar: Akkuş 2021, Kat. No. 172, lev. 17, 231; Taştemür ve Şahin 2008, 99, Fig. 6, 100; Foy vd. 2018, 160,319, IN 149. 1-3; Price/ Cottam 1998,106.	

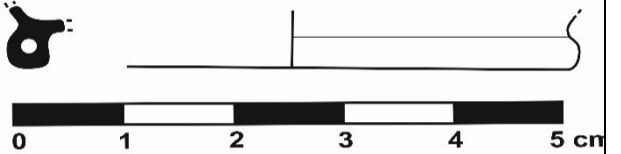
Katalog No: 26 Lev.8-23-26	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-79	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 31.07.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase	
Form: Kalınlaştırılmış dışa dönük ağızlı Bardak/ kase	
Dönem: MS. 2.-3. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Opak beyaz	
ölçüleri: Aç: 10 cm H: 0.7 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Opak beyaz renk cam hamuru, aşağı doğru daralan yuvarlatılmış ağız, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Erdmann 1977, Nr. 554-549; Rutti 1991, Nr. 1612, 1612-1615; Baybo 2016, Kat. No.B-43/XXIII;	

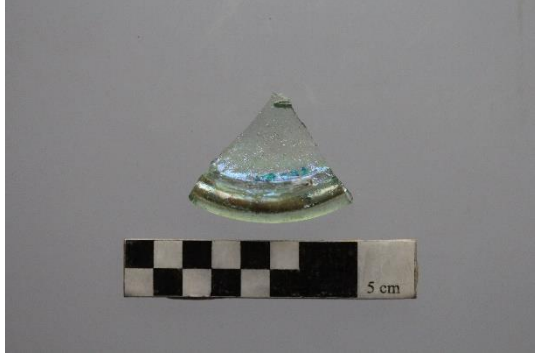
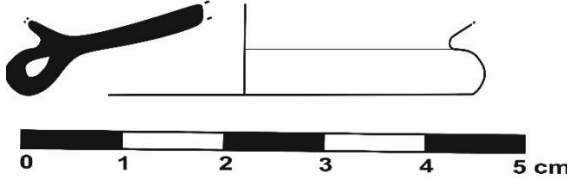
Katalog No: 27 Lev.9-27-28	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-266	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 03.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Kalınlaştırılmış dışa dönük ağızlı Bardak/kase	
Dönem: MS. 2.-3. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 10 cm H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, aşağı doğru daralan yuvarlatılmış ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Isings 1957, 46, Form. 32; Vessberg 1956; Fig.44, no.41; Taştemür 2007, Kat. No.144;	

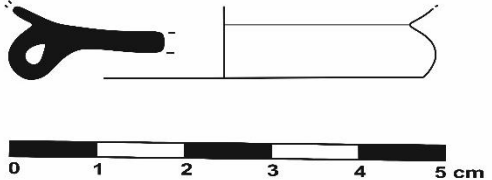
Katalog No: 28 Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 126	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 30.06.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/Kase/Şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: Kç:3 cm, H:0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil renk cam hamuru, tüp biçiminde katlı halka dipli yüksek kaide, orta hava kabarcığı.	
Referanslar: Taştemur 2007, fig.170; Vessberg 1952, 117, C II, Lev.2, 13; Isings 1957, form:87.	

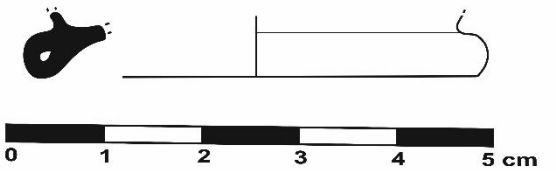
Katalog No: 29 Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-569	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 02.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/Kase/Şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: Kç:4 cm, H: 1.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil renk cam hamuru, halka kaide yumurta dipli kaide, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Isings 1957, form:97, 116,117; Hayes 1975, Fig. 8-30, 406; İsraili 2003, 156,No.154; Arveiler/Nenna 2005, 332 No. 938	

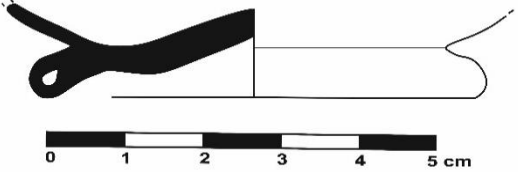
Katalog No: 30 Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AFL-7	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-7	
Bulunduğu Tarih: 06.11.2020	
Seviye /Plankare: TBK-5	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Opak	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 0.5 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Opak renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Dussart 1998, 73, Pl. 10. 1, 2 Tip BII; Semiz 2021, Kat. No. 420, Lv. XXXXV; Vessberg 1952, 117, C II, Lev.2, 13.	

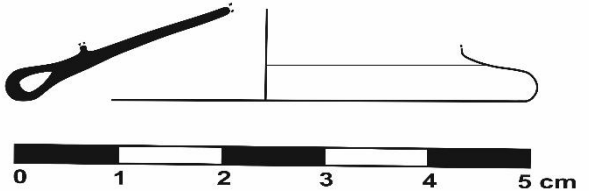
Katalog No: 31 Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-165	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 27.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz	
ölçüleri: Kç: 2.5 cm H: 0.5 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Turkuaz renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Baybo 2003, Kat. No. B-200, Lev. XXXVI ; Dussart 1998, 73, Pl. 10. 1, 2 Tip BII; Semiz 2021, Kat. No. 420, Lv. XXXXV.	

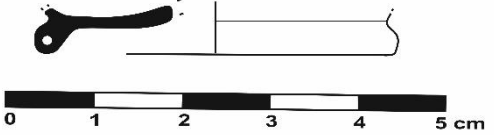
Katalog No: 32 Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-509	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 05.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
Ölçü: Kç:5 cm, H: 1cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Lightfoot ve Arslan 1992, 79, 132; Bilgiç 2005, Lev. 34, Çiz.211 Kat. No.DV 127.	

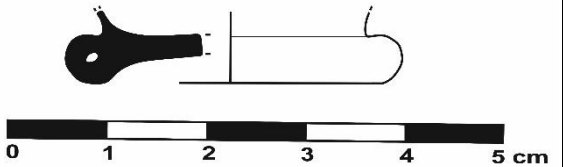
Katalog No: 33 Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-510	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 05.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Sarımtırak yeşil	
ölçüleri: Kç:5 cm H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Sarımtırak yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı kaide, az hava kabarcığı	
Referanslar: Follmann-Schulz 1988, Nr. 212, Taf. 24; Dusenbery 1967, Fig.41, 47.	

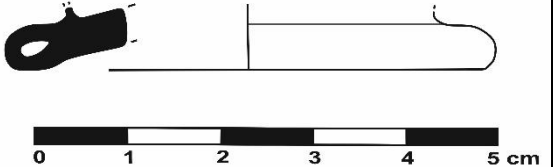
Katalog No: 34 Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-512	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 05.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Kç:5 cm H: 0.7 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı kaide, orta hava kabarcığı.	
Referanslar: Gençler 2000, Fig.4, Nr, 60; Baybo 2003, Kat. No. 108, Lev. IV; Taştemur 2007, fig.72.	

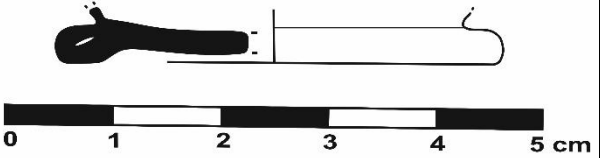
Katalog No: 35 Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-714	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 06.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: Kç: 5.8 cm H:1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı konkav kaide, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Baybo 2003, Kat. No. B-200, Lev. XXXVI ; Follmann-Schulz 1988, Nr. 212, Taf. 24; Dusenbery 1967, Fig.41, 47.	

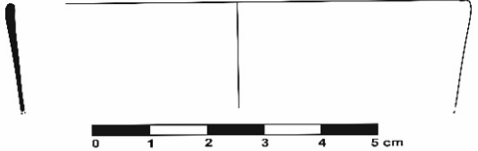
Katalog No: 36 Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-718	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 06.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı kaide, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: İsings 1957, Form. 114a; Vessberg 1956, Fig.45, No, 13; Akat- Fıratlı 1984, No:142, 39; Akkuş- Koçak 2021, Kat. No. 155, Lev. 34.	

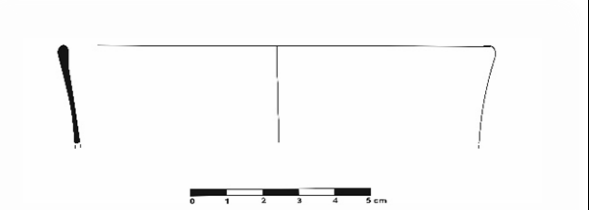
Katalog No: 37/Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-719	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 06.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Opak beyaz	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 0.6 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Opak beyaz renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı kaide, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Hayes 1975, Fig. 8-30, 406; İsraili 2003, 156, No.154; Bilgiç 2005, Lev. 34, Çiz.211 Kat. No. DV 127.	

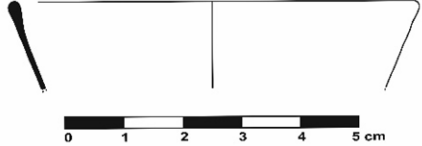
Katalog No: 38/Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-733	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz	
ölçüleri: K.ç:3 cm H: 0.7 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Turkuaz renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Semiz 2021, Kat. No. 420, Lv. XXXXV; Vessberg 1952, 117, C II, Lev.2, 13; Lightfoot ve Arslan 1992, 79, 132; Bilgiç 2005, Lev. 34, Çiz.211 Kat. No.DV 127.	

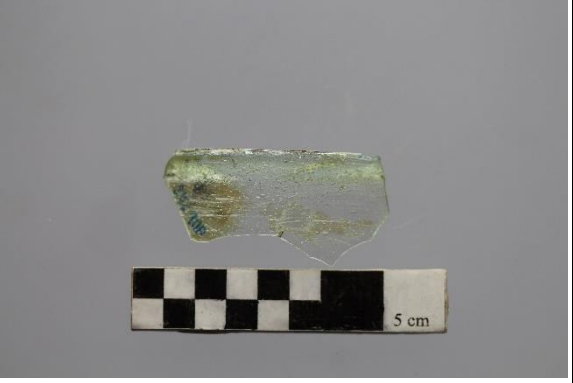
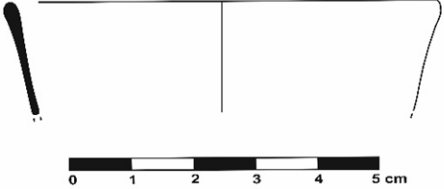
Katalog No: 39/ Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-735	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Kç:5 cm H: 0.7 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış tüp biçiminde katlı kaide, az hava kabarcığı.	
Referanslar: İsraili 2003, 156,No.154; Semiz 2021, Kat. No. 420, Lv. XXXXV; ; Vessberg 1952, 117, C II, Lev.2, 13; Lightfoot ve Arslan 1992, 79, 132.	

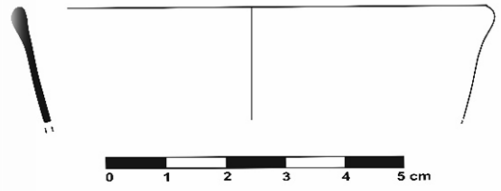
Katalog No: 40/ Lev.10-29-40	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-736	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase/şişe	
Form: Tüp biçimli konkav kaideli Bardak/kase/şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz	
ölçüleri: Kç:5 cm H: 0.5 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Turkuaz renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış tüp biçiminde katlı kaide, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Von saldern 1980, Fig. 176-177; Gençler 2000, Fig.4, Nr, 60; Baybo 2003, Kat. No. 108, Lev. IV.	

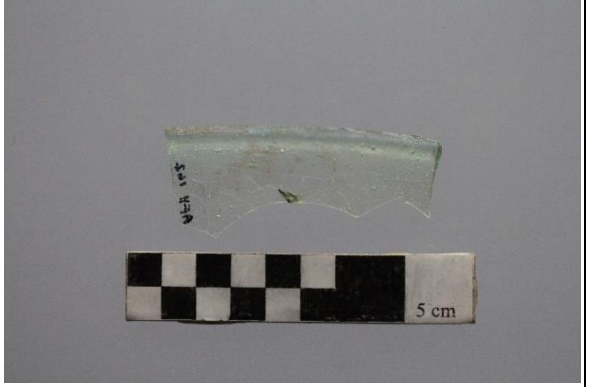
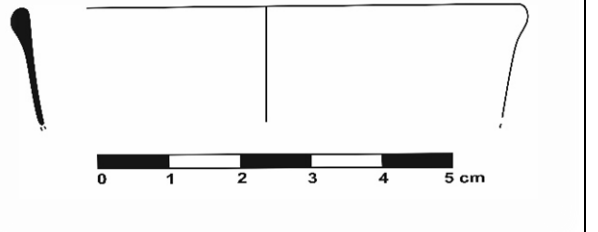
Katalog No: 41/ Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-695	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 24.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Konik Bardak	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm H: 1.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Saldern 1980, res. Pl. 14, çiz. Pl. 26/477; Akkuş Koçak 2021, Lev.38/373; Crowfoot 1957, s.418, fig. 99/1	

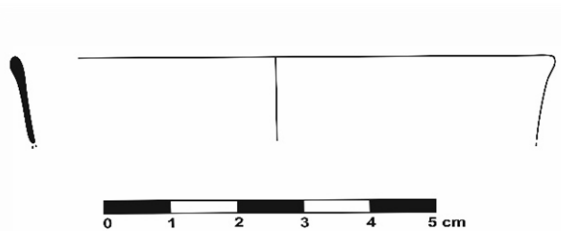
Katalog No: 42 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-108	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 22.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Konik Bardak	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 12 cm H: 2.7 cm	
Alet izi: -	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan az içte çekik ağız, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Taştemur 2007, fig.142; Özet 1998, çiz. 94; Gürlü 2000, çiz. 133.	

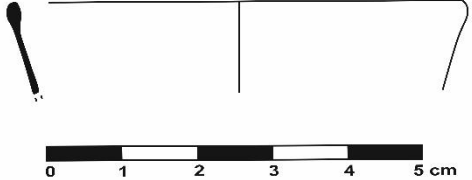
Katalog No: 43 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-432	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Konik Bardak	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam açık yeşil	
ölçüleri: Aç:7 cm, H:1.5 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Olcay 2001, Fig. 12a; Davidson 1952, No. 781; Susman 1976, s. 99, Pl. XXVIII/8,14	

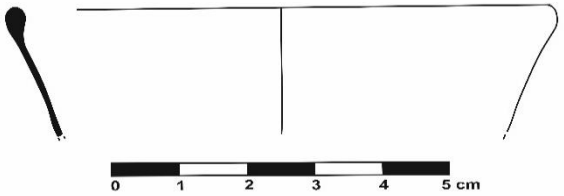
Katalog No: 44 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-433	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Konik Bardak	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam açık yeşil	
ölçüleri: Aç:7 cm, H:1.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş- Koçak 2021, Lev.45/438; Isings, form/111; Hayes 1975, Fig. 11/ 407; Gorin-Rosen -Katsnelson 2007, fig.13.	

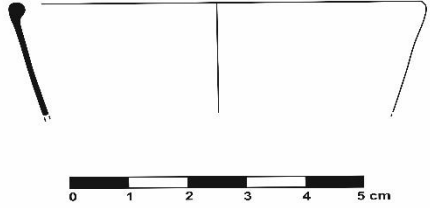
Katalog No: 45 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 562		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6		
Bulunduğu Tarih: 02.07.2019		
Seviye /Plankare: TBK-1		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Bardak/kâse		
Form: Konik Bardak		
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl		
Yapım tekniği: Kalıba üfleme		
Renk: Soluk yeşil		
ölçüleri: Aç: 8 cm, H: 1.9cm	ÇİZİM	
Alet izi:-		
Dekorasyon:-		
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız dışa taşkın, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı.		
Referanslar: Lightfoot- Arslan 1992, No. 68; Meyer 1998, Fig. 9/o-s; Hayes 1992,No. 25.		
		

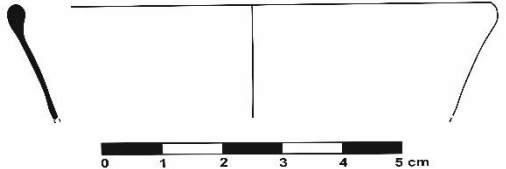
Katalog No: 46 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-162	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 27.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Bardak/kâse	
Adı: Bardak/kase	
Form: Konik Bardak	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 7 cm H: 1.6 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız aşağı doğru daralan, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Laflı- Fünfschilling 2016, BAR18/13; Baybo 2022, fig.14; Akkuş- Koçak 2021, Lev.45/439; Laflı- Fünfschilling 2016, VR4/3.	

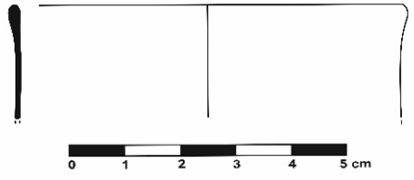
Katalog No: 47 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-163	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 27.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Konik Bardak	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm H: 1.3 cm	<p style="text-align: center;">ÇİZİM</p>
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Stern 1985, Fig.4; Laflı-Fünfschilling 2016, BAR18/13; Baybo 2022, fig.14; Akkuş- Koçak 2021, Lev.45/439.	

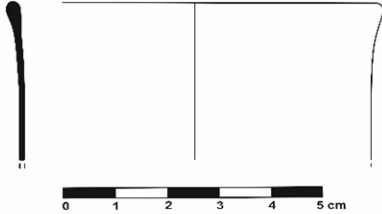
Katalog No: 48 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-564	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 02.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Konik Bardak	
Dönem: MS. 3-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 6 cm H: 1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış, aşağı doğru daralan ağız, az hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.38/373; Taştemur 2007, fig.142.	

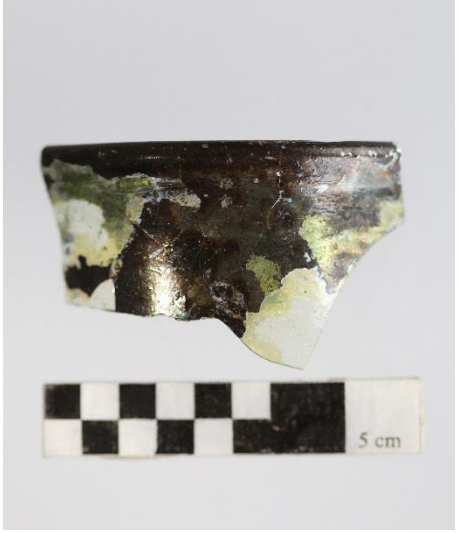
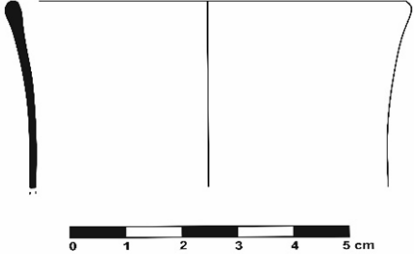
Katalog No: 49 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 565	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 02.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Konik Bardak	
Dönem: 3-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç:8 cm, H: 1.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız dışa taşkın, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Laflı- Fünfschilling 2016, VR4/3;Akkuş-Koçak 2021, Lev.54/539; Davidson 1952, No. 781.	

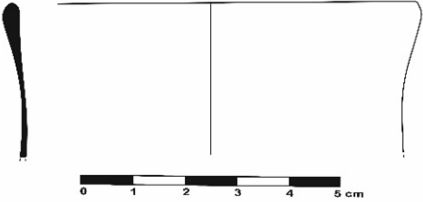
Katalog No: 50 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-566	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 02.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Konik Bardak	
Dönem: MS. 3-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 7 cm, H:1.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış içe taşkın ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş -Koçak 2021, Lev.38/373; Taştemur 2007, fig.142; Gürler 2000, çiz. 133; Olcay 2001, Fig. 12a.	

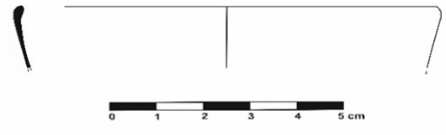
Katalog No: 51 Lev.11-41-50	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-566	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 02.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Konik Bardak	
Dönem: MS. 3-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 7 cm, H:1.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış içe taşkın ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Isıngs, form/111; Hayes 1975, Fig. 11/ 407; Gorin-Rosen -Katsnelson 2007, fig.13.	

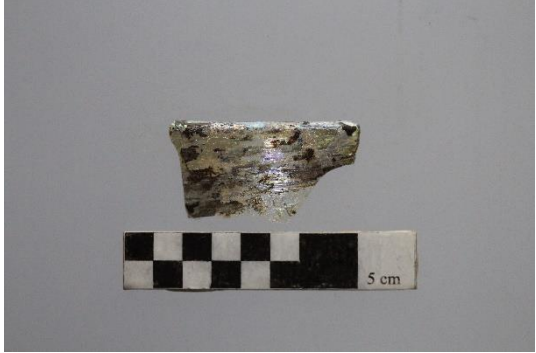
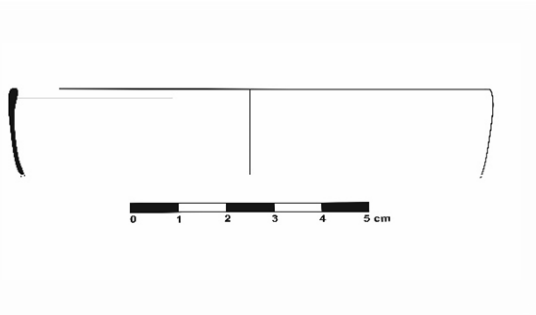
Katalog No: 52/ Lev.12-51-54	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-633	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 09.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/Kavanoz	
Form: Yuvarlatılmış ağız kenarlı bardak kavanoz	
Dönem: MS. 4.-5. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç:7 cm, H:2 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru düz inen ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Erdmann 1997, Nr. 730; Weinberg-Goldstein 1988, 45; Rutti 1991, Form AR 98.1; Semiz 2021, Kat. No. 275, Lev. XXXIII, 321.	

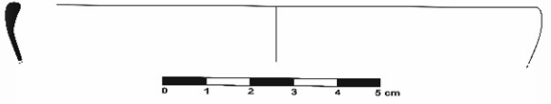
Katalog No: 46/ Lev.12-51-54	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-634	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 09.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/Kavanoz	
Form: Yuvarlatılmış ağız kenarlı bardak kavanoz	
Dönem: MS. 4.-5. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç:7 cm, H:3.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru düz inen ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Clairmont 1963, Nr. 322; Czurdaruth 1979, Nr. 1213; Hayes 1975, Nr. 180-182; Rütüti 1991, Form AR 98.1, Nr. 1692- 1713	

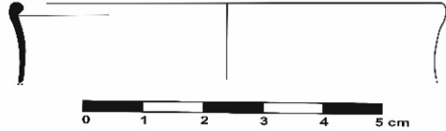
Katalog No: 47/ Lev.12-51-54	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-635	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 09.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/Kavanoz	
Form: Yuvarlatılmış ağız kenarlı bardak kavanoz	
Dönem: MS. 4.-5. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç:7 cm, H:3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Semiz 2021, Kat. No. 275, Lev. XXXIII, 321; Isings 1957, Form. 114; Erdmann 1997, Nr. 730; Weinberg- Goldstein 1988, 45; Golofast 2009, Fig.4/16,328.	

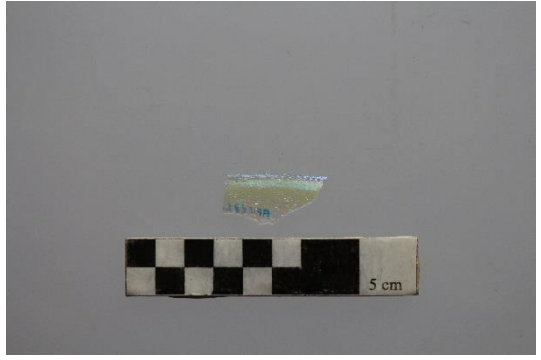
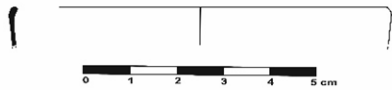
Katalog No: 48/ Lev.12-51-54	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-559	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-7	
Bulunduğu Tarih: 17.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kavanoz	
Form: Yuvarlatılmış ağız kenarlı bardak kavanoz	
Dönem: MS. 4.-5. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm H: 3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: içte ve dışa az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, az hava kabarcığı	
Referanslar: Clairmont 1963, Nr. 322; Czurdaruth 1979, Nr. 1213; Hayes 1975, Nr. 180-182; Rütüti 1991, Form AR 98.1, Nr. 1692- 1713	

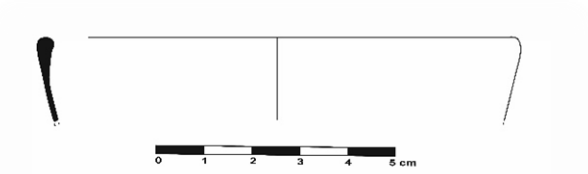
Katalog No: 49/ Lev.13-55-63	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-149	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 19.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: : İçe çekik ağızlı Bardak/kâse	
Dönem: MS. 3.-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 9 cm H: 1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: , İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, içe dönük yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Isings 1957, Form. 114; Gürler-Ersoy 2010, Res.II; Gürler- Lafli 2010, Fig. 14, Nr. 102;	

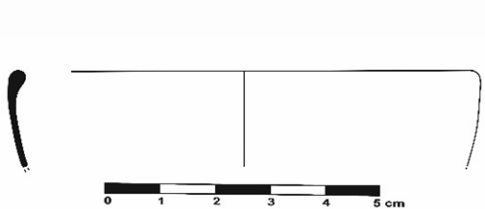
Katalog No: 50/ Lev.13-55-63	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-77	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: : İçte çekik ağızlı Bardak/kâse	
Dönem: MS. 3.-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 10 cm H: 1.8 cm	<p style="text-align: center;">ÇİZİM</p>
Alet izi:	
Dekorasyon: Yiv	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağızın, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Clairmont 1963, Nr. 322; Czurdaruth 1979, Nr. 1213; Hayes 1975, Nr. 180-182.	

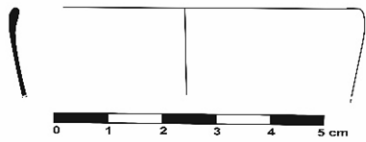
Katalog No: 51/ Lev.13-55-63	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-380	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 10.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: : İçe çekik ağızlı Bardak/kâse	
Dönem: MS. 3.-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Aç: 12 cm H: 1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: içte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Yıldız 2016, Kat. No. 52; İsings 1957, Form 85b; Rutti 1991, Form AR 98.1.	

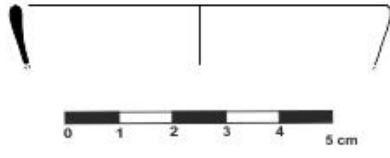
Katalog No: 52/ Lev.13-55-63	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-381	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 10.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: : İçe çekik ağızlı Bardak/kâse	
Dönem: MS. 3.-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 7 cm H: 1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: içte ve dışa az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan sonra genişleyen gövde, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Semiz 2021, Kat. No. 275, Lev. XXXIII, 321; Isings 1957, Form. 114, August-Rützi 1991, Form AR 98.1, Nr. 1692- 1713.	

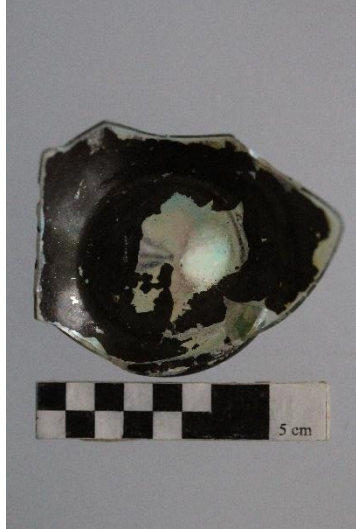
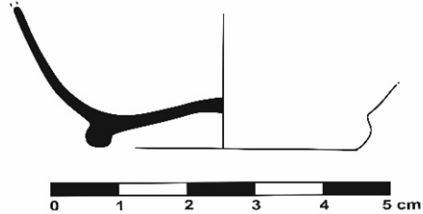
Katalog No: 53/ Lev.13-55-63	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-382	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 10.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: İçe çekik ağızlı Bardak/kâse	
Dönem: MS. 3.-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Aç: 8 cm H: 0.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: içte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Gürler- Laflı 2010, Fig. 14, Nr. 102; Yıldız 2016, Kat. No. 52; İsings 1957, Form 85b; August-Rutti 1991, Form AR 98.1; Clairmont 1963, Nr. 322	

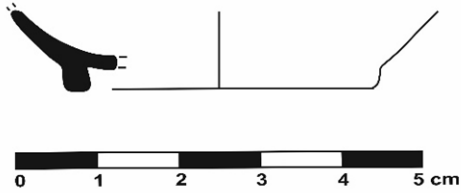
Katalog No: 54/ Lev.13-55-63	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV- 560	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-7	
Bulunduğu Tarih: 17.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: : İçe çekik ağızlı Bardak/kâse	
Dönem: MS. 3.-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 10 cm H: 3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: içte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Weinberg- Goldstein 1988, 45; Rutti 1991, Form AR 98.1; Semiz 2021, Kat. No. 275.	

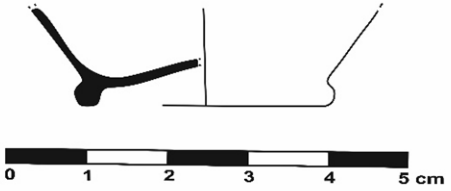
Katalog No: 55/ Lev.13-55-63	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-603	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-7	
Bulunduğu Tarih: 18.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: : İçe çekik ağızlı Bardak/kâse	
Dönem: MS. 3.-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm H: 1.7 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: içte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, içe dönük yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, az hava kabarcığı	
Referanslar: Semiz 2021, Kat. No. 275, Lev. XXXIII, 321; Isings 1957, Form. 114; Rütüti 1991, Form AR 98.1, Nr. 1692- 1713; Golofast 2009, Fig.4/7,328.	

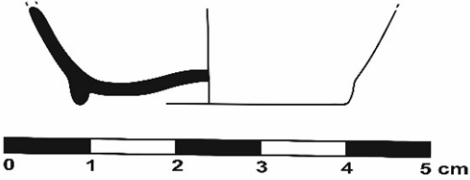
Katalog No: 57/ Lev.13-55-63	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGC-2	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2021	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: : İçe çekik ağızlı Bardak/kâse	
Dönem: MS. 3.-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 7 cm H: 1.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, içte ve dışa az irizasyon, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Weinberg- Goldstein 1988, 45; Rutti 1991, Form AR 98.1; Semiz 2021, Kat. No. 275, Lev. XXXIII, 321;	

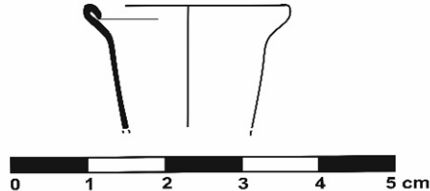
Katalog No 58/ Lev.13-55-63	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.18/ABY-33	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi Apsis	
Bulunduğu Tarih: 16.09.2018	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: İçe çekik ağızlı Bardak/kâse	
Dönem: MS. 3.-4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 7cm, H: 1.1cm	<p style="text-align: center;">ÇİZİM</p>
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: içte ve dışta hafif irizasyon.	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış kalın içe dönük ağız aşağı daralan ve incelen, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Erdmann 1997, Nr. 730;Weinberg-Goldstein 1988, 45; Rutti 1991, Form AR 98.1;	

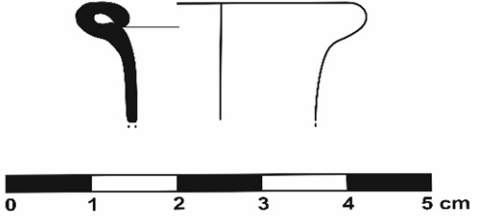
Katalog No: 59/ Lev.14-64-67	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-667	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 18.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kase/Şişe	
Form: Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç:4 cm, H:2.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yumurta dipli halka kaide, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Taştemur 2007, fig.39; Akkuş 2021, Kat. No. 331, Lev. 34;	

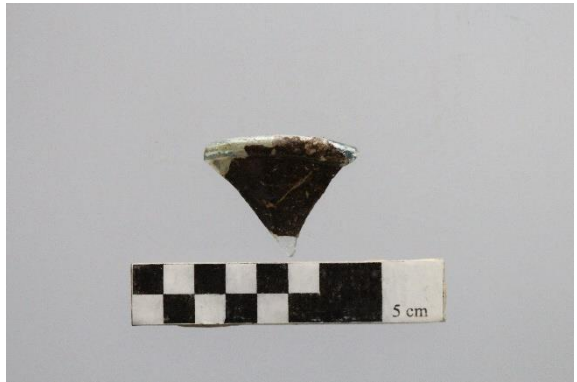
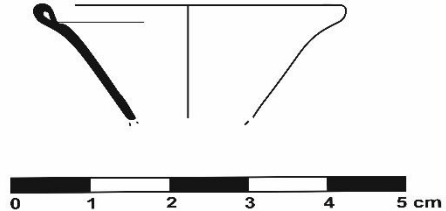
Katalog No: 60/ Lev.14-64-67	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-1136	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 26.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etülük eser	
Adı: Kase/Şişe	
Form: Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Aç: 4 cm H:1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: içte yoğun dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam cam hamuru, sonradan ekli burğu biçimli yüksek dipli kaide, az hava kabarcığı	
Referanslar: Honroth 1984, Lev.42, G70; Hayes 1992, 400, Fig.150-4.	

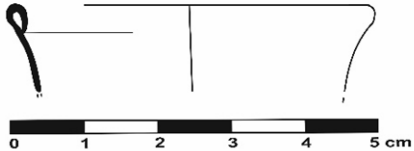
Katalog No: 61/ Lev.14-64-67	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFH-29	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 09.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kase/Şişe	
Form: Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Sarımtırak yeşil	
ölçüleri: Kç: 3 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: içte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Sarımtırak yeşil cam hamuru, yüksek halka dipli kaide, az hava kabarcığı	
Referanslar: Honroth 1984, Lev.42, G70; Baybo 2003, Kat. No. 92, Lev. IV, 110;	

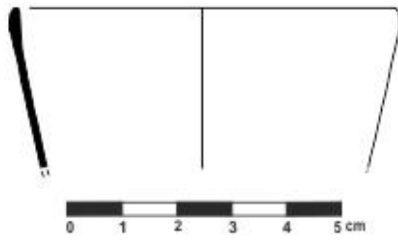
Katalog No: 62/ Lev.14-64-67	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-385	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 10.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kase/Şişe	
Form: Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe	
Dönem: MS. 2.-3. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: Kç: 3 cm H: 1.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil cam hamuru, yüksek yumurta dipli kaide, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Simona 1987-88, No.43, 105; Gençler 2000, Fig.4, Nr. 62, 284; Baybo 2003, Kat. No. 92, Lev. IV, 110.	

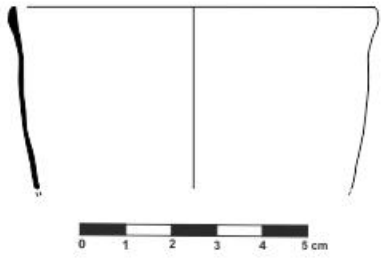
Katalog No: 63/ Lev.15-68-72	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-82	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Kenarı içe katlı huni ağızlı şişe	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 3 cm H: 1.6 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış iç kısma yapıştırılmış, aşağı doğru daralan ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Baybo, 2016, Çiz. XLVII.D- 80, LXXIII.T-100); Dussart 1998, 128, Pl. 32: Tip. Bx.1111a; Akkuş 2021, Kat. No. 434, Lev.45; Barag 1978, 23-28 Fig.13,54-56; Sagui 1993, 123, Fig. 7.35-36; Gürler 1998, 151-153, No.115,118,123; Olcay 2001, 155-156, Fig.12; Israeli 2008, 379.	

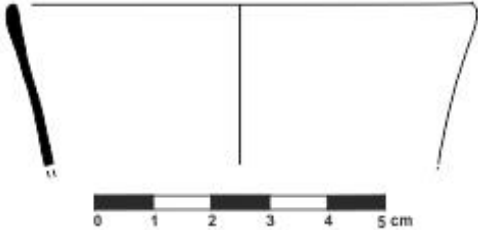
Katalog No: 64/ Lev.15-68-72	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-660	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 12.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Ağız fragmanı	
Form: Kenarı içeri katlı huni ağızlı şişe	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
ölçüleri: Çap:3 cm, H:1.4 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız iç kısma yapıştırılmış, aşağı doğru daralan boyun, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Taştumur 2007, fig.76; Koçak 2021, Lev.9/91; Erten- Gençler-Güray 2015, Fig.3.1, 307; Grossmann 2013, Fig.70, 242; Harden 1936, Nr.586, Lev. 18; Honroth 1984, G/7; Williams 1985, FIG. 10, 10; Baybo 2003, Kat.No. 75, 105;	

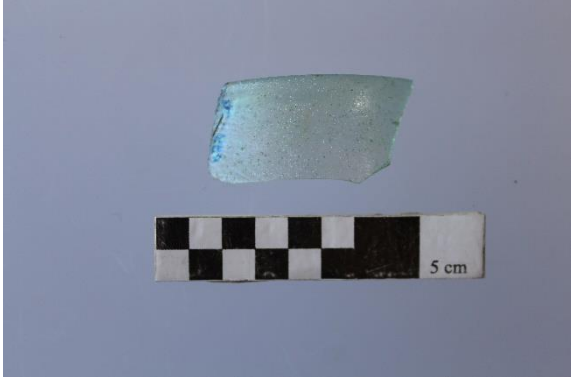
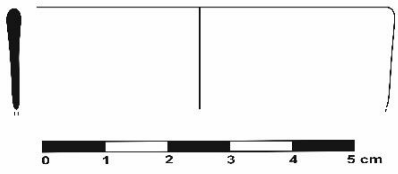
Katalog No: 65/ Lev.15-68-72	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AFJ-14	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-6	
Bulunduğu Tarih: 03.10.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Ağız fragmanı	
Form: Kenarı içeri katlı huni ağızlı şişe	
Dönem: MS. 3.- 4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 4 cm H: 1.5 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış, aşağı doğru daralan iç kısma yapıştırılmış ağız, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.7/69; Gençler Güray 2010, XIX/217; Semiz, 2021, XXXVIII, Kat. No. 338-346; Akkuş 2021, Kat. No. 302,270; Isings 1957, Form 104 a-b, 125,132.	

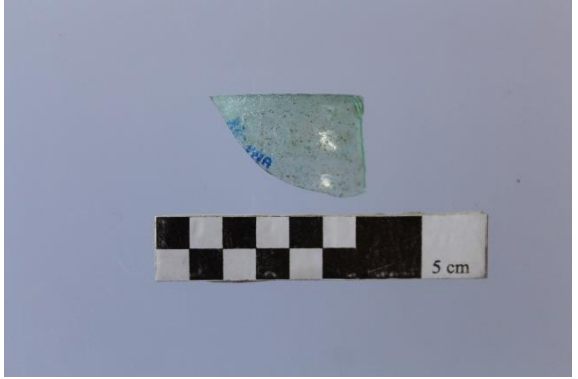
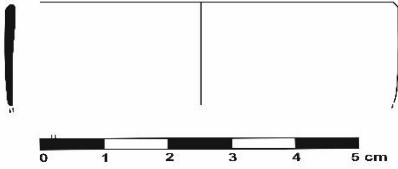
Katalog No: 66/ Lev.15-68-72	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-700	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 24.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Ağız fragmanı	
Form: Kenarı içeri katlı huni ağızlı şişe	
Dönem: MS. 3.- 4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 5 cm H: 1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, içe yapıştırılmış yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan boyun, , az hava kabarcığı	
Referanslar: Gençler Güray 2010, XIX/216; Akkuş Koçak 2021, Lev.7/73; Israeli 2008, 379; Semiz 2021, XXXVIII, Kat. No. 347; Gorin-Rosen – Katnelson, N., 2007, Fig.11.9, 98-99; Rütüti 1991, Form AR 153 Nr. 2598; Özet 1998, 148, No.101.	

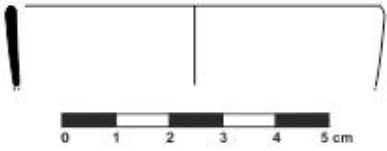
Katalog No: 67/ Lev.16-73-76	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.17/ABY-37	
Bulunduğu Yer: K.B Nekropol Kilisesi KC-2	
Bulunduğu Tarih: 03.12.2017	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Konik şişe	
Dönem: MS. 3.- 4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç:7 cm; H: 2.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon: Cam ipi?(düşmüş)	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış kalın dışa taşkın içe dönük ağız aşağı doğru daralan ve incelen, orta hava kabarcığı.	
Referanslar: Hayes 1975, Fig. 11/ 407; Isings, form/111; Demir 1999, Kat. No. 21 Çizim No. 20/1-b; Williams 1985, Fig. 10,6; Erten 2000, fig. 7-11; Saldern 1980, s. 72-73, No.502, lev. 26.	

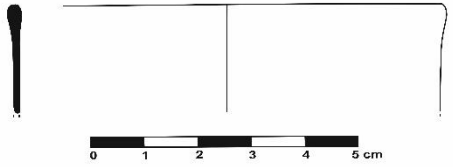
Katalog No: 68/ Lev.16-73-76	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.17/ABY-38	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi KC-2	
Bulunduğu Tarih: 03.12.2017	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Konik şişe	
Dönem: MS. 3.- 4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç : 6 cm; H: 4 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış kalın dışa taşkın içe dönük ağız aşağı doğru daralan ve incelen, orta hava kabarcığı.	
Referanslar: Gençler Güray 2010, XVIII/198; Lightfoot 1989, pl. 6, Çiz. 6; Weinberg 1952, Pl. 566, Çiz. 80; Stern 2001, s. 300, kat. No. 163; Gürler 2000, No. 122, 113.	

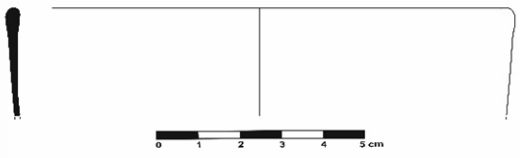
Katalog No: 69/ Lev.16-73-76	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP. 17/ABY-39	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi KC-2	
Bulunduğu Tarih: 03.12.2017	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Konik şişe	
Dönem: MS. 3.- 4. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm; H: 2.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış kalın dışa taşkın içe dönük ağız aşağı doğru daralan ve incelen, orta hava kabarcığı.	
Referanslar: Hayes 1975, Fig. 11/ 379; Isıngs, form/111; Lightfoot 1989, pl. 6, Çiz. 6; Weinberg 1952, Pl. 566, Çiz. 80; Stern 2001, s. 300, kat. No. 163; Gürler 2000, No. 122, 113.	

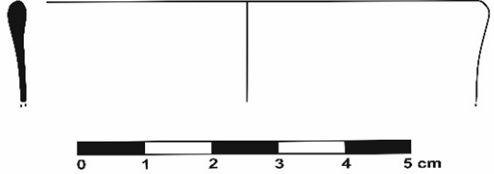
Katalog No: 70/ Lev.17-77-82	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.17/ABY-34	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi KC-1	
Bulunduğu Tarih: 02.12.2017	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/ Kâse	
Form: Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak	
Dönem: 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 6 cm; H:1.6cm	
Alet izi:-	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış kalın düz ağız aşağı doğru daralan incelen, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Erten-Emine Akkuş Koçak 2017, Lev.5; Akkuş Koçak 2021, Lev.45/439;	

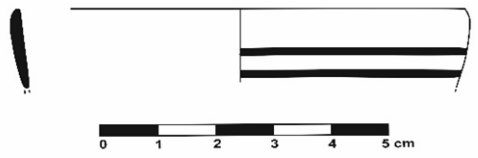
Katalog No: 71/ Lev.17-77-82	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ABY-35	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi KC-1	
Bulunduğu Tarih: 02.12.2017	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük Eser	
Adı: Bardak/ Kâse	
Form: Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest Üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç:6 cm; H:1.6 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte az ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış içe dönük kalın düz ağız aşağı doğru daralan ve incelen, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Erten-Emine Akkuş Koçak 2017, Lev.5; Akkuş Koçak 2021, Lev.45/439; Atilla ve Gürler 2009,127, Kat .No. 199.	

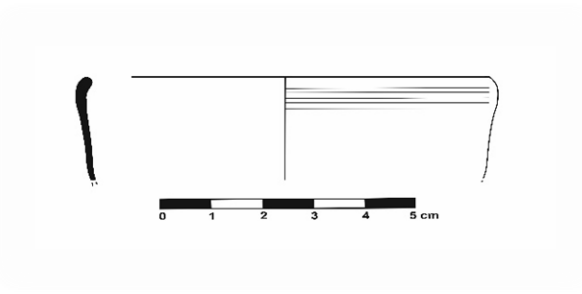
Katalog No: 72/ Lev.17-77-82	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.17/ABY-40	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi KC-2	
Bulunduğu Tarih: 03.12.2017	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/ Kâse	
Form: Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 3.6 cm; H:2.8 cm	
Alet izi:-	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, aşağı doğru daralan yuvarlatılmış düz ağız, orta hava kabarcığı.	
Referanslar: Erten-Emine Akkuş Koçak 2017, Lev.5; Akkuş Koçak 2021, Lev.45/439; Atilla ve Gürler 2009,127, Kat .No. 199; Sorokina 1987, 171	

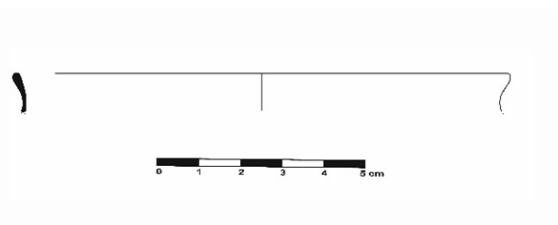
Katalog No: 73/ Lev.17-77-82	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 575	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 02.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/ kâse	
Form: Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç:8 cm, H:2 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, , yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Erten-Emine Akkuş Koçak 2017, Lev.5; Akkuş Koçak 2021, Lev.48/470; Schätzschock 2010,Taf 139, A- G 25, 26;	

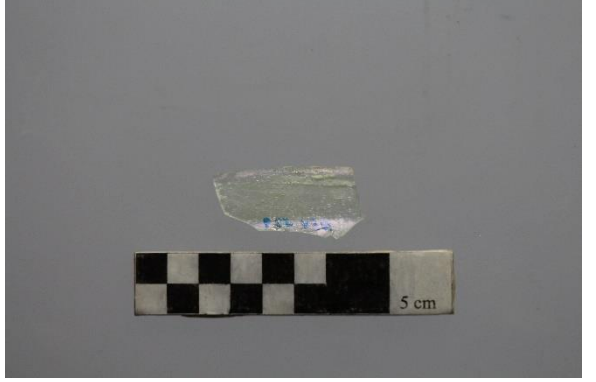
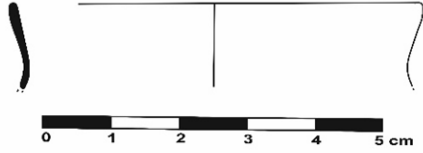
Katalog No: 74/ Lev.17-77-82	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-76	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/ Kâse	
Form: Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 12 cm H: 2.6 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru düz inen gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş 2021, Kat. No. Lev.20/ 202; Isings 1957: Form 96; Akkuş 2011, Kat. No.21-22; Taştemür 2007, Çiz. 4.20- 24.	

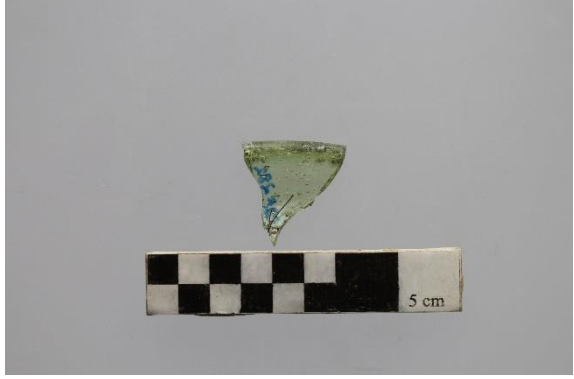
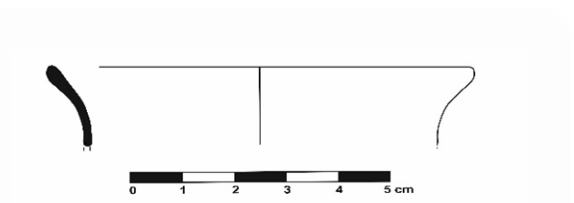
Katalog No: 75/ Lev.17-77-82	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-198	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 02.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 7 cm H: 1.5 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru genişleyen gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Laflı- Fünfschilling 2016, BAR18/13; Baybo 2022, fig.14; Akkuş Koçak 2021, Lev.45/439	

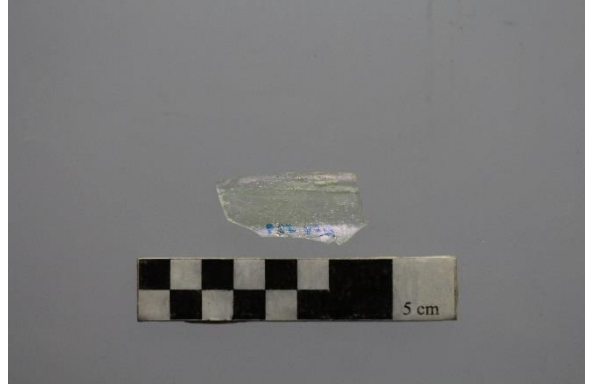
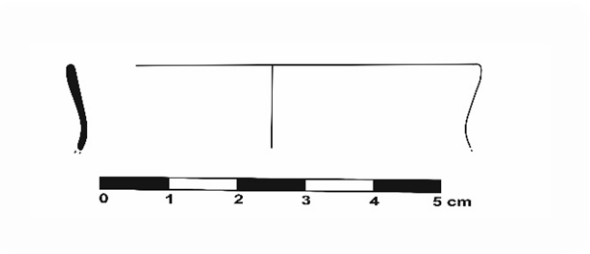
Katalog No: 76/ Lev.18-83-84	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-125	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-6	
Bulunduğu Tarih: 04.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kase	
Form: Yuvarlatılmış ağızlı boyalı kâse	
Dönem: MS. 6.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Koyu yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm, H:1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon: İki şerit şeklinde kırmızı boya	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağız, az hava kabarcığı	
Referanslar: Hadrianopolis(Laflı- Fünfschilling 2016, BAR18/13; Schwarzer 2009, 40 STR, 83.	

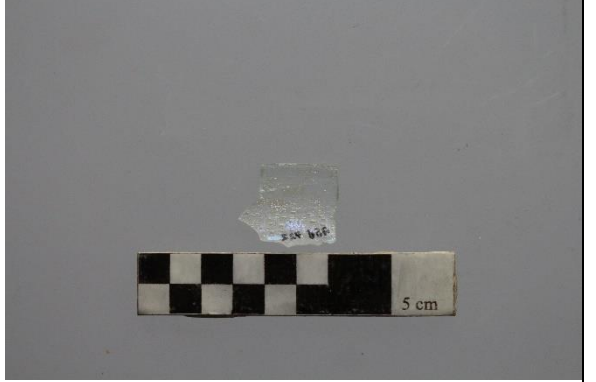
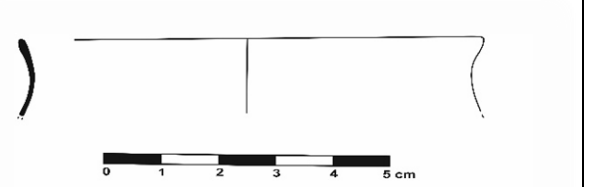
Katalog No: 77/ Lev.18-83-84	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AEG-568	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 02.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kase	
Form: Yuvarlatılmış ağızlı yivli kase	
Dönem: MS. 6.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: Aç:8 cm, H:2 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon: Yivler	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, üzerinde yiv, az hava kabarcığı	
Referanslar: Laflı- Fünfschilling 2016, VR1/3.	

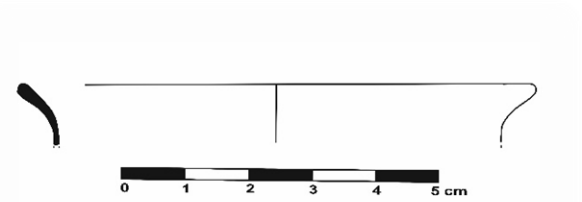
Katalog No: 78/ Lev.19-85-90	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-46	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 16.07.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kâse	
Form: Yuvarlatılmış Dışa Çekik Ağızlı Kâse	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Aç: 12 cm H: 0.9 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru genişleyen gövde, hava kabarcığı yok.	
Referanslar: Atilla- Gürler 2009, No. 199; Isings 1957, 50, Form 36a-c, 103-104, Form 86-87; DeMaine 1979, R 16, R 11; Erdmann 1977, Nr. 280;	

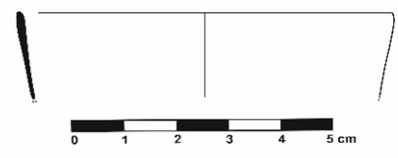
Katalog No: 79/ Lev.19-85-90	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ACV-379	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 10.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kase	
Form: Yuvarlatılmış Dışa Çekik Ağızlı Kase	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Aç:6 cm H: 1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Clairmont 1963, Nr. 322; Czurda-Ruth 19798, Nr. 1213; Davidson 1952, Nr. 648; Erdmann 1977, Nr. 571; Hayes 1975, Nr. 375-377; İsing 1957, Form 96;	

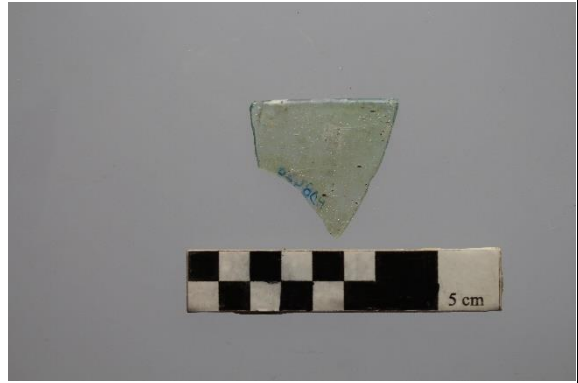
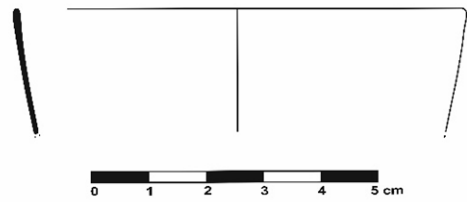
Katalog No: 80/ Lev.19-85-90	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADF-282	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-6	
Bulunduğu Tarih: 22.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/Kâse	
Form: Yuvarlatılmış Dışa Çekik Ağızlı Kâse	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm, H: 1.5 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan dışa çekik, aşağı ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Rütüti 1991, Form AR 98.1, Nr. 1593-1624; Rütüti 1988, Nr. 885, 886, 901, 902. Saldern 1980, Nr. 205, 586; Gürler 2000, No. 94-95.	

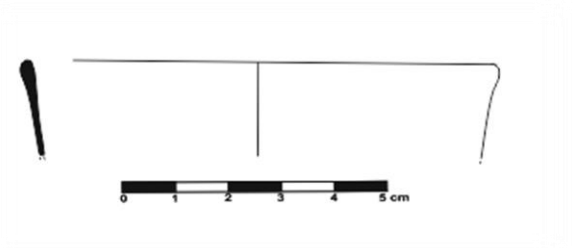
Katalog No: 81/ Lev.19-85-90	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-379	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 10.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Yuvarlatılmış Dışa Çekik Ağızlı Kâse	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Aç:6 cm H: 1.2 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Lightfoot 1990, No.33-45; İsings 1957, Form 94; Vessberg 1956, F,g. 45, Nr.12; Weinberg 1988, Nr. 162, 163; Laflı- Fünfschilling 2016, Taf.16 VR1/14.	

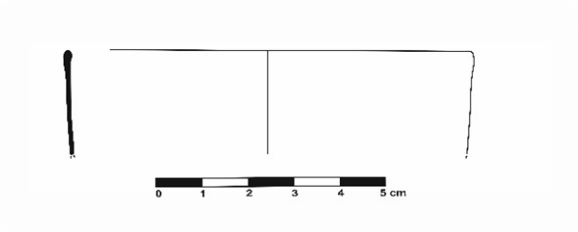
Katalog No: 82/ Lev.19-85-90	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-722	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 06.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kavanoz	
Form: Dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı bardak/kavanoz	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam	
ölçüleri: Kç: 8 cm H: 1.3 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam turkuaz cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru genişleyen gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş- Koçak 2021, lev. 23/224-225, 237; Rütü 1991, Form AR 98.1, Nr. 1593-1624; Rütü 1988, Nr. 885, 886, 901, 902; Saldern 1980, Nr. 205, 586; Vessberg 1956, F.g. 45, Nr.12; Weinberg 1988, Nr. 162, 163; Lafli- Fünfschilling 2016, Taf.16 VR1/14; Schatzschock 2009, Fig. 3,121.	

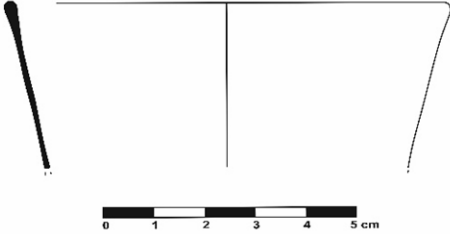
Katalog No: 83/ Lev.19-85-90	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-734	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Dışa çekik yuvarlatılmış ağızlı bardak/kavanoz	
Dönem: MS. 3.- 4.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam mavi	
ölçüleri: Aç:8 cm H: 0.9 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam mavi renk cam hamuru, yuvarlatılmış dışa çekik ağız, aşağı doğru daralan gövde, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Rütü 1991, Form AR 98.1, Nr. 1593-1624; Saldern 1980, Nr. 205, 586; Vessberg 1956, F,g. 45, Nr.12; Weinberg 1988, Nr. 162, 163; Laflı- Fünfschilling 2016, Taf.16 VR1/14.	

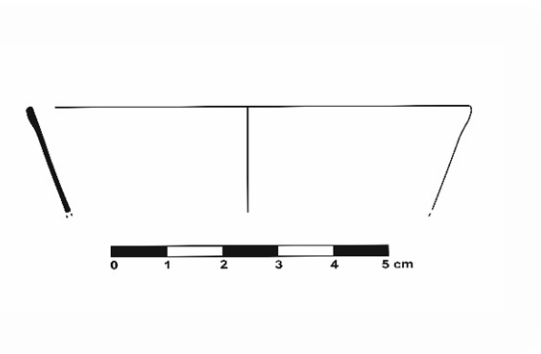
Katalog No: 84/ Lev.20-91-100	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1300	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Y. Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç:7 cm, H:1.6 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, az hava kabarcığı	
Referanslar: Uygun 2008, Kat.No. 178; Akkuş 2011, Lev. XXIV/146; İsings 1957, Form 114; Gürler- Ersoy 2010, 25.	

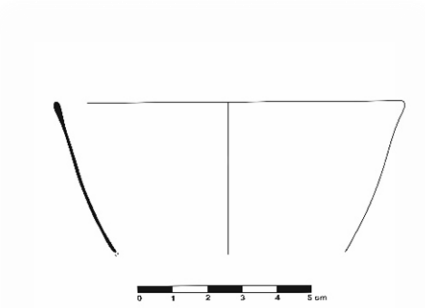
Katalog No: 85/ Lev.20-91-100	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 420	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 01.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Y. Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç:8 cm, H: 2.2 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Laflı- Fünfschilling 2016, VR6/2. Isings 1957, Form 104a-b, 125, 132; Rütüti 1991, Form AR 153 Nr. 2598; Saldern 1980, 72-73, fig.26, 502, 504; Harden 1949, 155-156, Fig. 2.2 lev. XLIX4	

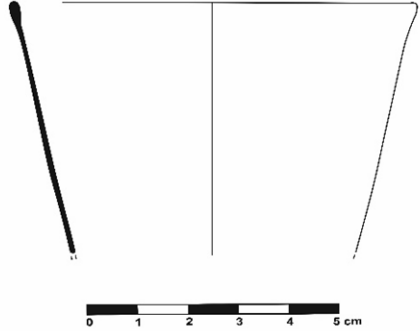
Katalog No: 86/ Lev.20-91-100	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-215	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 22.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak/kâse	
Form: Y.Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç:9 cm, H:1.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Hayes 1992, 402, no. 13 ; Olcay 1998, 171-172), fig. 5a; Özet 1998, 148, no. 101; Saldern 1980, 72-73, Pl. 26/502.	

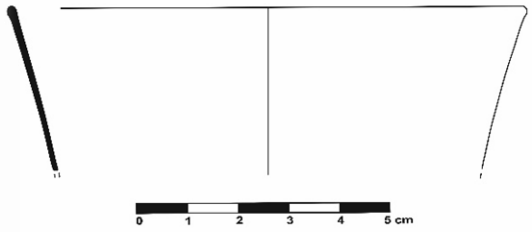
Katalog No: 87/ Lev.20-91-100	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-136	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-6	
Bulunduğu Tarih: 15.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etülük eser	
Adı: Kavanoz/kâse	
Form: Y. Ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
ölçüleri: Aç: 9 cm H:2.3 cm	ÇİZİM
Alet izi: Üflemeden dolayı çizgi mevcut	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağız, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.48/471; Gençler 2000, 237-238, fig. 3.48, lev. 5; Erten 2000, 171-176, lev. 35-40; Olcay 2001, 155-156, fig. 12; Gençler 2004, 65, res. 14	

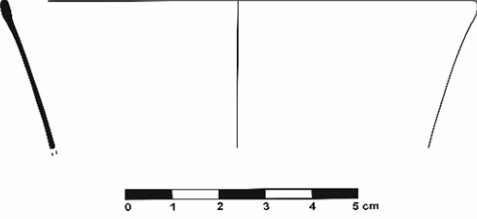
Katalog No: 88/ Lev.20-91-100	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-489	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 29.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kavanoz/kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç:9 cm, H:3.4 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde orta hava kabarcığı.	
Referanslar: Gençler 2000, 237-238, fig. 3.48, lev. 5 ; Erten 2000, 171-176, lev. 35-40; Olcay 2001, 155-156, fig. 12; Gençler 2004, 65, res. 14	

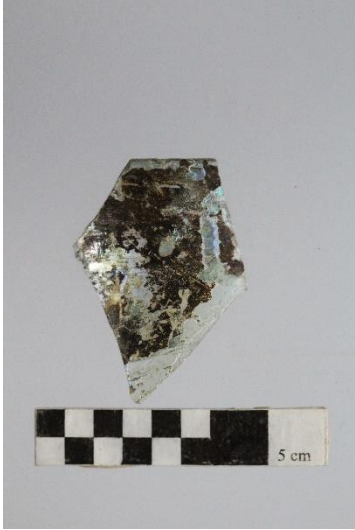
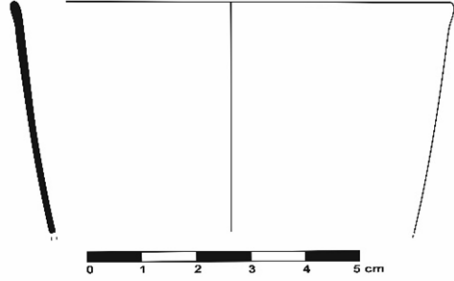
Katalog No: 89/ Lev.20-91-100	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 123	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-6	
Bulunduğu Tarih: 30.06.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kavanoz//kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç:8 cm, H: 1.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil cam hamuru, aşağı doğru daralan yuvarlatılmış dışa taşkın ağız, az hava kabarcığı	
Referanslar: Gençler Güray 2009, 85, Kat. Nr. 201-211; Crowfoot 1957, fig. 94, no. 9; Barag 1978, 23-28, fig. 13, 54-56; Barag 1981, 77 ve 80, fig.4	

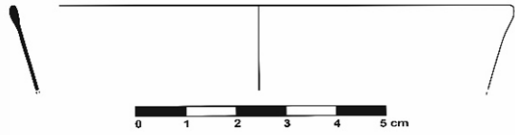
Katalog No: 90/ Lev.20-91-100	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 1975	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 05.06.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kavanoz/kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç:10 cm, H:4.4 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Lafli- Fünfschilling 2016, Taf.13 BAR13/4); Sagui 1993, 123, fig. 7.35-36; Gorin-Rosen - N. Katsnelson 2007, 98-99, fig. 11.9; Milavec 2009, Fig.4, 296.	

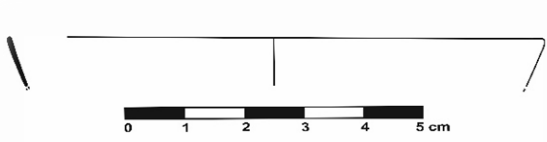
Katalog No: 91/ Lev.20-91-100	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 1981	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-6	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kavanoz/kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm H:5 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Sagui 1993, 123, fig. 7.35-36; Gorin-Rosen - N. Katsnelson 2007, 98-99, fig. 11.9; Özet 1998, 148, no. 101; Gençler 2000, 237-238, fig. 3.48, lev. 5 ; Erten 2000, 171-176, lev. 35-40;	

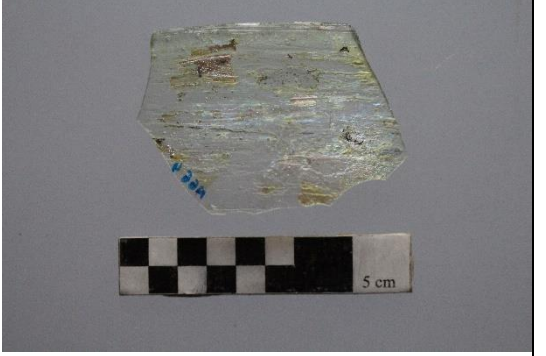
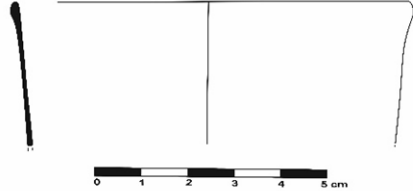
Katalog No: 92/ Lev.20-91-100	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-1982	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-6	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kavanoz/kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 12 cm H:3 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Sagui 1993, 123, fig. 7.35-36; Gorin-Rosen - N. Katsnelson 2007, 98-99, fig. 11.9; Özet 1998, 148, no. 101; Gençler 2000, 237-238, fig. 3.48, lev. 5 ; Erten 2000, 171-176, lev. 35-40;	

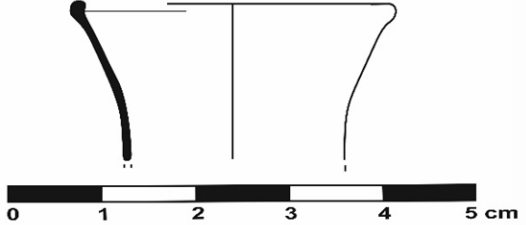
Katalog No: 93/ Lev.21-101-105	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ ADF- 459	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-6	
Bulunduğu Tarih: 02.08.2019	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etülük eser	
Adı: Kavanoz/kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 10 cm H:3.1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış dışa taşkın ağız, aşağı doğru daralan gövde, , az hava kabarcığı	
Referanslar: Olcay 2001, 155-156, fig. 12; Gençler 2004, 65, res. 14; Gençler Güray 2009, 85, Kat. Nr. 201-211; Baybo 2009, Fig.19, 192	

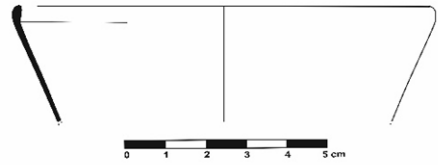
Katalog No: 94/ Lev.21-101-105	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-127	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-6	
Bulunduğu Tarih: 05.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etülük eser	
Adı: Kavanoz/kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
ölçüleri: Aç: 8 cm H:4.2 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan dışa çekik ağız, az hava kabarcığı	
Referanslar: Crowfoot 1957, fig. 94, no. 9; Barag 1978, 23-28, fig. 13, 54-56; Barag 1981, 77 ve 80, fig.4; Saguı 1993, 123, fig. 7.35-36; Gorin-Rosen - N. Katsnelson 2007, 98-99, fig. 11.9.	

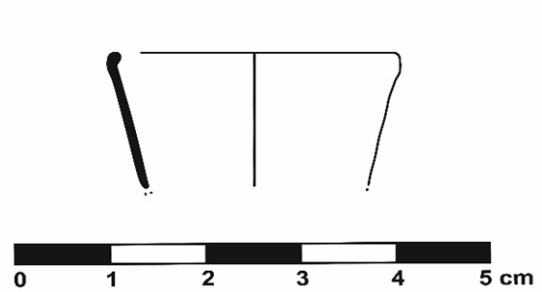
Katalog No: 95/ Lev.21-101-105	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-81	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kavanoz//kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 10 cm H: 1.7 cm	
Alet izi:-	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağız, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Isings 1957, Form 104a-b, 125, 132; Rütü 1991, Form AR 153 Nr. 2598; von Saldern 1980, 72-73, fig.26, 502, 504; Hayes 1992, 402, no. 13 ; Gürler 1998, 151-153, nos.115, 118, 123	

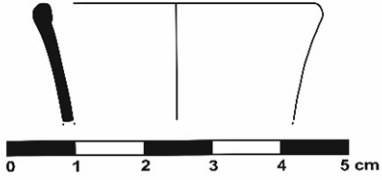
Katalog No: 96/ Lev.21-101-105	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AFJ-6	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-6	
Bulunduğu Tarih: 02.10.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kavanoz/kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam açık mavi	
ölçüleri: Aç: 9 cm H: 0.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam açık mavi cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağız, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Isings 1957, Form 104a-b, 125, 132; Rütü 1991, Form AR 153 Nr. 2598; Saldern 1980, 72-73, fig.26, 502, 504; Hayes 1992, 402, no. 13; Gürler 1998, 151-153, nos.115, 118, 123	

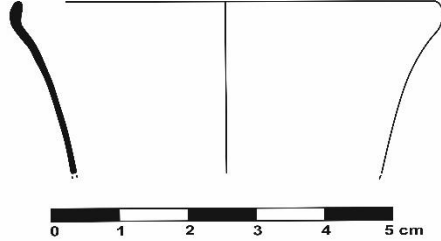
Katalog No: 97/ Lev.21-101-105	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AGG-4	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 20.11.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kavanoz/kâse	
Form: Y. ağızlı daralan kavanoz/kâse	
Dönem: MS. 2.- 5. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 9 cm H: 3.3cm	
Alet izi: -	ÇİZİM
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Olcay 2001, 155-156, fig. 12; Gençler 2004, 65, res. 14; Gençler Güray 2009, 85, Kat. Nr. 201-211; Crowfoot 1957, fig. 94, no. 9; Barag 1978, 23-28, fig. 13, 54-56	

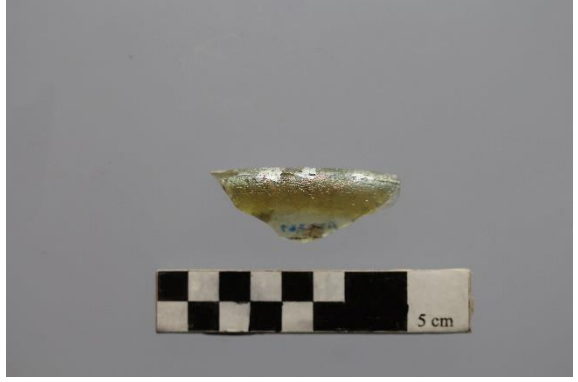
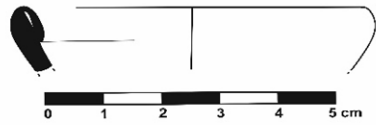
Katalog No: 98/ Lev.22-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV- 512	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-7	
Bulunduğu Tarih: 16.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Kenarı Y. Huni Ağzılı Şişe ve Sürahiler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 3.4 cm H: 1.7 cm	
Alet izi: -	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil cam hamuru, özensiz yuvarlatılmış ağız içe kıvrık, aşağı doğru daralan boyun, yapım hatasından dolayı eşitsizlik, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar Isings 1957, Form 104 a-b, 125,132; Gorin- Rosen – Katnelson, N., 2007, Fig.11.9, 98-99; Rütüti 1991, Form AR 153 Nr. 2598; Özet 1998, 148, No.101.	

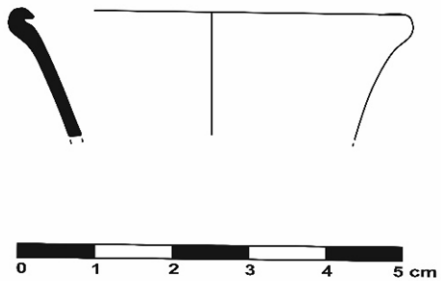
Katalog No: 99/ Lev.22-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-115	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 24.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Kenarı Y. Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Kalıba üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç:10 cm, H:2.8 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon: Yiv	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, aşağı doğru daralan yuvarlatılmış ağız, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Barag 1978, 23-28Fig.13,54-56; Saguı 1993, 123, Fig. 7.35-36; Gürler 1998, 151-153, No.115,118,123; Olcay 2001, 155-156, Fig.12;	

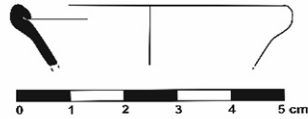
Katalog No: 100/ Lev.22-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1299	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Kenarı Y. Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler r	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç:3 cm, H:1.4 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış içe dönük ağız, aşağı doğru daralan gövde, az hava kabarcığı	
Referanslar: Erten- Gençler-Güray 2015, Fig.3.1, 307; Grossmann 2013, Fig.70, 242;Harden 1936, Nr.586, Lev. 18; Honroth 1984, G/7; Williams 1985, FİG. 10, 10	

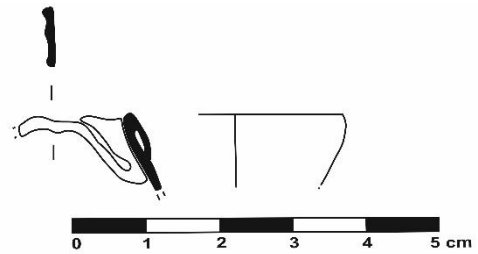
Katalog No: 101/ Lev.22-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1298	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Kenarı Y. Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç:4 cm, H:1.7 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte yoğun dışta hafif irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız, aşağı doğru daralan gövde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.22/209; Lightfoot, 1993: 174, fig. 121.7,8.	

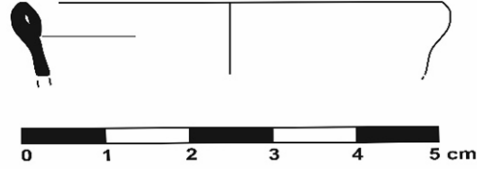
Katalog No: 102/ Lev.22-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-614	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 07.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Kenarı Y. Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
ölçüleri: Aç: 6.2 cm H:2.6 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış aşağı doğru daralan ağız,, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Baybo 2003, Kat.No. 75, 105; Semiz, 2021, XXXVIII, Kat. No. 338-346; Akkuş 2021, Kat. No. 302,270; Honroth 1984, G/7; Williams 1985, FIG. 10, 10	

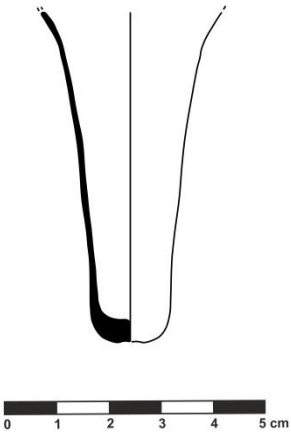
Katalog No: 103/ Lev.23-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-769	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi M-6	
Bulunduğu Tarih: 04.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Katlanmış Kenarlı Şişeler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Sarımtırak yeşil	
ölçüleri: Aç:6 cm, H:1.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Sarımtırak yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış ağız iç kısmı yapıştırılmış aşağı doğru daralan gövde az hava kabarcığı	
Referanslar: Winter 2006,81; Gorin- Rosen 1999, 209; Semiz 2021, Kat. No. 349, 370-371; Baybo 2003, Kat. No. 70- 72, 104.	

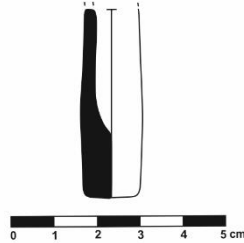
Katalog No: 104/ Lev.23-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-246	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 28.07.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Katlanmış Kenarlı Şişeler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam sarı	
ölçüleri: Aç: 5 cm H: 1.6 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam sarı cam hamuru, yuvarlatılmış ağız iç kısmı yapıştırılmış, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Winter 2006,81; Gorin- Rosen 1999, 209; Semiz 2021, Kat. No. 349, 370-371; Baybo 2003, Kat. No. 70- 72, 104.	

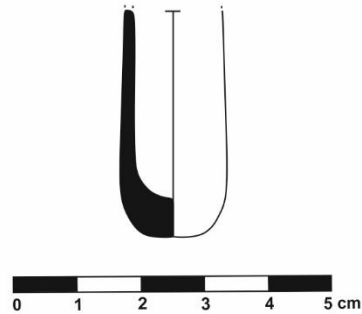
Katalog No: 105/ Lev.23-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-144	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 18.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Katlanmış Kenarlı Şişeler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç:5 cm, H: 1.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış iç kısma yapıştırılmış ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Winter 2006,81; Gorin- Rosen 1999, 209; Semiz 2021, Kat. No. 349, 370-371; Baybo 2003, Kat. No. 70- 72, 104.	

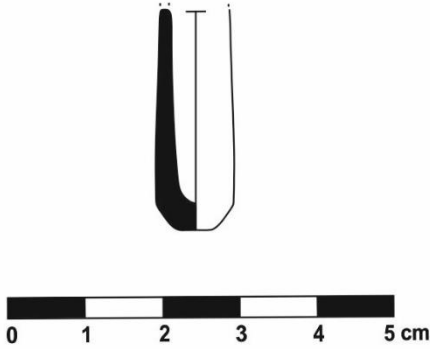
Katalog No: 106/ Lev.23-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-241	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-7	
Bulunduğu Tarih: 16.07.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Katlanmış Kenarlı Şişeler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Ç: 3 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, yuvarlatılmış ağız içe yapıştırma ağıza kulp sonradan applike , yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: : Winter 2006,81; Gorin- Rosen 1999, 209; Semiz 2021, Kat. No. 349, 370-371; Baybo 2003, Kat. No. 70- 72, 104.	

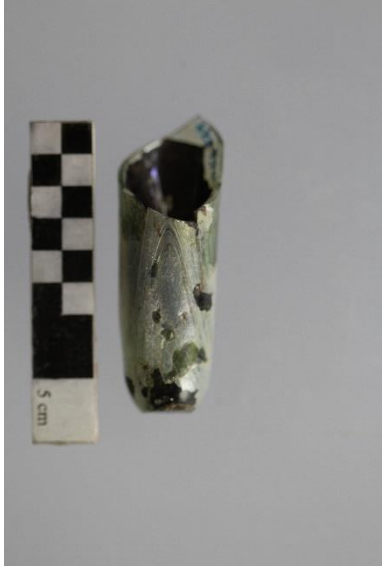
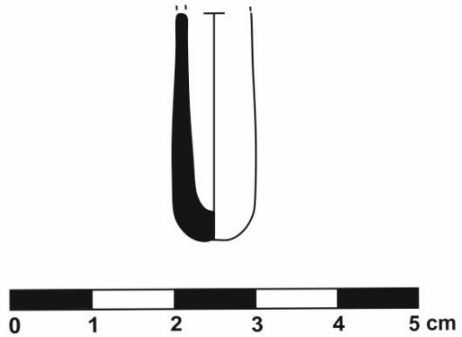
Katalog No: 107/ Lev.23-106-110	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADF-421	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-5	
Bulunduğu Tarih: 15.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe	
Form: Katlanmış Kenarlı Şişeler	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 5.4 cm H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yuvarlatılmış iç kısma yapıştırılmış aşağı doğru daralan ağız, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Winter 2006,81; Gorin-Rosen 1999, 209; Semiz 2021, Kat. No. 349, 370-371; Baybo 2003, Kat. No. 70- 72, 104.	

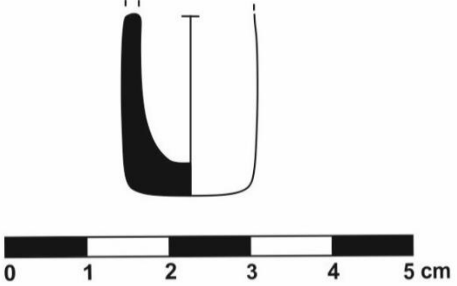
Katalog No: 108/ Lev.24-116-121	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.17/ABY-42	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi KC-2	
Bulunduğu Tarih: 03.12.2017	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kandil	
Form: İçi boş saplı kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 1.6 cm; H: 6.4cm	
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte yoğun ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, gövdeye doğru genişleyen, dip kısmı kalın içi boş saplı kandil, orta hava kabarcığı.	
Referanslar: Öncelen 2017, Kat. No.17 Çizim No.17; Demir 1999, Kat. No. 140, Çizim No. 20/1-j; Erçin 2021, Kat. No.2/4, Lev. 1-3; Atik 2009, Fig. 64; Kruškova 2009, Fig.24/51, 353.	

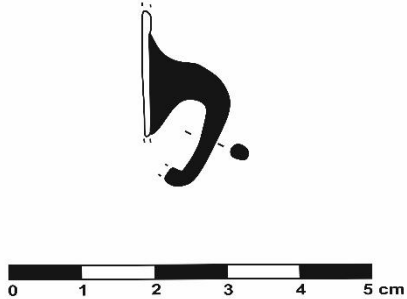
Katalog No: 109/ Lev.24-116-121	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 421	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 01.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kandil	
Form: İçi boş saplı kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Mavi-yeşil	
ölçüleri: Aç:8 cm, H: 2.2 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Mavi-yeşil renk cam hamuru, içi boş düz dipli çubuk kandil, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Çakmakçı 2008, Kat. No. 2, çiz. 274; Gençler-Güray 2010, XXX/400; Hayes 1992, s:406, f:150, çiz. 14.	

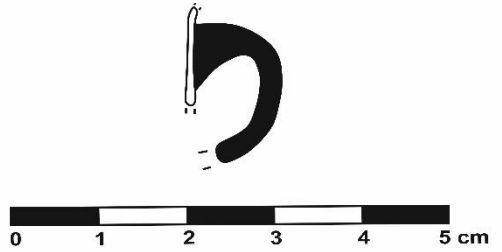
Katalog No: 110/ Lev.24-116-121	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-89	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kandil	
Form: İçi boş saplı kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: K.ç:1.3 cm; H: 3.6 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, gövdeye doğru genişleyen, dip kısmı kalın içi boş saplı kandil, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2017, lev. 51, Kat. No.514-516; Erten Yağcı 1993, Lev. 30; Erol- Tamer 2016, Kat. No. 39, lev. 6-c; Baybo 2009, Fig. 15, 192	

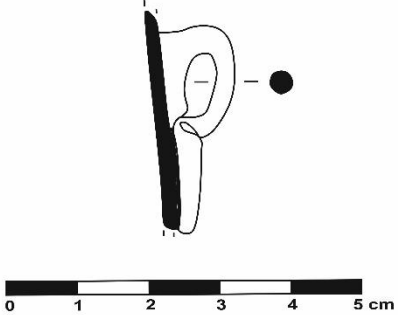
Katalog No: 111/ Lev.24-116-121	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-91	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kandil	
Form: İçi boş saplı kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: K.ç:1.1 cm; H: 2.9 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, içi boş düz dipli çubuk kandil, az hava kabarcığı	
Referanslar Savur Yıldız 2016, ek.64, Kat. No.64; Baybo 2012, Lev. XXXV/ B-187; Kasapoğlu 2018, Form.3 Fig.5).	

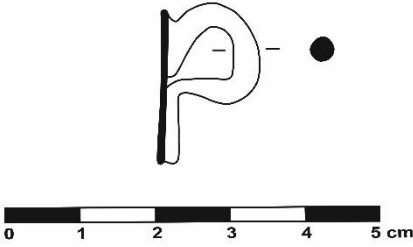
Katalog No: 112/ Lev.24-116-121	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-829	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 29.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kandil	
Form: İçi boş saplı kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: K.ç: 1.1 cm; H: 4.5 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, gövdeye doğru genişleyen, dip kısmı kalın içi boş saplı kandil, az hava kabarcığı	
Referanslar: Saldern 1980, s:51, pl. 23, çiz.280; Lafli- fünfschilling 2016, VR1/59; Çakmakçı 2008, Kat. No. 3, çiz. 274; Lafli 2009, Fig. 6, 168; Golofast 2009, Fig.12/9,331; ,	

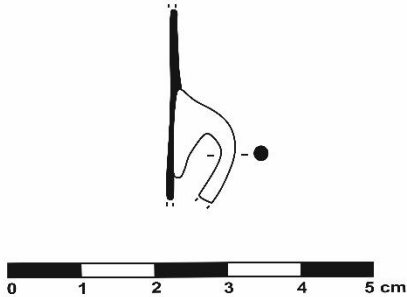
Katalog No: 113/ Lev.24-116-121	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-166	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 27.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kandil	
Form: İçi boş saplı kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 2.2 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, içi boş saplı kandil,yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Gill 2006, s:63, f:1/2, çiz. 22,157; Savur Yıldız 2016, ek.64, Kat. No.64; Baybol 2003, çiz.57/ 341-351; Baybo 2022, Fig.26,133; Özgümüş 2009, Fig. 27, 24; Contardi 2009, Fig. 5, 130.	

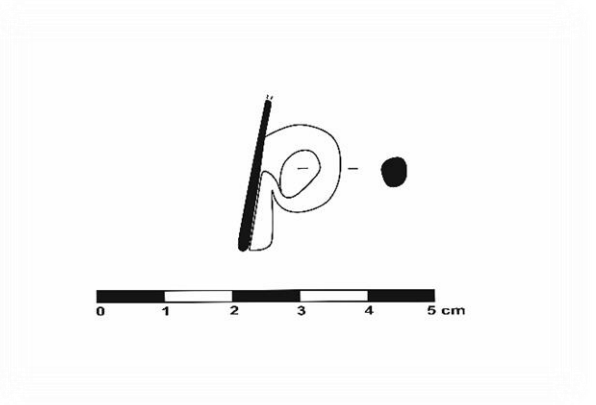
Katalog No: 114/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-125	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi	
Bulunduğu Tarih: 30.06.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu kandil	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: H:2.4 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, gövdeye applike edilmiş oval formlu kulp, az hava kabarcığı	
Referanslar: Erçin 2021, Kat.No.21, Lev. 10-11, 1-8; Saldern 1980, s:48, pl:23, çiz.237.	

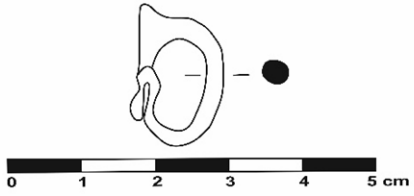
Katalog No: 115/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-962	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi M-5	
Bulunduğu Tarih: 10.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kandil	
Form: Kulplu Kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: H: 1.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, sonradan aplik edilen oval formlu kulplu, az hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş- Koçak 2021, Lev.51/513; Gill 2006, s:169, f. 2/1/6; Meyer 1983, 203.	

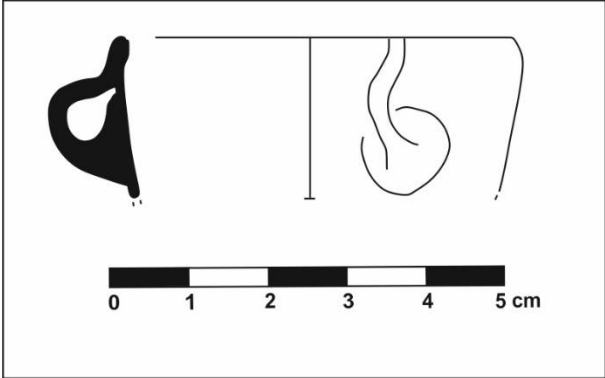
Katalog No: 115/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 572	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 02.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu Kandil	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: H:3.2 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, sonradan applike kıvrılıp çekilmiş "P"formlu kulp, az hava kabarcığı	
Referanslar: Gençler-Güray 2010, XXVIII/378; Harden 1962, Pl:XX, çiz. 47;	

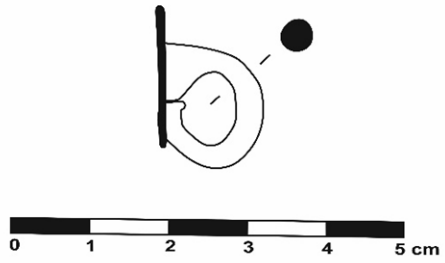
Katalog No: 116/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 573	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 02.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu Kandil	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: H:2.2 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, sonradan applike kıvrılan "P"formlu kulp, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş-Koçak 2021, Lev.51/513; Çakmakçı 2008, Kat. No.32,33,34,37; Özgümüş 2009, Fig. 5, 22.	

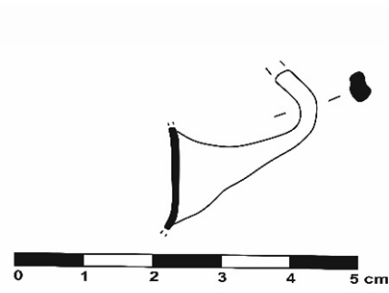
Katalog No: 117/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-90	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu Kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: H: 1.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil renk cam hamuru, oval biçimli kulp sonradan applike, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş- Koçak 2021, Lev.51/513; Gençler-Güray 2010, XXVIII/378.	

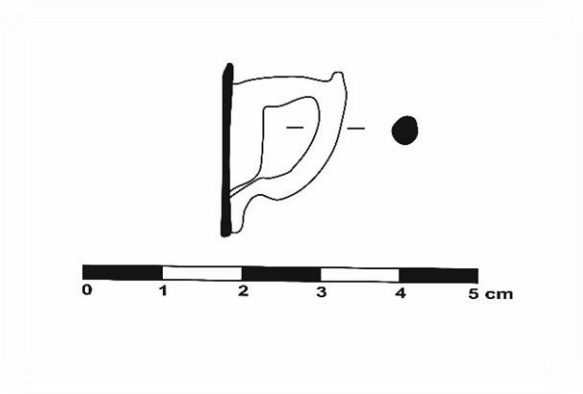
Katalog No: 118/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-152	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 19.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: H: 2.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, P formu kulp sonradan apliance , orta hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş- Koçak 2021, Lev.51/513; Olcay 1997, Lev. XII/47-56.	

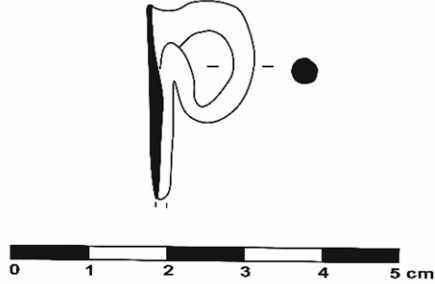
Katalog No: 119/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-701	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 24.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: H: 1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, sonradan aplik oval biçimli kulp, az hava kabarcığı	
Referanslar: Baybo 2003, Lev. VI, Çiz. 382-386; Savur-Yıldız 2016, Lev. VI, Çiz. 382-386. Kruškova 2009, Fig.24/15, 353.	

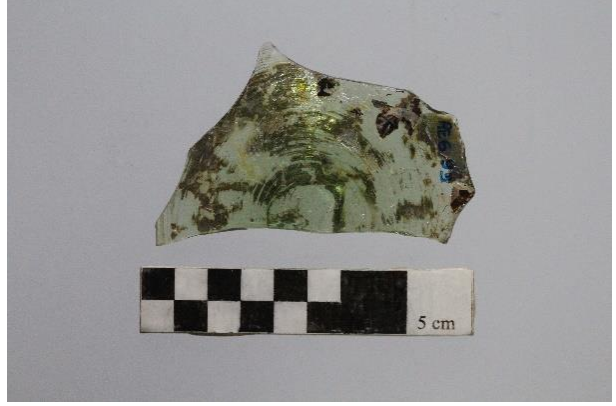
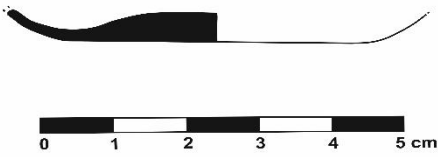
Katalog No: 120/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AEG-703	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 24.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kandil	
Form: Kulplu kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: Aç: 5 cm H: 2.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil renk cam hamuru, aşağı doğru daralan yuvarlatılmış ağıza kulplu sonradan applike, az hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş-Koçak 2021, Lev.51/513; Gençler-Güray 2010, XXVIII/378; Baybo 2022, Fig.24,133; Schwarzer 2009, Tafel 2, 24 SG, 107; Contardi 2009, Fig. 4, 130. Baybo 2009, Fig.14, 192	

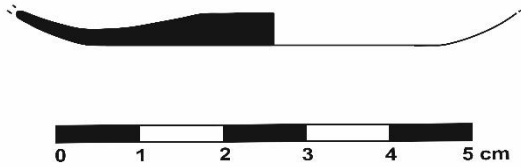
Katalog No: 121/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFT-254	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-9	
Bulunduğu Tarih: 02.09.2021	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: H: 2.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, oval formulu kulp sonradan aplik, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Hazinedar- Coşkun 2012, Kat. No. 13-14; Akkuş- Koçak 2021, Lev.51/510; Kruškova 2009, Fig.24/15, 353.	

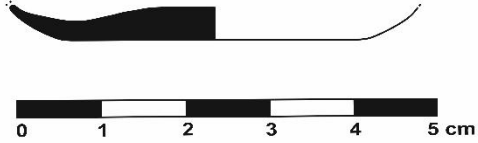
Katalog No: 122/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-738	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam sarı	
ölçüleri: H: 2.4 cm K: 0.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam sarı renk cam hamuru, keskin çıkan oval kulp sonradan aplike, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Gençler- Güray 2010, XXVIII/370; Baybo 2016, Lev. XXXV, Çiz. B-180.	

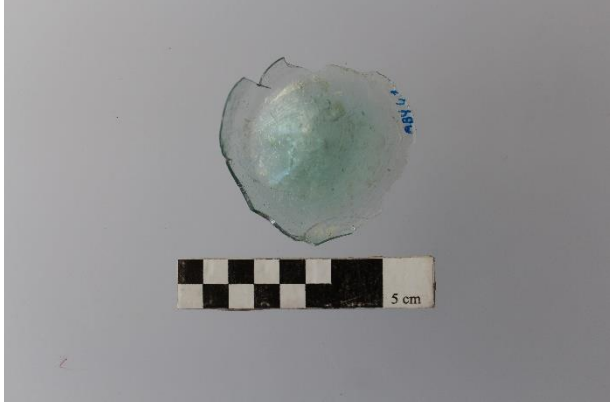
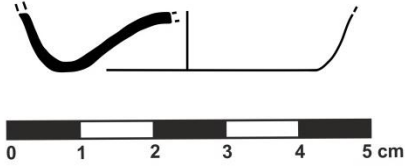
Katalog No: 123/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-387	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 10.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu kandil	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: H: 2.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, “D”formlu kulp sonradan aplik, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş- Koçak 2021, Lev.51/513; Demir 1999, Kat. No. 131, Çiz. 17/1-j	

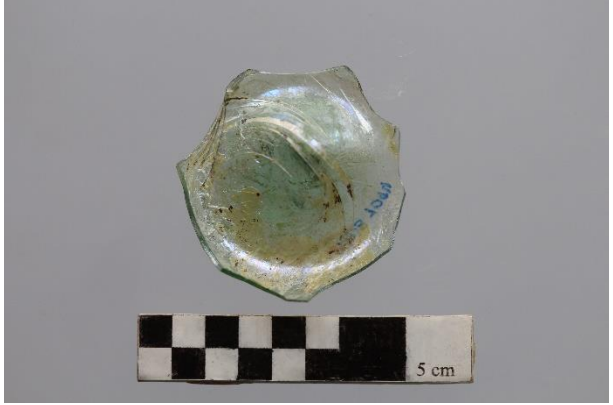

Katalog No: 124/ Lev.25-122-133	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-6	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 20.11.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kulp	
Form: Kulplu kandil	
Dönem:	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: H: 2.7 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışa az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, "D"formlu kulp sonradan applike, az hava kabarcığı	
Referanslar: Kasapoğlu 2018, Form. 2, Fig. 4; Križanac 2016, s.99, Fig. 10, Çiz.64; İsing 1957, Form: 106, 126-130.	

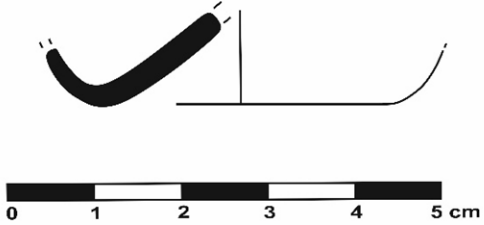
Katalog No: 125/ Lev.26-134-136	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-99	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 21.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe/ sürahi	
Form: Kaide	
Dönem: MS. 3.-4. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: Kç:3.6 cm, H:0.4cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil renk cam hamuru, düz tabanlı kaide, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Gençler- Güray 2010, XXXI/408; Semiz 2021, XXXXII/ Kat. No. 396; Clairmont 1963,98, Lev. X, no. 437; Rutti 1991, Nr. 4674-4675.	

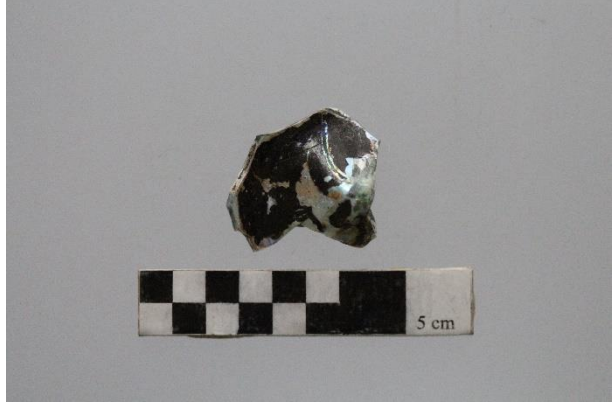
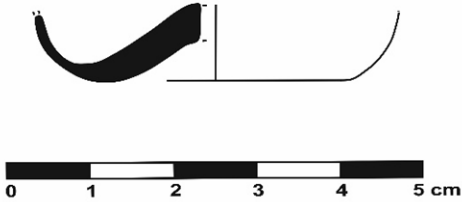
Katalog No: 126/ Lev.26-134-136	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-106	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 22.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Şişe/ sürahi	
Form: Kaide	
Dönem: MS. 3.-4. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık zeytuni yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.2 cm H: 0.4 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık zeytuni yeşil cam hamuru, düz tabanlı kaide, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Baybo 2016, Kat. No. K-17Gençler- Güray 2010, XXXI/408; Akkuş 2011, Nr.88, 65; Calvi 1968, 56, No.134,Lev. B.2	

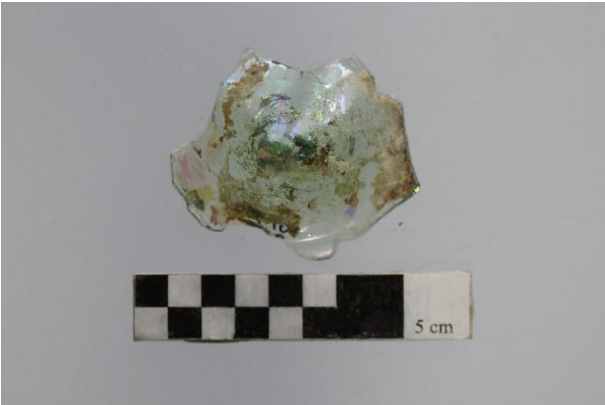
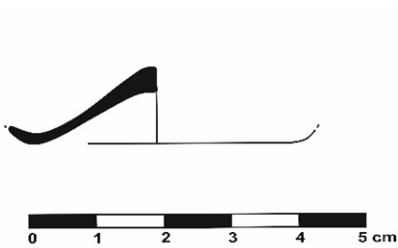
Katalog No: 127/ Lev.26-134-136	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-715	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Unguentarium, şişe, bardak, kâse, tabak	
Form: Düz tabanlı Unguentarium/şişe	
Dönem: MS. 3.-4. yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
ölçüleri: Kç: 3.4 cm H:0.4 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil cam hamuru, düz tabanlı kaide, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Höpken- Çakmaklı 2015, Kat. No/Çizim 100; Gençler- Güray 2010, XXXI/408; Atilla- Gürler 2009, No.234- 237; Lightfoot 1993c, 181-182, No. 88, Fig. 124.	

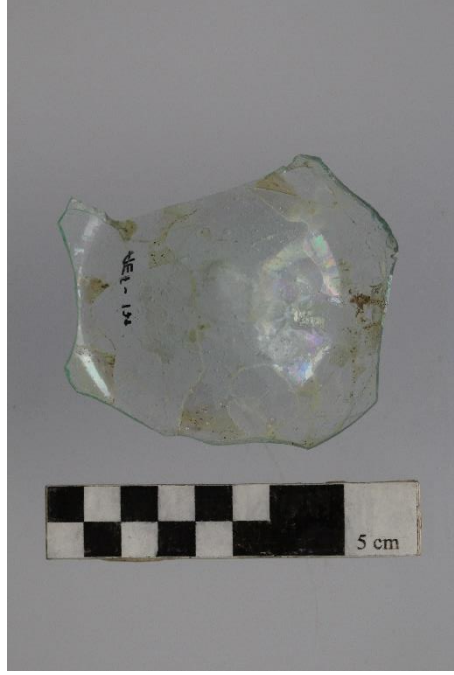
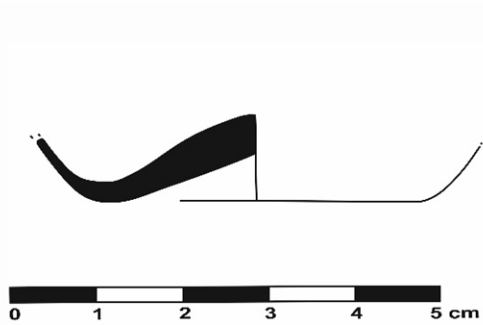
Katalog No: 128/ Lev.27-137-145	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.17/ABY-41	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi KC-2	
Bulunduğu Tarih: 03.12.2017	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Konkav dipli şişe/sürahi	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 4.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz mavi	
ölçüleri: K.ç: 3.6 cm; H:0.8cm	
Alet izi: Pontil izi	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Turkuaz mavi renk cam hamuru, yumurta dipli iç bükey konkav kaide, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Gençler Güray 2010, XXXI/418; Uysal 2008, Kat. No. 136 Şekil No. 161 Resim No.147;	

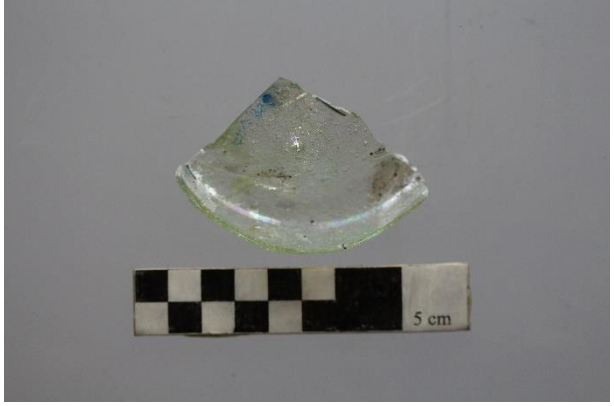
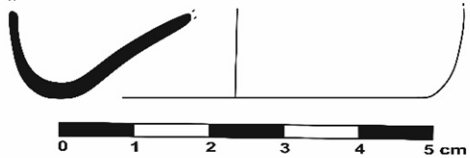
Katalog No: 129/ Lev.27-137-145	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: HP.2019/ADB-1094		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-5		
Bulunduğu Tarih: 18.07.2019		
Seviye /Plankare: TBK-2		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Konkav dipli şişe/sürahi		
Form: Kaide fragmanı		
Dönem: MS. 4.- 7. Yüzyıl		
Yapım tekniği: Serbest üfleme		
Renk: Açık zeytuni yeşil		
ölçüleri: Kç:4 cm, H:0.9 cm		
Alet izi: Pontil izi		ÇİZİM
Dekorasyon:-		
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Açık zeytuni yeşil renk cam hamuru, yumurta dipli iç bükey konkav kaide,az hava kabarcığı		
Referanslar: Tek 1994, Kat. No. VH 9 Çizim 9; Demir 1999, Kat. No. 73, Çizim no. 4/1-e; Akkuş- Koçak 2021, Lev.30/294.		

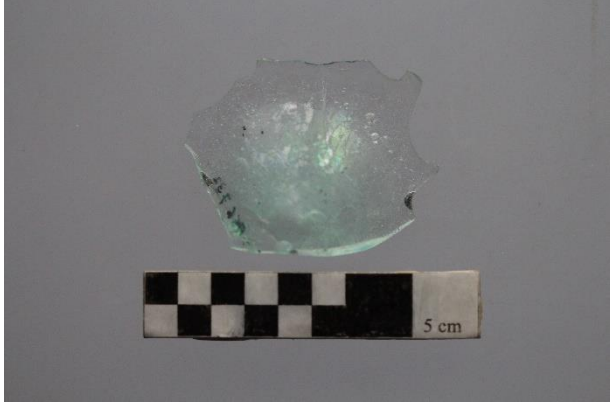
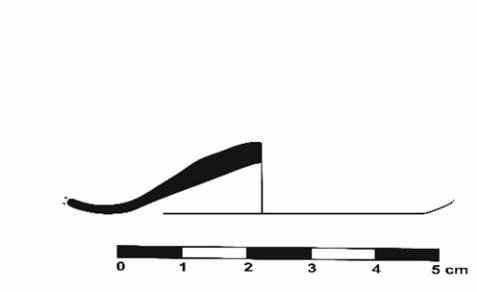
Katalog No: 130/ Lev.27-137-145	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-24	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-8	
Bulunduğu Tarih: 11.07.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Konkav dipli şişe/sürahi	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 4.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Kalıba üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:3.4 cm, H: 1.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yumurta dipli iç bükey konkav kaide, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Baybo 2016, lev.-çiz. LXXXII/T-222, T-229; Gençler- Güray 2009, XXIII Fig.294-296.	

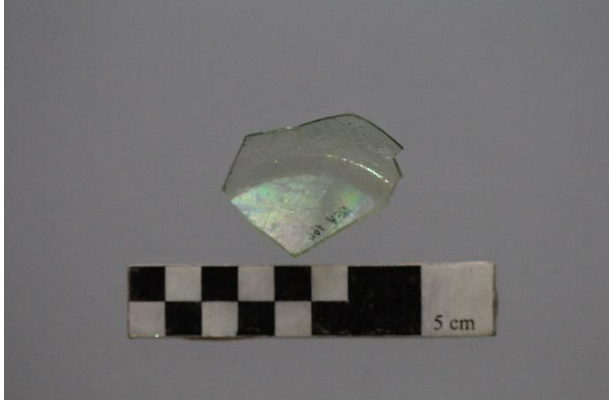
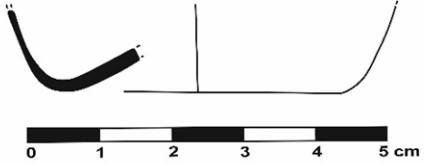
Katalog No: 131/ Lev.27-137-145	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-673	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 23.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Konkav dipli şişe/sürahi	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 4.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç:3 cm, H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, yumurta dipli iç bükey konkav kaide, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Oğuz 2021, Kat. No. 115; Baybol 2003, çiz.20/ 125; Weinberg- Stern 2009, Fig. 7, Çiz. 281,284.	

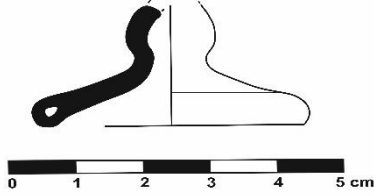
Katalog No: 132/ Lev.27-137-145	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-107	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 22.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Konkav dipli şişe/sürahi	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 4.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 4. cm H: 1.1 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, yumurta dipli iç bükey konkav kaide, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Savur- Yıldız 2016, ek.17,18,19,20, Kat. No.17,18,19,20; Saldern 1980, pl:27, çiz.534-540);Olçay 1997, 82,84,85,83.	

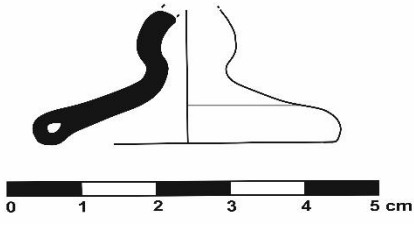
Katalog No: 133/ Lev.27-137-145	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-179	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 21.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Konkav dipli şişe/sürahi	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 4.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 3.8 cm H: 1 cm	
Alet izi:-	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru yumurta dipli iç bükey konkav kaide,, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Laflı- Fünfschilling 2016, Taf 3, VR1/86; Oğuz 2021, Kat. No. 115); Olcay 1997, s.443- 445.	

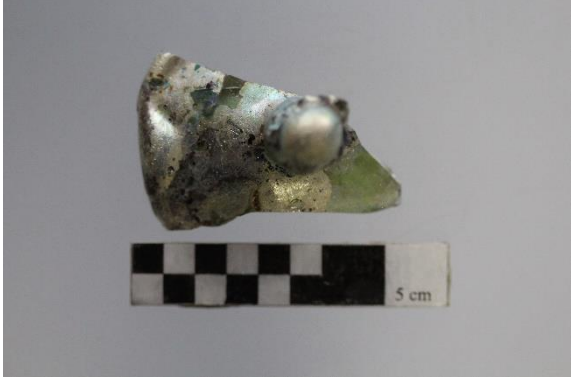
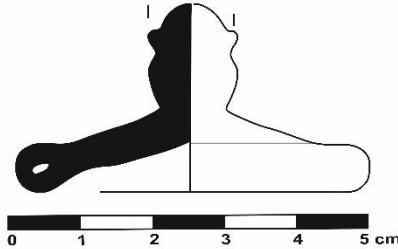
Katalog No: 134/ Lev.27-137-145	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: AFV-384	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 10.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Konkav dipli şişe/sürahi	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 4.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam yeşil	
Ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1.2 cm	
Alet izi: -	ÇİZİM
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam yeşil renk cam hamuru, yumurta dipli iç bükey konkav kaide, orta hava kabarcığı.	
Referanslar: Höpken- Çakmaklı 2015, Kat. No: 69, Çizim ; 69;Gençler- Güray 2009, XXIII Fig.294-296); Baybo 2016, lev.-çiz. LXXXII/T-222, T-229;	

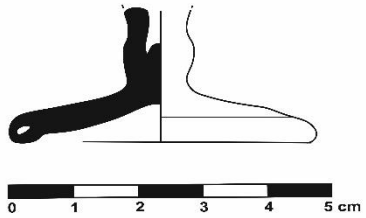
Katalog No: 135/ Lev.27-137-145	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-732	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Konkav dipli şişe/sürahi	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 4.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz	
Ölçüleri: Kç:5 cm H: 1.1 cm	
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Turkuaz renk cam hamuru, yumurta dipli iç bükey konkav kaide, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Çakmaklı 2017, lev. 3, Çizim :12; Erçin 2021, Kat. No.62/3, Lev. 36; Gençler- Güray 2009, XXIII Fig.294-296;	

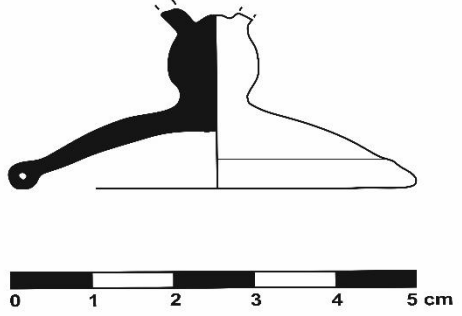
Katalog No: 136/ Lev.27-137-145	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-164	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 27.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Konkav dipli şişe/sürahi	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 4.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz	
Ölçüleri: Kç: 4 cm H: 1.2 cm	
Alet izi: -	
Dekorasyon-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, yumurta dipli iç bükey konkav kaide, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Demir 1999, Kat.No. 44 Çizim 20/1-i Erçin 2021, Kat. No.62/3, Lev. 36; Çömezoglu 2010, No.85, 87,92	

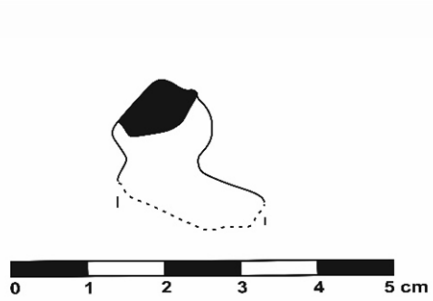
Katalog No: 137/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AFL-1	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-7	
Bulunduğu Tarih: 06.11.2020	
Seviye /Plankare: TBK-5	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 1.8 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.49/478; Gençler Güray 2010, XXVI/326; Baybo 2016, lev.- Çiz. LXXXV/ T-278	

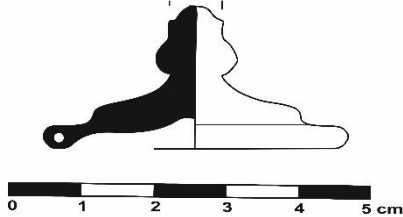
Katalog No: 138/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AFJ-25	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-6	
Bulunduğu Tarih: 05.10.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Yavuz 2016, Kat.No. 30; Öncelen 2017, Kat. No. 11, Res. 11, Çiz. 11; Erçin 2021, Kat. No.6-13, Lev. 6-7 Lafli 2009, Fig. 5, 168.	

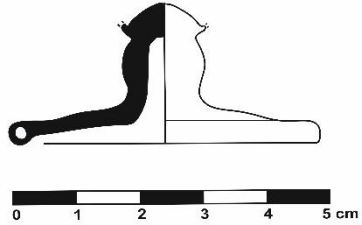
Katalog No: 139/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-304	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 25.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:4.8 cm, H:2.7 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı kaidenin sap kısmı boncuk biçimli, az hava kabarcığı	
Referanslar: Demir 1999, Kat. No. 55, Çiz. 20/ 1-o; Semiz 2021, Lev. IV, Kat. No.24 Lev. IV, Kat. No. 24; Olcay 1997, Res. 25/d.	

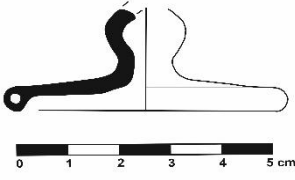
Katalog No: 150/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-86	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.5 cm H: 2 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı yüksek kaidede boncuk biçimli sap, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Baybo 2003, Çiz. 55/334; Olcay 2001, lev. XLIII, 77-87; Taştemür ve Şahin 2009, Fig. 6, 100, 99.	

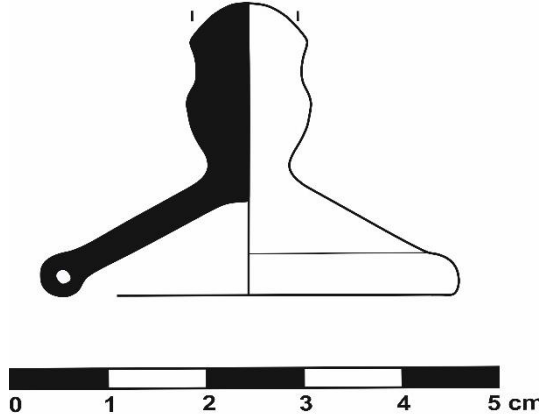
Katalog No: 151/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-87	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.8 cm H: 3.3 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi ?	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı.	
Referanslar: Foy vd. 2018, 160, 319 IN 149. 1-3; Vessberg ve Westholm 1956, 135, 136 Fig. 41. 13- 16; Clairmont 1963, Fig. 227- 230, 54.	

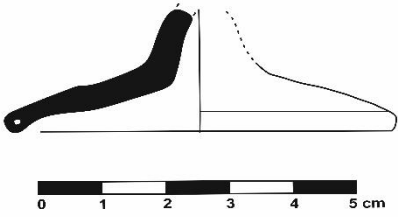
Katalog No: 152/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-88	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kaide fragmanı	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: H: 2 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, boncuk biçimli sap, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Dussart 2015, Fig.7.77, 241; Gill 2006, F. 1/5, çiz. 61,63; Stern 1985, F.3, 46	

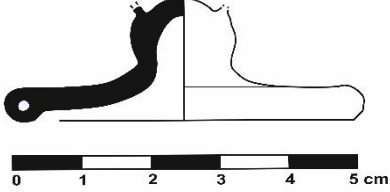
Katalog No: 153/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-5	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 20.11.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 4.2 cm H: 2.1 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Hayes 1992, F. 150, 406; Fitzgerald 1931,Pl. XXXIX, Çiz.16; Czurdaruth 2007, Çiz. 716, 165; Schatzschock 2009, Fig. 3, 121.	

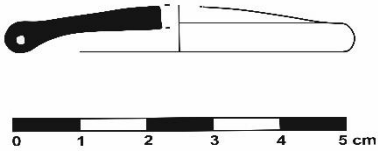
Katalog No: 134/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1335	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Ç: 4.8 cm H: 2.2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı kaideden yukarı devam eden boncuk? biçimli sap, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Gough 1985, F. 10, Res. 18; Stern 1985, F. 3, 46; Gençler 2000, F. 5, Çiz. 68, 246.	

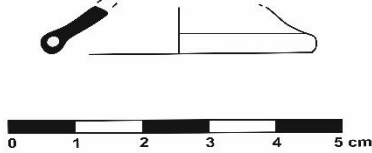
Katalog No: 155/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-440	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5.2 cm H: 1.9 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Weingberg- Stern 2009, F. 20, Çiz. 354-355; İsraili 2008, Kat. No. 184-209, 385; Czurda- Ruth 1989, Abb. 5/61; Baybo 2009, Fig.20, 192	

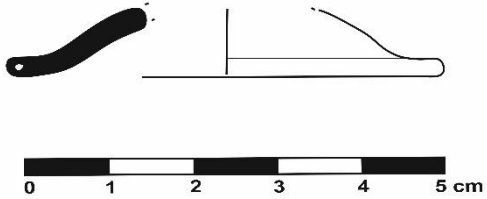
Katalog No: 156/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1304	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:4 cm, H: 2.9 cm	ÇİZİM
Alet izi: Pontil izi	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Schätzschock 2009, Fig. 3, 116,121; Gürler 2015, Kat. No. 52-59;Schwarzer 2009, Taf. 2. 33- 38, 107.	

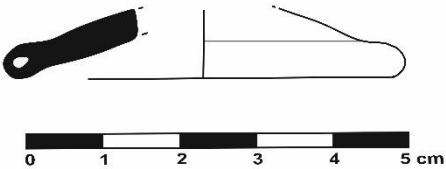
Katalog No: 157/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: ADB-1303		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5		
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019		
Seviye /Plankare: TBK-1		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Kadeh		
Form: Kaide fragmanı		
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl		
Yapım tekniği: Serbest üfleme		
Renk: Yeşil		
ölçüleri: Kç: 6 cm, H:2 cm	ÇİZİM	
Alet izi:		
Dekorasyon:		
Kondisyon: içte yoğun dışta az irizasyon,		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı		
Referanslar: Saldern 1980, 53-60; Müller 2012, Taf. 85.58- 65, 145-146; Gill 2002, No. 64, Fig. 1/5, 40-65.		
		

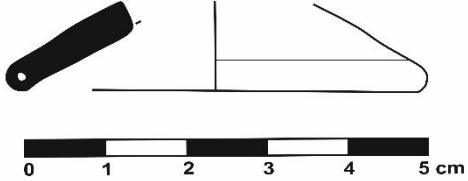
Katalog No: 158/ Lev.28-146-157	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1305	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm, H: 1.8 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Contardi 2009, Fig. 5-9, 125; Stern 1985, Fig.3, 44-46; Güray 2010, Res. 3/8-9	

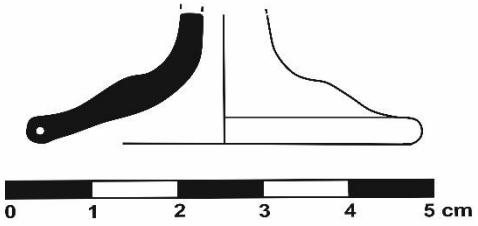
Katalog No: 159/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-308	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 26.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etülük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H:0.7 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Gençler 2009, Çiz.26,331; Erol vd. 2019, Fig. 2.7-30; Erol ve Tamer 2016, Lev. 3-5, 324-326.	

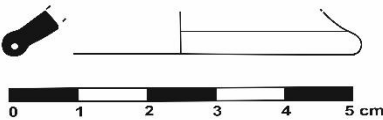
Katalog No: 160/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-23	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-8	
Bulunduğu Tarih: 11.07.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:4 cm, H: 0.7 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Fünfschling ve Laflı 2013, Taf. 16 VR 1/43; Lightfoot 1993, Fig. 122.23- 30, 175-176; Özgümüş 2009, Fig. 11; Milavec 2009, pl.1/33, 298.	

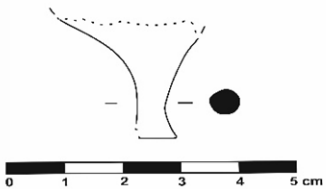
Katalog No: 161/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-123	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-6	
Bulunduğu Tarih: 04.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H:0.8 cm	
Alet izi:-	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11; Kasapoğlu ve Özdemir 2012, Res. 212, 162; Grossmann 2013, Fig. 59.G 60, 240.	

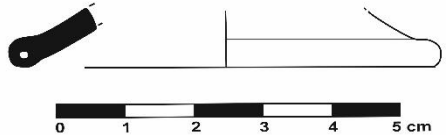
Katalog No: 162/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-124	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-6	
Bulunduğu Tarih: 04.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:5 cm, H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Olcay Uçkan 2012, Şek. 1, 173-174; Baybo 2003, Çiz. 54/Kat. No. 316-320, 55/322, 327; Erten ve Akkuş 2017, Lev. 2-3, 93-95.	

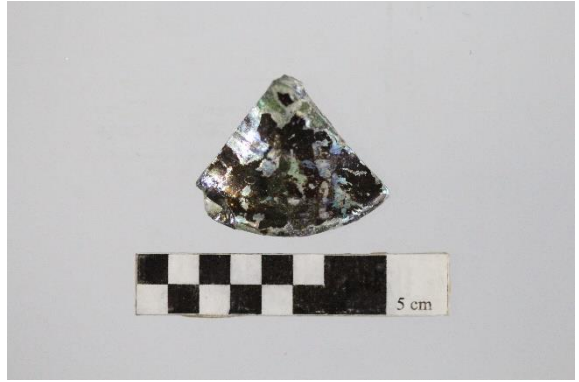
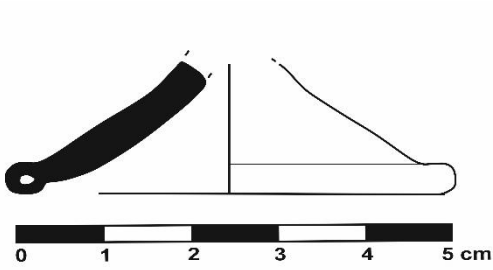
Katalog No: 163/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-145	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 18.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H:1.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Isings 1957, Form 111, 139-140; Golofast 2009, Fig.16/1-8, 333; Clairmont 1963, Kat. No. 460-467, Pl. IX, 101-102.	

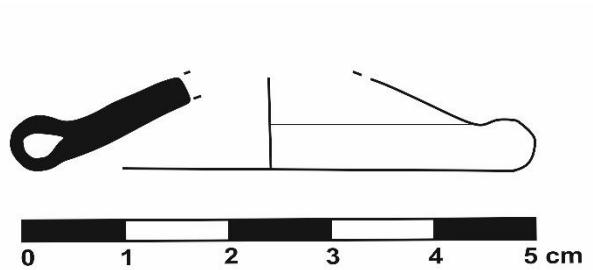
Katalog No: 164/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-67	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-7	
Bulunduğu Tarih: 24.07.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:4.4 cm, H:1.5 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Dussart 1998, 115-121, BIX 1; Jennings 1997-1998, 116-117, 136- 138; Harden 1936, Pl. VI, XVI,No. 479, 482, 484, 167-173.	

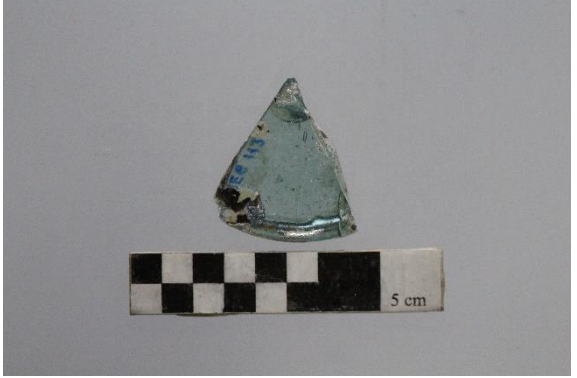
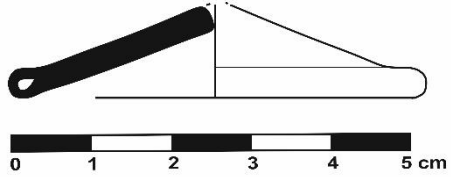
Katalog No: 165/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-140	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 18.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç:5 cm, H:0.6 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Weinberg- stern 2009, Pl. 31, No. 347-355, 149-150; Milavec 2009, Fig. 4-6; Stern 2001, 267-268.	

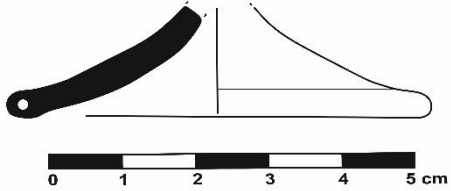
Katalog No: 166/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-141	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 02.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Amorf kadeh fragmanı	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz mavi	
ölçüleri: H:2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: Yivler	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Turkuaz mavi cam hamuru, sap kısmı ile hazne kısmında yay biçiminde bezeme, az hava kabarcığı	
Referanslar: Gençler Güray 2010, XXVI/331; Akkuş Koçak 2021, Lev.48/469; Laflı-Fünfschilling 2016, VR1/59.	

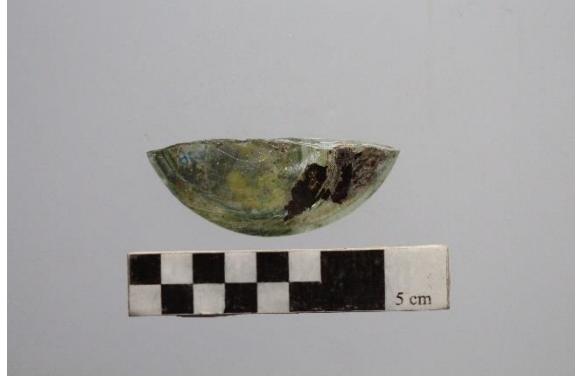
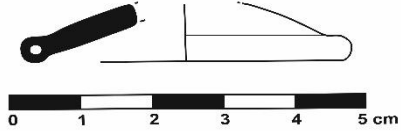
Katalog No: 167/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-142	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 18.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: K.ç:6 cm, H:0.8cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Crowfoot 1957, Fig. 96, Nr.7, 9; Davidson 1952, Nr. 720; Erdmann 1977, Nr. 148-150; Rütüti 1991, Nr. 1946-1951.	

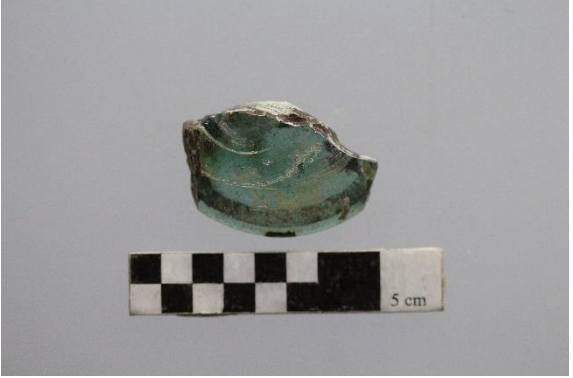
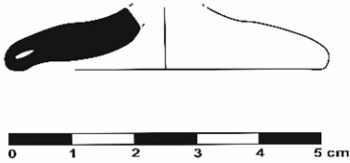
Katalog No: 168/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-519	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 31.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:5 cm, H:1.5 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11; Kasapoğlu ve Özdemir 2012, Res. 212, 162; Grossmann 2013, Fig. 59.G 60, 240.	

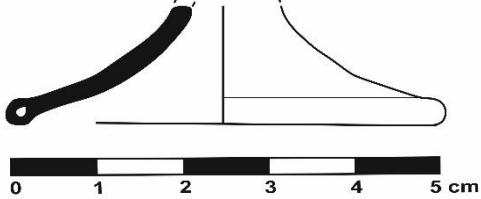
Katalog No: 169/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-112	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 24.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç:5 cm, H:0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı,, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Erol ve Tamer 2016, Lev. 3-5, 324-326; Fünfschling ve Laflı 2013, Taf. 16 VR 1/43; Lightfoot 1993, Fig. 122.23- 30, 175-176.	

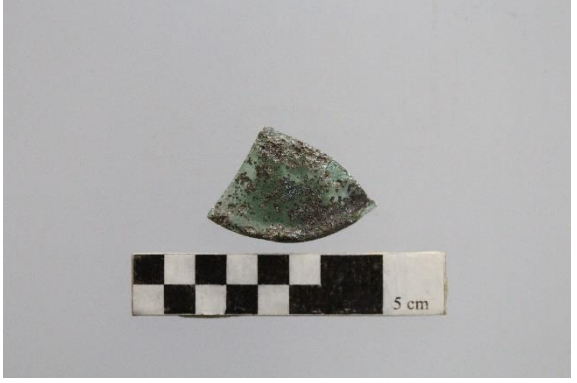
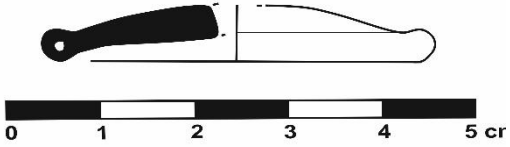
Katalog No: 170/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-113	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 24.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz mavi	
ölçüleri: Kç:5 cm, H:1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Turkuaz mavi cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Grossmann 2013, Fig. 59.G 60, 240; Olcay Uçkan 2012, Şek. 1, 173-174; Baybo 2003, Çiz. 54/Kat. No. 316-320, 55/322, 327.	

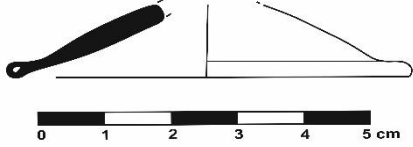
Katalog No: 171/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-83	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Kç: 5.6 cm H: 1.5 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Saldern 1980, 53-60; Müller 2012, Taf. 85.58- 65, 145-146; Gill 2002, No. 64, Fig. 1/5, 40-65.	

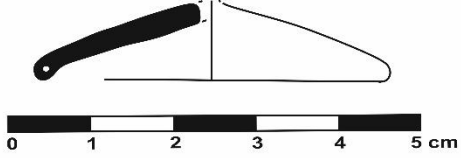
Katalog No: 172/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-84	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 20.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.4 cm H: 0.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Gençler 2000, F. 5, Çiz. 68, 246; Weingberg- Stern 2009, F. 20, Çiz. 354-355; İsraili 2008, Kat. No. 184-209, 385.	

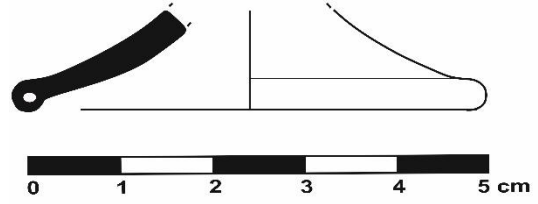
Katalog No: 173/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEI-4	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-7	
Bulunduğu Tarih: 23.07.2020	
Seviye /Plankare: TBK-3	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Mavi- yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Mavi- yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Czurda- Ruth 2007, Çiz. 716, 165; Gough 1985, F. 10, Res. 18; Gürler 2015, Kat. No. 52-59.	

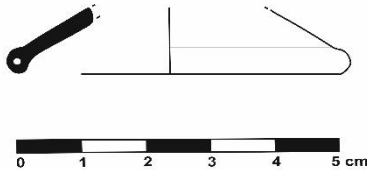
Katalog No: 174/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEJ-16	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-6	
Bulunduğu Tarih: 16.10.2020	
Seviye /Plankare: TBK-4 (zemin)	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1.4 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Baybol, lev.- Çiz. LXXXV/ T-278; Savur Yavuz 2016, Kat.No. 30; Öncelen 2017, Kat. No. 11, Res. 11, Çiz. 11.	

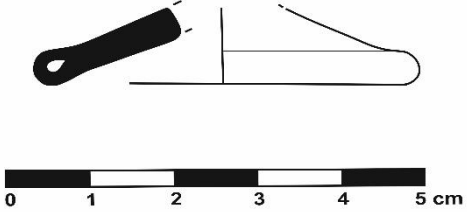
Katalog No: 175/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEJ-17	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-6	
Bulunduğu Tarih: 16.10.2020	
Seviye /Plankare: TBK-4(zemin)	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 0.6 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam renk hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Demir 1999, Kat. No. 55, Çiz. 20/ 1-o; Semiz 2021, Lev. IV, Kat. No.24 Lev. IV, Kat. No. 24;Olçay 1997, Res. 25/d)	

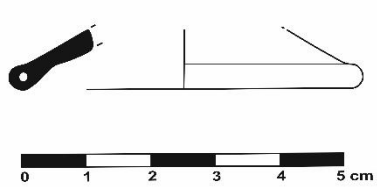
Katalog No: 176/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AFJ-3	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-6	
Bulunduğu Tarih: 02.10.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 6 cm H: 11 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Baybo 2003, Çiz. 55/334; Olcay 2001, lev. XLIII, 77-87; Taştemür ve Şahin 2009, Fig. 6, 100, 99.	

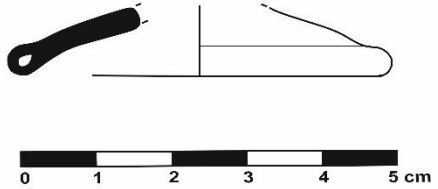
Katalog No: 177/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-941	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-6	
Bulunduğu Tarih: 02.10.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.2 cm H: 1 cm	
Alet izi:-	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Clairmont 1963, Fig. 227- 230, 54; Dussart 2015, Fig.7.77, 241; Gill 2006, F. 1/5, çiz. 61,63.	

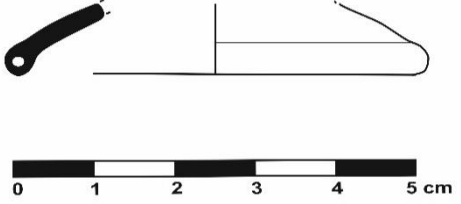
Katalog No: 178/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-922	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-6	
Bulunduğu Tarih: 08.10.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1.1 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Olcay 2001, lev. XLIII, 77-87; Taştemür ve Şahin 2009, Fig. 6, 100, 99; Foy vd. 2018, 160, 319 IN 149. 1-3.	

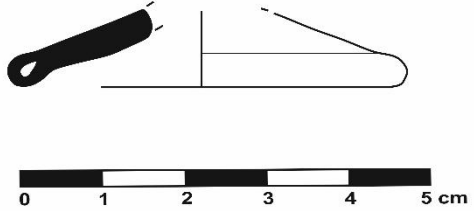
Katalog No: 179/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-100	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 22.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etülük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.8 cm H:1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Olcay 1997, Res. 25/d; Baybo 2003, Çiz. 55/334; Olcay 2001, lev. XLIII, 77-87.	

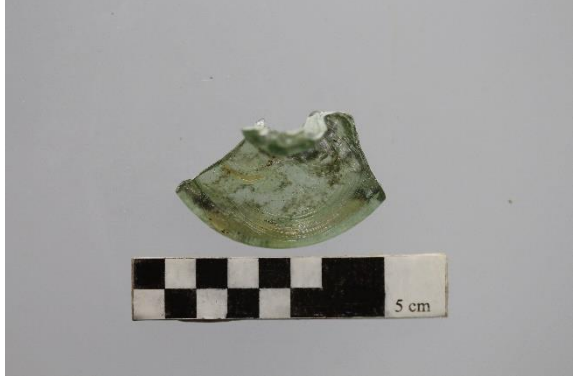
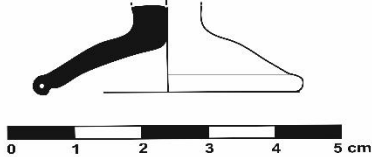
Katalog No: 180/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: : HP.20/AEG- 102	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 22.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.2cm, H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Stern 1985, F.3, 46; Hayes 1992, F. 150, 406; Fitzgerald 1931,Pl. XXXIX, Çiz.16	

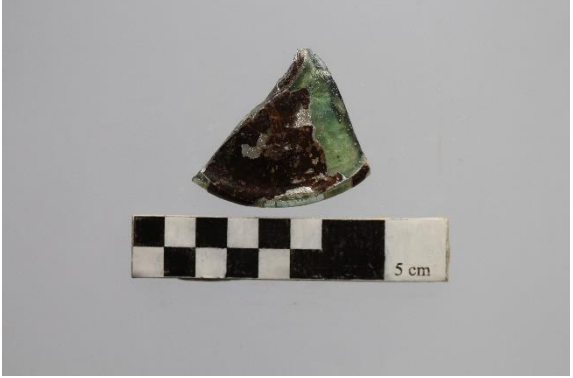
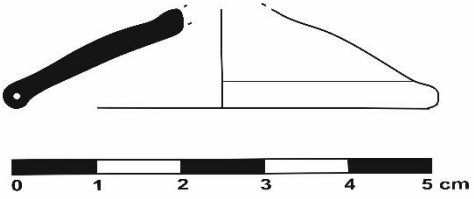
Katalog No: 181/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-103	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 22.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Kalıba üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:5 cm, H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte yoğun ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Czurda- Ruth 1989, Abb. 5/61; Schätzschock 2009, Fig. 3, 116,121; Gürler 2015, Kat. No. 52-59.	

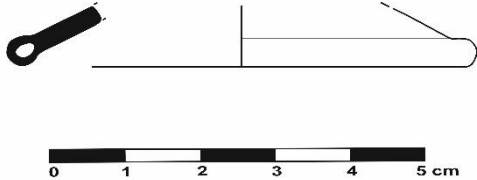
Katalog No: 182/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-101	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 22.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.8 cm H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Contardi 2009, Fig. 5-9, 125; Stern 1985, Fig.3, 44-46; Güray 2010, Res. 3/8-9	

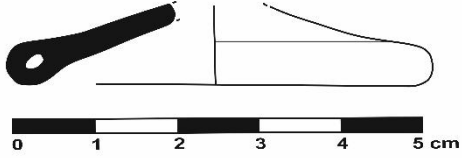
Katalog No: 183/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-104	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 22.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Erol ve Tamer 2016, Lev. 3-5, 324-326; Fünfschling ve Lafli 2013, Taf. 16 VR 1/43; Lightfoot 1993, Fig. 122.23- 30, 175-176.	

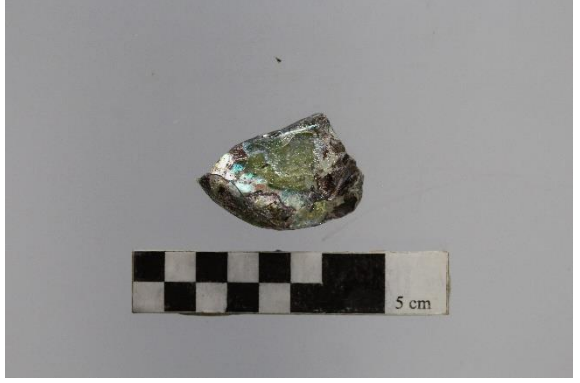
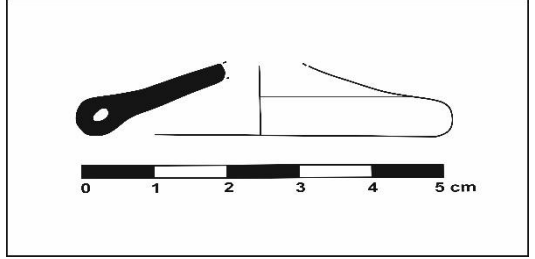
Katalog No: 184/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-105	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 22.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.4 cm H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236).	

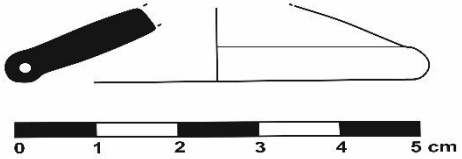
Katalog No: 185/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AFL-2	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-7	
Bulunduğu Tarih: 06.11.2020	
Seviye /Plankare: TBK-5	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Gençler Güray 2010, XX/338;. Isıngs, form/111; Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11	

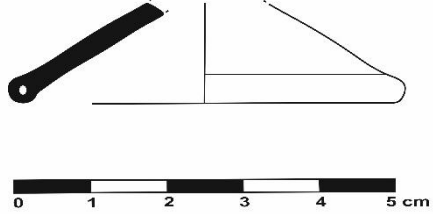
Katalog No: 186/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-151	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 19.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Stern 1985, Fig.3, 44-46; Güray 2010, Res. 3/8-9;Gençler 2009, Çiz.26,331.	

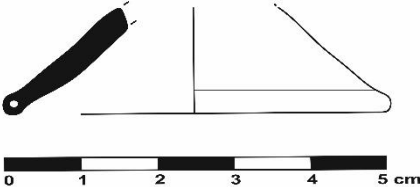
Katalog No: 187/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-778	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 26.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 6 cm H: 0.8 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Özgümüş 2009, Fig. 11; Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11; Kasapoğlu ve Özdemir 2012, Res. 212, 162, Schwarzer 2009, 40 STR, 83.	

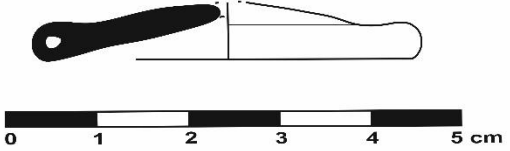
Katalog No: 188/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-698	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 24.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Turkuaz	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Turkuaz renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Isings 1957, Form 111, 139-140; Golofast 2009, Fig.16/1-8, 333; Clairmont 1963, Kat. No. 460-467, Pl. IX, 101-102.	

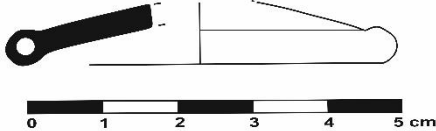
Katalog No: 189/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-699	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 24.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 4 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Olcay Uçkan 2012, Şek. 1, 173-174; Baybo 2003, Çiz. 54/Kat. No. 316-320, 55/322, 327; Erten ve Akkuş 2017, Lev. 2-3, 93-95.	

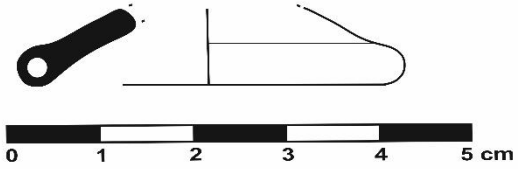
Katalog No: 190/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-181	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 21.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Stern 2001, 267-268; Crowfoot 1957, Fig. 96, Nr.7, 9; Davidson 1952, Nr. 720; Erdmann 1977, Nr. 148-150; Rützi 1991, Nr. 1946-1951	

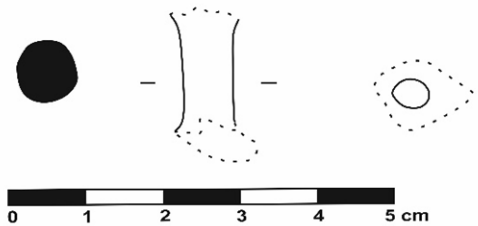
Katalog No: 191/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-834	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 29.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236	

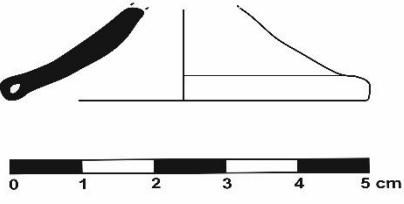
Katalog No: 191/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-832	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 29.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1.4 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Harden 1936, Pl. VI, XVI,No. 479, 482, 484, 167-173.;Weinberg- stern 2009, Pl. 31, No. 347-355, 149-150; Milavec 2009, Fig. 4-6.	

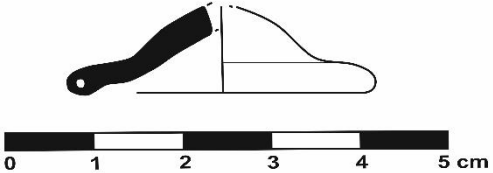
Katalog No: 192/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-831	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 29.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 0.6 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Baybo 2003, Çiz. 54/Kat. No. 316-320, 55/322, 327;Erten ve Akkuş 2017, Lev. 2-3, 93-95;Isings 1957, Form 111, 139-140.	

Katalog No: 193/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-835	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 29.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 0.8 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Baybo 2003, Çiz. 54/Kat. No. 316-320, 55/322, 327;Erten ve Akkuş 2017, Lev. 2-3, 93-95; Isings 1957, Form 111, 139-140.	

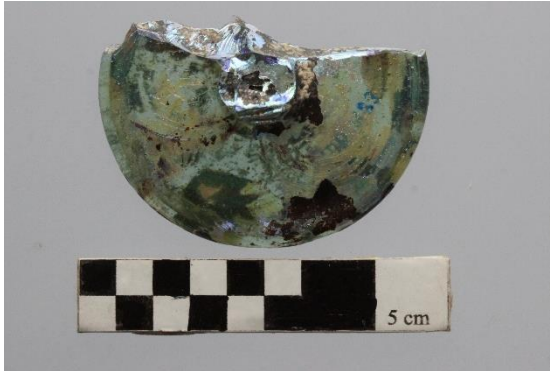
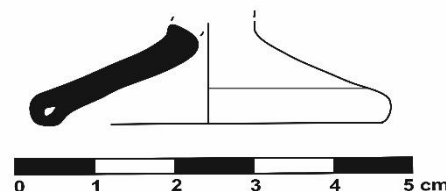
Katalog No: 194/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-697	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 24.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 3.8 cm H: 0.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Milavec 2009, Fig. 4-6;Stern 2001, 267-268; Crowfoot 1957, Fig. 96, Nr.7, 9.	

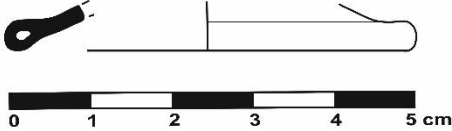
Katalog No: 195/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-490	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 29.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kadeh sap parçası	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: H:2.1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, silindirik sap, içte ve dışta yoğun irizasyon, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Gençler Güray 2010, XXVI/331). Akkuş Koçak 2021, Lev.48/469).	

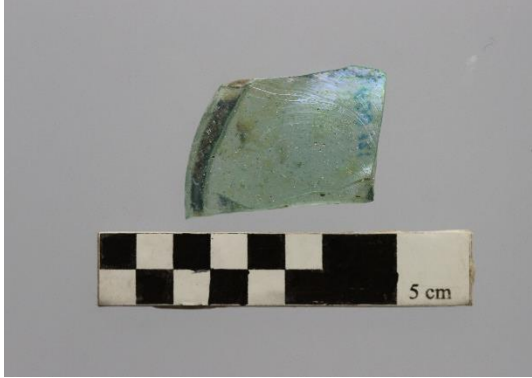
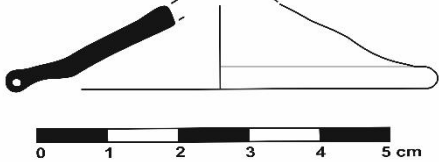
Katalog No: 196/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-122	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-6	
Bulunduğu Tarih: 04.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Erol ve Tamer 2016, Lev. 3-5, 324-326; Fünfschling ve Laflı 2013, Taf. 16 VR 1/43;Lightfoot 1993, Fig. 122.23- 30, 175-176.	

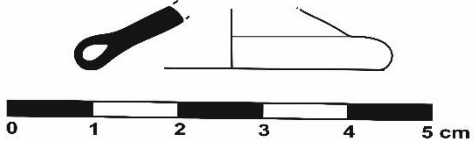
Katalog No: 197/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-127	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 30.06.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Mavi- yeşil	
ölçüleri: Kç: 3.4 cm, H:1 cm	
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Mavi- yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Çakmakçı 2008, Kat. No. 62; Taştumur 2007, fig.200; Baybo 2003, Çiz. 54/Kat. No. 316-320, 55/322, 327.	

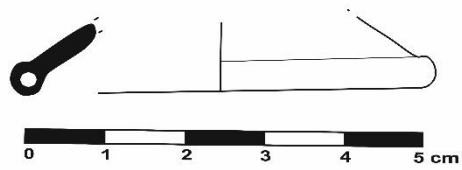
Katalog No: 198/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ ADF-460	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-6	
Bulunduğu Tarih: 02.08.2019	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Zeytuni yeşil	
ölçüleri: Kç: 6 cm, H: 1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Zeytuni yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Oral Çakmakçı 2008, Kat. No. 60; Akkuş Koçak 2021, Lev.50/504; Laflı-Fünfschilling 2016, VR1/40	

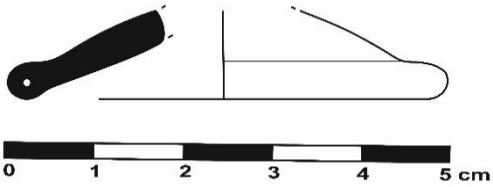
Katalog No: 199/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 1983	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-6	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç:4.4 cm, H:1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Baybo 2003, Çiz. 54/Kat. No. 316-320, 55/322, 327; Akkuş Koçak 2021, Lev.50/504; Laflı- Fünfschilling 2016, VR1/40	

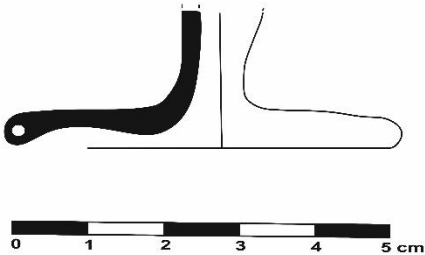
Katalog No: 200/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB-2048	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-6	
Bulunduğu Tarih: 19.08.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm, H: 0.6 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Taştemur 2007, fig.200; Gençler Güray 2010, XXVI/236; Laflı-Fünfschilling 2016, VR1/40.	

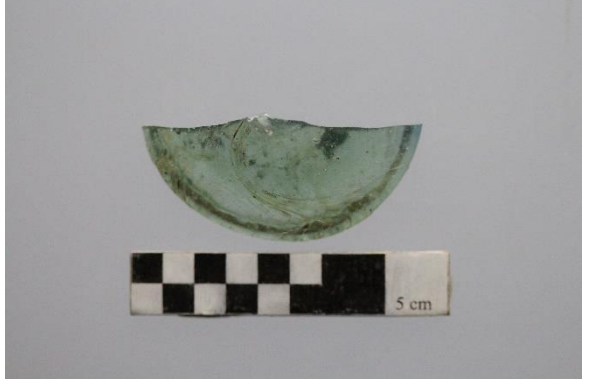
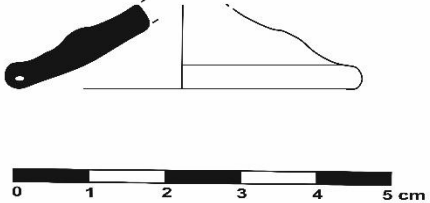
Katalog No: 201/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.19/ADB- 121	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-6	
Bulunduğu Tarih: 30.06.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etülük eser	
Adı: Kaide fragmanı	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Mavi- yeşil	
ölçüleri: Kç: 6 cm H: 1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/504; Laflı- Fünfschilling 2016, VR1/40; Özgümüş 2009, Fig. 11; Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11	

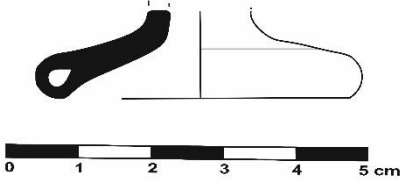
Katalog No: 202/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-717	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 07.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 3.7 cm H:0.7 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam sarı cam hamuru ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236; Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11	

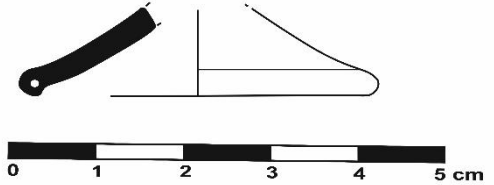
Katalog No: 203/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFT-301	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-9	
Bulunduğu Tarih: 04.09.2021	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 0.8 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236). Lafli- Fünfschilling 2016, VR1/40.	

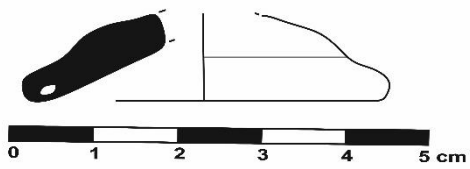
Katalog No: 204/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-668	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-8	
Bulunduğu Tarih: 25.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.6 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi:	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı,, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Uçkan 2012, Şek. 1, 173-174; Baybo 2003, Çiz. 54/Kat. No. 316-320, 55/322, 327; Erten ve Akkuş 2017, Lev. 2-3, 93-95.	

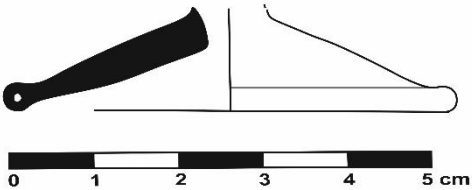
Katalog No: 205/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: : HP.21/AGG-374	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 04.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1.9 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Lightfoot 1993, Fig. 122.23-30, 175-176; Özgümüş 2009, Fig. 11;Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11	

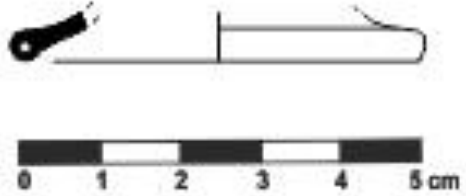
Katalog No: 206/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV-93	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 26.07.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.6 cm H: 1.1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Harden 1936, Pl. VI, XVI, No. 479, 482, 484, 167-173.; Weinberg- stern 2009, Pl. 31, No. 347-355, 149-150; Milavec 2009, Fig. 4-6.	

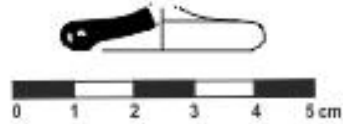
Katalog No: 207/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AGG-80	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-5	
Bulunduğu Tarih: 31.07.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.2 cm H: 1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Hayes 1992, F. 150, 406; Fitzgerald 1931,Pl. XXXIX, Çiz.16; Czurda-Ruth 2007, Çiz. 716, 165.	

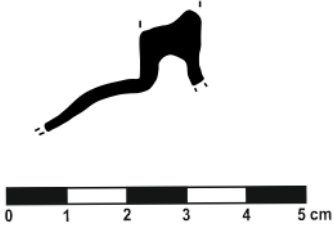
Katalog No: 208/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFV- 561	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-7	
Bulunduğu Tarih: 17.08.2021	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Isings 1957, Form 111, 139-140; Golofast 2009, Fig.16/1-8, 333; Clairmont 1963, Kat. No. 460-467, Pl. IX, 101-102.	

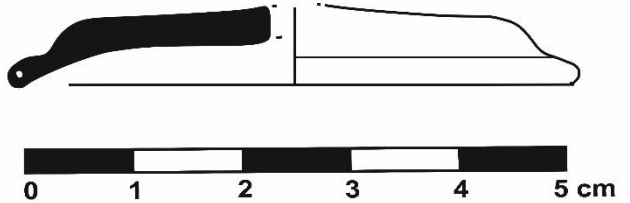
Katalog No: 209/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.21/AFT-4	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi G-6	
Bulunduğu Tarih: 12.07.2021	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk renk yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlıaz hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236; Czurda- Ruth 2007, Çiz. 716, 165.	

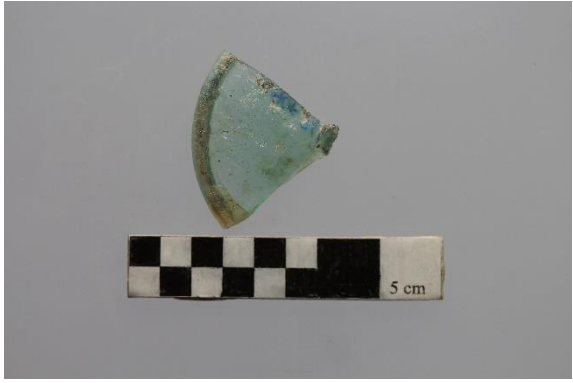
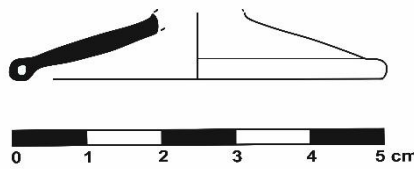
Katalog No: 210/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-160	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi H-5	
Bulunduğu Tarih: 19.09.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Kç:5.2 cm, H:1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı,, az hava kabarcığı	
Referanslar: Hayes 1992, F. 150, 406; Fitzgerald 1931,Pl. XXXIX, Çiz.16;Czurda-Ruth 2007, Çiz. 716, 165.	

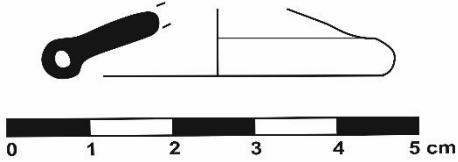
Katalog No: 211/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.18/ABV-252	
Bulunduğu Yer: KB Nekropol Kilisesi GN	
Bulunduğu Tarih: 04.09.2018	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç: 5 cm, H: 0.6 cm	
Alet izi:-	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Isings 1957, Form 111, 139-140; Golofast 2009, Fig.16/1-8, 333; Clairmont 1963, Kat. No. 460-467, Pl. IX, 101-102.	

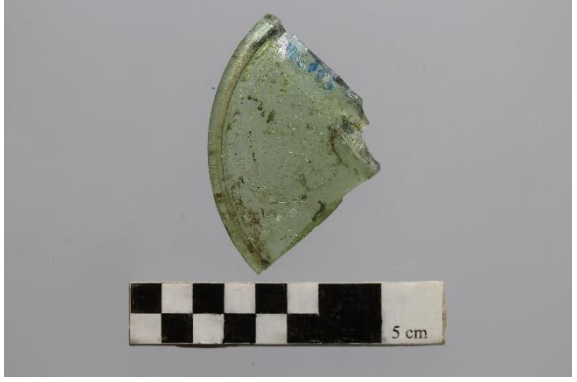
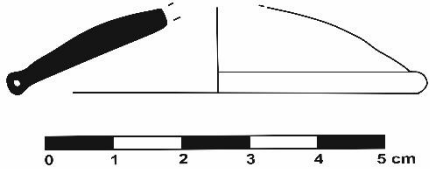
Katalog No: 212/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.18/ABU-268	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi ND.	
Bulunduğu Tarih: 14.09.2018	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 3cm, H:0.6cm	
Alet izi:-	ÇİZİM
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış tüp biçiminde kaide, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Oral Çakmakçı 2008, Kat. No. 60; Akkuş Koçak 2021, Lev.50/504; Fitzgerald 1931,Pl. XXXIX, Çiz.16	

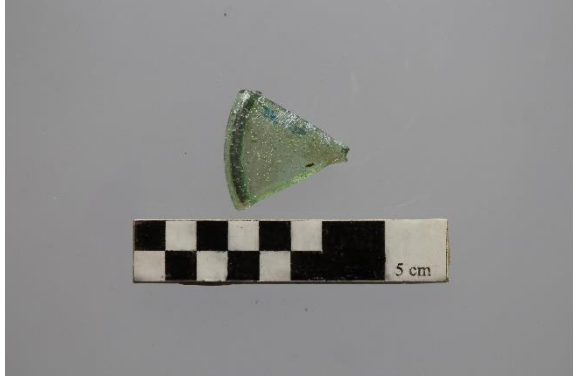
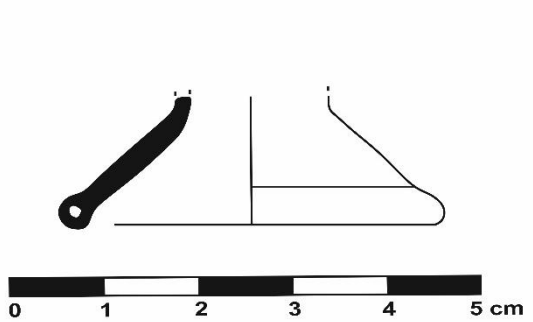
Katalog No: 213/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.18/ABU-269	
Bulunduğu Yer: K.B Nekropol Kilisesi	
Bulunduğu Tarih: 14.09.2018	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Mavi- yeşil	
ölçüleri: -	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irisasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Mavi- yeşil renk cam hamuru, kırık ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı , silindirik kadeh sapı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Taştemür ve Şahin 2009, Fig. 6, 100, 99; Foy vd. 2018, 160, 319 IN 149. 1-3; Vessberg ve Westholm 1956, 135, 136 Fig. 41. 13- 16	

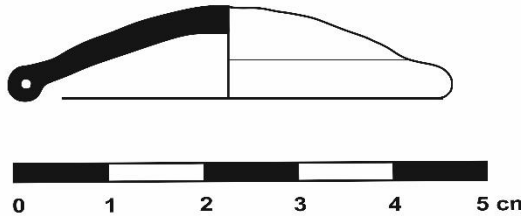
Katalog No: 214/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1137	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 26.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç:5 cm, H:0.7 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte yoğun dışta hafif irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Semiz 2021, Lev. IV, Kat. No.24 Lev. IV, Kat. No. 24; Olcay 1997, Res. 25/d; Baybo 2003, Çiz. 55/334.	

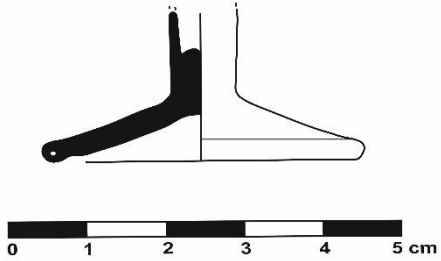
Katalog No: 215/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-96	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi L-5	
Bulunduğu Tarih: 09.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Mavi- yeşil	
ölçüleri: Kç:5 cm, H:0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Mavi- yeşil renk cam hamuru ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş 2021, (Lev.50/490-506); Baybol, lev.- Çiz. LXXXV/ T-278; Savur Yavuz 2016, Kat.No. 30.	

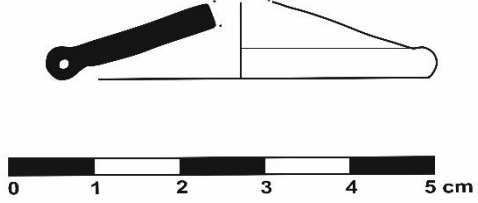
Katalog No: 216/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1076	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-5	
Bulunduğu Tarih: 17.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Sarımtırak yeşil	
ölçüleri: Kç:4 cm, H:1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Sarımtırak yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, , az hava kabarcığı	
Referanslar: Baybol, lev.- Çiz. LXXXV/ T-278; Akkuş 2021,Lev.50/490-506; Gençler Güray 2010, XXVI/236.	

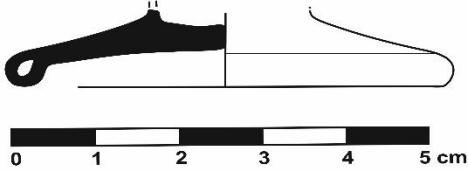
Katalog No: 217/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-437	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Koyu yeşil	
ölçüleri: Kç:6 cm, H:1.3 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Koyu yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Savur Yavuz 2016, Kat. No. 30; Öncelen 2017, Kat. No. 11, Res. 11, Çiz. 11; Erçin 2021, Kat. No.6-13, Lev. 6-7.	

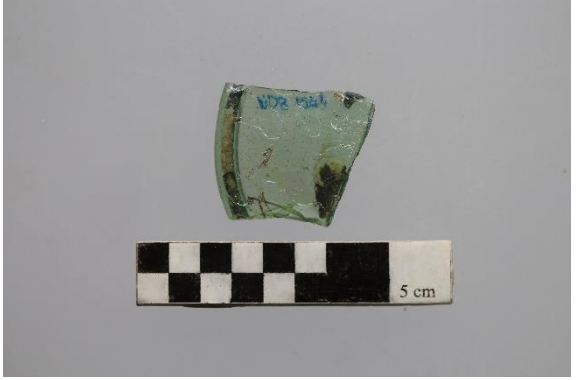
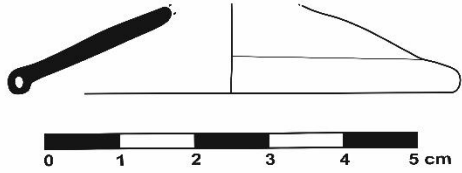
Katalog No: 218/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-438	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Aç:10 cm, H:1.4 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte yoğun dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Demir 1999, Kat. No. 55, Çiz. 20/ 1-o; Semiz 2021, Lev. IV, Kat. No.24 Lev. IV, Kat. No. 24; Olcay 1997, Res. 25/d)	

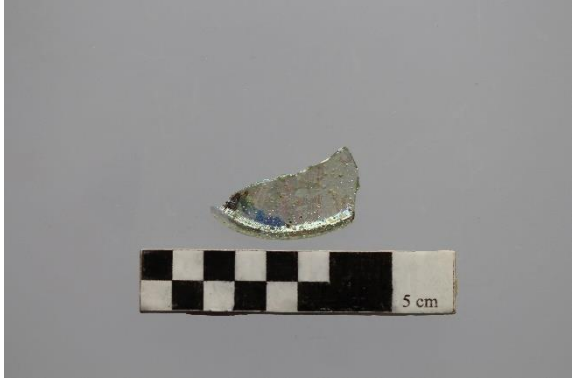
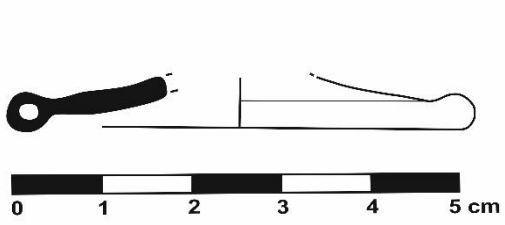
Katalog No: 219/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-439	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç:4.6 cm, H:1 cm	
Alet izi:	ÇİZİM
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Olcay 2001, lev. XLIII, 77-87.Taştemür ve Şahin 2009, Fig. 6, 100, 99.;Foy vd. 2018, 160, 319 IN 149. 1-3.; Vessberg ve Westholm 1956, 135, 136 Fig. 41. 13- 16	

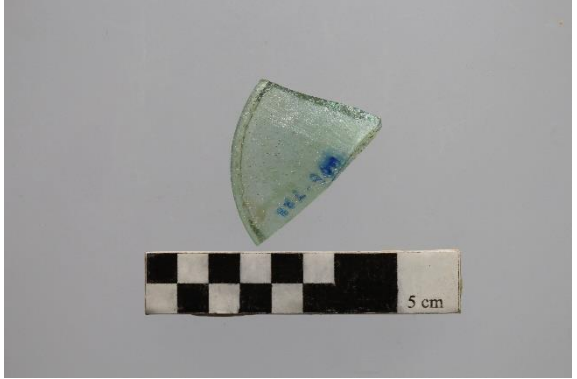
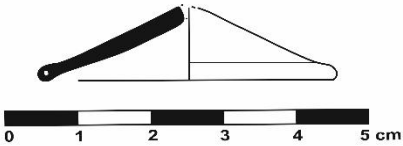
Katalog No: 220/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1208	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 27.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Kç:4 cm, H:1.9 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, orta hava kabarcığı	
Referanslar: Özgümüş 2009, Fig. 11; Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11; Kasapoğlu ve Özdemir 2012, Res. 212, 162	

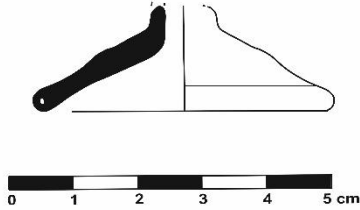
Katalog No: 221/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1302	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:4.4 cm, H:0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta hafif irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı.	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236; Laflı- Fünfschilling 2016, VR1/41.	

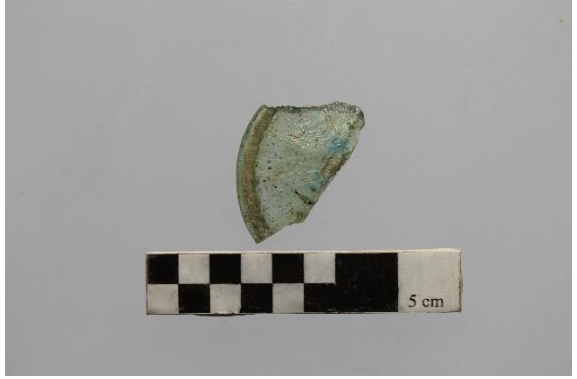
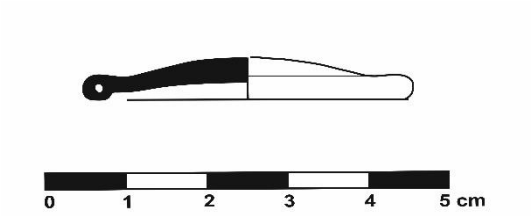
Katalog No: 222/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1306	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:5 cm, H:0.9 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Olcay 2001, lev. XLIII, 77-87; Taştemür ve Şahin 2009, Fig. 6, 100, 99; Foy vd. 2018, 160, 319 IN 149. 1-3.	

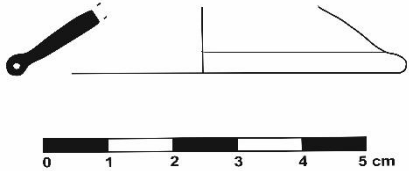
Katalog No: 223/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1307	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç:6 cm, H:1.2 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: Kırık	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, içte ve dışta az irizasyon, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Semiz 2021, Lev. IV, Kat. No.24 Lev. IV, Kat. No. 24.; Olcay 1997, Res. 25/d; Baybo 2003, Çiz. 55/334.	

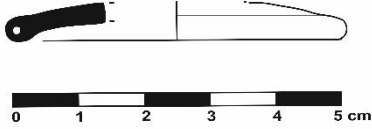
Katalog No: 224/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1309	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 29.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Bardak	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm, H:0.6 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11; Kasapoğlu ve Özdemir 2012, Res. 212, 162;Grossmann 2013, Fig. 59.G 60, 240.	

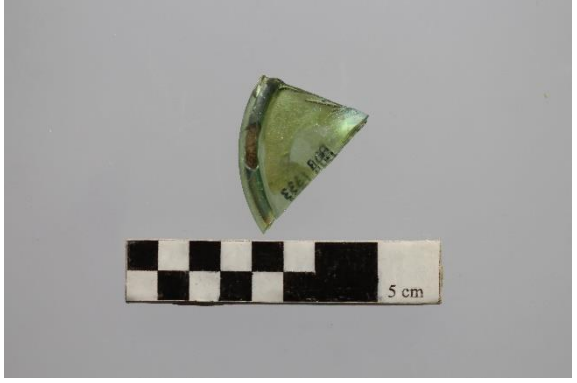
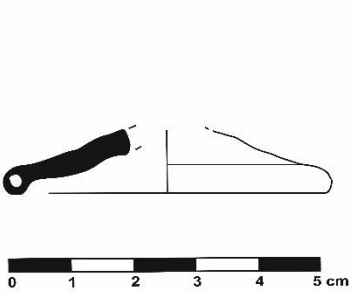
Katalog No: 225/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-288	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-6	
Bulunduğu Tarih: 20.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kadeh	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236;Lafli- Fünfschilling 2016, VR1/41.	

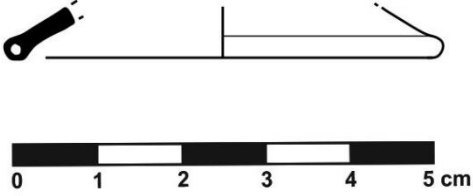
Katalog No: 226/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-295	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-5	
Bulunduğu Tarih: 19.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kadeh	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Kç: 4.4 cm H: 1.6 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon: -	
Kondisyon: içte ve dışta yoğun irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491). Gençler Güray 2010, XXVI/236; Lafli- Fünfschilling 2016, VR1/41.	

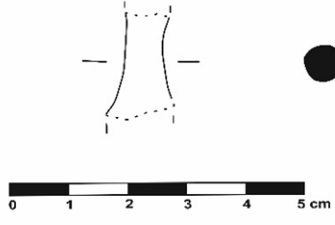
Katalog No: 227/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADF-321	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-6	
Bulunduğu Tarih: 23.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Adı: Kadeh	
Form: Kaide fragmanı	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 4 cm H: 0.5 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236; Laflı- Fünfschilling 2016, VR1/41.	

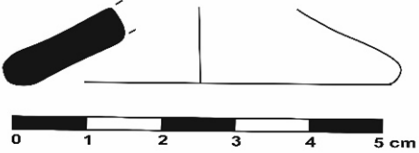
Katalog No: 228/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: ADB-1090		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-5		
Bulunduğu Tarih: 18.07.2019		
Seviye /Plankare: TBK-1		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Kadeh		
Form: Kaide fragmanı		
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl		
Yapım tekniği: Serbest üfleme		
Renk: Soluk yeşil		
ölçüleri: Kç: 6 cm H: 1 cm	ÇİZİM	
Alet izi: -		
Dekorasyon:-		
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon,		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Soluk yeşil cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlıaz hava kabarcığı		
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236); Laflı- Fünfschilling 2016, VR1/41		
		

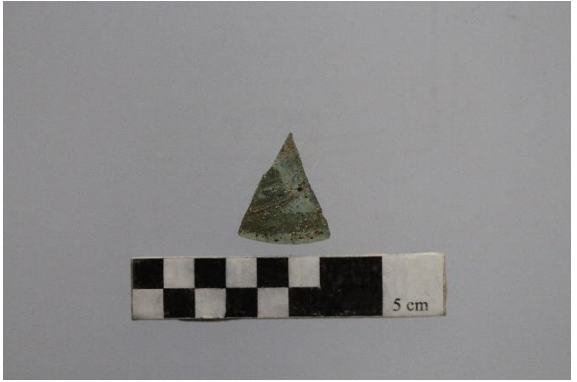
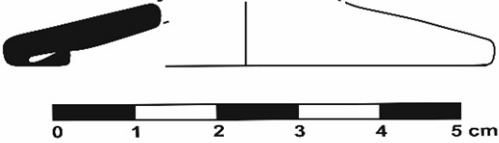
Katalog No: 229/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB-1089	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi K-5	
Bulunduğu Tarih: 18.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kadeh	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Açık yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 0.6 cm	<p style="text-align: center;">ÇİZİM</p>
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon,	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, az hava kabarcığı	
Referanslar: Atik 2009, Fig. 53-59, 1, 3, 5, 11; Kasapoğlu ve Özdemir 2012, Res. 212, 162;Grossmann 2013, Fig. 59.G 60, 240.	

Katalog No: 230/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: ADB- 1333	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-5	
Bulunduğu Tarih: 30.07.2019	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kadeh	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Yeşil	
ölçüleri: Kç: 5 cm H: 1 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, , az hava kabarcığı	
Referanslar: Akkuş Koçak 2021, Lev.50/491; Gençler Güray 2010, XXVI/236; Laflı- Fünfschilling 2016, VR1/41.	

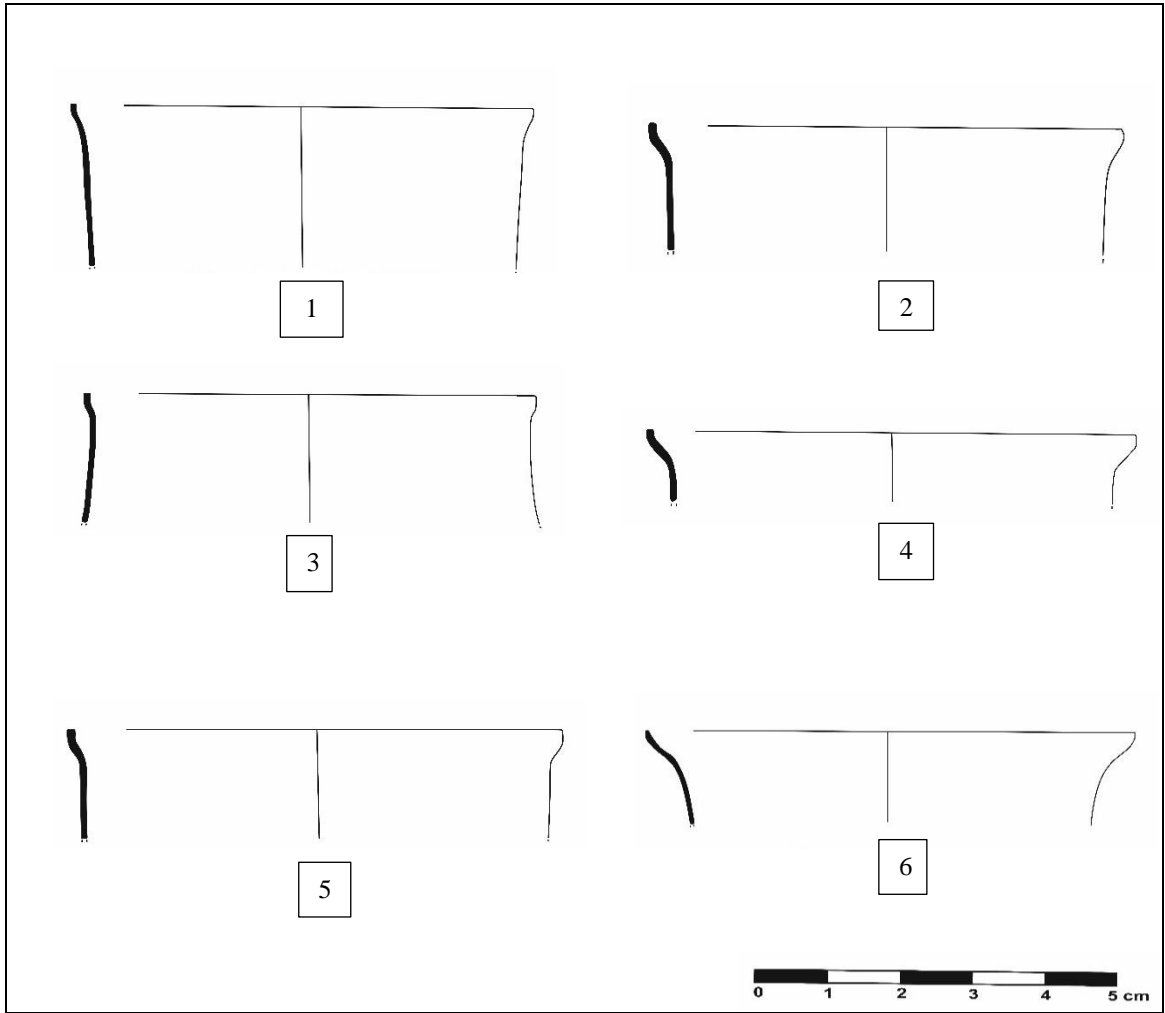
Katalog No: 231/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.18/ABV-251	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi Naos	
Bulunduğu Tarih: 13.09.2018	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kadeh	
Form: Kaide fragmanı	
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Saydam açık yeşil	
ölçüleri: Aç: 5cm, H: 6cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Saydam açık yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, yoğun hava kabarcığı	
Referanslar: Stern 2001, 267-268Crowfoot 1957, Fig. 96, Nr.7, 9;Davidson 1952, Nr. 720	

Katalog No: 232/ Lev.29/34-158-179	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEG-116	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-5	
Bulunduğu Tarih: 24.08.2020	
Seviye /Plankare: TBK-2	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kadeh sap fragmanı	
Form: Kadeh	
Dönem: MS. 5.-7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Kobalt mavi	
ölçüleri: H:1.8 cm	ÇİZİM
Alet izi: -	
Dekorasyon:	
Kondisyon: İçte ve dışta yoğun irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Kobalt mavi renk cam hamuru, silindirik kadeh sapı, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Gençler Güray 2010, XXVI/331; Akkuş Koçak 2021, Lev.48/469.	

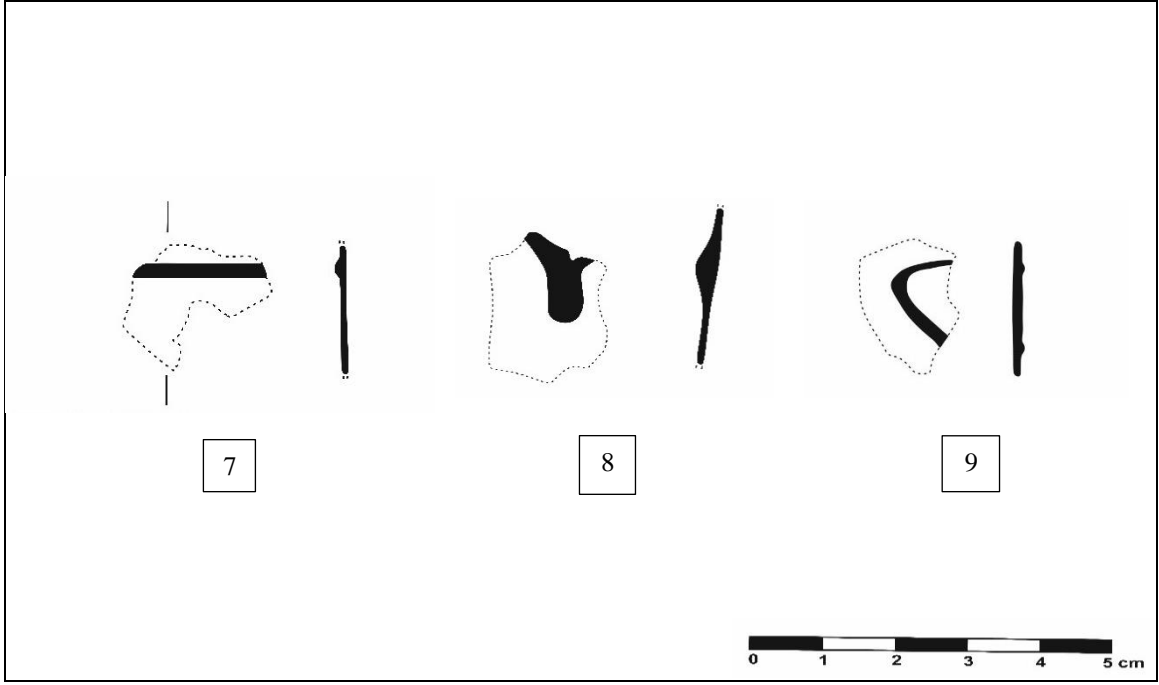
Katalog No: 233/ Lev.34-181	FOTOĞRAF	
Kazı Envanter No: HP.21/AFT-277		
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi I-9		
Bulunduğu Tarih: 03.09.2021		
Seviye /Plankare: TBK-1		
Durum: Etütlük eser		
Adı: Kaide fragmanı		
Form: Bardak/kase/kadeh		
Dönem: MS. 5.- 7.Yüzyıl		
Yapım tekniği: Serbest üfleme		
Renk: Açık zeytuni yeşil		
ölçüleri: Aç: 5 cm H: 1 cm		
Alet izi: -		ÇİZİM
Dekorasyon: -		
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon		
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme		
Tanım: Açık renk zeytuni yeşil cam hamuru, yüksek kaide, az hava kabarcığı		
Referanslar: Antonaras 2014, Çiz. 12.18/12.21, 105-106;Atik 2009, Res. 53-59, 11;Saldern 1980, Pl. 12, Çiz. 323, 57; Baur 1938, F. 21, Çiz. 19, 249.		

Katalog No: 234/ Lev.34-180	FOTOĞRAF
Kazı Envanter No: HP.20/AEF-5	
Bulunduğu Yer: KB. Nekropol Kilisesi J-7	
Bulunduğu Tarih: 04.07.2020	
Seviye /Plankare: TBK-1	
Durum: Etütlük eser	
Adı: Kaide fragmanı	
Form: Kadeh	
Dönem: 5.- 7. Yüzyıl	
Yapım tekniği: Serbest üfleme	
Renk: Soluk yeşil	
ölçüleri: Aç: 6 cm H: 0.8 cm	ÇİZİM
Alet izi:-	
Dekorasyon:-	
Kondisyon: İçte ve dışta az irizasyon	
Restorasyon durumu: Mekanik temizlik ve korozyon sabitleme	
Tanım: Soluk yeşil renk cam hamuru, ağız kenarı yuvarlatılmış kaide tüp biçiminde katlı, hava kabarcığı yok	
Referanslar: Laflı- Fünfschilling 2016, VR3/5.	

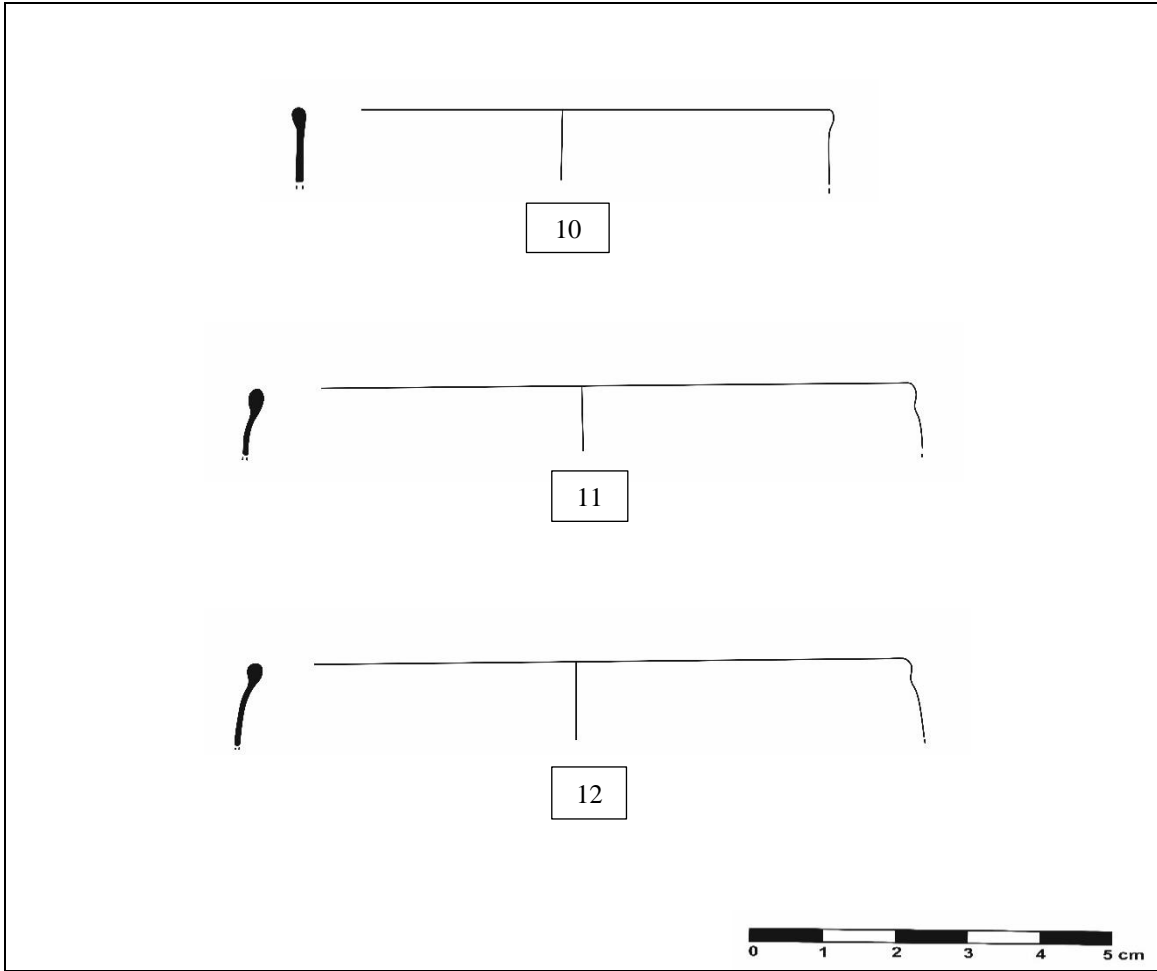
Levhalar

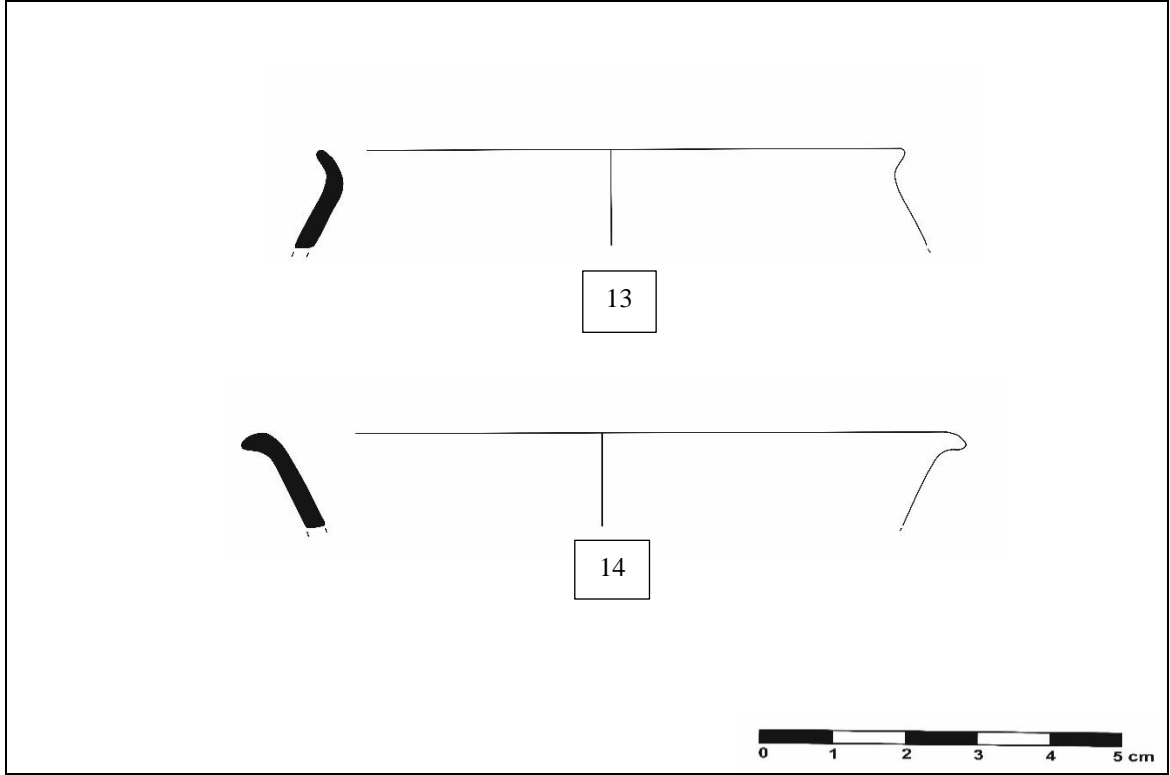
Levha 1: Kesme Ağızlı Bardak/Kase Formları

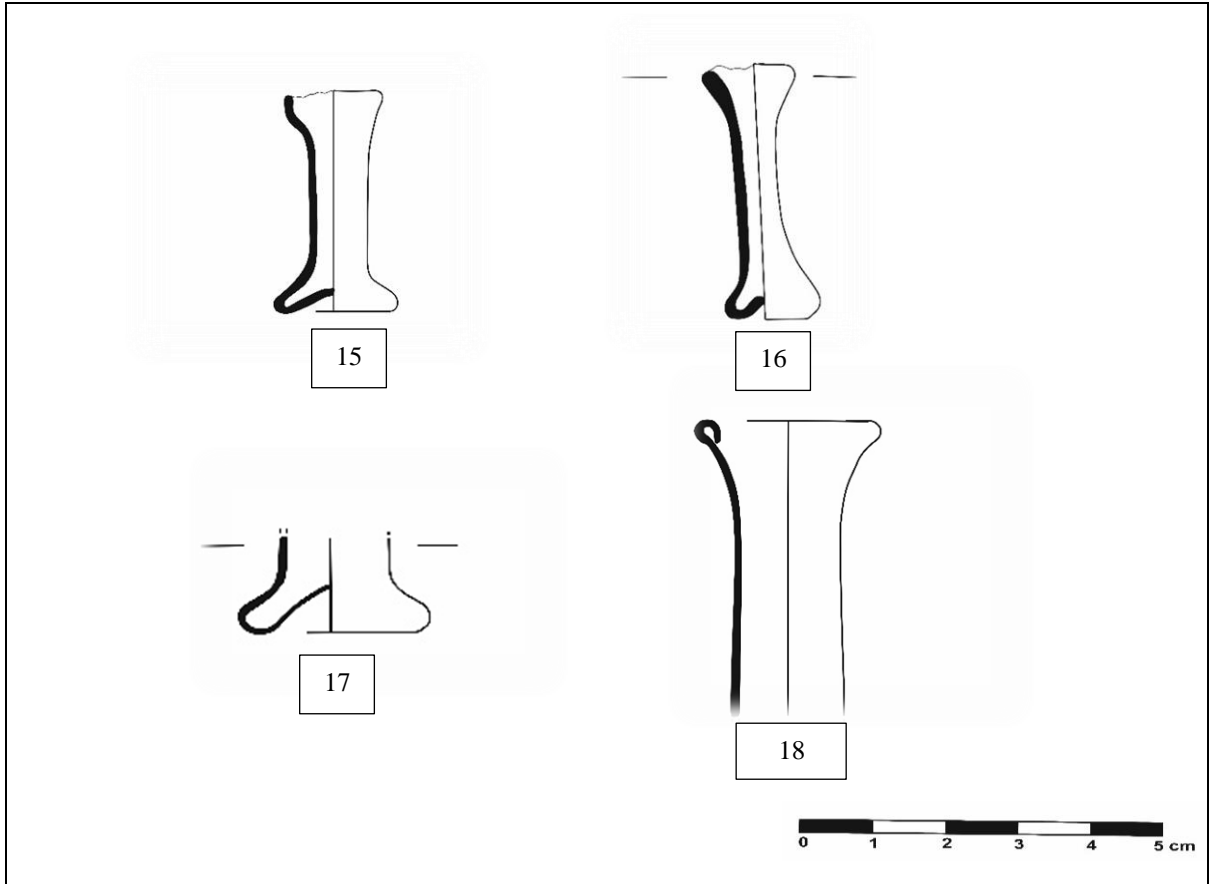
Levha 2: Hassas/Narin Kaburgalı Kase Formları

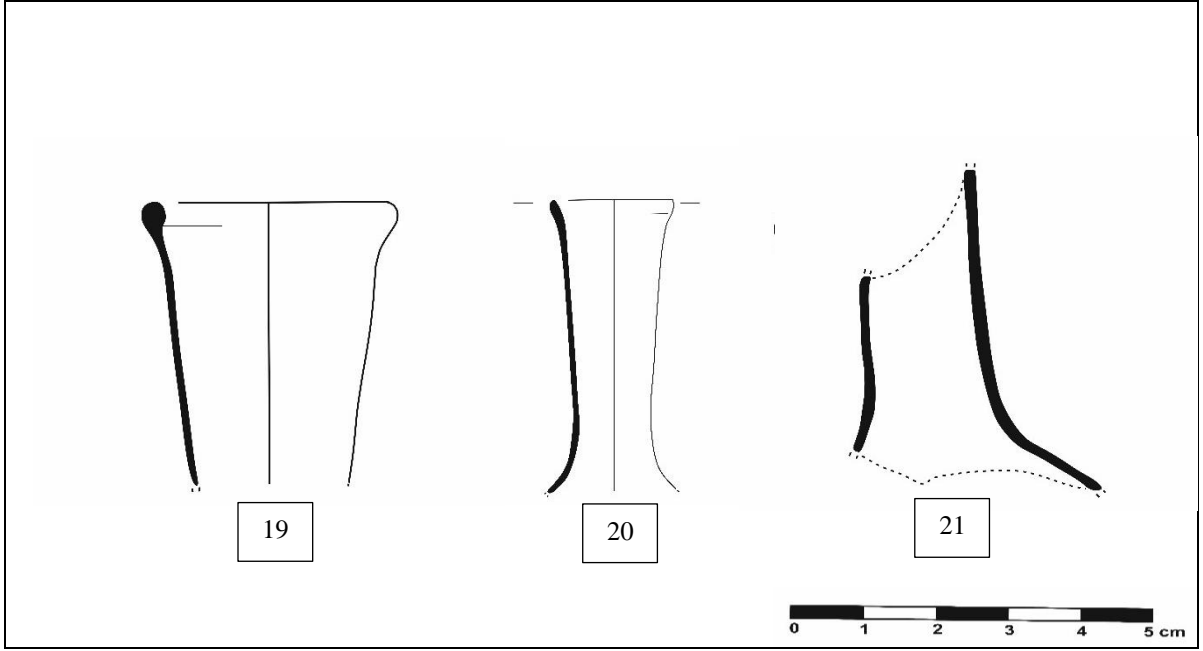
Levha 3: Derin Bardak/ Kase Formları

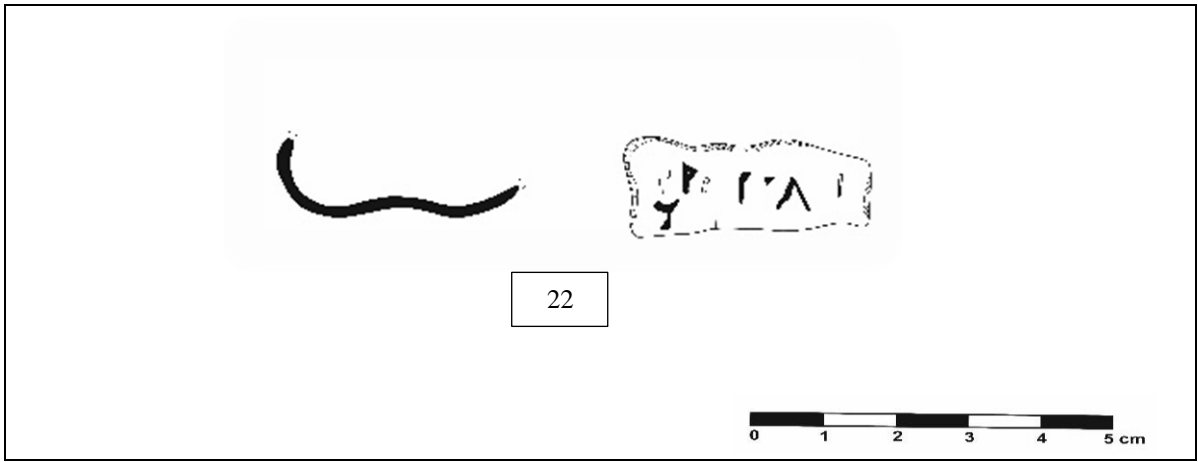
Levha 4: Derin Bardak/ Kase Formları

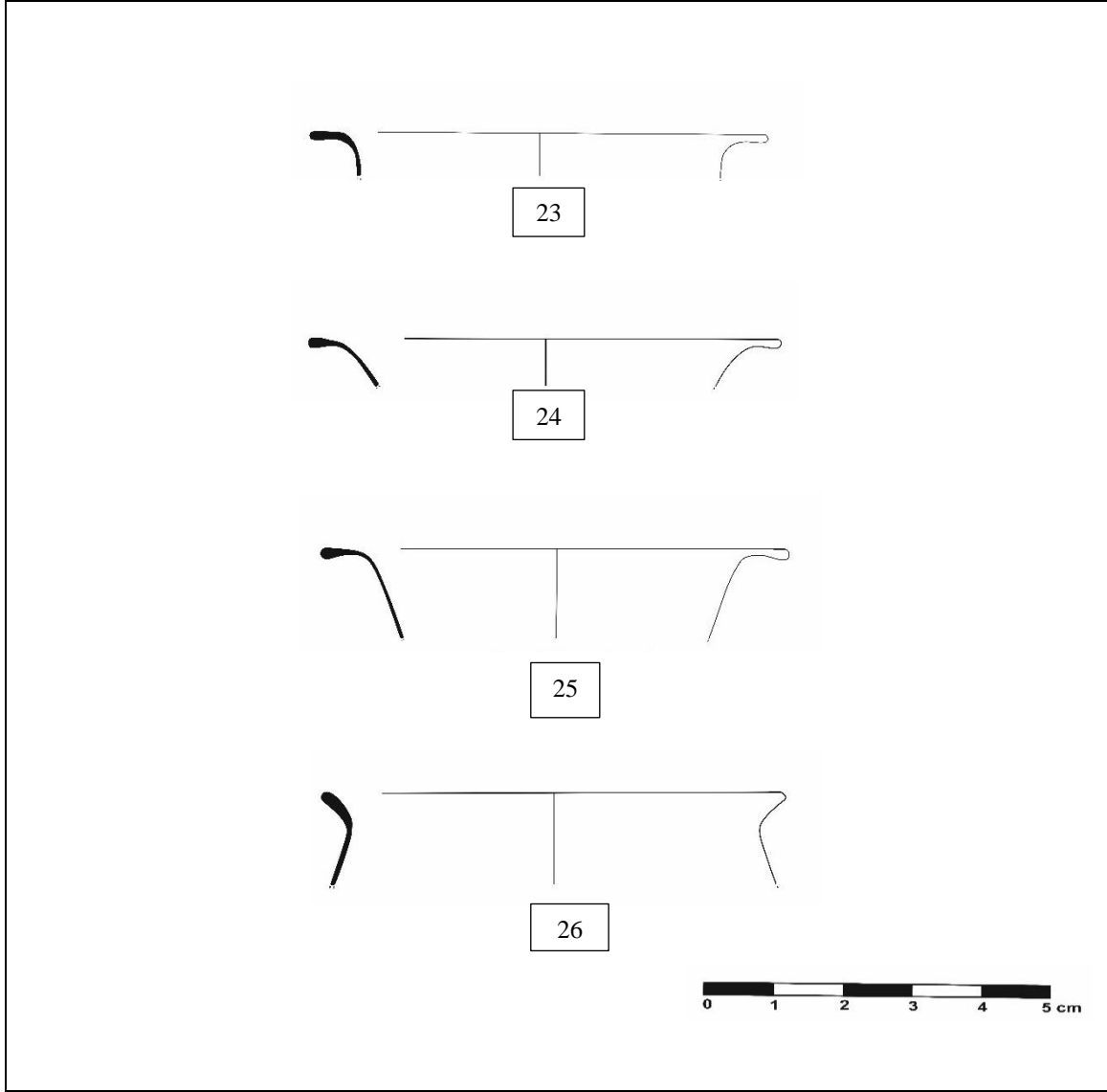
Levha 5: Minyatür Unguentariumlar Formları

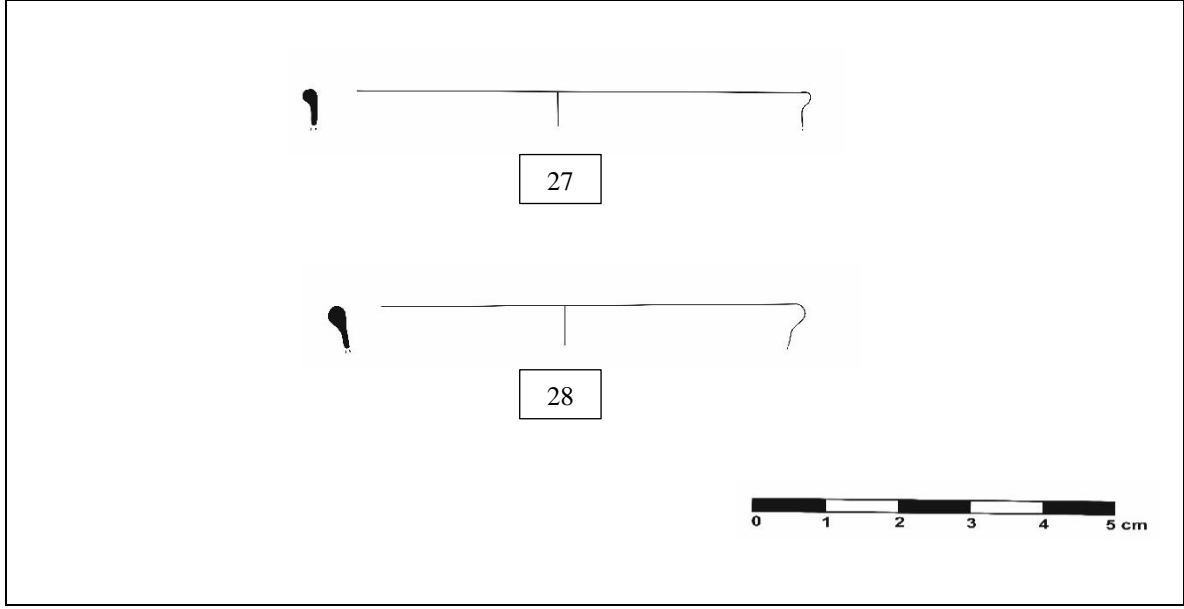
Levha 6: Silindirik boyunlu Unguentarium Formları

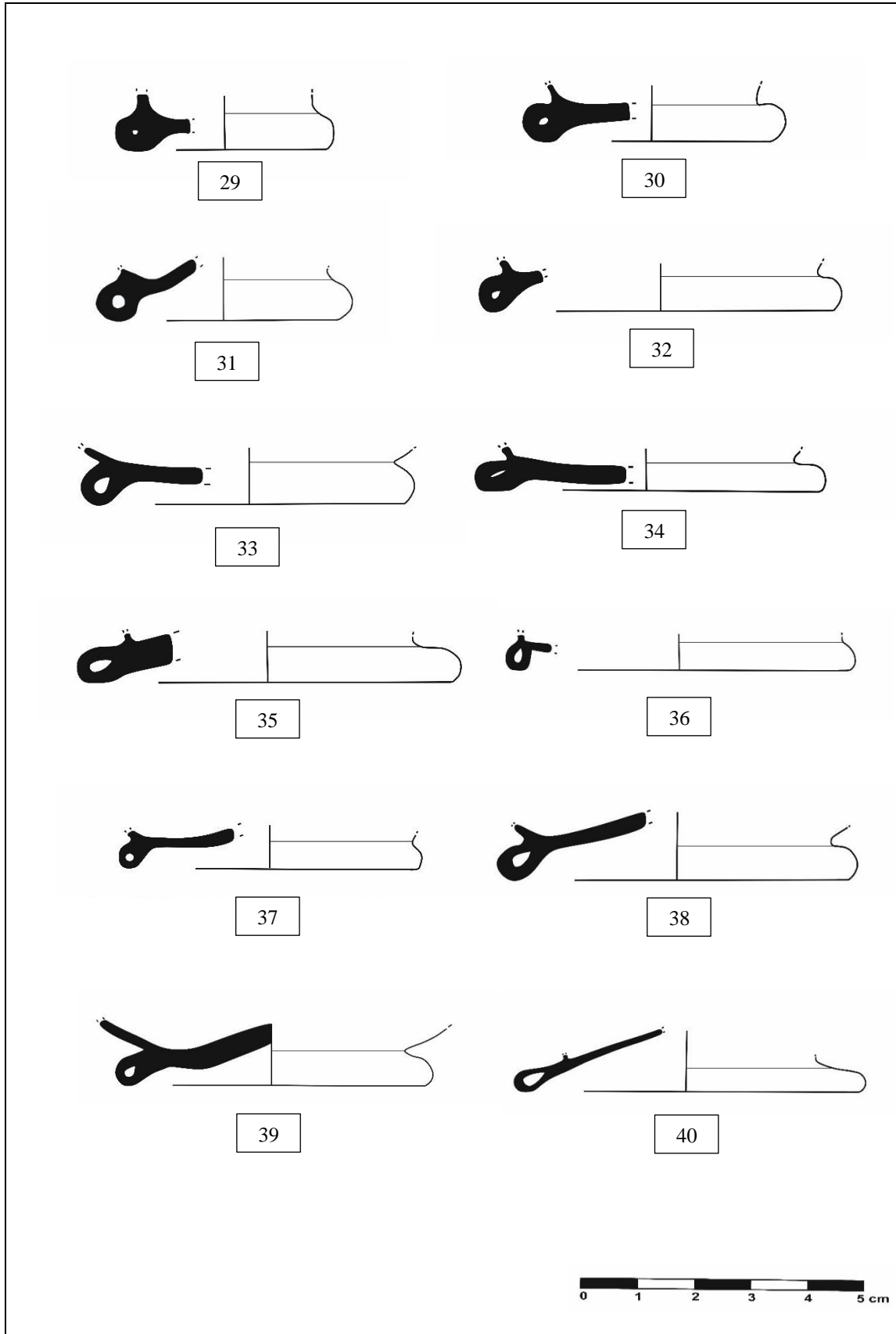
Levha 7: Prizmal Gövdeli Şişe Formları

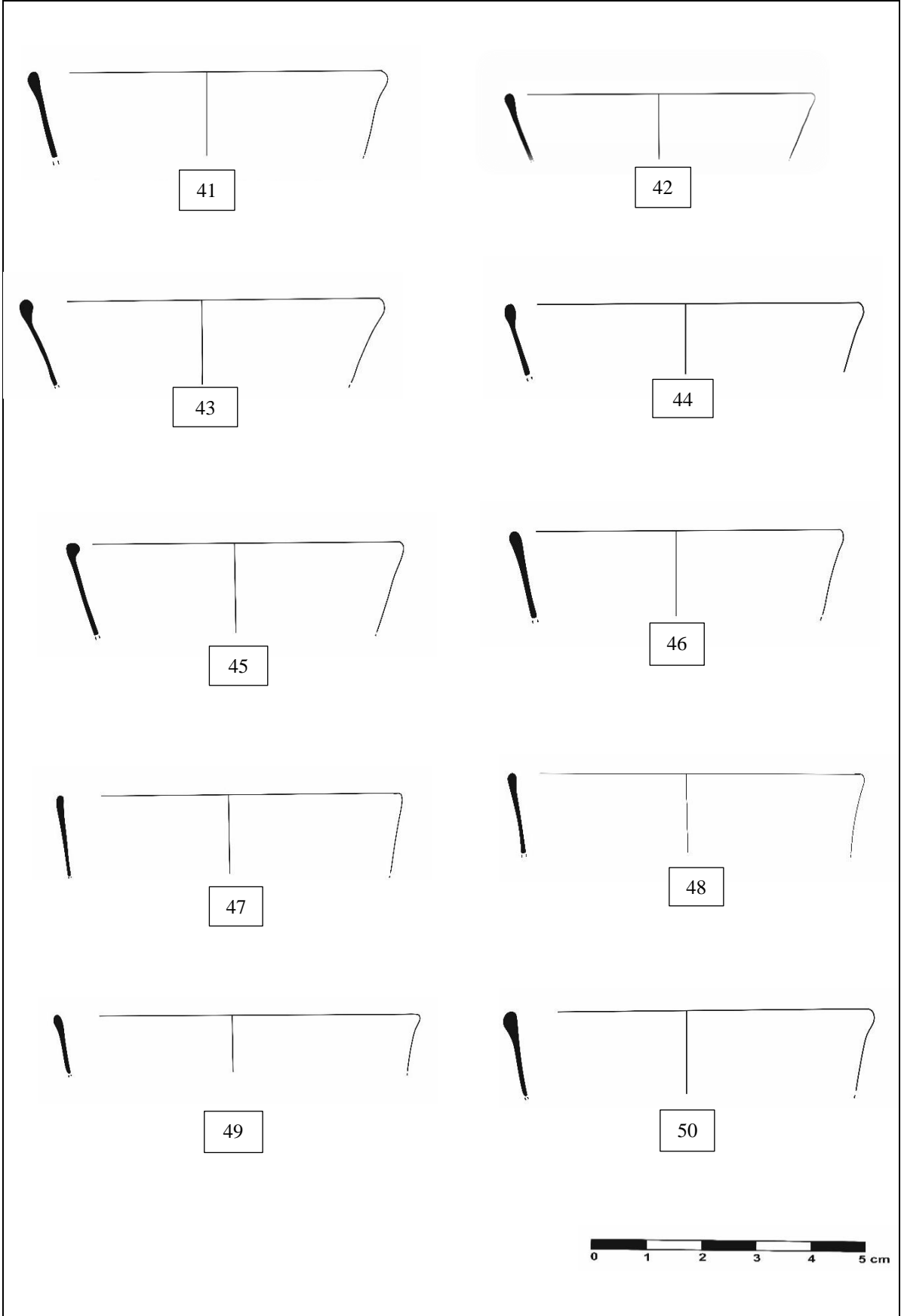
Levha 8: Dışa Çekik Yuvarlatılmış Ağızlı Kase / Bardak Formları

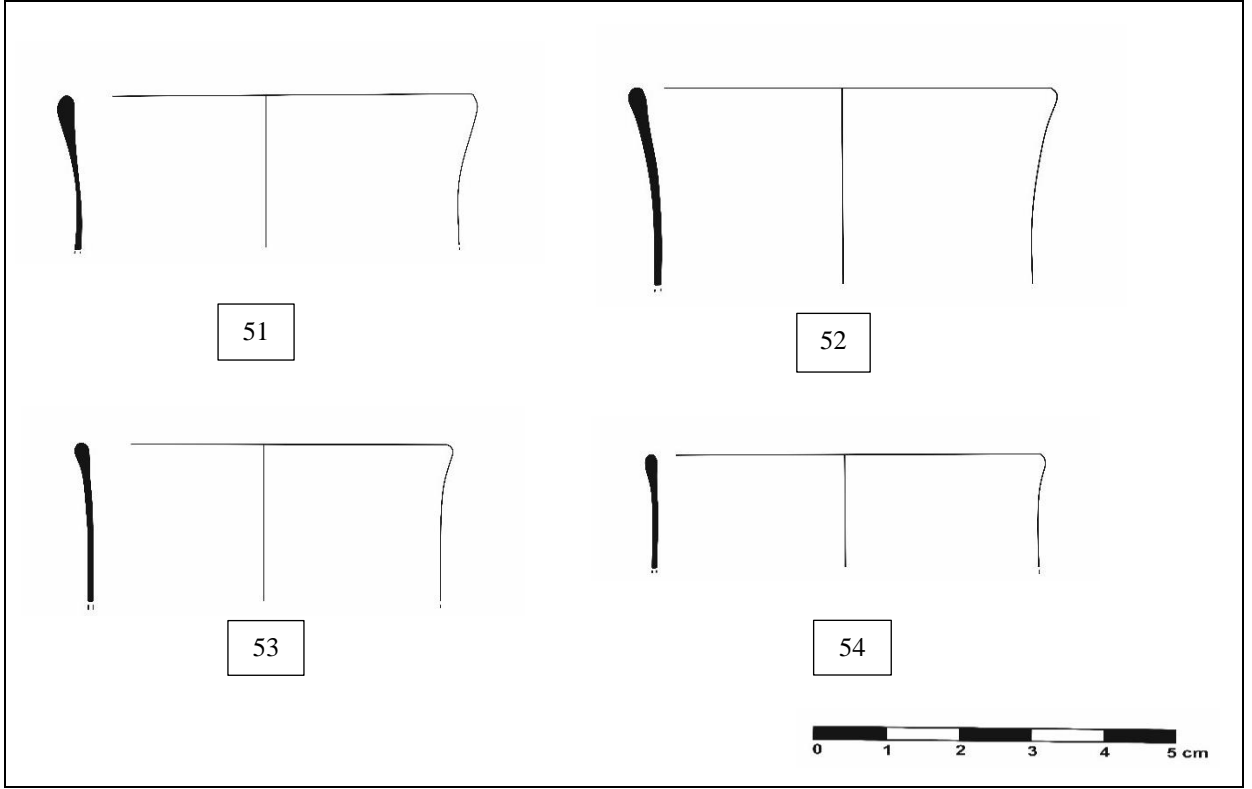
Levha 9: Kalınlaştırılmış Dışa Dönük Ağızlı Bardak/Kase Formları

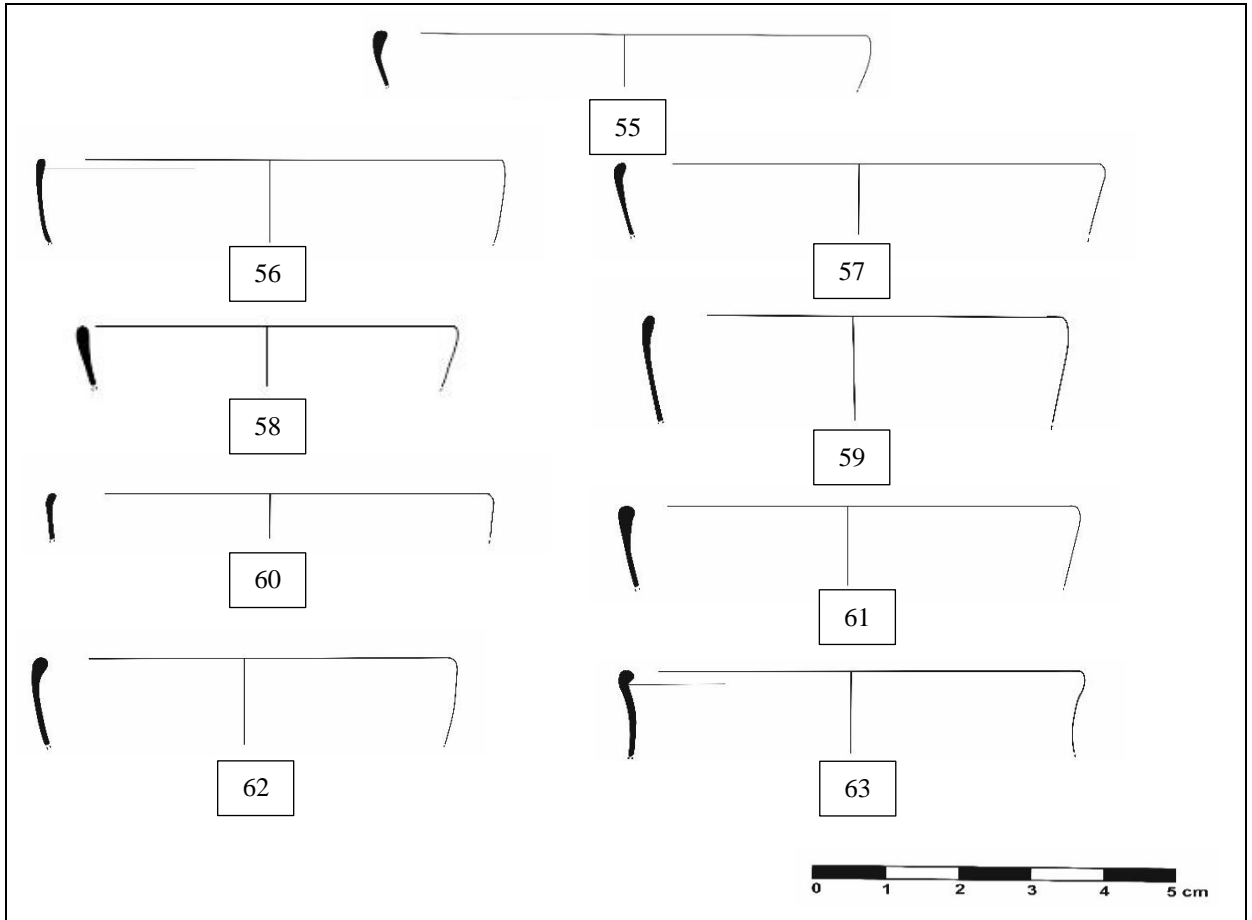
Levha 10: Halka Dipli Kaide Formları

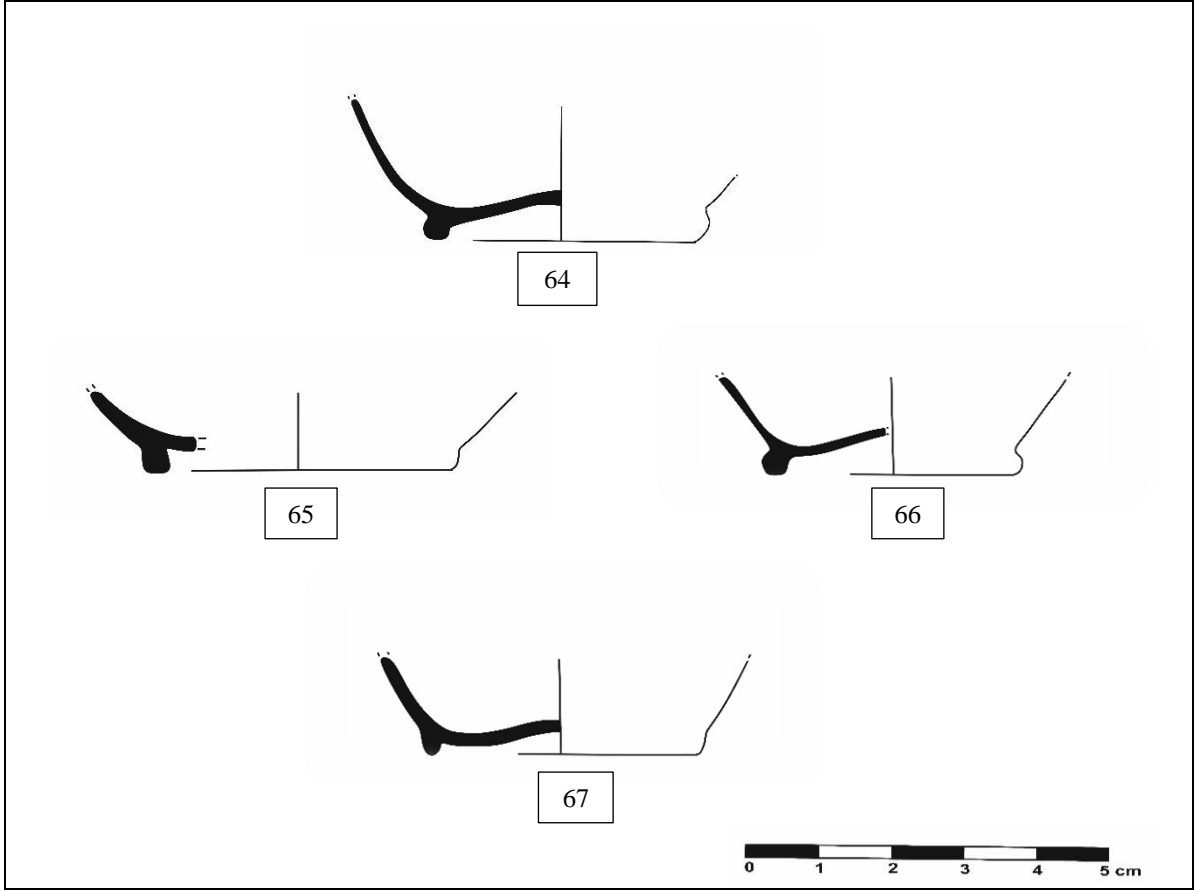
Levha 11: Konik Bardaklar Formları

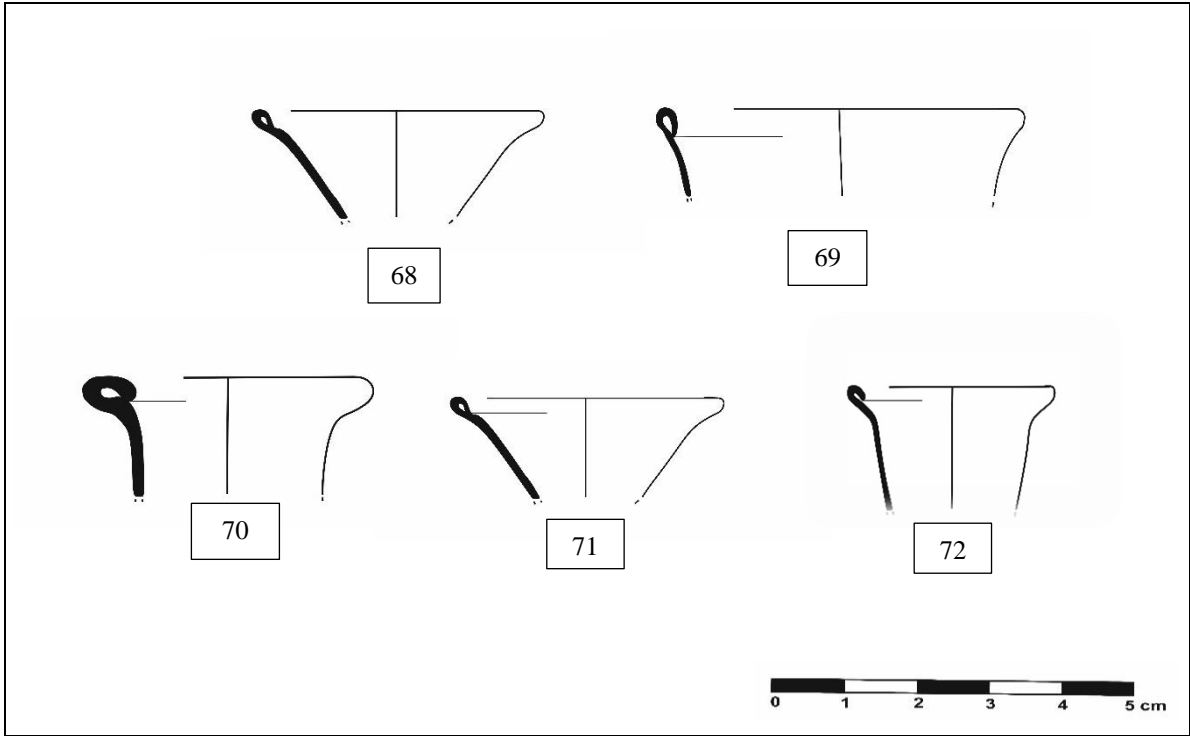
Levha 12: Yuvarlatılmış Ağız Kenarlı Bardak / Kavanoz Formları

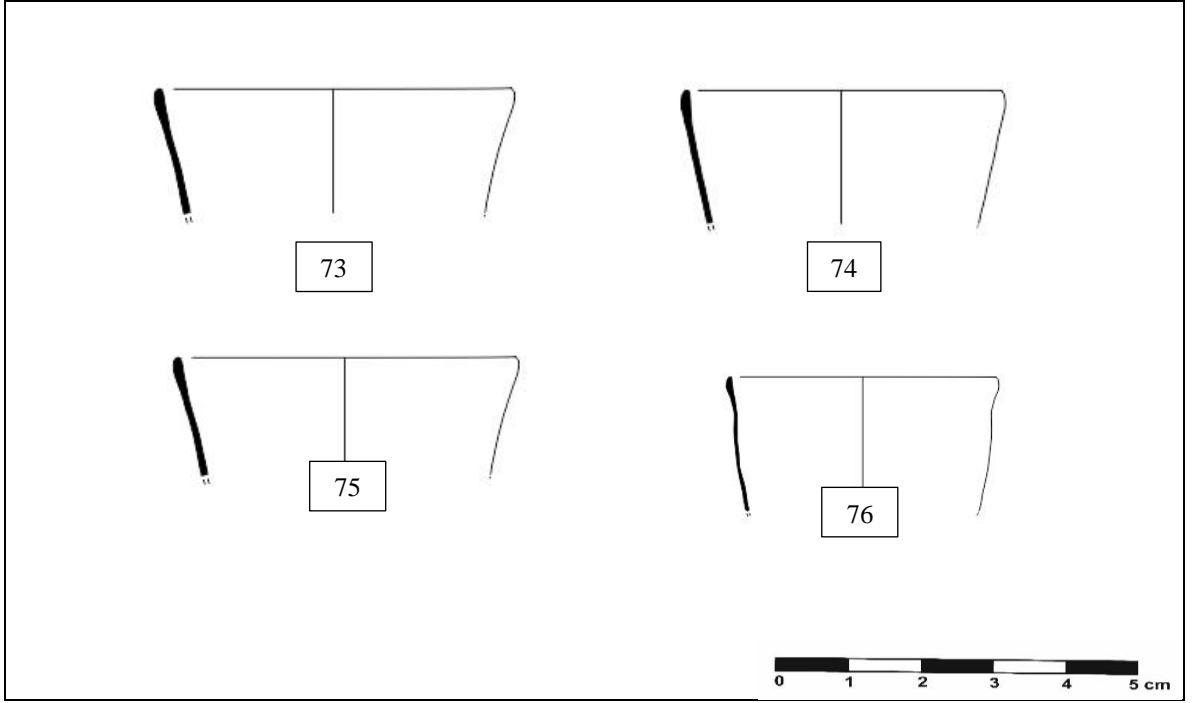
Levha 13: İçe Çekik Ağızlı Bardak/kase Formları

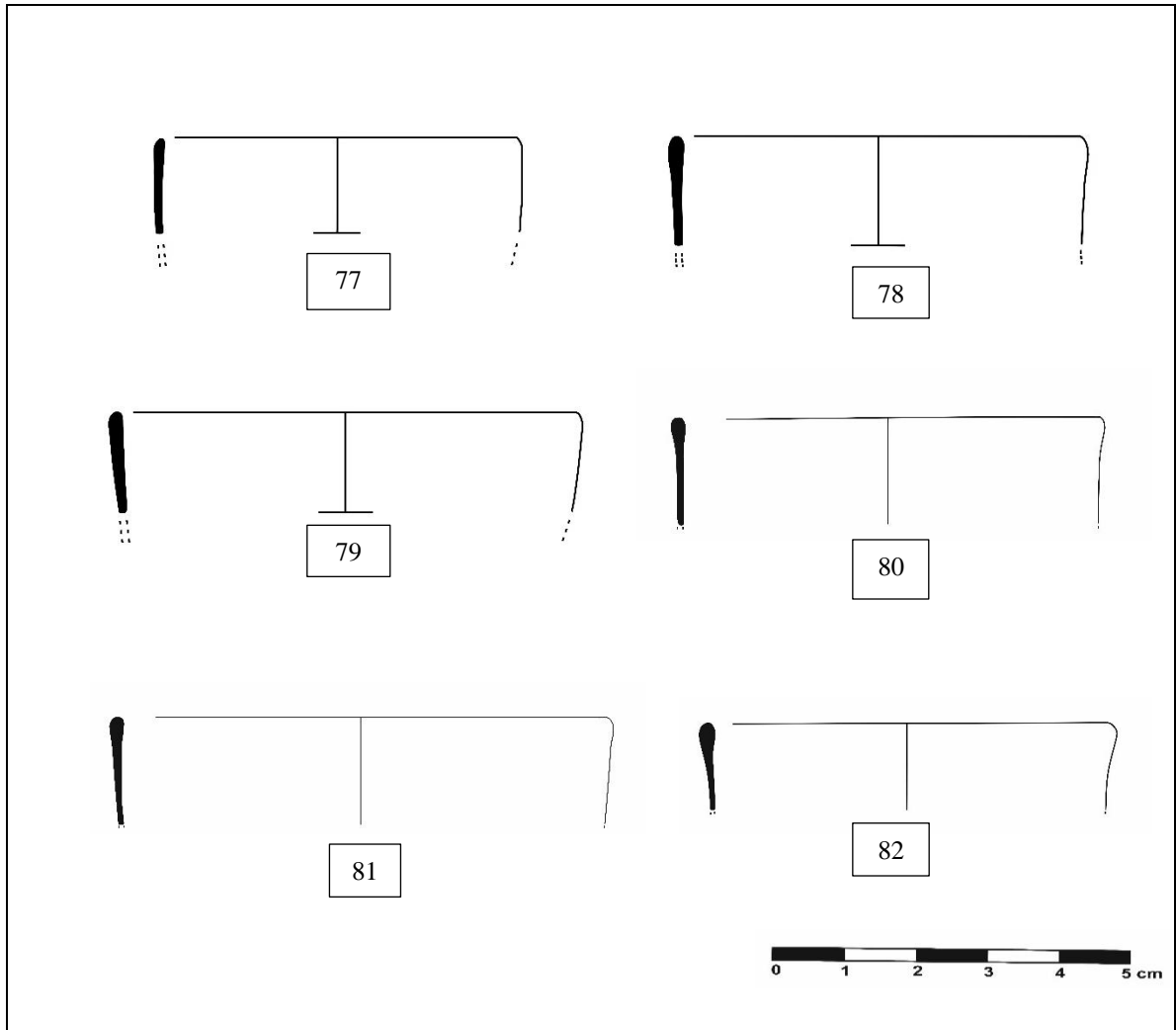
Levha 14: Alçak Halka ve konkav kaideli Kase/Şişe Formları

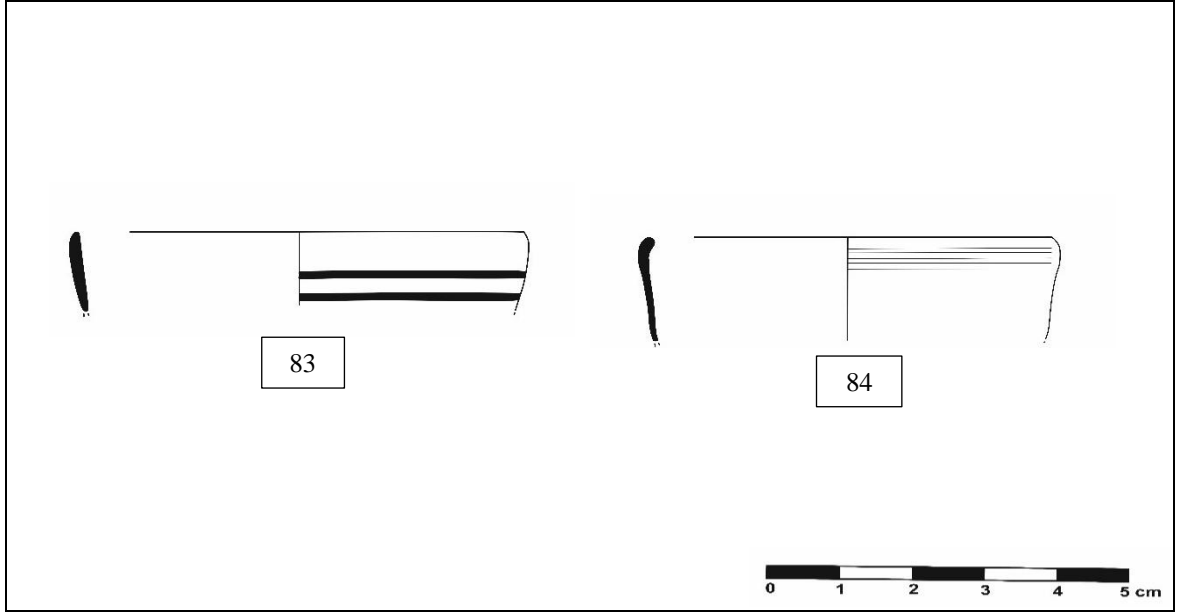
Levha 15: Kenarı İçeri Doğru Katlı Huni Ağızlı Şişeler Formları

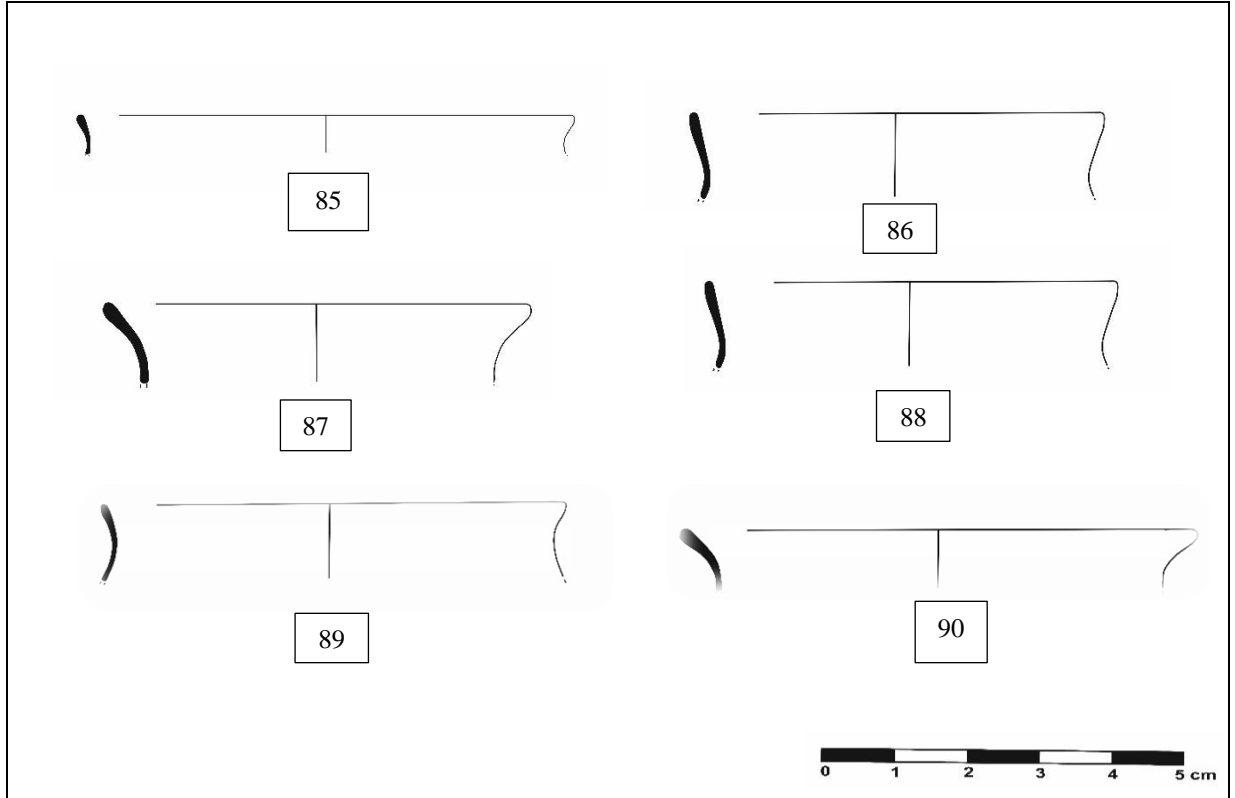
Levha 16: Konik Şişeler Formları

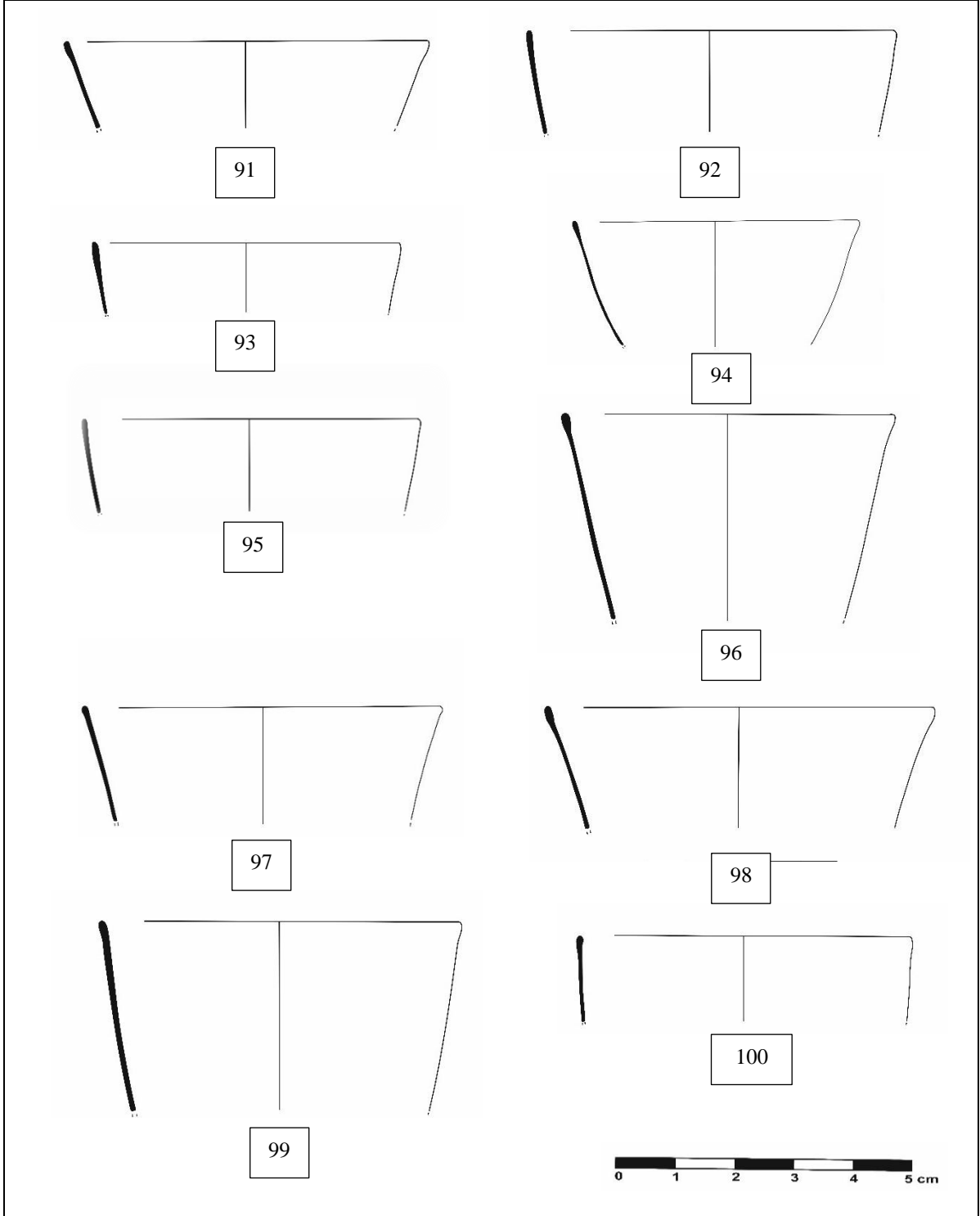
Levha 17: Yuvarlatılmış Düz Ağızlı Bardak Formları

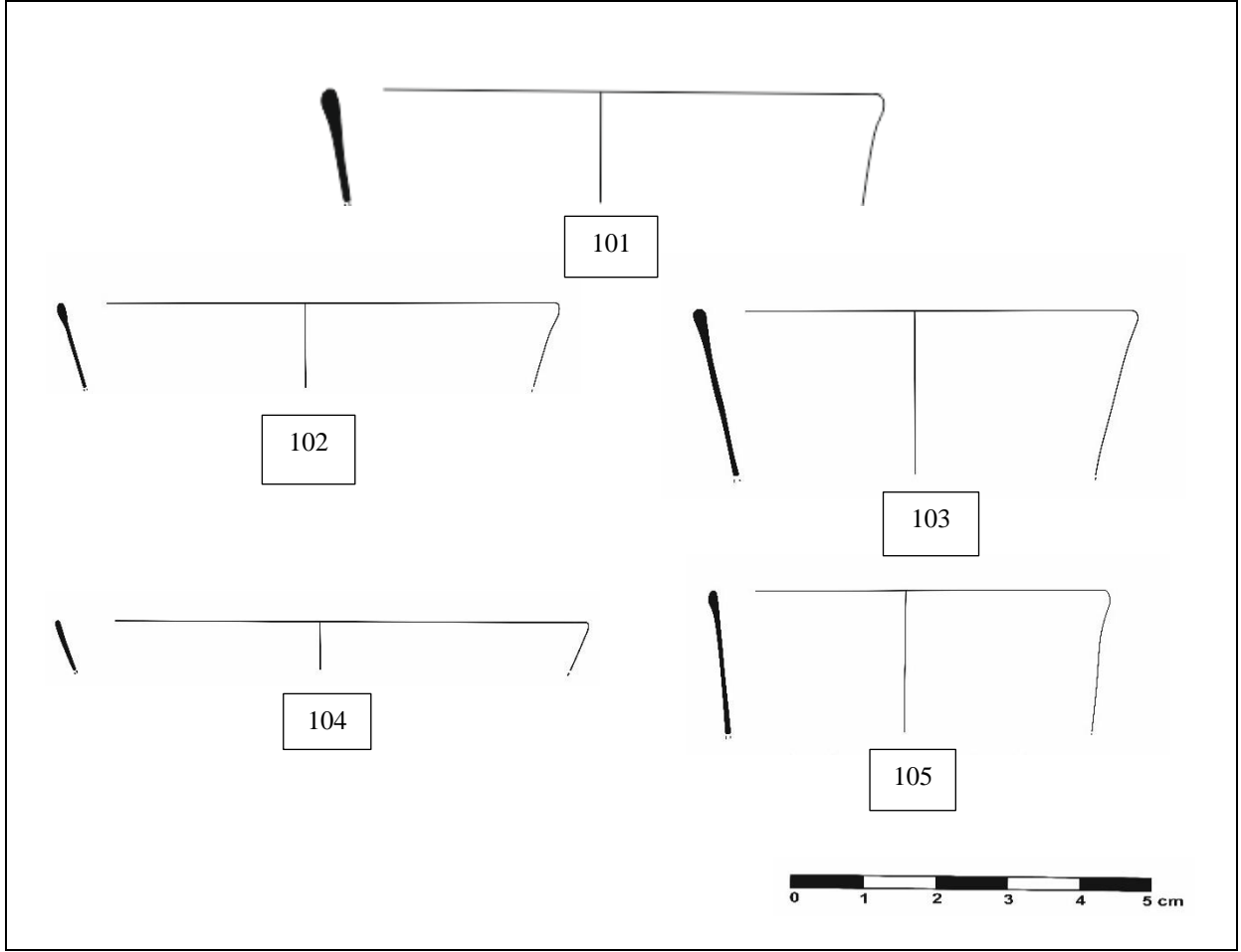
Levha 18: Yuvarlatılmış Ağızlı Boyalı Kase- Yuvarlatılmış Ağızlı, Yivli Formları

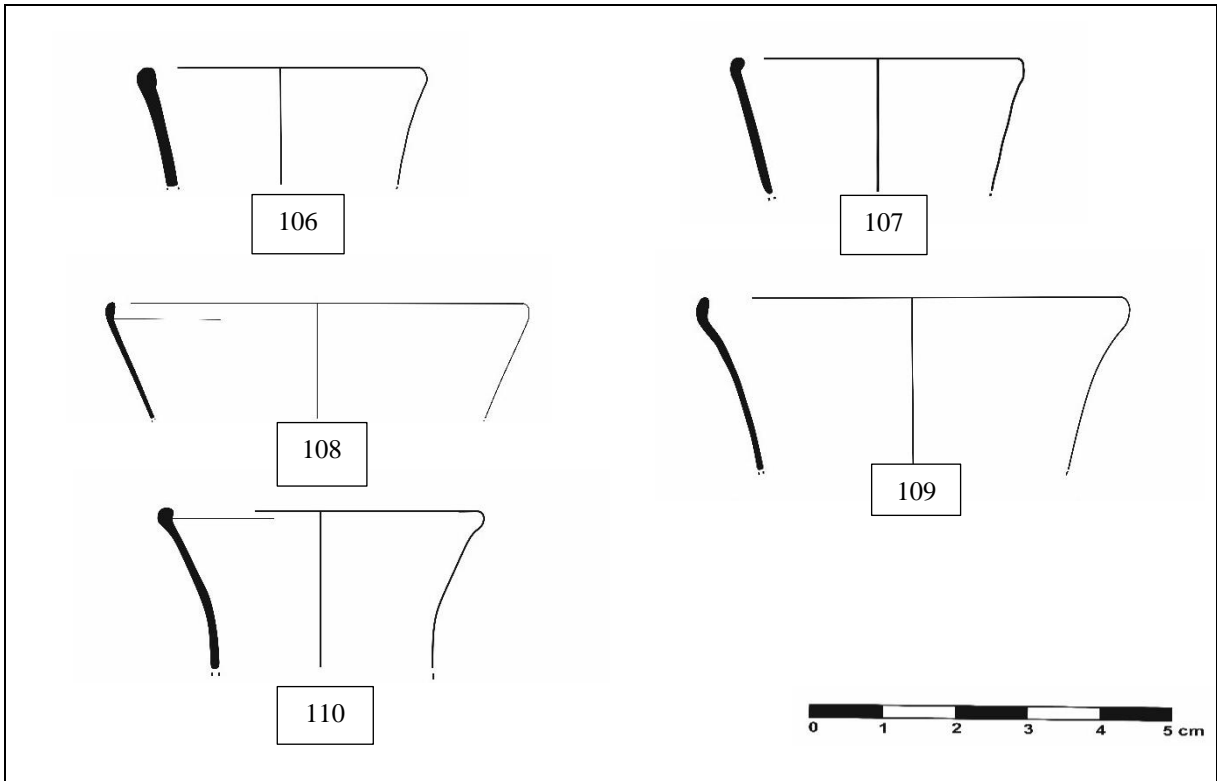
Levha 19: Yuvarlatılmış Dışa Çekik Ağızlı Kâse Formları

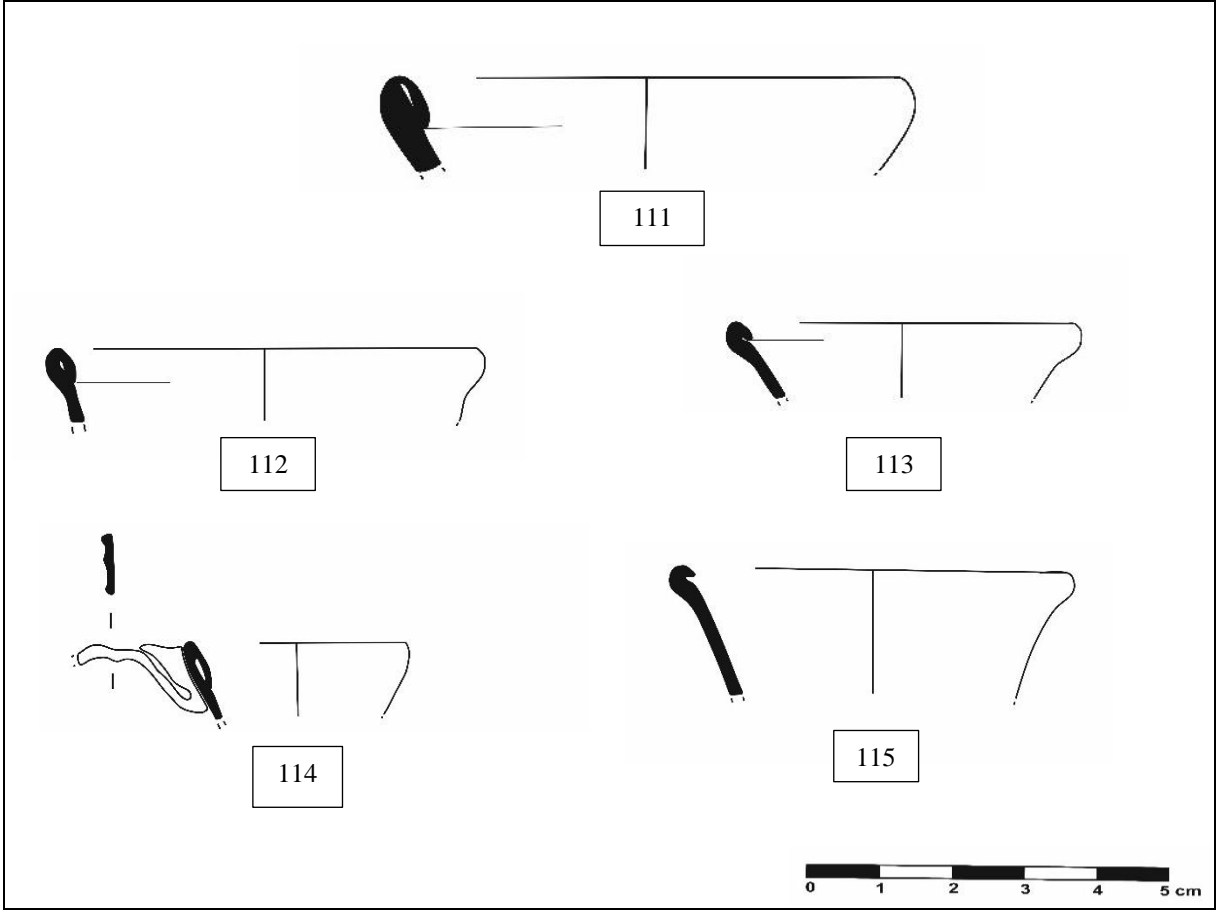
Levha 20: Yuvarlatılmış Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse Formları

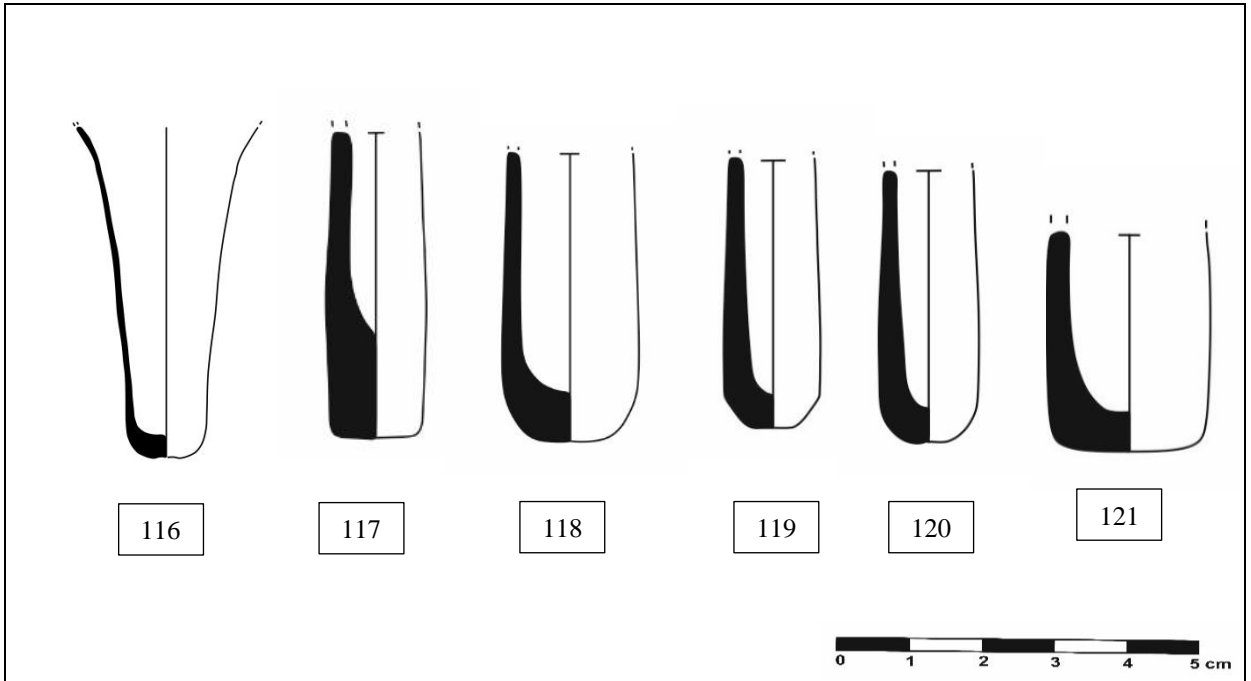
Levha 21: Yuvarlatılmış Ağızlı Daralan Kavanoz/Kâse Formları

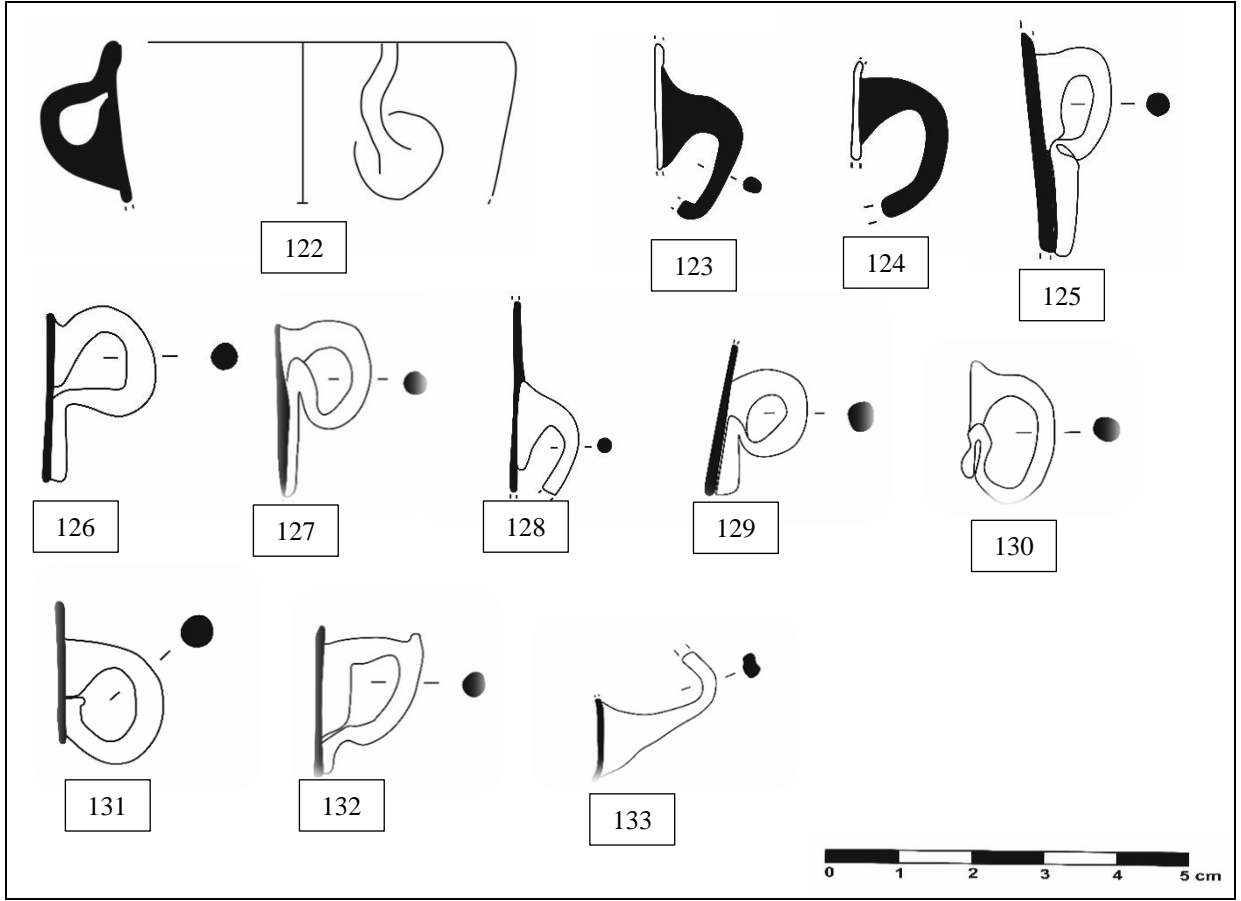
Levha 22: Kenarı Yuvarlatılmış, Huni Ağızlı Şişe ve Sürahiler Formları

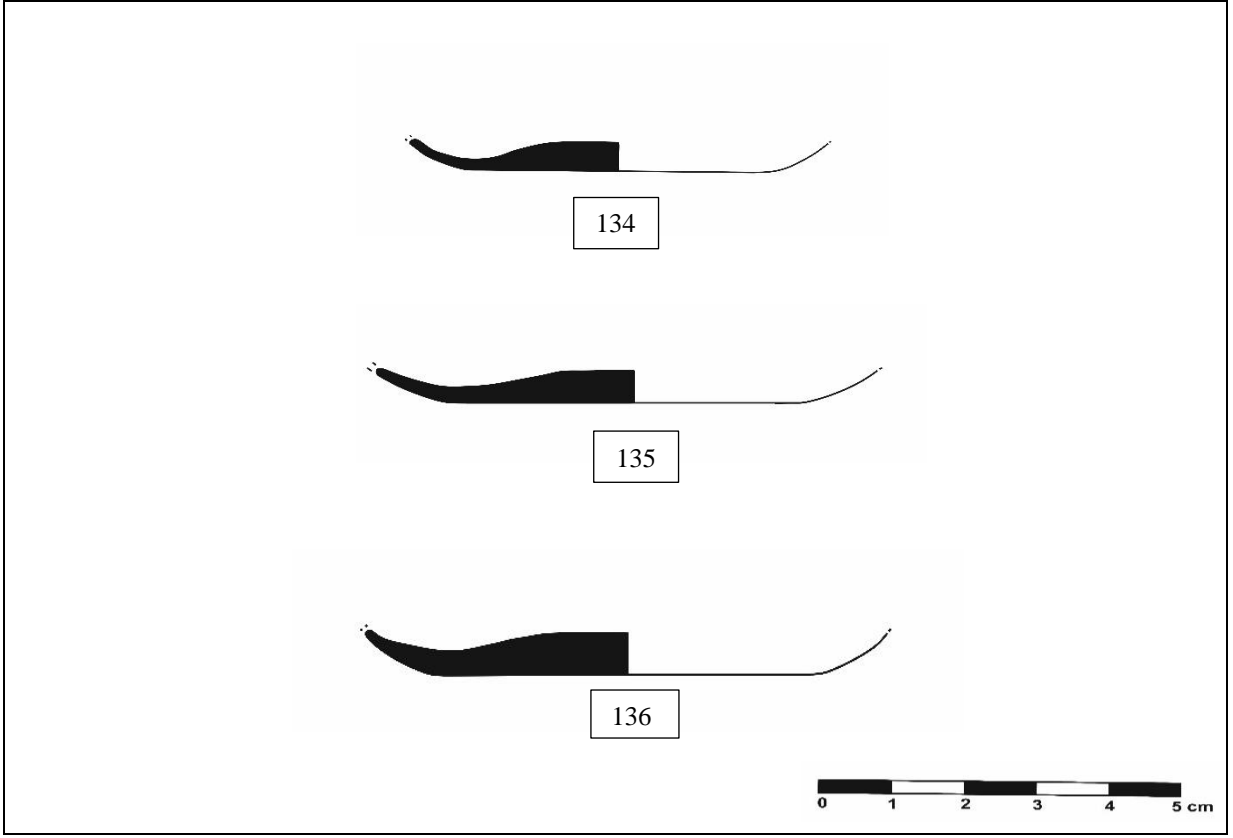
Levha 23: Katlanmış Kenarlı Şişeler Formları

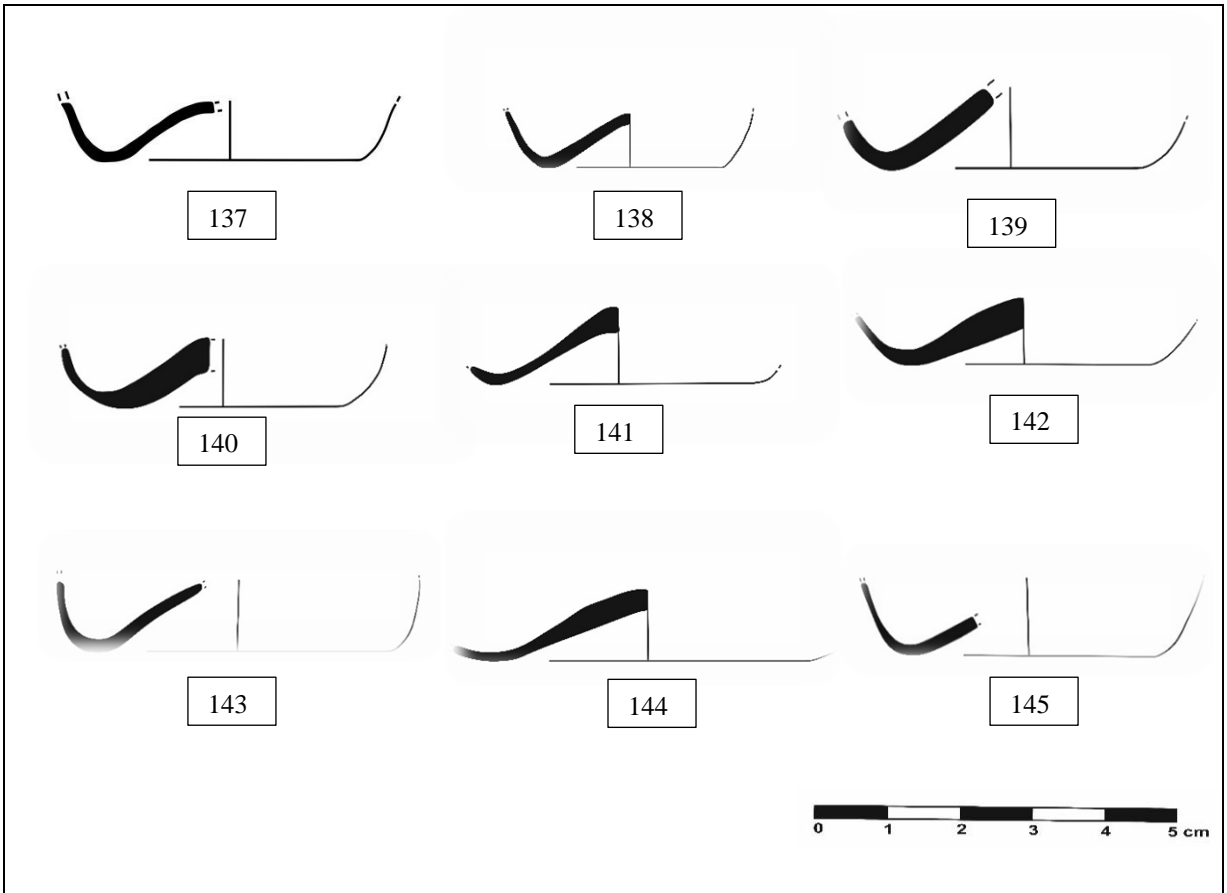
Levha 24: İçi Boş Saplı kandil Formları

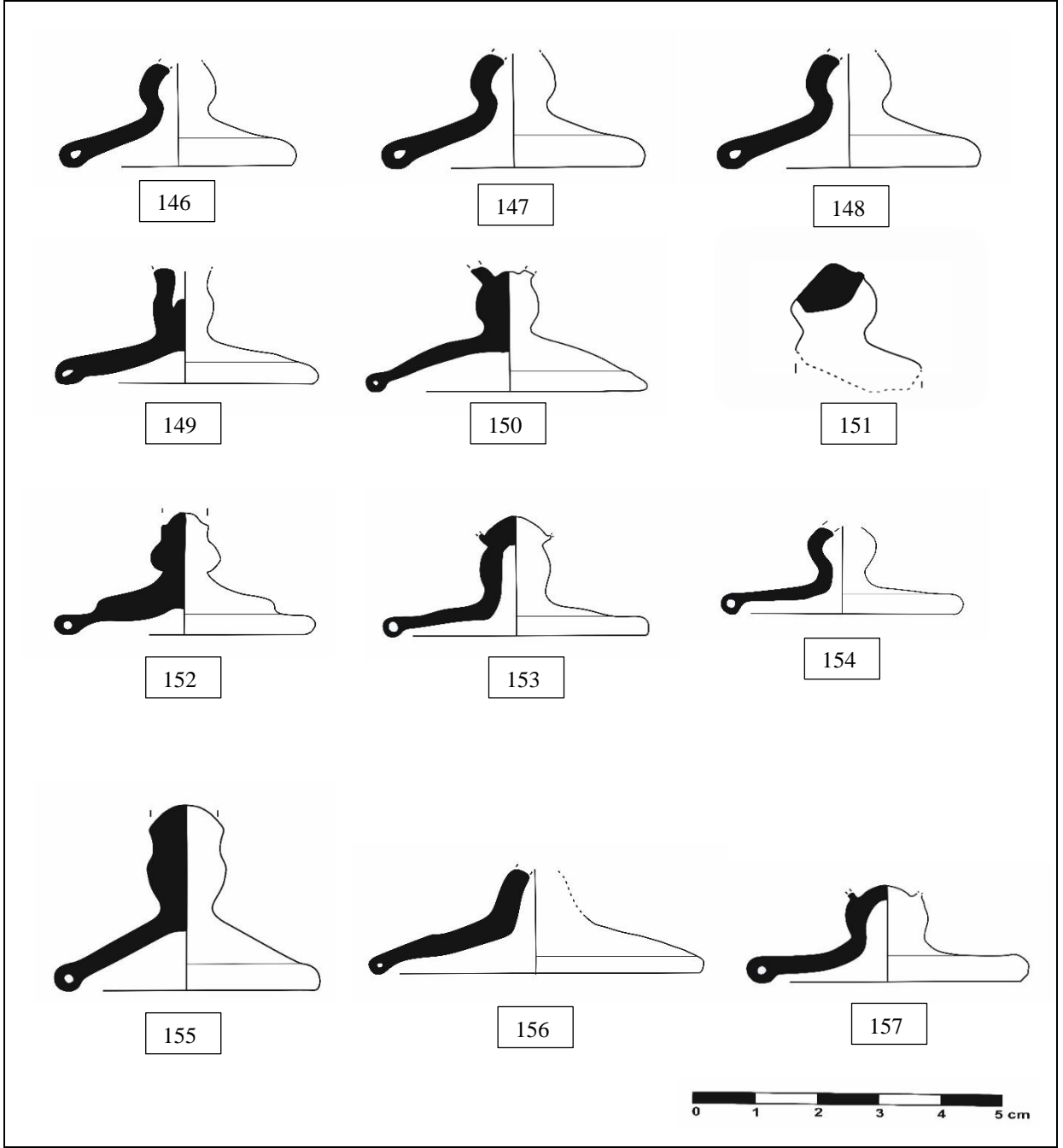
Levha 25: Kulplu kandil Formları

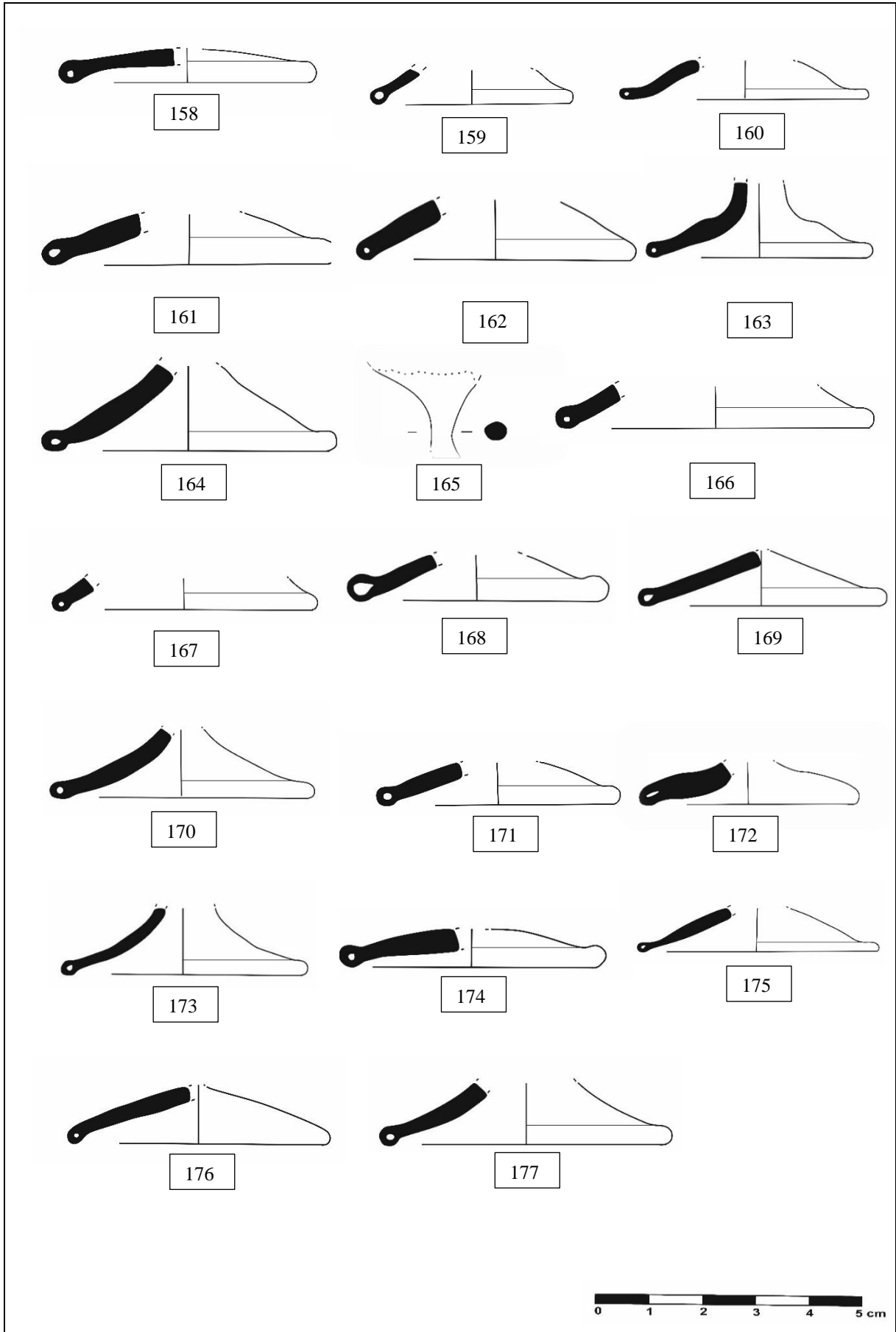
Levha 26: Düz Tabanlı Şişe/Sürahi Formları

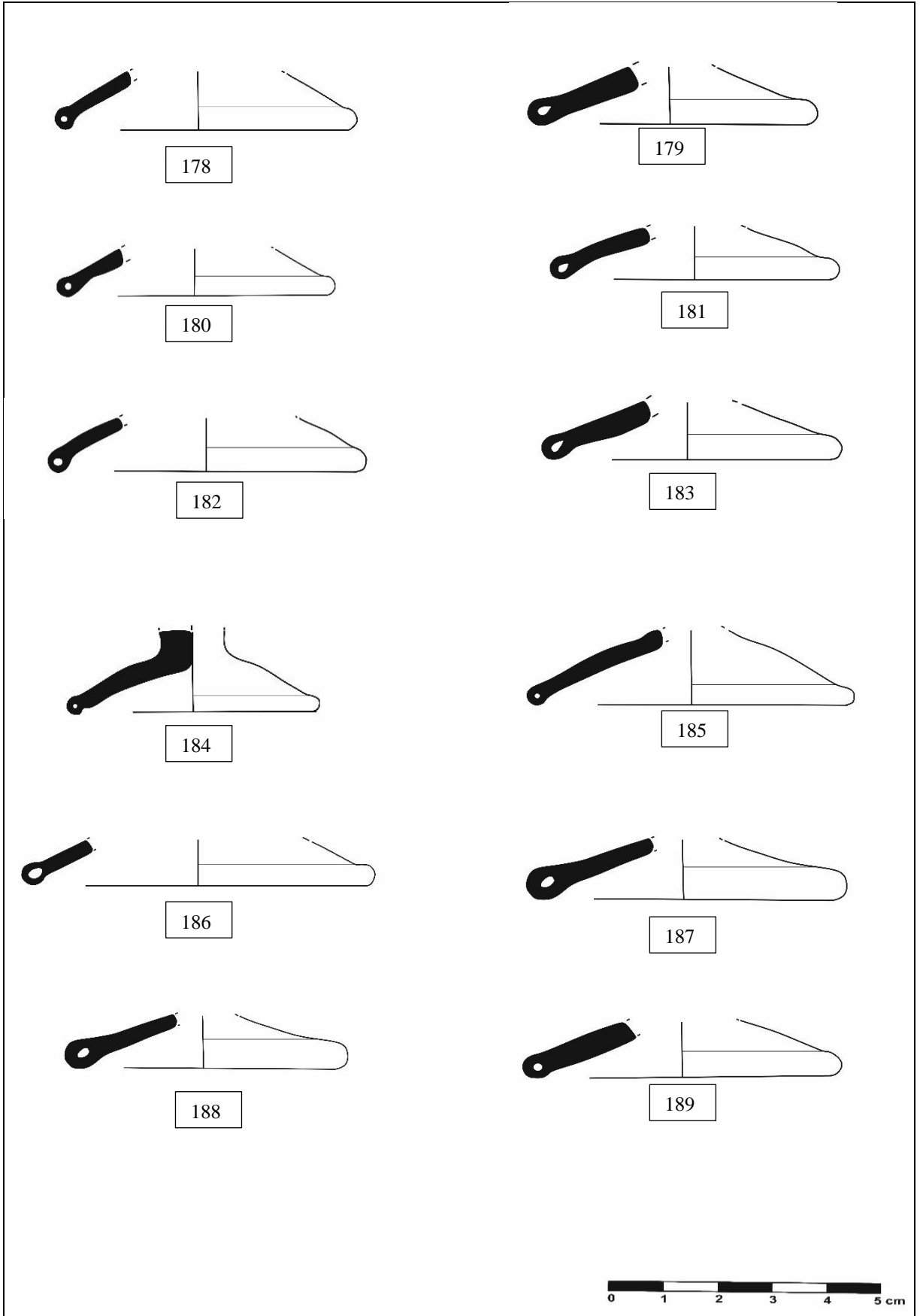
Levha 27: Konkav Dipli Şişe/ Sürahi Kaidesi Formları

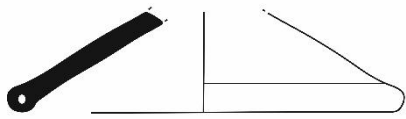
Levha 28: Boğumlu Saplı Kadehler Formları

Levha 29: Tüp biçimli halka kaideli kadehler Formları

Levha 30: Tüp biçimli halka kaideli kadehler Formları

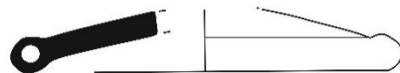
190

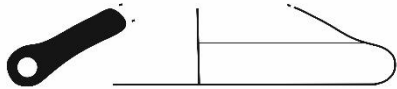
191

192

193

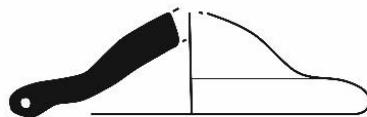
194

195

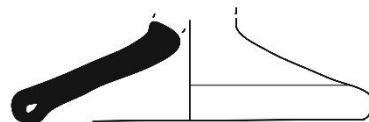
196

197

198

199

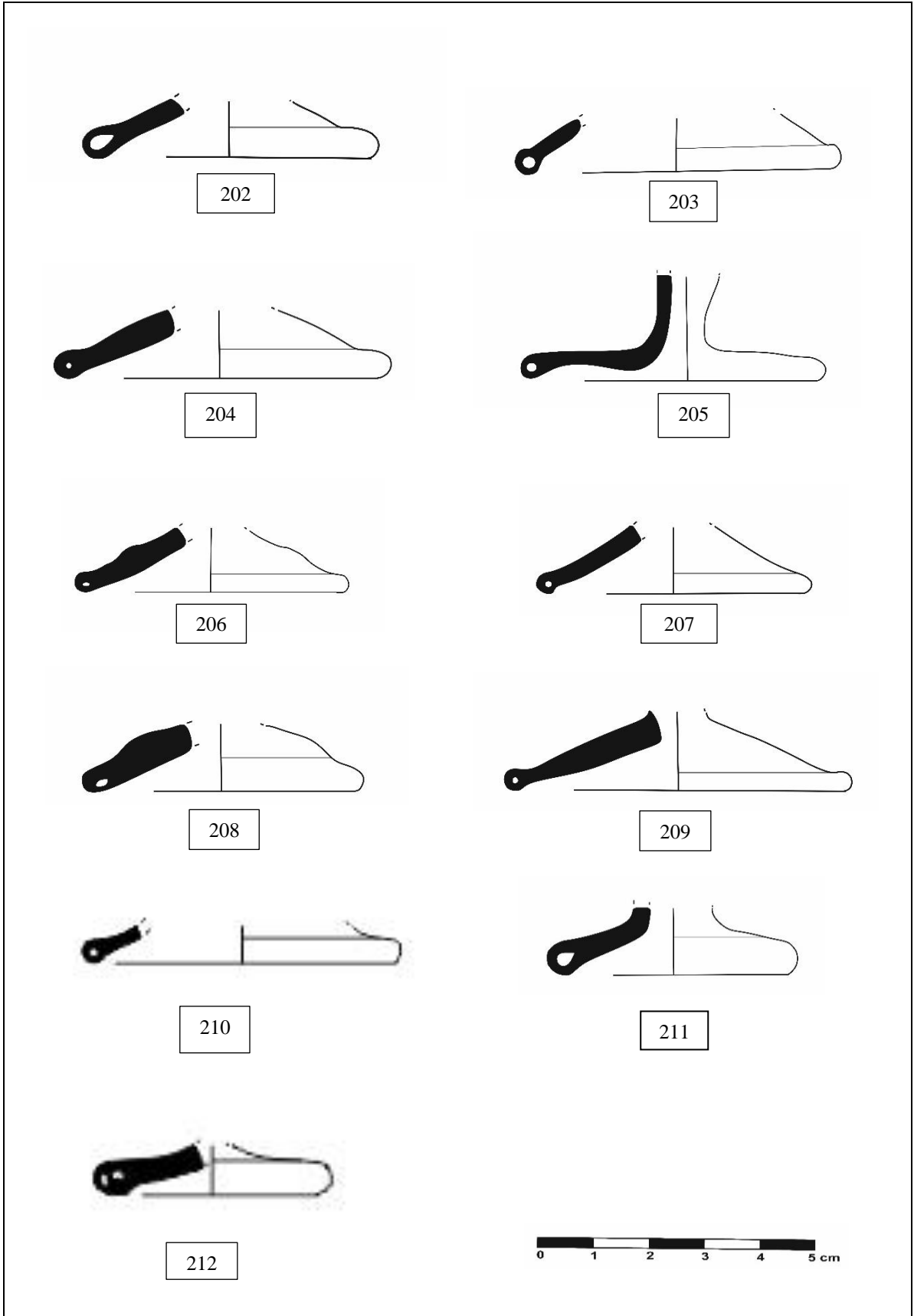
200

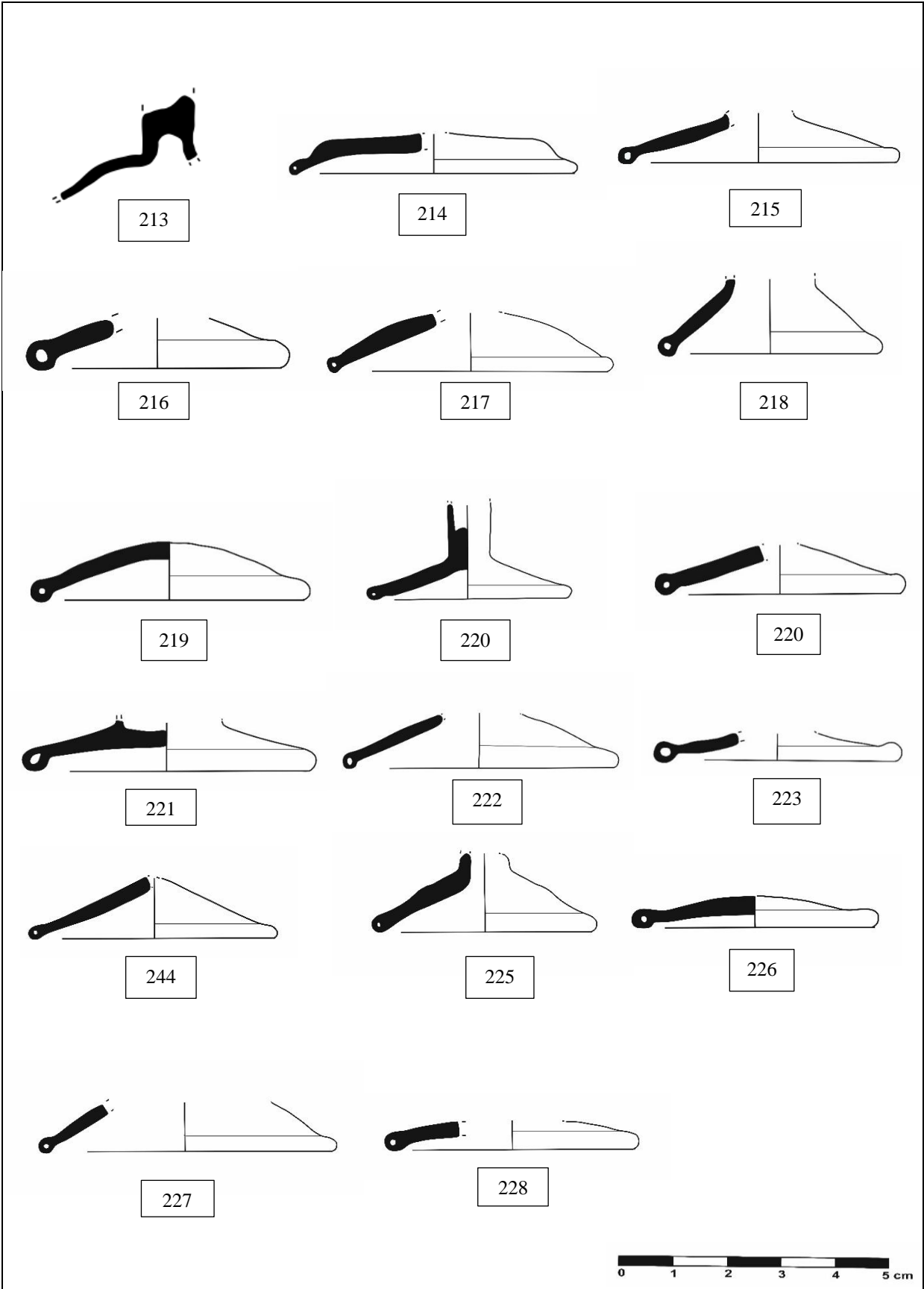
201

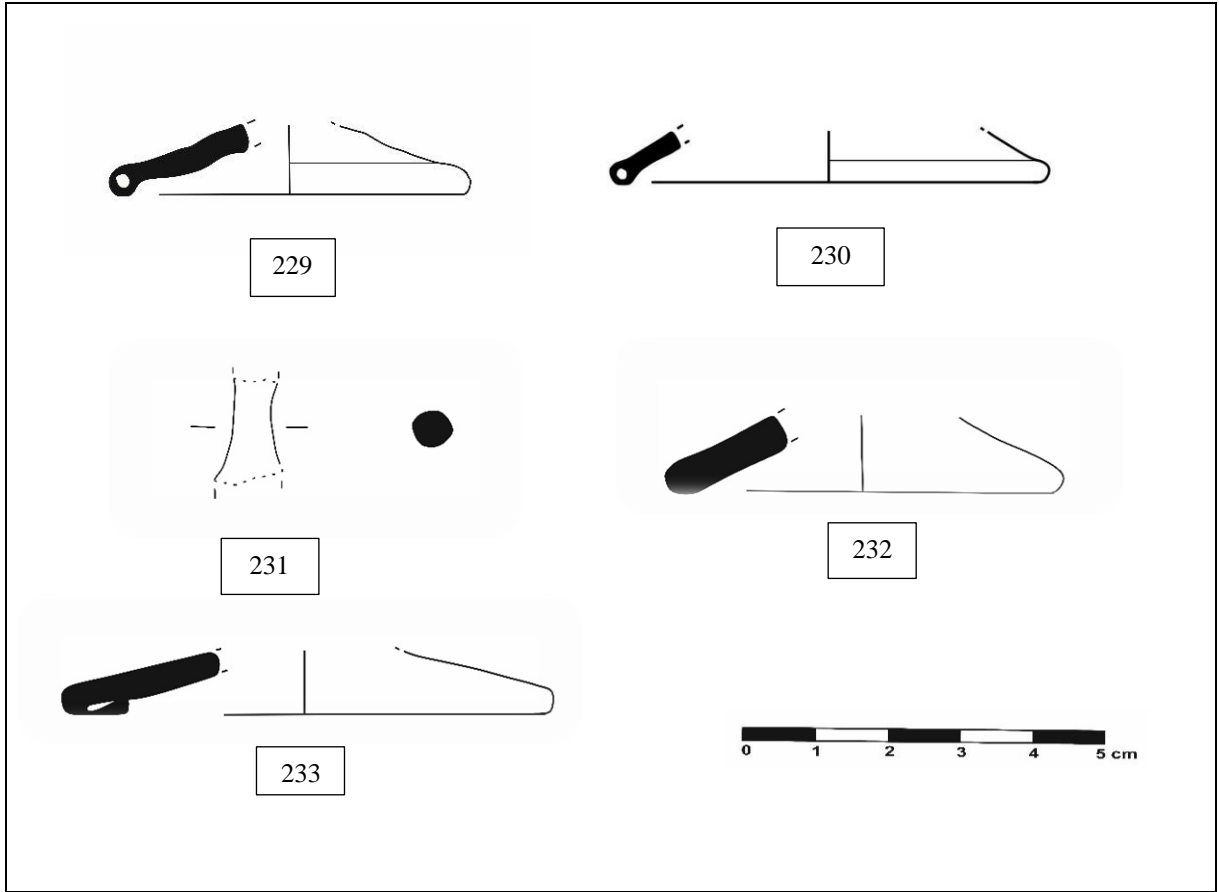
Levha 31: Tüp biçimli halka kaideli kadehler Formları

Levha 32: Tüp biçimli halka kaideli kadehler Formları

Levha 33: Tüp biçimli halka kaideli kadehler Formları

Levha 34: Tüp biçimli halka kaideli- Yassılaştırılmış, hafif konkav dipli ve Katlanmış ve içe yapıştırılmış halka biçimli kadehler Formları

ÖZGEÇMİŞ

Buket GÜNDÜZ, ilk ve orta öğrenimini aynı şehirde tamamladı. Anadolu Kazım Karabekir Lisesinden mezun oldu. 2015 yılında Karabük Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü'nde Lisans öğrenime başlayıp 2019 yılında mezun oldu. 2020 yılında KBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Arkeoloji Anabilim Dalı'nda başladı.